

**Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de
Betonproductenindustrie**

Actuariële en bedrijfstechnische nota 2025

Vastgesteld op 13 juni 2025

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
1 ORGANISATIE EN INTERNE BEHEERSING	4
1.1 HET FONDS	4
1.2 ORGANISATIE VAN HET FONDS	4
1.2.1 Bestuur	5
1.2.2 Commissies	5
1.2.3 Verantwoordingsorgaan	7
1.2.4 Raad van toezicht	8
1.2.5 Certificering en controle	8
1.2.6 Sleutelfuncties	9
1.2.6.1 IOPR-II richtlijn	9
1.2.6.2 Risicobeheerfunctie	9
1.2.6.3 Interne auditfunctie	9
1.2.6.4 Actuariële functie	9
1.3 UITBESTEDING	9
1.3.1 Inkoopprocedure	10
1.3.2 Pensioenbeheer	10
1.3.3 Fiduciair beheer	10
1.3.4 Vermogensbeheer	11
1.3.5 Adviserend actuaris	11
1.3.6 Projectleider implementatie pensioenakkoord	11
1.4 BEHEERSMAATREGELEN EN INTERNE CONTROLE	12
1.4.1 Interne beheersing fonds	12
1.4.2 Interne beheersing uitbestedingsrelaties	15
1.5 ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBESCHERMING	16
2 DOELSTELLINGEN, BELEIDSUITGANGSPUNTEN EN RISICOHOUING	17
2.1 MISSIE, VISIE, BELEIDSUITGANGSPUNTEN, STRATEGIE	17
2.2 COMMUNICATIEBELEID	19
2.3 UITBESTEDINGSBELEID	20
2.4 INKOOPPROCEDURE	21
2.5 AFKOOPBELEID	21
2.6 INTEGRAAL RISICOMANAGEMENT	22
2.6.1 IRM-commissie en de sleutelfunctie risicobeheer	22
2.6.2 Risicohouding	23
2.6.3 Haalbaarheidstoets	23
2.6.4 Integraal risicobeleid	24
2.6.5 Niet-financiële risico's	24
2.6.6 Eigen Risico Beoordeling	26
3 PENSIOENREGELING	27
3.1 VERPLICHTA AANSLUITING	27
3.2 VRIJWILLIGE AANSLUITING	27
3.3 VRIJWILLIGE VOORTZETTING	27

3.4	EXCEDENTREGELING	27
3.5	DISPENSATIE	28
3.6	UITVOERINGSREGLEMENT	28
3.6.1	<i>Invulling</i>	28
3.6.2	<i>Aangesloten werkgevers</i>	28
3.7	KENMERKEN VAN DE PENSIOENREGELING.....	28
4	HERVERZEKERING.....	33
5	FINANCIËLE OPZET.....	33
5.1	TECHNISCHE VOORZIENINGEN	33
5.1.1	<i>De voorziening pensioenverplichtingen</i>	34
5.1.2	<i>Overige technische voorzieningen</i>	36
5.1.3	<i>Minimaal vereist eigen vermogen</i>	37
5.1.4	<i>Vereist eigen vermogen</i>	37
5.2	DEKKINGSGRAAD	37
5.3	HERSTELPLAN	38
5.4	PREMIEBELEID.....	38
5.4.1	<i>Kostendekkende premie</i>	38
5.4.2	<i>Feitelijke premie</i>	39
5.4.3	<i>Vaststelling hoogte feitelijke premie</i>	40
5.5	VERZEKERINGSTECHNISCH RISICO.....	40
6	BELEGGINGSBELEID	41
6.1	BELEGGINGSDOELSTELLING	41
6.2	VERANTWOORDELIJKHEDEN	43
6.3	ORGANISATIE VERMOGENSBEHEER.....	43
6.4	VASTSTELLING STRATEGISCH BELEGGINGSBELEID	45
6.5	STRUCTUUR DEELPORTEFEUILLES	47
6.5.1	<i>Waardering</i>	51
6.6	DERIVATEN.....	51
6.7	HERBALANCERING.....	51
6.8	RISICOBEBEERSING	51
6.8.1	<i>Matching-/renterisico</i>	52
6.8.2	<i>Marktrisico</i>	53
6.8.3	<i>Kredietrisico</i>	54
6.9	ADMINISTRATIE, MONITORING EN RAPPORTAGE.....	55
6.10	MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD BELEGGEN	55
6.11	SECURITIES LENDING	58
7	FINANCIËLE STURINGSMIDDELEN	59
7.1	FINANCIEEL CRISISPLAN.....	59
7.2	PREMIEBELEID.....	59
7.3	TOESLAGBELEID	59
7.4	VERLAGING VAN PENSIOENAANSPRAKEN EN -RECHTEN	60
7.5	HERSTEL VAN VERLAAGDE AANSPRAKEN EN GEMISTE TOESLAGEN	60
7.6	BIJLAGEN.....	62

Bijlage I: Beschikbare documenten op de website

Bijlage II: Overzicht bijlagen bij Abtn

Bijlage III:Uitgangspunten bij gedempte kostendekkende premie

Voorwoord

Actuariële en bedrijfstechnische nota

Voor u ligt de Actuariële en bedrijfstechnische nota, versie 2025 van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie.

In de Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) van het fonds is vastgelegd op welke wijze het fonds uitvoering geeft aan het bepaalde in artikel 145 van de Pensioenwet en paragraaf 9 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Ook komen de organisatiestructuur, de interne beheersing en de wijze en voorwaarden waarop het bestuur werkzaamheden heeft uitbesteed aan bod.

Het fonds legt de jaarlijkse Abtn na de vaststelling door het bestuur voor aan De Nederlandsche Bank (DNB).

Mate van detaillering

In deze Abtn wordt het beleid in strategische zin omschreven. De inhoud van de Abtn beoogt hiermee op hoofdlijnen inzicht te geven in het functioneren van het fonds op alle beleidsterreinen.

Wet toekomst pensioenen

Deze Abtn versie 2025 geldt onder het huidige FTK nog tot de feitelijke invaardatum naar de nieuwe solidaire premieregeling onder de Wet toekomst pensioenen (Wtp).

Vanaf de invaardatum zal een nieuwe opzet van de ABTN aan de orde komen, gekoppeld aan de nieuwe pensioenregeling en daarmee samenhangende processen.

Deze Abtn is door het bestuur vastgesteld op 13 juni 2025 en vervangt alle vorige nota's.

G.W. van der Peijl
Voorzitter

J.G. Seffinga
Secretaris

1 Organisatie en interne beheersing

1.1 Het fonds

Naam	Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie
Vestigingsplaats (statutair)	Amsterdam
KvK-inschrijvingsnummer	41199582
LEI	72450078KVMERXY6DQ64
DNB-relatienummer	15133

De Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (hierna het fonds) is een bedrijfstakpensioenfonds als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet. Het fonds voert de door cao-partijen overeengekomen pensioenregeling voor de bedrijfstak Betonproductenindustrie uit. Het fonds heeft ten doel binnen de werkingssfeer de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden.

1.2 Organisatie van het fonds

De organisatie van het fonds kan schematisch als volgt worden weergegeven:

Raad van Toezicht	Verantwoordings- orgaan	Geschillencommissie (extern)	DNB en AFM
Pensioenbeheer en Financiële administratie (Appel Pensioen- uitvoering B.V.)	Bestuur		Externe Accountant (BDO)
Custodian (Northern Trus)	Commissies en Werkgroepen		Interne Audit Functie SFH: E. Mulder (insourcing) SFV: Mazars
Fiduciair Manager (Columbia Thread Needle)			Certificerend Actuaris (Willis Towers Watson)
			SFH en vervuller actuariële functie (Willis Towers Watson)
Vermogensbeheerders			Adviserend actuaris (Willis Towers Watson)
Pensioenjurist (Montae&Partners)			Privacy Officer (Montae&Partners)
Vertrouwenspersoon (Livp)			Compliance Officer (NCI)
Risicomanagement Invulling: SFH: R. Dijkstra en vervuller: Sprenkels			

1.2.1 Bestuur

Het bestuur is belast met het besturen van het fonds, waaronder mede te verstaan het beheren van de middelen van het fonds. Het bestuur draagt zorg voor het (dagelijks) beleid van het fonds en is als zodanig eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het fonds. Het bestuur voert de regeling naar beste vermogen uit, in een evenwichtige afweging van belangen, en draagt hiervoor de eindverantwoordelijkheid. Ook bij beleidsbesluiten worden de belangen evenwichtig afgewogen.

Sinds 1 oktober 2020 hanteert het bestuur een paritair plus bestuursmodel. Dit model houdt in dat een deel (acht leden) paritair vertegenwoordigd is en twee onafhankelijke bestuurders deel uitmaken van het voltallige bestuur.

De verdeling van het paritaire deel is thans:

- a) vier leden op voordracht van de Bond van Fabrikanten van Betonproducten in Nederland (BFBN);
- b) één lid op voordracht van CNV Vakmensen;
- c) één lid op voordracht van FNV;
- d) één lid namens pensioengerechtigden (met inachtneming van de verkiezingsprocedure zoals vastgelegd in het verkiezingsreglement);
- e) één (1) lid op gezamenlijke voordracht vanuit CNV Vakmensen en FNV.

Benoeming van bestuursleden vindt plaats door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de benoeming. Het fonds hanteert een reguliere stemverhouding. Iedere bestuurder heeft een stem. Bij vacatures besteedt het fonds actief aandacht aan de diversiteitsnormen uit de Code pensioenfondsen, waarbij het bestuur van mening is dat uiteindelijk geschiktheid boven diversiteit gaat.

Het bestuur heeft in de statuten vastgelegd langs welke procedure bestuursleden worden benoemd, geschorst of ontslagen. In een apart reglement is vastgelegd hoe wordt gehandeld bij belet of ontstentenis van een bestuurder.

Met inachtneming van de statuten kiest het bestuur uit de paritaire leden een vaste voorzitter en secretaris. De onafhankelijke leden hebben geen stem bij deze keuzes.

De taken en bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. De voorzitter en de secretaris vertegenwoordigen gezamenlijk het fonds in en buiten rechte. Het bestuur is als geheel verantwoordelijk en aanspreekbaar voor alle aandachtsgebieden.

1.2.2 Commissies

Het bestuur heeft ervoor gekozen om een commissiestructuur te koppelen aan het bestuursmodel paritair plus. Deze structuur bestaat uit:

- a) Beleggingsadviescommissie (BAC);
- b) Pensioen- en communicatiecommissie
- c) Integraal risicomanagement commissie (IRM-commissie)
- d) Jaarwerkcommissie
- e) Klachtencommissie
- f) Geschillencommissie

Voor zover de samenstelling en taak van een commissie niet is opgenomen in de statuten, wordt deze beschreven in een door het bestuur vastgesteld huishoudelijk reglement. Externe deskundigen kunnen zitting hebben in een commissie.

Indien het bestuur dit noodzakelijk acht, zullen voor bepaalde onderwerpen tijdelijke werkgroepen worden ingesteld, waaronder de werkgroep transitie, implementatie pensioenakkoord, datakwaliteit en de ALM-werkgroep.

Beleggingsadviescommissie

Deze commissie bestaat uit drie leden. De onafhankelijk bestuurder met expertise vermogensbeheer fungeert als voorzitter.

De commissie heeft als taak het bestuur te adviseren ten aanzien van het vermogensbeheer en balansmanagement in de ruimste zin van het woord. Hieronder valt, binnen het taakgebied van de commissie, in ieder geval het voorbereiden van het beleid en de eventuele actualisering daarvan alsmede de voorbereiding voor de selectie, de monitoring en evaluatie van uitbestedingspartijen. Zaken ter besluitvorming worden met het advies van de commissie, rekening houdend met het advies van de risicobeheerfunctie, voorgelegd aan het bestuur.

Pensioen- en Communicatiecommissie

Het bestuur kiest uit haar midden de leden van deze commissie en een voorzitter.

De commissie heeft als taak het bestuur te adviseren ten aanzien van wijzigingen in de (vastlegging en uitvoering) van de pensioenregeling in de ruimste zin van het woord. Hieronder vallen, binnen het taakgebied van de commissie, in ieder geval het voorbereiden van het beleid en de eventuele actualisering daarvan alsmede de voorbereiding voor de selectie, de monitoring en evaluatie van uitbestedingspartijen. Zaken ter besluitvorming worden met het advies van de commissie, rekening houdend met het advies van de risicobeheerfunctie, voorgelegd aan het bestuur.

De commissie heeft voorts als taak het bestuur te adviseren en in overeenstemming met een verstrekt mandaat te besluiten over communicatie-uitingen ten aanzien van het fonds en de (inhoud en uitvoering) van de pensioenregeling van het fonds. Beleidsvoorstellen worden voorzien van een risico opinie welke de vervuller risicobeheer uitvoert.

Het operationeel overleg is geïntegreerd in deze commissie. Dit overleg heeft als doel het bespreken en monitoren van de operationele voortgang van de administratieve processen bij Appel. Alsmede het voorbespreken van uitzonderlijke dossiers welke daarna ter bespreking en besluitvorming aan het bestuur worden voorgelegd. Beleidsvoorstellen worden voorzien van de risico opinie welke de vervuller risicobeheer uitvoert.

Commissie integraal risicomanagement

De commissie integraal risicomanagement wordt gevormd door minimaal drie leden uit het bestuur. De commissie heeft als doel een adequaat integraal risicomanagementbeleid te waarborgen. Het bestuur blijft eindverantwoordelijk voor het integraal risicomanagement. De taken en bevoegdheden van de commissie integraal risicomanagement zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement integraal risicomanagement. Voor actuele thema's en wettelijke ontwikkelingen welke impact uitoefenen op het IRM-vlak, laat de IRM-commissie zich aanvullend adviseren. Daarbij hangt de keuze voor de adviseur af van het relevante thema dat zich voordoet. Het thema systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) wordt uitgevoerd onder begeleiding van het Nederlands Compliance Instituut.

De Vereisten vanuit DORA (Digital Operational Resilience Act) worden door deze commissie uitgewerkt, bijvoorbeeld ten aanzien van het verplichte informatieregister van het fonds. Ook is aan de overeenkomst met Appel een (DORA) amendement toegevoegd waarmee het fonds voldoet aan haar verplichting.

Jaarwerkcommissie

De jaarwerkcommissie wordt gevormd door minimaal twee leden uit het bestuur, de certificerend actuaris, de accountant, vertegenwoordiger(s) namens de vermogensbeheerders, fiduciair manager en namens de administrateur.

De jaarwerkcommissie bereidt het bestuursverslag en de concept-jaarrekening voor.

Klachtencommissie

De klachtencommissie bestaat uit twee leden, die op het moment dat een klacht bij het fonds wordt ingediend, uit het bestuur worden gekozen. De procedure is opgenomen in het klachtenreglement. Is de deelnemer het niet eens met de uitvoering van de pensioenregeling, (door de administrateur) dan spreken we van een klacht.

Geschillencommissie

De geschillencommissie wordt gevormd door minimaal twee onafhankelijke leden en wordt ondersteund door een secretariaat. Montae & Partners levert de twee onafhankelijke leden. De commissieleden mogen geen persoonlijk belang hebben bij de partijen in het geschil. De procedure is opgenomen in het geschillenreglement. Is de deelnemer het niet eens met de manier waarop het pensioenreglement wordt toegepast of met een bestuursbesluit daarover, dan spreken we van een geschil. Is de indiener na het doorlopen van deze interne procedure het niet eens met het resultaat, kan hij of zij zich wenden tot de Geschilleninstantie voor Pensioenfondsen. De Ombudsman Pensioenen maakt onderdeel uit van deze instantie.

Werkgroepen

Het bestuur kan tijdelijke werkgroepen instellen en daarin hebben minimaal twee bestuursleden zitting. In 2025 zijn de navolgende werkgroepen aan de orde:

- Implementatie pensioenakkoord
- Datakwaliteit.
- ALM
- Nieuw pensioenreglement SPR

1.2.3 Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het voor de toekomst maakt. De taken en bevoegdheden van een verantwoordingsorgaan zijn neergelegd in de Pensioenwet. De bepalingen omtrent het verantwoordingsorgaan zijn uitgewerkt in de statuten van het fonds en in het reglement van het verantwoordingsorgaan.

Het verantwoordingsorgaan van het fonds bestaat uit zeven leden:

- a. drie leden vertegenwoordigen de deelnemers;
- b. drie leden vertegenwoordigen de pensioengerechtigden;
- c. één lid vertegenwoordigt de werkgevers.

In het verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers en de pensioengerechtigden evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen vertegenwoordigd. De vereniging die benoemt, gaat ook over het ontslag van het betreffende lid. Een en ander tenzij verkiezingen plaatsvinden, in dat geval benoemt en ontslaat het bestuur en kan ook sprake zijn van het aanstellen van een onafhankelijk lid.

Het lid van het verantwoordingsorgaan dat de werkgevers vertegenwoordigt, wordt benoemd en ontslagen door de werkgeversvereniging.

Een afvaardiging van het bestuur en het verantwoordingsorgaan komen ten minste tweemaal per jaar in vergadering bijeen. Tijdens deze vergaderingen worden de aangelegenheden aan de orde gesteld waarover het bestuur of het verantwoordingsorgaan overleg wenselijk acht.

1.2.4 Raad van toezicht

De raad van toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds. De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn neergelegd in de Pensioenwet en het Reglement raad van toezicht.

De raad van toezicht bestaat uit drie onafhankelijke deskundigen. Het bestuur benoemt de voorzitter en de andere leden van de raad van toezicht na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan. Het bestuur ontslaat de leden van de raad van toezicht na bindend advies van het verantwoordingsorgaan.

Het bestuur en de raad van toezicht komen ten minste tweemaal per kalenderjaar in vergadering bijeen. De raad van toezicht stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur. De raad van toezicht vervult zijn toezichttaak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering door het fonds. Bij zijn taak betreft de raad de naleving van de Code pensioenfondsen.

De bepalingen omtrent de raad van toezicht zijn uitgewerkt in de statuten van het fonds en in het reglement van de raad van toezicht.

1.2.5 Certificering en controle

Certificerend actuaris

Het bestuur heeft WTW benoemd als onafhankelijke certificerende actuaris.

De certificerend actuaris maakt een actuarieel verslag waarin een verklaring wordt opgenomen van zijn bevindingen bij de jaarlijkse verslagstaten waarbij de fondsmiddelen worden getoetst en de vermogenspositie wordt beoordeeld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de gegevens van de accountant.

De certificerende actuaris, die het actuarieel verslag waarmerkt, is onafhankelijk van het fonds en verricht ook werkzaamheden voor het fonds vanuit zijn functie als sleutelfunctiehouder actuarieel.

Accountant

Het bestuur heeft BDO benoemd als externe accountant.

De accountant verstrekt een controleverklaring bij de jaarlijkse verslagstaten, waarbij een oordeel wordt gegeven over de betrouwbaarheid van de weergave van de gegevens over de grootte en samenstelling van het vermogen van het fonds en het resultaat aan het einde van het verslagjaar.

Compliance officer

Het bestuur heeft een gedragscode opgesteld, die als bijlage is opgenomen. De bijbehorende verklaring dat de gedragscode wordt nageleefd wordt door de bestuursleden ondertekend.

Het bestuur heeft het Nederlands Compliance Instituut aangesteld als compliance officer, die o.a. de naleving van de gedragscode door de bestuursleden, leden van de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan (de verbonden personen) jaarlijks controleert.

1.2.6 Sleutelfuncties

1.2.6.1 IOPR-II richtlijn

Op grond van artikel 143a Pensioenwet, dat in werking is getreden met ingang van 1 januari 2019 ter implementatie van de IORP-II Richtlijn, dient een pensioenfonds te beschikken over een risicobeheerfunctie, een interne auditfunctie en een actuariële functie. Het bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting van deze functies op een wijze die voldoet aan de vereisten zoals geformuleerd in de wet- en regelgeving. Daarbij mag het bestuur rekening houden met de omvang, de aard en de schaal en de complexiteit van de werkzaamheden van het fonds.

1.2.6.2 Risicobeheerfunctie

De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Ook heeft de risicobeheerfunctie een initiërende en adviserende rol bij het vormgeven van het risicobeheer. De heer Dijkstra van Sprenkels is sinds 1 januari 2025 sleutelfunctiehouder. Tot en met 2024 was de onafhankelijk bestuurder met expertise risicobeheer de sleutelhouder. De onafhankelijk bestuurder risicobeheer is voorzitter van de commissie risicomanagement. Hij vervult ook de rol van Chief Information Security Officer. De sleutelvervuller is belegd bij Sprenkels.

1.2.6.3 Interne auditfunctie

De interne auditfunctie is belast met het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Het bestuur heeft middels insourcen de heer E. Mulder (in dienst van Mazars) aangesteld als sleutelfunctiehouder interne audit. DNB heeft ingestemd met zijn benoeming.

De sleutelfunctie vervuller is extern belegd bij Mazars.

1.2.6.4 Actuariële functie

De actuariële functie ziet onder meer toe op de berekeningen van de technische voorzieningen en premiestelling van het pensioenfonds. De certificerend actuaris is zowel sleutelhouder als – vervuller van de actuariële functie. DNB heeft ingestemd met de aanstelling van de certificerend actuaris als sleutelfunctiehouder.

1.3 Uitbesteding

Het bestuur van het fonds heeft een aantal activiteiten uitbesteed aan externe partijen. Deze partijen kunnen activiteiten beter en/of tegen lagere kosten uitvoeren dan het fonds zelf. Ook in het kader van functiescheiding is het gewenst activiteiten uit te besteden. Hiertoe heeft het bestuur een uitbestedingsbeleid opgesteld. Doelstelling bij het uitbestedingsbeleid is het waarborgen van de kwaliteit van de dienstverlening door de uitbestedingspartners en het waarborgen dat het fonds ‘in control’ is ten aanzien van de uitbestede activiteiten. Het bestuur blijft te allen tijde eindverantwoordelijk voor de activiteiten van het fonds en houdt dan ook toezicht op externe partijen. De facturen van externe partijen worden ter controle voorgelegd aan de voorzitter en secretaris. Jaarlijks beoordeelt het bestuur of de gemaakte kosten in lijn zijn met de begroting(en). De externe partijen leggen verantwoording af over de kosten. In geval van een selectieproces of de jaarlijkse evaluatie m.b.t. een (potentiële) uitbestedingspartij vindt ook een beoordeling aan criteria en/of uitgangspunten m.b.t. informatiebeveiliging en IT-beleid plaats en de gedragslijn persoonsgegevens.

Jaarlijkse evalueert de commissie waar de uitbesteding als aandachtsgebied onder valt, de uitbestedingsrelatie waarbij het evaluatieformulier uitbestedingsrelatie als leidraad geldt. Het evaluatieformulier treft u als bijlage aan.

Ook vindt er een evaluatiegesprek met de uitbestedingspartijen plaats door het dagelijks bestuur samen met de commissievoorzitter dan wel een delegatie vanuit die commissie.

In de bijlage is het uitbestedingsbeleid van het fonds beschreven.

1.3.1 Inkoopprocedure

Voor het aanvragen van offertes c.q. het aangaan van overeenkomsten door het fonds ter zake de levering van diensten en goederen door derden heeft het bestuur een inkoopprocedure vastgesteld. Een van de voorwaarden bij inkoop betreft de werkzaamheden van de accountant of de actuaris die niet een controle betreffen. Bij inkoop maakt het bestuur een prudente afweging of de niet-controle werkzaamheden door de controlerende accountant of door de certificerend actuaris verricht dienen te worden.

De inkoopprocedure is opgenomen in de bijlage.

1.3.2 Pensioenbeheer

Het bestuur heeft vanaf 1 juni 2022 een administratieovereenkomst afgesloten met Appel Pensioenuitvoering B.V. voor de uitvoering van de pensioenadministratie, bestuursadvies en communicatie. De activiteiten van de administrateur zijn onderverdeeld in administratieve, financiële, secretariële, actuariële, en overige (advies)werkzaamheden, zoals beheer en exploitatie website en communicatieadvies bestuur. Het fonds heeft service-afspraken gemaakt met Appel Pensioenuitvoering.

- Jaarlijks wordt een begroting vastgesteld en verantwoording afgelegd over de gemaakte kosten.
- Per kwartaal rapporteert Appel via het SLA-rapport over de service-afspraken.
- De Financiële Rapportage wordt maandelijks vervaardigd door de administrateur. De rapportage bestaat uit 2 onderdelen; creditmanagement en tussentijdse balanscijfers. Het creditmanagement deel wordt iedere maand bijgewerkt. De financiële cijfers sluiten aan bij de gegevens die ieder kwartaal worden gerapporteerd aan DNB. Ook worden de gerealiseerde kosten afgezet tegen het budget. Op deze wijze volgt het bestuur de financiële ontwikkeling en houdt zodoende grip op de cijfers.

Het bestuur volgt de uitbesteding van de diensten onder meer via de SLA-rapportage, het ISAE 3402-rapport en COS rapporten. In deze rapportages wordt beschreven wat de beheersdoelstellingen en -maatregelen zijn en in welke mate deze functioneren. Voor de monitoring van de uitbesteding vindt ook operationeel overleg plaats tussen Appel en twee bestuursleden. De operationele zaken worden besproken binnen de pensioen- en communicatiecommissie.

Het bestuurssecretariaat wordt uitgevoerd door medewerkers van de afdeling Bestuursondersteuning. De dienst bestuursondersteuning is onafhankelijk en volledig dedicated aan het bestuur. Daarmee wordt het belang van het bestuur vooropgesteld. De uitvoering van bestuursbesluiten door de administratie is hierdoor goed geborgd. Adviezen worden transparant opgesteld en gevolgen van bestuursbesluiten voor de uitvoering kunnen op deze wijze efficiënt in beeld worden gebracht. De kwaliteit van bestuursondersteuning wordt door het bestuur nauwkeurig gemonitord en jaarlijks geëvalueerd. De monitoring geschiedt aan de hand van het evaluatieformulier bestuursondersteuning.

1.3.3 Fiduciair beheer

De advisering over de optimale beleggingsportefeuille, op grond van de investmentbeliefs en de resultaten vanuit de ALM-studie, de advisering over de selectie van de managers en het volgen van het beleggingsbeleid, is uitbesteed aan de fiduciair beheerder Columbia Threadneedle.

Zowel het fiduciair beheer alsmede een deel van het vermogensbeheer zijn contractueel uitbesteed aan Columbia Threadneedle. Middels de zo geheten “Chinese walls” opereren deze onderdelen onafhankelijk van elkaar en worden conflicterende belangen of de schijn daarvan voorkomen. Het bestuur ziet daarop toe.

De fiduciair beheerder monitort ook de uitvoering van de vastgoed- en hypotheekportefeuille welke wordt beheerd door Achmea Real Estate.

1.3.4 Vermogensbeheer

Het bestuur heeft vermogensbeheerovereenkomsten afgesloten met Columbia Threadneedle en Achmea Real Estate. Een eerdere overeenkomst met Schroders Investment Management Benelux is in 2025 beëindigd. In de overeenkomsten zijn de activiteiten van de vermogensbeheerders vastgelegd. Het fonds heeft serviceafspraken gemaakt met de vermogensbeheerders.

In 2020 stelde het bestuur een onafhankelijk bestuurder aan met specialisme vermogensbeheer. Daarmee is de countervailing power op dit vlak verder verstevigd. Het bestuur volgt de uitbesteding van de diensten onder meer via de ISAE 3402 of AAF 01-06 rapporten van de vermogensbeheerders. In deze rapporten wordt beschreven wat de beheersdoelstellingen en - maatregelen zijn en in welke mate deze functioneren.

Per kwartaal rapporteren de vermogensbeheerders

- over het gevoerde beleid met betrekking tot de gehele beleggingsportefeuille;
- het beleid binnen sub portefeuilles;
- de portefeuillevverdeling;
- de performance;
- de performanceattributie;
- de risicorapportage.

1.3.5 Adviserend actuaris

Het bestuur heeft WTW benoemd als adviserend actuaris. De overeengekomen werkzaamheden en de beloning voor de dienstverlening zijn vastgelegd in een opdrachtbevestiging.

De werkzaamheden van de adviserend actuaris betreffen onder meer:

- De ondersteuning betreffende operationele zaken, zoals het vaststellen/controleren van de verplichtingen ten behoeve van de:
 - financiële verantwoording
 - vaststelling/controleren van de vermogenspositie in overeenstemming met de daartoe door DNB gestelde regels
- Periodieke toetsing van de actuariële grondslagen
- Het vaststellen van de te hanteren flexibiliseringstarieven
- Vaststellen van de kostendekkende premie
- Het opstellen van een herstelplan conform de door DNB gestelde regels
- Het uitvoeren van de haalbaarheidstoets
- Advisering omtrent premie- en toeslagbeleid.

1.3.6 Projectleider implementatie pensioenakkoord

Voor de begeleiding van het bestuur bij de implementatie van het pensioenakkoord heeft het fonds Willis Towers Watson benoemd als projectleider. Deze partij verzorgt de voorbereiding, monitoring van de acties en de verslaglegging. Het project geschiedt in samenwerking met de commissies. Tevens is voor de planning, administratieve vastlegging en documentbeheer en het opstellen van besluitdocumenten Van der Linden Consultancy & Development B.V. aangehaakt.

1.4 Beheersmaatregelen en interne controle

Het interne beheersingssysteem berust op de verantwoordelijkheden, de bevoegdheden en de onderlinge verhoudingen van de bij het fonds betrokkenen organen en instellingen. Voor wat betreft de organen van het fonds zijn deze vastgelegd in de statuten en reglementen. Met externe partijen waaraan activiteiten zijn uitbesteed en met de adviseurs zijn deze vastgelegd in overeenkomsten.

1.4.1 Interne beheersing fonds

Geschiktheid

Het bestuur draagt er zorg voor dat wordt voldaan aan alle geschiktheidseisen die op basis van wet- en regelgeving worden gesteld. Het bestuur heeft hiertoe een geschiktheidsplan vastgesteld. Hiermee draagt het bestuur zorg voor een doorlopend programma om de geschiktheid van het bestuur continu op peil te houden en waar nodig te verbreden of te ontwikkelen (permanente educatie).

In het geschiktheidsplan wordt uiteengezet welke deskundigheden, competenties en professioneel gedrag van het bestuur, de individuele bestuursleden en sleutelfunctiehouders worden verwacht en welke mogelijkheden daartoe worden aangereikt. Onderdeel daarvan is het te volgen opleidingstraject. In het geschiktheidsplan wordt verder aangegeven op welke wijze het fonds het functioneren van het bestuur (het collectief), de individuele bestuursleden (inclusief de deskundigheid) en sleutelfunctiehouders toetst. Tevens is het geschiktheidsplan een referentiepunt voor de geschiktheidstoets welke DNB uitvoert.

Voor de geschiktheidsbevordering gaat het bestuur onder meer uit van de eisen die zijn vastgelegd in de Beleidsregel geschiktheid 2023 van DNB en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), de Handreiking geschikt pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie en de Wet versterking bestuur pensioenfondsen. Recentelijk zijn daar de geschiktheidseisen voor sleutelfunctiehouders (publicatie DNB) aan toegevoegd.

De deskundigheid van de individuele bestuursleden wordt met enige regelmaat op de volgende gebieden beoordeeld:

- het besturen van een organisatie;
- relevante wet- en regelgeving;
- pensioenregelingen en pensioensoort;
- financieel-technische en actuariële aspecten, waaronder financiering, beleggingen, actuariële principes en herverzekering;
- administratieve organisatie en interne controle (AO/IC);
- communicatie;
- uitbesteding.

De uitkomsten van de beoordeling dienen als input voor de evaluatie van het functioneren van het bestuur.

Het bestuur meet periodiek de eigen geschiktheid en deskundigheid. Ieder jaar volgt het bestuur twee of drie studiedagen om de kennis op peil te houden. Nieuwe bestuursleden dienen direct over geschiktheidsniveau A te beschikken in aansluiting op het kennisniveau zoals DNB dat stelt in haar guidance. De nieuwe bestuurder toont dit aan door de opleiding (niveau A) met goed gevolg te hebben afgesloten. Voor de onafhankelijk bestuurder vermogensbeheer wordt het expert niveau verlangd. Voor onafhankelijk bestuurder risicomanagement over deskundigheidsniveau op minimaal B-niveau. Er is een budget voor het volgen van cursussen indien dit noodzakelijk is voor het aanvullen van kennis of

vaardigheden. Voor bestuurders die toetreden bij Bpf beton en de geschiktheid al hebben aangetoond middels een vergelijkbare functie bij een ander pensioenfonds, toetst het bestuur de geschiktheid op basis van de informatie vanuit het CV. Tevens vindt een screening plaats zoals vastgelegd in het screeningsbeleid.

Code pensioenfondsen

In zijn bestuurlijk handelen volgt het bestuur de normen uit de Code pensioenfondsen. Het bestuur legt hiervan verantwoording af in het bestuursverslag.

De Code Pensioenfondsen is tot stand gekomen door samenwerking van de Pensioenfederatie met de Stichting van de Arbeid. De Code Pensioenfondsen is per 1 januari 2014 in werking getreden. In 2024 is de nieuwe code pensioenfondsen inwerking getreden. De Code pensioenfondsen bevat normbepalingen over het functioneren van de verschillende bestuurlijke organen binnen een pensioenfonds en gaat ook uitgebreid in op daaraan gekoppelde thema's als benoemingen en zittingstermijnen. Onderwerpen als integraal risicomanagement, beloningen, diversiteit en verantwoord beleggen komen ook aan bod. Met de code wordt beoogd de verhoudingen binnen het pensioenfonds en de communicatie met de belanghebbenden transparanter te maken en bij te dragen aan het versterken van 'goed pensioenfondsbestuur'. Indien het bestuur de code op een onderdeel (nog) niet naleeft, legt het bestuur dit uit.

Evaluatiebeleid

Het voltallige bestuur evalueert jaarlijks het eigen functioneren en het paritaire bestuur dat van de vaste voorzitter en secretaris. Een extern persoon begeleidt in ieder geval eens in de drie jaar de evaluatie. Bij de jaarlijkse evaluatierapportage worden de bevindingen van de compliance officer over de naleving van de gedragscode betrokken.

Beloningsbeleid

Het bestuur heeft een verklaring inzake beheerst beloningsbeleid voor bestuursleden alsmede voor leden van het verantwoordingsorgaan en de leden van de raad van toezicht. De bestuursleden ontvangen een vaste vacatievergoeding voor de werkzaamheden die zij voor Bpf Beton verrichten. En zij ontvangen een vergoeding voor reiskosten voor het bijwonen van vergaderingen, studiedagen of deelname aan diverse bijeenkomsten, seminars en congressen.

Ad hoc werkzaamheden zullen achteraf beoordeeld worden op de tijdsbesteding.

De leden van het verantwoordingsorgaan en die van de Raad van Toezicht ontvangen een vaste vacatievergoeding voor de werkzaamheden die zij voor Bpf Beton verrichten. Voor de inhoud van de verklaring beheerst beloningsbeleid wordt verwezen naar de bijlage.

Integriteitsbeleid

Voor de borging van een beheerste en integere bedrijfsvoering heeft het bestuur een integriteitsbeleid vastgesteld. Daarin wordt ingegaan op de doelstelling van het integriteitsbeleid, de diverse integriteitsrisico's die spelen voor Bpf Beton en de maatregelen die het fonds treft. Jaarlijks voert het bestuur een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uit. In 2024 is dit in samenwerking met NCI uitgevoerd. Deze analyse maakt inzichtelijk welke integriteitsrisico's een rol spelen.

Het integriteitsbeleid is vastgelegd in het beleidsdocument integriteit, de gedragscode en incidenten- en klokkenluidersregeling.

Het integriteitsbeleid wordt jaarlijks met de Compliance officer besproken.

Voor het bestuur, het verantwoordingsorgaan, de raad van toezicht en andere verbonden personen is een gedragscode opgesteld ter voorkoming van (de schijn van) belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige informatie. De gedragscode en het integriteitsbeleid zijn als bijlage opgenomen.

Screeningsbeleid

Naast de reeds bestaande betrouwbaarheidstoetsing van (kandidaat)(mede)beleidsbepalers door de externe toezichthouder DNB, heeft Bpf Beton beleid vastgesteld ter zake van integriteitgevoelige functies, op grond van artikel 143 van de Pensioenwet en de nadere uitwerking daarvan in artikelen van het Besluit financieel Toetsingskader pensioenfondsen. Dit houdt in dat het pensioenfonds een onderbouwde beoordeling maakt van de betrouwbaarheid van personen in een integriteitgevoelige functie.

Bpf Beton maakt het belang van een integrale functieervulling kenbaar bij de benoemende organisaties middels het geschiktheidsplan van Bpf Beton en per bestuursfunctie met een profiel met bijbehorende eisen. Ook stelt Bpf Beton het onderwerp integriteit nadrukkelijk aan de orde in de sollicitatie- en aanstellingsgesprekken die met kandidaat (mede) beleidsbepalers worden gevoerd.

Bpf Beton is bevoegd om (kandidaat) bestuursleden, sleutelfunctiehouders of -vervullers door een gespecialiseerde externe partij te laten screenen, mits dit een gerechtvaardigd belang dient en noodzakelijk wordt geacht.

Afwijkingen van deze procedure worden schriftelijk beargumenteerd en vastgelegd.

Op deze wijze geeft Bpf Beton invulling aan haar eigen verantwoordelijkheid om (kandidaat) bestuursleden zorgvuldig te screenen. De screeningsbevoegdheid van Bpf Beton strekt zich niet uit tot leden van het Verantwoordingsorgaan. Deze leden zijn gehouden om kennis te nemen van de gedragscode van Bpf Beton en deze na te leven.

Tot slot worden (kandidaat) bestuursleden en sleutelfunctiehouders of -vervullers van Bpf Beton gescreend door Bpf Beton, als zij daar aanleiding toe ziet.

Alvorens een kandidaat/aspirant bestuurder vergaderingen (als toehoorder) bijwoont, dient hij of zij een instemmende verklaring omtrent het gedrag te overleggen. Ook bij herbenoeming verlangt Bpf Beton een instemmende verklaring omtrent het gedrag.

Informatiebeveiligingsbeleid

Informatiebeveiliging draagt bij aan een veilige werkomgeving en schept vertrouwen bij de belanghebbenden van het Bpf Beton. Zij mogen erop vertrouwen dat het pensioenfonds informatie beveiligt en dezelfde eisen stelt aan haar uitbestedingsrelaties.

Doelstelling van het informatiebeveiligingsbeleid is het aansluiten bij internationaal aanvaarde beveiligingsoplossingen. Streven is op een beveiligde wijze de informatie van het pensioenfonds te gebruiken voor de juiste uitvoering van de pensioenregeling. Het waarborgen van de betrouwbaarheid van de informatie en informatievoorziening, integriteit en vertrouwelijkheid maken daar onderdeel van uit. Alleen geautoriseerde gebruikers krijgen toegang tot de informatie. Het beleidsdocument informatiebeveiliging is als bijlage opgenomen.

Datakwaliteitsbeleid

Het datakwaliteitsbeleid is erop gericht dat de data om de pensioenaanspraken en -rechten te kunnen bepalen geschikt, volledig en accuraat is. Een juiste en volledige vaststelling van pensioenrechten en -aanspraken is een wettelijke verantwoordelijkheid en vereist een goede

datakwaliteit. De berekende pensioenrechten en - aanspraken zijn afgeleide data, die kunnen worden gereproduceerd aan de hand van de primaire data oftewel de brongegevens. Zowel de primaire als de afgeleide data moeten beschikbaar blijven in de pensioenadministratie. Het gaat erom dat de data geschikt zijn om de pensioenaanspraken en -rechten volgens het pensioenreglement te kunnen berekenen.

Bij uitbesteding maakt het pensioenfonds hierover afspraken met de uitbestedingspartner, rekening houdend met eventuele onderuitbestedingen. Als onderdeel van de voorbereiding van de transitie naar de nieuwe pensioenregeling als gevolg van de Wet toekomst pensioenen, heeft het fonds alle elementen vanuit het kader datakwaliteit gevolgd en bij DNB aantoonbaar gemaakt dat haar beleid voldoet.

Het beleidsdocument datakwaliteit is als bijlage opgenomen.

1.4.2 Interne beheersing uitbestedingsrelaties

Aan uitbesteding is voor het fonds een aantal risico's verbonden. In het risicobeleid is aangegeven hoe de risico's rond uitbesteding worden beheerst. Tenslotte steunt het bestuur op de interne beheersingsmaatregelen van de uitbestedingsrelaties. Deze maatregelen zijn hierna beschreven.

Appel Pensioenuitvoering B.V.

De operationele uitvoering (administratie) van de pensioenregeling besteedt het bestuur uit aan Appel Pensioenuitvoering B.V..

Appel rapporteert ieder kwartaal over de nakoming van de gemaakte afspraken in de uitbestedingsovereenkomst. Het bestuur bespreekt in het operationeel overleg en de bestuursvergaderingen onder meer de SLA-rapportages met de relatiebeheerder die vanuit Appel verantwoording aflegt aan Bpf Beton over de uitvoering en de resultaten van de overeengekomen werkzaamheden. Desgewenst wordt aanvullende informatie gevraagd om de werkzaamheden te kunnen beoordelen.

De uitbestede bedrijfsprocessen zijn vastgelegd in procesbeschrijvingen en werkinstructies. Per proces is een matrix met taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden opgesteld. Handhaving van een beheerste en integere bedrijfsvoering vindt plaats via self assessments waarbij Risk & Compliance een onafhankelijk oordeel geeft. In het kader van een integere bedrijfsvoering geldt voor de medewerkers een gedragscode, die voldoet aan de daartoe door DNB gestelde eisen. Naast de gedragscodes zijn maatregelen genomen ter voorkoming van fraude. In de ICT-procedures zijn beveiligingen ingebouwd en in alle processen zijn functiescheidingen aangebracht met betrekking tot het vaststellen, controleren en accorderen. Het integriteitsbeleid, de autorisatie- en procuratieregeling en het Informatiebeveiligingsbeleid van Appel sluiten aan bij het fondsbeleid. Appel rapporteert jaarlijkse over de naleving gedragscode en integriteitsregels. Periodiek rapporteert Appel over de beheersing van risico's middels de Niet Financiële Risico rapportage.

Na afloop van het boekjaar geeft Appel het pensioenfonds zo spoedig mogelijk inzicht in zijn interne organisatie en daarin opgenomen beheersmaatregelen. Appel realiseert dit in de vorm van een ISAE 3402 type II, ISAE 3000 en COS rapportage. De volledige dienstverlening van Appel aan het pensioenfonds, inclusief een eventuele onderaannesteding, is onderdeel van deze rapportage.

Interne beheersing van de vermogensbeheerder

Bij elk beleggingsmandaat worden met de fiduciair- en vermogensbeheerder afspraken gemaakt over de toegestane vrijheid bij de beleggingsbeslissingen en over de beheersing van de risico's. Daarnaast is bij de selectie van vermogensbeheerders rekening gehouden met de

wijze waarop zij interne risico's afdekken, door onder andere functiescheiding en controles door interne en externe accountants. De interne beheersing van de vermogensbeheerder is beschreven in paragraaf 6.2 (Verantwoordelijkheden) en 6.3 (Beleggingsorganisatie).

1.5 Algemene Verordening Gegevensbescherming

De bescherming van personen bij de verwerking van persoonsgegevens is een grondrecht. Per 25 mei 2019 geldt daarvoor de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), voor alle lidstaten van de EU. Het pensioenfonds gaat volgens strenge eisen om met de persoonsgegevens van haar belanghebbenden. Daartoe is naast een privacybeleid ook een privacyverklaring opgesteld. Daarin beschrijven wij hoe het fonds zorgvuldig met persoonsgegevens omgaan. Het beleid van Bpf Beton voldoet aan de AVG. Met de uitbestedingsrelaties welke voor het fonds gegevens verwerken heeft het fonds verwerkersovereenkomsten afgesloten om te waarborgen dat deze relaties ook zorgvuldig met persoonsgegevens van belanghebbenden van het pensioenfonds omgaan.

De privacyverklaring beschrijft op heldere wijze de werkwijze ten aanzien van bescherming persoonsgegevens en de rechten van betrokkenen, en deze verklaring publiceert Bpf Beton op haar site.

Bpf Beton heeft een privacy officer aangesteld om te toetsen of haar privacybeleid voldoet en blijft voldoen aan de AVG. Deze privacy officer is in dienst van Montae & Partners.

2 Doelstellingen, beleidsuitgangspunten en risicohouding

In het onderstaande hoofdstuk worden nader ingegaan op diverse beleidsuitgangspunten van het fonds, voor zover deze niet specifiek in de ABTN in een apart hoofdstuk worden behandeld.

2.1 Missie, visie, beleidsuitgangspunten, strategie

Missie

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie heeft als missie het, als goede huisvader, uitvoeren van de pensioenregeling, zoals deze tussen sociale partners is overeengekomen. Het bestuur voert hiertoe een solide financieel beleid, dat in overeenstemming is met wet- en regelgeving en voortdurend wordt geëvalueerd. Risico's worden adequaat gemanaged; de premie, de regeling, het risico en de kosten moeten met elkaar in balans zijn.

Kernwaarden

Het bestuur heeft de volgende kernwaarden gedefinieerd:

- transparantie
- openheid
- integriteit
- deskundigheid
- klantgerichtheid

Visie

De visie van Bpf Beton is als volgt verwoord: Wij streven naar een optimaal pensioenresultaat voor de deelnemers.

Het bestuur hanteert de volgende algemene beginselen:

- Het beleggingsbeleid is afgestemd op bescherming van nominale aanspraken met een redelijke kans op toeslagverlening. De uitvoering gebeurt efficiënt en tegen lage kosten.
- Pensioenopbouw kan beter in gezamenlijkheid (collectief) plaatsvinden en daarvoor is de betrokkenheid van deelnemers en draagvlak nodig.
- Het bestuur draagt zorg voor voortdurende ontwikkeling van de eigen kennis en vaardigheden.

Bpf Beton wordt geconfronteerd met risico's. Risicomanagement is van het grootste belang en het bestuur hanteert de volgende uitgangspunten:

- Risicobeheersing is een integraal onderdeel van de besturing en monitoring op uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds. Financiële en niet-financiële risico's worden daar waar mogelijk en wenselijk beheerst.
- Bpf Beton belegt en neemt beleggingsrisico in het belang van de deelnemers. Het bestuur is van mening dat beleggingsrisico op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement ten opzichte van het risicovrije rendement. Beleggen en beleggingsrisico nemen zijn noodzakelijk om een optimaal pensioenresultaat te realiseren.
- Bpf Beton belegt prudent, dat wil zeggen:
 - neemt alleen risico's die het begrijpt en beheerst

- kiest beleggingen die kostenefficiënt zijn van opzet
 - handelt inzichtelijk, begrijpelijk, uitlegbaar en transparant
- In samenspraak met het verantwoordingsorgaan en cao-partners is in 2020 de risicohouding herijkt. De belangrijkste beginselen voor de risicohouding zijn ten opzichte van 2018 intact gebleven. Daarbij is het herstel(plan) van het Bpf Beton meegewogen. Ook in 2023 heeft Bpf Beton de risicohouding beoordeeld. Gezien het feit dat de belangrijkste beginselen nog steeds valide zijn gebleven, blijft de risicohouding intact. Aanvullend argument daarvoor was het feit dat voorafgaande aan het implementeren van de nieuwe pensioenregeling in het kader van de Wet Toekomst Pensioen, de totale risicohouding is herijkt. In de ABTN versie 2026 zal de nieuwe risicohouding worden beschreven.

Als belangrijkste strategische risico's ziet Bpf Beton:

1. De volatiele rente en/of tegenvallende rendementen waardoor het fonds niet binnen de wettelijke termijn voldoende herstelt en de pensioenrechten en –aanspraken moet korten.
2. Risico van toenemende complexiteit pensioenregeling en het daarmee samenhangende kostenniveau, valt niet uit te leggen. Dit dreigt het draagvlak bij werkgevers en werknemers aan te tasten.
3. Ontwikkelingen in de bedrijfstak waardoor het aantal actieve deelnemers daalt en eventueel het draagvlak verdwijnt.
4. Politieke besluitvorming die van invloed is op de pensioenuitvoering, pensioenwaardering, de governance vereisten, het beleid of de regeling en die de missie van het fonds in gevaar brengt. Bijvoorbeeld de uitwerking van het Pensioenakkoord of zwaardere Co2 richtlijnen om uitstoot te beperken.

(Beleggings)Beleidsuitgangspunten

De missie en visie leiden tot een aantal beleidsuitgangspunten. Deze uitgangspunten worden vertaald in algemene beginselen van het fonds. Als afgeleide van de algemene beginselen wordt het specifieke fonds beleid geformuleerd.

- De uitvoering gebeurt efficiënt en tegen lage kosten.
- Betrokkenheid van deelnemers is van groot belang voor het behoud van draagvlak. Goede communicatie en medezeggenschap staan hoog in het vaandel.
- Het bestuur draagt zorg voor voortdurende ontwikkeling van de eigen kennis en vaardigheden.
- Het bestuur sluit de mogelijkheden van samenwerking met andere pensioenfondsen op diverse gebieden niet uit, zolang dit de belangen van de deelnemers ten goede komt.
- Periodiek wordt een kwetsbaarheidsanalyse uitgevoerd. Daarin kijkt het fonds naar de ontwikkeling van het aantal deelnemers en werkgevers, haar sterktes en zwaktes en financiële vitaliteit.
- Over de uitvoering van de pensioenregeling vindt periodiek contact plaats met de Cao-partners.

Het algemene beginsel van het fonds is:

- Het beleggingsbeleid is afgestemd op bescherming van nominale aanspraken met een redelijke kans op toeslagverlening.

Strategie

Het fonds streeft de missie en visie na door zorg te dragen voor een solide financieel beleid om een zo optimaal mogelijk pensioenresultaat te behalen. Het fonds wil dit bereiken door een efficiënte, kosteneffectieve en duurzame uitvoering. Hiervoor zijn draagvlak en omvang van het fonds belangrijk. De strategie is gebaseerd op de volgende pijlers:

- transparantie
- openheid
- integriteit
- deskundigheid
- klantgerichtheid

Strategische doelstellingen:

1. Het zorgdragen voor een toekomstbestendige uitvoering en het genereren van een goed pensioen voor de deelnemers op basis van de pensioenregeling door sociale partners afgesproken.
2. Het nakomen van ten minste de nominale pensioentoezeggingen.
3. Het streven naar een zo optimaal mogelijk pensioenresultaat en daarbij de kans op korten zo klein mogelijk houden.
4. Het realiseren van tevredenheid van deelnemers.
5. Het kostenniveau van BPF Beton bedraagt niet meer dan de mediaan van vergelijkbare fondsen.

2.2 Communicatiebeleid

Het communicatiebeleid is gericht op communicatie met de actieve deelnemers, inactieve deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers.

Het doel van de fondscommunicatie is: op een open, transparante en begrijpelijke manier communiceren met de primaire en secundaire doelgroepen waarbij de wettelijke bepalingen als minimumnorm gelden. In de uitvoering hiervan hecht het bestuur belang aan zijn missie en aan vertrouwen in het pensioenfonds. Daarbij stelt het pensioenfonds drie kernwaarden centraal: deskundig, betrouwbaar en betrokken. Specifiek voor communicatie is een vierde kernwaarde belangrijk: begrijpelijkheid.

- Bpf Beton is betrokken bij de deelnemers. Onze betrokkenheid blijkt uit onze inspanningen om de belevingswereld van deelnemers en de behoefte aan informatie nog beter te leren kennen en om informatie aan te bieden die voorziet in de behoefte van de deelnemer; informatie die de deelnemer begrijpt en hem aanzet tot (juist) handelen.
- BPF Beton communiceert begrijpelijk. Wij gebruiken concrete taal.
- Bpf Beton is betrouwbaar. Wij gaan zorgvuldig om met de pensioenen van onze deelnemers en handelen naar eer en geweten als het gaat om beleggingen en risico's.
- Bpf Beton is deskundig. Wij weten waar we het over hebben.

Het communicatiedomein kent drie soorten doelstellingen: kennis, houding en gedrag.

Het communicatiebeleid is opgenomen als bijlage. Afgeleid van het communicatiebeleid stelt het bestuur jaarlijks een communicatiejaarplan vast.

Het bestuur heeft voor 2025 een aantal doelstellingen geformuleerd:

- Blijvend voldoen aan de wettelijke communicatieverplichtingen;
- Vergroten van het pensioenbewustzijn;
- Werkgevers bewust maken van de intermediaire rol richting hun werknemers;
- Toolkits ontwikkelen om werknemers en werkgevers nog betere informatie te verstrekken;
- Contacten met de brancheverenigingen verder verstevigen;
- Het aantal e-mailadressen verder verhogen.

Het fonds heeft een communicatiebeleidsplan opgesteld dat op de website wordt gepubliceerd. Vanuit dit plan stelt de communicatieadviseur een jaarplan met een begroting op en legt dit voor aan het bestuur. De basis van dit plan is de communicatie zoals voorgeschreven in de Pensioenwet. Als gevolg van de transitie naar een nieuwe pensioenregeling vanwege de Wet toekomst pensioenen, wordt het communicatiebeleid aangevuld met de gewenste en noodzakelijke uitingen om alle belanghebbenden te informeren over de transitie en de gevolgen van de transitie.

Daarnaast zijn structurele middelen ingezet voor communicatie met de deelnemers zoals:

- periodieke nieuwsbrief;
- klantcontactcenter;
- jaarlijkse brochures / flyers;
- website van het fonds;
- op de website zijn de belangrijkste fondsdocumenten te downloaden.

2.3 Uitbestedingsbeleid

Het bestuur heeft beleid opgesteld met betrekking tot processen en activiteiten welke betrekking hebben op de pensioenuitvoering, het fiduciair- en vermogensbeheer en alle overige processen en activiteiten waarvan het bestuur het zinvol acht om deze uit te besteden aan een externe partij. Het beleid bij uitbesteding is gebaseerd op de volgende waarden:

- Aan de uitbesteding van deze werkzaamheden zijn risico's verbonden. Bpf Beton moet en wil zicht hebben op de risico's van uitbesteding en wil zorgen voor een permanente beheersing van aan uitbesteding verbonden risico's.
- Bpf Beton acht het daarom van belang dat op voorhand de criteria worden vastgesteld die bij de selectie van de uitbestedingsrelaties gelden en dat de normen zijn vastgelegd die bij de bewaking van de kwaliteit van de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden gelden.

De waarden hebben geleid tot de volgende uitgangspunten bij (onder)uitbesteding:

- Structurele aandacht, goede afspraken met de uitbestedingsrelatie en tijdig optreden zijn voor Bpf Beton voorwaarden voor de uitbesteding van werkzaamheden. Voor eventuele onderuitbesteding door de uitbestedingsrelatie dient vooraf toestemming te worden verkregen van Bpf Beton. De onderuitbesteding dient aan dezelfde voorwaarden te voldoen.
- Uitbesteding verlegt de plaats van uitvoering van werkzaamheden, maar niet de eindverantwoordelijkheid daarvoor. Bpf Beton blijft eindverantwoordelijk.
- Bpf Beton behoudt te allen tijde de volledige zeggenschap over de uitbestede werkzaamheden en heeft te allen tijde de mogelijkheid om wijzigingen aan te brengen in de wijze waarop de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden geschiedt.
- Bpf Beton houdt zich bij de uitbesteding aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving en ziet erop toe dat ook de uitbestedingsrelatie zich houdt aan de wet- en regelgeving die voor de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden geldt.
- Bpf Beton selecteert, met inachtneming van de inkoopprocedure, een uitbestedingsrelatie op basis van objectief vast te stellen criteria zoals kwaliteit, prijs en marktconformiteit. De

uitbestedingsrelatie voldoet aan de in het uitbestedingsbeleid gestelde criteria. Daarbij gelden tevens de fondsrichtlijnen van het IT-beleid en informatiebeveiliging. Bpf Beton laat zich bij de selectie zo nodig bijstaan door een onafhankelijke adviseur.

- Er dienen afspraken te worden gemaakt over de wijze waarop een overeenkomst wordt beëindigd, en over de wijze waarop wordt gewaarborgd dat Bpf Beton de werkzaamheden na beëindiging van een overeenkomst weer zelf kan uitvoeren of door een andere derde kan laten uitvoeren teneinde de continuïteit van de pensioenuitvoering te waarborgen.
- Het uitbestedingsbeleid wordt in ieder geval driejaarlijks getoetst.

Daarnaast heeft het bestuur werkzaamheden bepaald die niet uitbesteed mogen worden (op grond van artikel 34 van de PW en artikel 12 van het besluit PW):

- a. taken en werkzaamheden van personen die het dagelijks beleid bepalen, daaronder mede verstaan het vaststellen van beleid en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid;
- b. werkzaamheden waarvan uitbesteding de verantwoordelijkheid van het pensioenfonds voor de organisatie en beheersing van bedrijfsprocessen en het toezicht daarop kan ondermijnen;
- c. indien de uitbesteding een belemmering kan vormen voor een adequaat toezicht op de naleving van het bij of krachtens de Pensioenwet bepaalde.

Voor het volledige uitbestedingsbeleid wordt verwezen naar de bijlage.

2.4 Inkoopprocedure

Voor het aanvragen van offertes c.q. het aangaan van overeenkomsten door het Bpf Beton ter zake de levering van diensten/goederen door derden, hanteert Bpf Beton een procedure.

Bij Leveranties voor een bedrag lager dan € 15.000,- (exclusief omzetbelasting) kan worden volstaan met een prijsaanvraag bij c.q. onderhandeling met één aanbieder.

Bij Leveranties vanaf € 15.000,- (exclusief omzetbelasting) worden tenminste 3 offertes aangevraagd.

2.5 Afkoopbeleid

Het bestuur heeft beleid geformuleerd voor vier situaties omtrent afkoop wegens gering pensioen:

1. In geval een deelnemer zelf een verzoek tot afkoop doet, wordt hier alleen gehoor aan gegeven voor zover de beleidsdekkingsgraad dit toelaat en betrokkene niet via een ander dienstverband onder een pensioenvoorziening valt. In de eerste vijf jaren na einde dienstverband bij Bpf Beton zal het fonds proberen de waarde over te dragen naar de (eventuele) nieuwe pensioenuitvoerder van de deelnemer. Bij pensionering vindt automatisch afkoop plaats.
2. Bpf Beton doet mee met de automatische waardeoverdracht van bestaande kleine pensioenen. Dit zijn pensioenen tussen de € 2,- en de wettelijke afkoopgrens waarbij de deelneming is geëindigd voor 1 januari 2018.
3. Bpf Beton heeft besloten mee te doen met het systeem van automatische waardeoverdracht kleine pensioenen bij einde deelneming vanaf 1 januari 2018.
4. Tot slot heeft Bpf Beton in het kader van het Besluit waardeoverdracht klein pensioen (publicatie 17 juli 2018), op 12 oktober 2018 besloten om bij pensioenen van €2,- of lager waarbij de deelneming is geëindigd voor 1 januari 2019 een voorstel tot afkoop te doen. Indien de gewezen deelnemer niet reageert, vervalt deze aanspraak.

Doelstelling daarbij is in lijn met de wetswijziging, namelijk kleine pensioenen proberen samen te brengen, zodat voor de gewezen deelnemers daarmee een beter pensioen vanuit de tweede pijler ontstaat.

2.6 Integraal risicomanagement

Het pensioenfonds wordt geconfronteerd met risico's. Risicomanagement is van het grootste belang en het bestuur hanteert de volgende uitgangspunten:

- Het bestuur wordt geconfronteerd met risico's en kiest bewust voor het nemen van risico's;
- Risicobeheersing is een integraal onderdeel van de besturing en monitoring op de uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds. Strategische- en financiële en niet-financiële risico's worden, geanalyseerd op kans en impact en daar waar mogelijk en wenselijk beheerst;
- De risico's worden zo evenwichtig mogelijk aan alle belanghebbenden toegedeeld;
- Het pensioenfonds belegt en neemt beleggingsrisico in het belang van de belanghebbenden. Het bestuur is van mening dat beleggingsrisico, gemiddeld genomen, op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement en noodzakelijk is om een optimaal pensioenresultaat te realiseren;
- Het pensioenfonds belegt prudent, dat wil zeggen: neemt alleen risico's die het begrijpt en beheerst;
- Kiest beleggingen die kostenefficiënt zijn van opzet;
- Handelt inzichtelijk, begrijpelijk, uitlegbaar en transparant.

Het bestuur is continu bezig met het aanscherpen van zijn integraal risicobeleid. En sluit aan bij de expliciete eisen welke DNB aan risicomanagement stelt.

Bpf Beton hanteert een risicoraamwerk waarbij van geïdentificeerde risico's een analyse plaatsvindt. Daarbij worden de bruto risico's op basis van kans en impact geclassificeerd. Hierna vindt netto classificatie plaats op basis van de genomen beheersmaatregelen. De effectiviteit van de beheersmaatregelen wordt gemonitord en periodiek geëvalueerd. Op grond van de riskappetite/risicohouding van het bestuur wordt vastgesteld of aanvullende (beheers)maatregelen noodzakelijk zijn.

De voorbereiding daarvan en advisering aan het bestuur geschiedt door de IRM-commissie in samenspraak met de sleutelfunctiehouder en -vervuller risicobeheer.

2.6.1 IRM-commissie en de sleutelfunctie risicobeheer

De IRM-commissie ziet in samenspraak met de risicobeheerfunctie (sleutelfunctie IORP II) toe op een volledige, tijdige en correcte uitvoering van het risicomanagement door het bestuur. De IRM-commissie en de risicobeheerfunctie (sleutelfunctie IORP II) geven tevens (on)gevraagd advies. De sleutelfunctie risicobeheer toets op onafhankelijke wijze of het beleid is uitgevoerd binnen de kaders van het risicomanagementbeleid en rapporteert hierover aan het bestuur. Jaarlijks wordt een IRM-commissievergadering expliciet ingericht voor het bepalen van de risicomanagementactiviteiten die worden vastgelegd in een roadmap.

De onafhankelijk bestuurder risicobeheer is de voorzitter van de IRM-commissie. Als sleutelfunctiehouder risicobeheer is de heer Dijkstra van Sprenkels aangesteld. De vervuller is eveneens uitbesteed aan Sprenkels.

Risicomanagementactiviteiten zijn geïntegreerd in de besluitvormingsprocessen en rapportagecycli. Het bestuur is (eind)verantwoordelijk voor de uitvoering van het primaire proces inclusief de risicobeheersing.

2.6.2 Risicohouding

Het bestuur heeft, in samenspraak met het verantwoordingsorgaan en na overleg met cao-partijen, een risicohouding voor beleggingsrisico's vastgesteld. Deze risicohouding is in eerste instantie kwalitatief bepaald en in de haalbaarheidstoets zijn de kwantitatieve grenzen vastgesteld.

Lange termijn

- Gericht op een zo'n hoog mogelijk pensioenresultaat;
- Minimaal kostendekkende premie om nominale pensioenen in te kunnen kopen;
- Een hogere premie dan minimaal kostendekkend ter verhoging van het pensioenresultaat is acceptabel binnen het door cao-partijen vastgestelde premiebudget;
- Enig risico nemen om een zo goed mogelijk rendement op de beleggingen te halen;
- Een beleggingsmix met een (te) hoog risicoprofiel is niet gewenst.

Korte termijn

- Is gericht op het zoveel mogelijk voorkomen van een verlaging;
- Een eventuele verlaging dient zo beperkt mogelijk gehouden te worden, hetgeen pleit voor een zo groot mogelijke spreidingsperiode, tenzij dit financieel onverantwoord is.
- Het bestuur heeft de risicohouding voor de korte termijn gekwantificeerd naar een strategische beleggingsportefeuille met een maximaal Vereist Eigen Vermogen (VEV) van 115,3%. Dit is het VEV per 31 december 2024, zoals gehanteerd in het Herstelplan 2025.

De risicohouding is in 2023 besproken. Er is besloten om de risicohouding intact te laten. Zowel de korte- als lange termijn gestelde grenzen blijven van kracht.

Gezien het feit dat de uitgangspunten van de risicohouding (versie 2019) nog valide zijn en vooral omdat bij de introductie van de WTP de volledige risicohouding opnieuw moet worden bepaald, acht het bestuur het niet opportuun om nu te herijken. De richtlijn is om eens in de drie jaar de risicohouding opnieuw vast te stellen.

Cao-partners en het verantwoordingsorgaan zijn hierbij betrokken.

2.6.3 Haalbaarheidstoets

Deze toets maakt inzichtelijk of de pensioenambitie op langere termijn haalbaar is. Het bestuur heeft de risicohouding voor de lange termijn vertaald naar de volgende grenzen voor de (jaarlijkse) haalbaarheidstoets:

- Vanuit de feitelijke dekkingsgraad is het verwachte pensioenresultaat ten minste 80%;
- Vanuit een hypothetische evenwichtssituatie is het verwachte pensioenresultaat hoger dan 85%;
- In een slecht weer scenario mag het pensioenresultaat maximaal 40% lager zijn dan bovengenoemde verwachte pensioenresultaat.

Deze uitkomsten gelden over een periode van 60 jaar met gebruik van de veronderstellingen (scenario's) die DNB heeft voorgeschreven.

Tenzij DNB vrijstelling geeft, monitort het bestuur jaarlijks met de haalbaarheidstoets (vanuit de feitelijke financiële positie) in hoeverre het verwachte pensioenresultaat aansluit bij de oorspronkelijke gewekte verwachtingen, rekening houdend met de gekozen ondergrenzen. De uitkomsten van de (jaarlijkse) haalbaarheidstoets worden na vaststelling gedeeld met het verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds.

Indien bij de haalbaarheidstoets blijkt dat niet wordt voldaan aan een van de criteria, dan treedt het fonds in overleg met de sociale partners om te bezien of, en zo ja welke, maatregelen genomen moeten worden. Daarbij acht het bestuur de periode van 15 jaar, waar de ALM-

studie van uit gaat, realistischer om lange termijn effecten van beleidsalternatieven door te rekenen en tegen elkaar af te wegen.

Voor de bepaling van het pensioenresultaat wordt in de noemer uitgegaan van een opbouwpercentage van 1,875%.

2.6.4 Integraal risicobeleid

Het bestuur ziet het integraal risicomanagement als een continu proces van identificeren, inschatten, beheersmaatregelen treffen, monitoren, borgen, rapporteren en bewaken.

Het bestuur streeft ernaar om met het integraal risicobeleid aan te sluiten bij tenminste het volwassenheidsniveau 3 zoals dit in de branche is vastgelegd: Het fonds hanteert een gestructureerde aanpak. De aanpak wordt aantoonbaar door de hele organisatie gevolgd. Processen en maatregelen zijn gestandaardiseerd en geformaliseerd.

Het fonds heeft een IRM-beleidsdocument dat periodiek wordt geëvalueerd.

Tevens worden alle risico's geïntegreerd in een riskrapportage (RISK 1,2,3), welke op kwartaalbasis wordt besproken.

Hieronder worden de niet-financiële risico's besproken op gesignaleerd risico en de genomen beheersmaatregelen.

2.6.5 Niet-financiële risico's

In 2024 zijn de niet-financiële risico's herijkt. Het bestuur onderscheidt de navolgende niet-financiële risico's.

Omgevingsrisico

Omgevingsrisico is het risico als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat.

Reputatierisico

Het reputatierisico is opgenomen in het communicatiebeleidsplan. Bijvoorbeeld schending van de privacy van belanghebbenden kan leiden tot reputatieschade. In het uitbestedingsbeleid heeft Bpf Beton onder meer richtlijnen vastgesteld ten aanzien van gedragscode en beloningsbeleid bij de uitbestedingsrelatie. Voorts heeft het bestuur een procedure vastgesteld voor aanvraag offertes en inkoop van goederen of diensten. Het bestuur volgt de procedure voor aanvraag offertes en inkoop van goederen of diensten en vraagt in voorkomende gevallen offertes uit bij minimaal drie partijen. In opdracht van Bpf Beton gaat onze vermogensbeheerder het gesprek aan met bedrijven waarin het fonds belegt om hen te overtuigen van het belang van MVB; niet eenmalig, maar telkens opnieuw. Dit geschiedt middels Responsible engagement overlay (Reo). Ook heeft het bestuur een Investment belief dat het bestuur streeft naar een duurzaam beleid ten aanzien van haar investeringen. Dit heeft een tweeledig effect op het reputatierisico. Ten eerste een positief effect, vanwege voeren van een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid. Tegelijkertijd dient het duurzame beleid op juiste wijze ten uitvoer gebracht te worden om te voorkomen dat het fonds hierbij juist reputatierisico loopt.

Operationeel risico

Het operationele risico is het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering.

Bpf Beton heeft een Service Level Agreement (SLA) afgesloten met de serviceorganisaties en hierdoor het operationeel risico verminderd. Over de in de SLA overeengekomen diensten wordt per kwartaal verantwoording afgelegd middels de SLA rapportage. De hoofdlijnen van

het interne beheersingssysteem en van de opzet van de administratieve organisatie en interne controle zijn vastgelegd in de ABTN (paragraaf 1.4).

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel worden geschaad. Bpf Beton heeft beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met de uitbesteding. Dit uitbestedingsbeleid is op hoofdlijnen vastgelegd in de ABTN en is van toepassing op alle uitbestedingsrelaties die Bpf Beton aangaat en is aangegaan. Jaarlijks voert het bestuur evaluatiegesprekken met de externe partijen waaraan activiteiten zijn uitbesteed. Met Appel, Columbia Threadneedle, en Achmea Real Estate zijn de serviceafspraken over het niveau van de dienstverlening contractueel vastgelegd. Deze serviceorganisaties voldoen aan de kwaliteitsnormen opgenomen in de AAF-verklaring respectievelijk ISAE 3402 Type II rapportage. Jaarlijks wordt hierover in de bestuursvergadering verantwoording afgelegd. De omgang met geldmiddelen en vertrouwelijke gegevens is geborgd via het beheersingssysteem van de serviceorganisaties.

IT-risico

IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT. Bpf Beton heeft door uitbesteding geen automatisering in eigen beheer. Het bestuur heeft sinds begin 2017 een eigen IT-beleid. In de ISAE 3402 Type II of SOC (II) rapporten van de serviceorganisaties zijn de beheersmaatregelen op IT-gebied meegenomen. Bpf Beton heeft een missie, visie en strategie. In de kern wil Bpf Beton een goed pensioen voor haar deelnemers verzorgen. Bij de uitvoering van deze missie speelt IT een steeds grotere rol. Het IT-beleid richt zich op vijf beheersdoelen, die zijn afgeleid van de missie, visie en strategie:

- Deelnemersdata: behalve juistheid van deelnemersgegevens speelt bijvoorbeeld dat data “niet op straat” komen te liggen en dat communicatie zorgvuldig dient te verlopen.
- Pensioendata: aanspraken/rechten deelnemers mogen niet onterecht gewijzigd worden of verloren gaan door aanpassing van systemen en conversie van data.
- Beleggingsportefeuille: waarden mogen niet verloren gaan door bijvoorbeeld onderbreking van beschikbaarheid van systemen of verlies van data. Juistheid van transacties moet te allen tijde herleidbaar zijn.
- Geld/middelen op bankrekening: bescherming van waarden omvat bijvoorbeeld de betaling voor legitieme verleende diensten en de legitieme uitkering van pensioenen.
- Besluitvorming en monitoring door bestuur: verkeerde of niet tijdige besluitvorming door gebreken (tijdigheid/juistheid/volledigheid) in door IT-gegenereerde informatie.

De IT-eisen zijn in de contracten opgenomen om aantoonbaar in control te kunnen zijn ten aanzien van de eerdergenoemde beheerdoelen van het fonds. Voor het volledige IT-beleid verwijzen wij u naar de bijlage.

Integriteitsrisico

Integriteitsrisico is het risico dat de integriteit van de instelling dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen.

Het bestuur heeft een gedragscode vastgesteld. Het bestuur heeft het Nederlands Compliance Instituut (NCI) als compliance officer gecontracteerd. Deze compliance officer ziet toe op de naleving van de gedragscode en heeft toegang tot alle geledingen binnen Bpf Beton. Ook voert NCI samen met het bestuur de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uit. Het bestuur ziet erop toe dat de externe partijen het integriteitsprincipe niet schaden. De overeenkomsten

met de externe partijen bevatten de uit de wet voortvloeiende sanctiebepalingen in het kader van het niet integer handelen van haar medewerkers. Daarnaast heeft het bestuur een beleidsdocument integriteit en screeningsbeleid. Daarin staan de belangrijkste uitgangspunten welke het pensioenfonds stelt aan de bestuursleden, leden van de raad van toezicht en die van het verantwoordingsorgaan. De integriteitsregels gelden ook voor alle overige verbonden personen en de uitbestedingsrelaties zoals de sleutelfunctiehouders en vervullers. Voor het volledige integriteitsbeleid verwijzen wij naar de bijlagen.

Juridisch risico

Het juridisch risico hangt samen met wet- en regelgeving en het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie. Juridische risico's ontstaan voor Bpf Beton als contracten onjuist of onvolledig zijn, of niet goed gedocumenteerd. Of wanneer contractuele bepalingen niet afdwingbaar zijn. Evenals het niet naleven van wet- en regelgeving kan dit de rechtspositie van Bpf Beton aantasten.

Juridische advisering is uitbesteed aan Montae & Partners. In de dienstverleningsovereenkomst met Appel zijn de verantwoordelijkheden belegd ten aanzien van tijdige implementatie van wet- en regelgeving en het naleven daarvan. Het bestuur laat zich zo nodig uitgebreid informeren door de jurist van Montae & Partners. Via het communicatiebeleidsplan is een adequate communicatie met belanghebbenden geborgd. Een adequate uitvoering hiervan is contractueel vastgelegd. Bij het aangaan van een nieuw contract laat het bestuur dit controleren door een extern juridisch adviseur. Er is een contractenregister opgesteld met hierin opgenomen wie welke verplichtingen heeft en voor welke periode, alsmede de opzegtermijn.

2.6.6 Eigen Risico Beoordeling

Het fonds heeft in het beleidsdocument ERB vastgelegd hoe zij de eigenrisicobeoordeling uitvoert, de frequentie en governance.

De ERB is een proces dat uitmondt in een document dat een beschrijving geeft van het risicoprofiel van het pensioenfonds, een beoordeling van de financieringsbehoeften en een beoordeling van de risico's rondom indexatie. Het wettelijk kader voor de ERB is artikel 18b van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Het bestuur gebruikte de uitkomsten van de in 2024 uitgevoerde ERB, bij de (strategische) besluitvorming. Een beschrijving van de wijze waarop dit plaatsvindt is opgenomen in het ERB-document.

3 Pensioenregeling

3.1 Verplichte aansluiting

Door de staatssecretaris van Sociale Zaken is op verzoek van sociale partners besloten om in de bedrijfstak een pensioenregeling verplicht te stellen. Voor de uitvoering hiervan is Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie opgericht.

De deelneming in Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie is verplicht voor werknemers geboren op of na 1 januari 1950 in dienst van een werkgever vanaf de eerste dag van de maand waarin zij de leeftijd van 18 jaar bereiken of de latere datum van indiensttreding tot de eerste dag van de maand waarin zij de 68-jarige leeftijd bereiken.

Onder werkgever wordt verstaan degene, die in een onderneming of een onderdeel van een onderneming de betonproductenindustrie uitoefent;

Hierbij wordt verstaan onder:

- de betonproductenindustrie: het uitsluitend of in hoofdzaak, elders dan op bouwwerken, vervaardigen van betonproducten, hetzij voor derden, hetzij voor een onderdeel van een eigen onderneming, waarin een ander bedrijf wordt uitgeoefend;
- betonproducten: al dan niet bewerkte producten, vervaardigd uit een bindmiddel (hydraulische kalk of kalk en tras of cement) met zand en/of steenstukken, grind of andere stoffen van anorganische aard of organische aard een mortel gevend, welke door toevoeging van water versteent.

3.2 Vrijwillige aansluiting

Het bestuur is onder de voorwaarden als opgenomen in de statuten bevoegd een werkgever die niet onder de werkingssfeer van het fonds valt op vrijwillige basis aan te sluiten bij het fonds indien de werkgever hierom verzoekt. Een vrijwillige aansluiting wordt neergelegd in een uitvoeringsovereenkomst tussen het fonds en de vrijwillig aan te sluiten werkgever. Bij het aangaan van een vrijwillige aansluiting toetst het fonds het verzekeringstechnisch nadeel.

3.3 Vrijwillige voortzetting

Het bestuur is bevoegd aan individuele deelnemers toe te staan de deelname aan de pensioenregeling voort te zetten na beëindiging van het dienstverband met een aangesloten werkgever of bij het opnemen van sabbats-, studie- of levensloopverlof. Vrijwillige voortzetting wordt slechts toegestaan als de deelnemer voldoet aan de voorwaarden uit het pensioenreglement.

3.4 Excedentregeling

Op verzoek van een aangesloten werkgever kan de werkgever haar werknemers laten deelnemen aan de excedentregeling van het fonds. Op grond van de excedentregeling worden er aanvullende aanspraken op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen opgebouwd, boven de aanspraken welke voortvloeien uit de toepassing van de verplichte regeling. Een en ander tegen betaling van periodieke premies of koopsommen en op basis van door het bestuur vastgestelde voorwaarden.

Het bestuur besloot de excedentverzekering te gaan stoppen. Met ingang van de invaardatum, of indien eerder als de werkgever dat wenst, stopt deze verzekeringsvorm.

Het maakt geen onderdeel uit van de verplichtstelling en uit een analyse blijkt dat voor een zeer beperkt aantal werkgevers en werknemers deze verzekering loopt. De administratieve impact van het handhaven van deze verzekeringsvorm is bij invaren dermate complex, ook voor de administratie en de kosten, dat het bestuur deze verzekeringsvorm stopt.

3.5 Dispensatie

In het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 worden de gronden omschreven waarop een bedrijfstakpensioenfonds verplicht is op verzoek van een werkgever vrijstelling te verlenen van deelneming aan de pensioenregeling.

Als bij een verzoek tot vrijstelling niet voldaan is aan de voorwaarden van een verplichte vrijstelling kan het fonds ook onverplicht vrijstelling verlenen. In ieder geval eens in de vijf jaar toetst het fonds de gelijkwaardigheid van de regeling van de werkgever aan de regeling van het fonds. Indien zich in de pensioenregeling van het fonds significante wijzigingen voordoen, zal ook dat reden zijn voor het (tussentijds) toetsen van de gelijkwaardigheid.

3.6 Uitvoeringsreglement

3.6.1 Invulling

De afspraken over de uitvoering van de pensioenovereenkomst die van belang zijn voor de aangesloten werkgever(s) zijn vastgelegd in het uitvoeringsreglement van het fonds. Het uitvoeringsreglement is opgenomen als bijlage bij deze Abtn.

In het uitvoeringsreglement staan onder meer afspraken rond de vaststelling van de premie, het niet-nakomen van de premiebetalingsverplichting, premiekorting en premie terugstorting. Daarnaast wordt er verwezen naar de informatieplicht van zowel de werkgever als het pensioenfonds.

De afspraken rond de financiële opzet van het fonds worden verder besproken in hoofdstuk 5 Financiële opzet en Hoofdstuk 7 Financiële sturingsmiddelen.

3.6.2 Aangesloten werkgevers

De aangesloten werkgever is verantwoordelijk voor het tijdig verstrekken van de juiste gegevens die nodig zijn om de pensioenregeling uit te kunnen voeren. Indien het fonds het voor een goede uitvoering van de statuten en het helder pensioenreglement nodig acht, is de werkgever verplicht inzage te verlenen van boeken en bescheiden aan een door het fonds aan te wijzen persoon.

3.7 Kenmerken van de pensioenregeling

Het helder pensioenreglement kent de volgende kenmerken:

Kenmerk	Omschrijving
Karakter pensioenovereenkomst	Uitkeringsovereenkomst (middellood)
Werkgever	Werkgevers die onder de verplichtstelling vallen en werkgevers die op een daartoe strekkend verzoek ten behoeve van zijn werknemers door het bestuur als zodanig worden aanvaard (vrijwillige aansluitingen).

Kenmerk	Omschrijving
Deelnemer	Deelnemer is de werknemer die is geboren op of na 1 januari 1950 en 18 jaar of ouder is en die: a. verplicht is tot deelneming in het fonds. De precieze ingangsdatum en einddatum van de verplichting tot deelneming van deze werknemer staat omschreven in het verplichtstellingsbesluit van het fonds. of b. niet verplicht is tot deelneming in het fonds, maar door het bestuur als deelnemer is toegestaan ingevolge een met de betrokken werkgever gesloten overeenkomst tot vrijwillige aansluiting bij het fonds; of c. deelnemer was als bedoeld onder a of b en de deelneming in het fonds individueel voortzet. Het bepaalde in het pensioenreglement is medebepalend voor de deelneming van deze werknemer;
Aspirant deelnemer	Deelname start op de dag dat een medewerker in dienst komt bij een werkgever aangesloten bij Bpf Beton. Is diegene op dat moment jonger dan 18 jaar? Dan start de deelname op de dag dat hij/zij 18 wordt. Er wordt geen pensioen opgebouwd. Wel is een aspirant deelnemer verzekerd voor partnerpensioen en wezenpensioen. De verzekering stopt bij uitdiensttreding voor 18 jaar.
Toetredingsleeftijd	18 jaar • Met ingang van 1 januari 2024 wordt conform de wettelijke richtlijn de toetredingsleeftijd 18 jaar.
Pensioenrichtleeftijd	68 jaar
Pensioengevend salaris	Het op de datum van vaststelling van de pensioengrondslag voor de deelnemer geldende vaste salaris van 12 maal het maandsalaris of 13 maal het vaste periodesalaris, vermeerderd met de vaste vakantietoeslag en de vaste eindejaarsuitkering.
Maximum pensioengevend salaris	Het maximum pensioengevend salaris is gelijk aan het maximum premieloon als bedoeld in artikel 17 van de Wet financiering sociale verzekeringen, herleid tot een jaarbedrag, zoals dit per de eerste januari van het kalenderjaar is vastgesteld. Het maximum pensioengevend salaris bedraagt per 1 januari 2025 € 75.864,- (per 1 januari 2024 € 71.628,-).
Franchise	Het gedeelte van het pensioengevend salaris dat bij de berekening van de pensioengrondslag buiten beschouwing wordt gelaten. De franchise bedraagt per 1 januari 2025 €18.475,- (per 1 januari 2024 € 17.545,-).
Pensioengrondslag	Onder de pensioengrondslag van de deelnemer wordt verstaan: het voor hem geldende (maximum) pensioengevende salaris verminderd met de franchise.
Aanpassing franchise	Het bedrag van de franchise wordt per 1 januari van ieder kalenderjaar aangepast aan de ontwikkeling van de uitkering ingevolge artikel 9, eerste lid, onder b, van de Algemene Ouderdomswet en de vakantietoeslag als bedoeld in artikel 29, I van die wet, waarbij wordt uitgegaan van het uitkeringsbedrag en vakantietoeslag geldend op de eerste januari van het kalenderjaar waarvoor de franchise geldt. Het bestuur kan hier, gehoord cao-partijen, gemotiveerd van afwijken.

Kenmerk	Omschrijving										
	Voor boekjaar 2025 is de franchise vastgesteld op het niveau van het voor 2025 geldende fiscaal minimum.										
Opbouwpercentage	Het opbouwpercentage voor 2025 is 1,875%.										
Partnerpensioen	Het jaarlijkse partnerpensioen van een deelnemer bedraagt 70% van het opgebouwde en te bereiken ouderdomspensioen, tenzij er sprake is van bijzonder levenslang partnerpensioen. Voor de toekomstige opbouw ten behoeve van het te bereiken ouderdomspensioen wordt gerekend met 1,875%.										
Bijzonder levenslang partnerpensioen	Het jaarlijks bijzonder levenslang partnerpensioen is in beginsel gelijk aan het partnerpensioen dat tot de scheiding is opgebouwd in de pensioenregeling.										
Wezenpensioen	Het jaarlijkse wezenpensioen voor een deelnemer bedraagt voor ieder kind 14% van het opgebouwde en bereikbare ouderdomspensioen. Bij volle wezen (wezen waarvan beide ouders zijn overleden) wordt dit percentage verdubbeld. Wezenpensioen wordt uitgekeerd aan: - de kinderen beneden de 18-jarige leeftijd van de (gewezen) deelnemer die tot deze (gewezen) deelnemer in familierechtelijke betrekking staan; - de stief- en pleegkinderen beneden de 18-jarige leeftijd van de (gewezen) deelnemer, die ten tijde van zijn overlijden door hem worden onderhouden en opgevoed. Met (stief- en pleeg)kinderen beneden de 18-jarige leeftijd worden gelijkgesteld kinderen van 18 tot en met 26 jaar wier voor werkzaamheden beschikbare tijd grotendeels in beslag wordt genomen door of in verband met het volgen van onderwijs of een opleiding voor een beroep.										
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid o.b.v. WAO (premiervrijstelling ingegaan vóór 1 januari 2006)	De pensioenopbouw wordt geheel of gedeeltelijk premievrij voortgezet, afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid. De volgende indeling wordt aangehouden: <table> <tr> <td>Mate arbeidsongeschiktheid</td><td>Vrijstelling</td></tr> <tr> <td>65% - 100%</td><td>100%</td></tr> <tr> <td>45% - 65%</td><td>50%</td></tr> <tr> <td>25% - 45%</td><td>25%</td></tr> <tr> <td>0% - 25%</td><td>0%</td></tr> </table> Voor wat betreft de pensioengrondslag wordt uitgegaan van de pensioengrondslag zoals die gold onmiddellijk voor de ingangsdatum van de premievrije deelneming. Jaarlijks wordt beoordeeld of de pensioengrondslag tijdens de premievrije deelneming op 1 januari kan worden aangepast.	Mate arbeidsongeschiktheid	Vrijstelling	65% - 100%	100%	45% - 65%	50%	25% - 45%	25%	0% - 25%	0%
Mate arbeidsongeschiktheid	Vrijstelling										
65% - 100%	100%										
45% - 65%	50%										
25% - 45%	25%										
0% - 25%	0%										
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid o.b.v. WIA (premiervrijstelling ingegaan ná 1 januari 2006)	De deelnemer, die arbeidsongeschikt wordt volgens de WIA kan een verzoek bij het fonds indienen tot premievrije voortzetting van de pensioenopbouw. De mate van premievrije voortzetting is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid. De volgende indeling wordt aangehouden: <table> <tr> <td>Mate arbeidsongeschiktheid</td><td>Vrijstelling</td></tr> <tr> <td>80% - 100%</td><td>100%</td></tr> </table>	Mate arbeidsongeschiktheid	Vrijstelling	80% - 100%	100%						
Mate arbeidsongeschiktheid	Vrijstelling										
80% - 100%	100%										

Kenmerk	Omschrijving
	daarvoor. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit het vermogen van het fonds gefinancierd. In 2023 en 2024 versoepelde de wetgever de richtlijnen voor het verlenen van een toeslag. Mede op grond van deze versoepelde regels heeft het fonds toeslagen verleend. Per 1 januari 2025 kende het fonds 0,39% toeslag toe.
Bijdragen	De voor een deelnemer verschuldigde premie bedraagt in 2025 30,6% van de pensioengrondslag. Voor een gedeelte van een jaar wordt de premie naar evenredigheid vastgesteld. In 2025 komt maximaal een aandeel van 10,2% van de pensioengrondslag ten laste van de deelnemer en 20,4% ten laste van de werkgever.
Overgangsrechten	
- extra ouderdomspensioen uit prepensioen	Voor de deelnemer die per 31 december 2005 reeds deelnemer was in het toen geldende prepensioenreglement, is de premievrije aanspraak op prepensioen per 31 december 2005, indien de deelnemer hiermee heeft ingestemd, omgezet in extra aanspraken op ouderdomspensioen, Deze extra aanspraken maken vanaf 1 januari 2016 deel uit van het huidige pensioenreglement. De extra aanspraken op ouderdomspensioen uit prepensioen zijn bij de berekening van het partnerpensioen, het bijzonder partnerpensioen en het wezenpensioen, buiten beschouwing gelaten.

Voor de excedentregeling worden dezelfde kostentarieven en peildata van de verschillende grondslagen toegepast als die voor de basisregeling. De solvabiliteitsopslag in de premie 2025 wordt berekend naar de stand per 30 september. De tariefstelling ziet er als volgt uit:

	2025	20232024
1. Sterftetafel	Prognosetafel AG2024 inclusief ervaringssterfte op basis van het ervaringssterfemodel WTW 2022, startjaar 2025	Prognosetafel AG2022 inclusief ervaringssterfte op basis van het ervaringssterfemodel WTW 2022, startjaar 2024
2. Leeftijdsterugstelling	$x - 0 / y - 0$	$x - 0 / y - 0$
3. Leeftijdsverschil	$x - y = 3$	$x - y = 3$
4. Rekenrente	30-9-2023	30-9-2023
5. Partnersysteem	Onbepaald; opbouw	Onbepaald; opbouw
6. Opslag wezenpensioen	2,00% van het NP (tot 68 jaar)	2,00% van het NP (tot 68 jaar)
7. Opslag excassokosten	3,5%	3,5%
8. Opslag administratiekosten:		
- % van de PG	1,1%	1,69%
- % van de CS (excl. excasso)	4,4%	6,75%
9. Opslag premievrijstelling ao	4,00%	4,00%
10. Solvabiliteitsopslag (30 september)	15,5% (per 30-9-2024)	16,4% (per 30-9-2023)
11. Pensioenrichtleeftijd	68	68

4 Herverzekering

Gezien de omvang en het draagvlak van het fonds worden alle risico's voortvloeiende uit de aangegane pensioenverplichtingen volledig in eigen beheer gehouden.

Het fonds kent geen herverzekering.

5 Financiële opzet

De voornaamste financiële doelstellingen van het fonds zijn:

- het waarborgen van de opbouw van de pensioenaanspraken overeenkomstig de in het helder reglement vastgelegde bepalingen;
- het minimaliseren van de kansen op een dekkings- en reservetekort, alsmede van de mate van dekkings- en reservetekort;
- het maximaliseren van het beleggingsrendement om de nagestreefde toeslagen te realiseren.

In dit hoofdstuk wordt de financiële opzet van het fonds uiteengezet. Ingegaan wordt op de waarderingsgrondslagen van de pensioenverplichtingen, alsmede op de uitgangspunten voor het premiebeleid. Uitgangspunt bij de financiële opzet is de wet- en regelgeving zoals beschreven in:

- de Pensioenwet;
- het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen;
- de Regeling Pensioenwet;
- de Regeling parameters pensioenfondsen;

In hoofdstuk 6 wordt (separaat) ingegaan op de uitgangspunten van het beleggingsbeleid. In hoofdstuk 7 wordt (separaat) ingegaan op de uitgangspunten van het toeslagbeleid en het beleid omtrent mogelijke korting van pensioenaanspraken.

5.1 Technische voorzieningen

Het fonds stelt toereikende technische voorzieningen vast met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. De voorwaardelijke toeslagverlening maakt geen deel uit van de pensioenverplichtingen.

Het fonds voert de pensioenregeling uit conform het pensioenreglement. De pensioenaanspraken zijn volledig in eigen beheer.

De vaststelling van de technische voorzieningen geschiedt op basis van de volgende uitgangspunten:

- berekening vindt plaats op basis van marktwaardering;
- de grondslagen zijn gebaseerd op prudente beginselen inzake overlijden en arbeidsongeschiktheid;
- de methodiek en grondslag van vaststelling is van jaar op jaar consistent, tenzij juridische, demografische en/of economische omstandigheden zich hiertegen verzetten.

De technische voorzieningen van het fonds bestaan uit de voorziening pensioenverplichtingen en overige technische voorzieningen.

5.1.1 De voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen is gelijk aan de actuariële contante waarde van:

- de tijdsevenredige pensioenaanspraken van de actieve deelnemers die tot balansdatum zijn verkregen, inclusief de daarop toegekende toeslagen;
- de verzekerde pensioenen op balansdatum van de inactieve deelnemers, inclusief de toegekende toeslagen.

Een grondslagwijziging wordt verwerkt aan het eind van de maand volgend op de maand waarin het bestuursbesluit is genomen. Op deze wijze is er, ook bij een bestuursbesluit aan het eind van de maand, voldoende tijd voor de administratieve verwerking.

Uitzondering hierop is een bestuursbesluit in december met het oog op het feit dat de voorziening per 31 december in het jaarverslag wordt opgenomen. Bovenstaande zou, zowel bij besluitvorming in november als december, resulteren in een verwerking van de grondslagwijziging in de (beleids-)dekkingsgraad per eind december.

Mutatiestop

In januari sluit Appel de administratie en worden terugwerkende kracht mutaties voor een korte periode on hold gezet. Dit is van belang voor het draaien van het jaarwerk. Voor de accountant is het wenselijk inzage te verkrijgen welke mutaties er dan nog binnen komen en welke impact dat heeft op de voorziening. Het intakepercentage is een belangrijke maatstaf. Het intakepercentage dient minimaal 95% te zijn. Alleen de decemberveloning ontbreekt dan nog voor het boekjaar. De pensioengrondslag wordt bepaald op basis van het salaris bij aanvang van het dienstverband of op basis van het salaris dat bij de januariverloning wordt opgegeven. In die zin zijn de effecten op de voorziening bij een mutatiestop vanaf medio december beperkt. Alleen overlijdensgevallen na medio december zijn dan nog van invloed op de hoogte van de voorziening. Bpf Beton onderschrijft deze werkwijze.

In januari worden de geparkeerde mutaties en overlijdensgevallen verwerkt.

De actuariële grondslagen voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen zijn (fondsgrondslagen):

Kenmerk	Omschrijving
Intrest	Conform de rentetermijnstructuur zoals deze wordt gepubliceerd door DNB.
Sterfte	Ultimo 2024 volgens de Prognosetafel AG2024. Hierbij wordt rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking door toepassing van de fondsspecifieke ervaringssterfte, bepaald op basis van het WTWTW 2024 ervaringssterftemodel. Op het moment dat het Koninklijk Actuarieel Genootschap een nieuwe overlevingstafel publiceert wordt de fondsspecifieke ervaringssterfte eveneens geactualiseerd. Naar verwachting vindt de herijking, in lijn met de publicatie van nieuwe overlevingstafels, eens in de twee jaar plaats.
Ervaringssterftecorrectie	Het fonds beoordeelt periodiek of de overlevingstafel die is gebaseerd op de gehele bevolking ook gebruikt kan worden voor het fonds. Daarbij wordt nagegaan of de overlevingstafel wel passend is en kijkt of er sprake is van ervaringssterfte. Ervaringssterfte is het verschil in (verwachte) sterfte tussen de gehele bevolking en de pensioenfondspopulatie. In nauw overleg met de actuaris van het fonds, monitort het fonds periodiek de ervaringssterfte. Daarbij is het streven zo prudent mogelijke overlevingstafels te hanteren. Het Koninklijk Actuarieel Genootschap publiceert tweejaarlijks nieuwe overlevingstafels. Het fonds bespreekt bij de publicatie van nieuwe tafels of

Kenmerk	Omschrijving
	deze aanleiding zijn voor aanpassing van de ervaringssterftecorrectie en streeft daarbij naar implementatie in het jaar volgend op het jaar van publicatie. Daarbij wordt de ervaringssterftecorrectie geïmplementeerd per 1 januari van het komende jaar, volgend op het jaar waarin het bestuur besluit de nieuwe ervaringssterftecorrectie toe te passen. In 2024 heeft de laatste analyse van de ervaringssterftecorrectie plaatsgevonden. Beoordeling vindt periodiek plaats, in ieder geval eens in de twee jaar.
Partnerfrequentie	Voor nog niet ingegaan partnerpensioen wordt tot de pensioendatum het systeem van onbepaalde partner, uitgaande van partnerfrequenties gebaseerd op CBS 2013 data, gehanteerd tot de pensioendatum en een bepaald partnersysteem vanaf de pensioendatum. De partnerfrequentie wordt op de pensioendatum op 100% verondersteld. Na de pensioendatum wordt uitgegaan van het bepaalde partnersysteem. Dit is in 2022 voor het laatst onderzocht. Herijking vindt periodiek plaats, in ieder geval eens in de drie jaar. .
Leeftijd	De leeftijden worden op maanden nauwkeurig vastgesteld.
Leeftijdsverschil	Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar veronderstel (man ouder dan vrouw). Dit is in 2022 voor het laatst onderzocht. Herijking vindt periodiek plaats, in ieder geval eens in de drie jaar.
Kosten	Voor (toekomstige) uitvoeringskosten is een voorziening getroffen ter grootte van 3,5% van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze is toereikend en voldoende onderbouwd. Hierbij wordt uitgegaan van het overdrachts- en liquidatiescenario. Als de premie-instroom eindigt, kunnen de pensioenverplichtingen worden overgedragen naar een externe partij. De hoogte van deze voorziening voor toekomstige kosten wordt periodiek getoetst (voor het laatst in 2022 onderzocht). Herijking vindt periodiek plaats, in ieder geval eens in de drie jaar . Voor de onderbouwing van de kostenvoorziening verwijzen wij naar de bijlagen.
Uitkeringen	Bij de waardering van de aanspraken is uitgegaan van de veronderstelling dat de pensioenuitkeringen continu geschieden.
Wezenpensioen	Ter dekking van het risico voor wezenpensioen wordt de voorziening voor het latent nabestaandenpensioen, behorend bij nog niet ingegaan ouderdomspensioen, verhoogd met 1%. Herijking van deze voorziening vindt periodiek plaats, in ieder geval eens in de drie jaar. In 2022 is de voorziening herijkt.

Kenmerk	Omschrijving
Flexibilisering: * uitruil * hoog/laag * vervroeging/uitstel	De flexibiliserings- en afkoopfactoren zijn gebaseerd op de volgende uitgangspunten: <i>Rente</i> 4-kwartaals gemiddelde op basis van de rentetermijnstructuren zoals gepubliceerd door de Nederlandsche Bank (peildatum 31 maart); <i>Moment vaststelling</i> Jaarlijks in de junivergadering (op basis van de dan bekende kwartaalrentes); voor tarieven vanaf 1 januari van het volgende jaar (laatstelijk vastgesteld in 2024); <i>Sekseneutraliteit</i> Op basis van de gemiddelde verdeling van de technische voorzieningen (per 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar van wijziging van de factoren) tussen mannen en vrouwen met leeftijd 62 tot en met 68 jaar; afgerond op 5-procentpunten.

5.1.2 Overige technische voorzieningen

Het fonds kent naast de voorziening pensioenverplichtingen de volgende overige technische voorzieningen:

- een reservering voor (toekomstige) arbeidsongeschiktheid;
- een reservering voor niet opgevraagd pensioen.

Reservering voor (toekomstige) arbeidsongeschiktheid

In verband met voortzetting van pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid die voor rekening van het fonds komt (premiëvrijstelling), is voor arbeidsongeschikten enerzijds de contante waarde van de toekomstige – tot en met de pensioendatum – op te bouwen pensioenaanspraken onderdeel van de reservering voor arbeidsongeschiktheid. De kans op revalidering wordt hierbij buiten beschouwing gelaten.

Anderzijds wordt rekening gehouden met de verwachte toekomstige schadelast voor actieve deelnemers die ziek zijn en die naar verwachting arbeidsongeschikt worden verklaard. Ter dekking hiervan, wordt in de premie een opslag voor premievrijstelling opgenomen. In verband met de wachttijd van twee jaar die bij arbeidsongeschiktheid van toepassing is wordt als onderdeel van de reservering voor (toekomstige) arbeidsongeschiktheid deze premieopslag van 4% uit de zuivere kostendeckende premie (waarin reeds rekening is gehouden met de opslag voor uitvoeringskosten) van de afgelopen 2 jaar gereserveerd.

De opslag in de premie voor premievrijstelling invaliditeit wordt periodiek onderzocht, in ieder geval eens in de drie jaar. In 2024 vond het laatste onderzoek plaats.

Reservering voor niet opgevraagd pensioen

Voor verzekerden die op de balansdatum de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar ten hoogste vijf jaar geleden hebben bereikt en op de balansdatum nog geen pensioen hebben opgevraagd, zijn, naast de contante waarde van de toekomstige uitkeringen, ook de vervallen pensioentermijnen opgenomen in de overige technische voorzieningen. Wanneer er vijf jaar na de pensioenrichtleeftijd voor de verzekerde nog steeds sprake is van niet opgevraagd pensioen, valt de voorziening van de verzekerde vrij (dit betreft zowel de vervallen als de toekomstige termijnen). Dit geldt ook voor onvindbare nabestaanden. Periodiek wordt de

reservering voor niet opgevraagd pensioen getoetst. In 2020 is de toepassing van deze methodiek nader onderzocht.

5.1.3 Minimaal vereist eigen vermogen

Het fonds moet over voldoende eigen vermogen beschikken om aan zijn (nominale) verplichtingen te kunnen voldoen. Dit vermogen wordt aangeduid met het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV). Het MVEV bedraagt 4,4% (vastgesteld a.d.h.v. jaarwerk 2023 in juni 2024) van de technische voorzieningen en voldoet daarmee aan de daaromtrent gestelde wettelijke eisen bij of krachtens artikel 131 van de Pensioenwet. De hoogte van het MVEV wordt jaarlijks vastgesteld a.d.h.v. het jaarwerk.

5.1.4 Vereist eigen vermogen

Het vereist eigen vermogen (VEV) wordt zodanig vastgesteld dat de technische voorzieningen na verloop van één kalenderjaar met een betrouwbaarheid van 97,5% kunnen worden gedekt door de alsdan aanwezige middelen. Het fonds meet vanuit de korte termijn risicohouding of het strategisch Vereist Eigen Vermogen op enig moment nog binnen de gedefinieerde bandbreedte ligt. Deze bandbreedte is vastgesteld op [13,7% - 17,7%], gebaseerd op vastgestelde strategisch VEV per 31 december 2023 van 15,7% met een bandbreedte van +2% en -2% punt. Deze bandbreedte is kwantitatief onderbouwd door middel van analyses naar het effect op het Vereist Eigen Vermogen van diverse renteschokken en renteafdekkingniveaus vanuit het dynamische beleid.

Voor de berekening van het VEV hanteert het fonds het standaardmodel. Met dit model wordt het VEV aan de hand van het risicoprofiel van het fonds bepaald met gebruikmaking van een aantal voorgedefinieerde risicofactoren en een voorgeschreven negatief scenario per risico.

De gehanteerde voorgedefinieerde risicofactoren zijn:

- S1 het renterisico;
- S2 het aandelen- en vastgoedrisico;
- S3 het valutarisico;
- S4 het grondstoffenrisico;
- S5 het kredietrisico;
- S6 het verzekeringstechnisch risico;
- S7 het liquiditeitsrisico;
- S8 het concentratierisico;
- S9 het operationeel risico;
- S10 het actief beheer risico.

Jaarlijks beoordeelt het fonds of het standaardmodel voldoende past bij het risicoprofiel van het fonds. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek heeft het bestuur besloten om het standaardmodel zonder aanpassingen toe te passen.

5.2 Dekkingsgraad

Door het fonds worden drie soorten dekkingsgraden gedefinieerd: de actuele dekkingsgraad, de beleidsdekkingsgraad en de reële dekkingsgraad.

Actuele dekkingsgraad

Deze dekkingsgraad is gelijk aan het pensioenvermogen gedeeld door de technische voorziening. Hierbij is het pensioenvermogen gelijk aan de totale activa minus de kortlopende schulden.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad betreft de dekkingsgraad waarop beleidsmaatregelen gebaseerd zullen worden.

Reële dekkingsgraad

Het fonds stelt ook de reële dekkingsgraad vast. De reële dekkingsgraad, zoals vermeld in de Pensioenwet, is conform de Regeling Pensioenwet gedefinieerd als de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de beleidsdekkingsgraad die minimaal vereist is voor een volledige toekenning van een voorwaardelijke toeslag (op basis van prijsinflatie rekening houdend met het door DNB gepubliceerde ingroeipad).

5.3 Herstelplan

Indien de beleidsdekkingsgraad per het einde van een kalenderkwartaal lager is dan de gestelde eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen is er sprake van een tekort en is een herstelplan van kracht. Hierin beschrijft het bestuur de maatregelen die genomen moeten worden om aan de normen van het vereist vermogen te voldoen. Hierbij worden de wettelijke termijnen in acht genomen. Na goedkeuring door DNB wordt het herstelplan uitgevoerd.

Primo 2025 lag de beleidsdekkingsgraad (net als primo 2024) lager dan de dekkingsgraad behorende bij het vereist vermogen. Het fonds verkeerde dus nog in een situatie van tekort en heeft daarom een geactualiseerd herstelplan opgesteld en bij DNB ingediend. Hieruit blijkt dat het tekort binnen de wettelijke herstelperiode wordt opgeheven. Zolang het fonds een tekort heeft, zal er jaarlijks een geactualiseerd herstelplan worden opgesteld. De herstelperiode bedraagt 10 jaar. De eventuele te nemen kortingen die voortkomen uit het herstelplan zullen worden gespreid over een periode van 10 jaar.

Uit het herstelplan van 2025 blijkt dat er vooralsnog geen korting hoeft te worden toegepast om eind 2034 naar verwachting uit reservetekort te zijn. Het bestuur heeft dit aan cao-partijen en de (gewezen) deelnemers gecommuniceerd. Gezien de implementatie van de Wet toekomst pensioenen zal de beoordeling van het herstel in een heel ander daglicht komen te staan.

5.4 Premiebeleid

In deze paragraaf wordt het premiebeleid van het fonds beschreven. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- de (gedempte) kostendekkende premie conform de voorschriften gesteld bij en krachtens artikel 128 van de Pensioenwet alsmede door DNB;
- de feitelijke premie, zoals vastgelegd in het uitvoeringsreglement;
- de vaststelling van de hoogte van de feitelijke premie.

5.4.1 Kostendekkende premie

Zuiver kostendekkende premie

Conform de beleidsregels van DNB wordt bij de berekening van de zuiver kostendekkende premie met de volgende elementen rekening gehouden:

- koopsom voor de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioentoezegging;
- solvabiliteitsopslag over het voorgaande premieonderdeel;
- opslag voor uitvoeringskosten;

- koopsom voor voorwaardelijke onderdelen van pensioentoezegging met inachtneming van de geformuleerde ambitie en de wijze van financieren.

Als onderdeel van de koopsom voor onvoorwaardelijke onderdelen is een opslag opgenomen voor premievrije voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid ter grootte van 4% van de nominale premie (inclusief risicokoopsom voor het nabestaandenpensioen).

De opslag voor uitvoeringskosten is gebaseerd op de verwachte uitvoeringskosten in het boekjaar inclusief de door het fonds af te dragen BTW, verminderd met de verwachte vrijval van de opslag voor uitvoeringskosten over de uitkeringen.

Uitgangspunt voor de vaststelling van de zuiver kostendeekkende premie is de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 1 januari van het boekjaar.

Gedempte kostendeekkende premie

De gedempte kostendeekkende premie wordt vastgesteld op dezelfde wijze waarop ook de zuiver kostendeekkende premie wordt vastgesteld. Voor de gedempte kostendeekkende premie is echter een verwacht rendement het uitgangspunt in plaats van de door de DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Het verwacht rendement is hierbij gebaseerd op de (lange termijn) beleggingsmix van het fonds en de bijbehorende rendementen, waarbij de rendementen zijn gesteld op basis van de maximale rendementen zoals voorgeschreven door de Commissie Parameters.

De rendementen behorende bij de vastrentende waarden zijn voor de premiestelling 2024 geactualiseerd, waarbij gebruik gemaakt is van de tegemoetkoming om de onderliggende rente te herijken naar de rentetermijnstructuur (zoals door DNB gepubliceerd) per 30 september 2023. Deze rente is voor 5 jaar (of tot de transitie naar het nieuwe stelsel) vastgezet.

Tot slot wordt de gedempte kostendeekkende premie vastgesteld als het maximum van:

- De premie waarbij rekening wordt gehouden met toekomstbestendige toeslagverlening door middel van een afslag op de rendementscurve gebaseerd op een toeslagcurve. Deze toeslagcurve is gebaseerd op de prijsinflatie, kent een ingroeipad voor de eerste jaren en is eveneens herijkt voor de premiestelling 2024 en vastgezet voor 5 jaar (of tot de transitie naar het nieuwe stelsel).
- De premie op basis van de rendementscurve exclusief de afslag voor toeslagverlening, maar verhoogd met een opslag voor solvabiliteit op basis van het vereist eigen vermogen.

In Bijlage III is een uitgebreide toelichting bij de gehanteerde uitgangspunten voor de gedempte kostendeekkende premie opgenomen.

5.4.2 Feitelijke premie

De financiering van de krachtens het pensioenreglement vast te stellen pensioenaanspraken geschiedt door betaling van een doorsneepremie.

De doorsneepremie wordt in beginsel gelijkgesteld aan de hiervoor beschreven gedempte kostendeekkende premie. Cao-partijen zijn echter overeengekomen dat de doorsneepremie 2025 gelijk is aan 19,2% van de salarissom. Het pensioenfonds vertaalt de doorsneepremie naar een percentage van de pensioengrondslag. De feitelijke premie is voor 2025 vastgesteld op 30,6% van de pensioengrondslag.

In de kosten van de basispensioenregeling wordt jaarlijks bijgedragen door de werknemers. De werkgever draagt zorg voor de inhouding van deze eigen bijdrage en de afdracht aan het fonds.

Op de resulterende rendementscurve wordt uit oogpunt van evenwichtige belangenafweging een afslag van 0,1%-punt gehanteerd. Het bestuur is voornemens deze afslag te stoppen en de evenwichtigheid te borgen door deze te vervangen door een minimale premiedekkingsgraad. De sociale partners hebben hier niet mee ingestemd. Voor de premie 2025 is de afslag van 0,1%-punt dus wel nog gehanteerd.

5.4.3 Vaststelling hoogte feitelijke premie

De feitelijke premie is minimaal gelijk aan de gedempte kostendekkende premie. Het bestuur stelt jaarlijks vooraf de kostendekkende premie voor het volgende jaar vast. Indien blijkt dat de kostendekkende premie hoger wordt dan de feitelijke premie, dan treedt het fonds in overleg met cao-partijen. Indien blijkt dat de kostendekkende premie hoger wordt dan de maximale doorsneepremie dan worden cao-partijen gevraagd een besluit te nemen inzake premieverhoging en/of opbouwverlaging.

Mochten cao-partijen niet voor 1 december tot besluitvorming zijn gekomen, dan stelt het bestuur, zijn wettelijke plicht volgend, de feitelijke premie voor het volgend jaar op kostendekkend niveau vast. In het geval de kostendekkende premie hoger is dan de feitelijke premie kan het bestuur besluiten tot:

- a) een verhoging van de feitelijke premie in combinatie met een verlaging van de opbouw van de pensioenaanspraken voor het volgend jaar tot kostendekkend niveau;
- b) het teruggeven van de uitvoering van de verplichte pensioenregeling aan cao-partijen.

De mogelijkheid tot een premiekorting is geen onderdeel van het beleid.

5.5 Verzekeringstechnisch risico

Verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit de Technische Voorzieningen, premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling.

Overlevingstafels

Bpf Beton hanteert de 'Prognosetafel AG2024' van het Koninklijk Actuarieel Genootschap in combinatie met een fondsspecifieke ervaringssterfte op basis van het WTWTW Ervaringssterftemodel 2024. Hierbij wordt rekening gehouden met een ontwikkeling van de levensverwachting.

Het Koninklijk Actuarieel Genootschap publiceert tweejaarlijks nieuwe overlevingstafels. Het fonds bespreekt bij de publicatie van nieuwe tafels de effecten van aanpassing van de tafels en de ervaringssterftecorrectie. Aan de hand daarvan, alsmede aan de hand van de jaarlijkse analyse van het resultaat op overlijden wordt het risico gemonitord.

Arbeidsongeschiktheid

Voor het arbeidsongeschiktheidsrisico brengt Bpf Beton een risicopremie in rekening. Het verschil tussen risicopremie en werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat dat jaarlijks wordt gemonitord. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

6 Beleggingsbeleid

6.1 Beleggingsdoelstelling

Teneinde de beoogde pensioenuitkeringen op korte en lange termijn veilig te stellen wenst het bestuur de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze te beleggen. Dit is in lijn met de prudent person gedachte conform de Europese richtlijnen¹ waarbij Bpf Beton belegt in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden, conform artikel 135 lid 1a van de Pensioenwet.

Bij de uitvoering van het strategisch beleggingsplan staat de 'prudent person' regel centraal.

Deze regel heeft de onderstaande uitgangspunten:

- Pensioenfonds Beton moest en moet handelen volgens het prudent person principe. Komt erop neer dat Bpf Beton zich bij het beleggingsbeleid gedraagt als een goed huisvader: het fonds belegt in het belang van alle aanspraak- en pensioengerechtigden. Het prudent person principe omvat onder andere dat beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde en dat diversificatie van beleggingen plaatsvindt.
- Het FTK heeft voor de invulling van de norm een open karakter. De regels maken vooral expliciet wat ons pensioenfonds moet vastleggen. Voor het beleggingsplan geldt de eis dat het pensioenfonds moet onderbouwen dat het beleggingsplan past binnen de prudent person regel.
- Bpf Beton is ervan overtuigd dat als volgt voldaan wordt aan de prudent person regel:
 - In het strategische beleggingsbeleid en het beleggingsplan is de uitvoering van het beleggingsbeleid concreet vastgelegd, inclusief de evaluatiemaatstaven. Daarbij volgen we de richtlijnen zoals beschreven in de Abtn.
 - Bpf Beton voert eenmaal per 3 jaar een ALM-studie uit om de strategische beleggingsportefeuille te bepalen, zo ook in 2021.
 - Ten grondslag aan het beleggingsbeleid ligt gedegen onderzoek, waaronder kaderstelling en investment cases per beleggingscategorie. Bij de investment cases wordt voor alle beleggingscategorieën de afweging gemaakt tussen bijdrage aan ambitie, risico, duurzaamheid, begrijpelijkheid, beheersbaarheid en kosten.
 - De beleggingen worden gediversifieerd om daarmee een bovenmatige afhankelijkheid van een (groep van) belegging(en) en risicoaccumulatie in de portefeuille als geheel wordt vermeden. Dit geldt voor de allocatie naar beleggingscategorieën en voor de mix van beleggingen.
 - Bpf Beton evalueert haar beleggingsbeleid en de uitvoering periodiek middels onder andere de kwartaalrapportage, de risicorapportage en de maandrapportage.
 - Bpf Beton beschikt over een deskundigheidsplan waarmee het voldoende mate van zekerheid realiseert dat bestuurders voldoende geschikt zijn en kennis in huis hebben en houden en als countervailing power kunnen fungeren jegens de fiduciair- en vermogensbeheerder. Ook zijn er specifieke functieprofielen voor de bestuurders.

¹ Richtlijn nr. 2003/41/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van juni 2003 betreffende de werkzaamheden van het toezicht op instellingen voor bedrijfsvoorziening.

- Bpf Beton ontvangt van haar belangrijkste uitbestedingspartners ISAE type II rapportages en controleert deze.
- Het fonds is zich bewust dat het renterisico een belangrijk risico's is en dekt dit risico gedeeltelijk af. Er is een matrix opgesteld waarin de renteafdekking zich beweegt tussen de 55% en 80% afhankelijk van het niveau van de 30-jarige swaprente. Implementatie van de renteafdekking vindt gedeeltelijk plaats door middel van de staatobligatieportefeuille, door Euro bedrijfsobligaties, en door het afsluiten van rentederivaten (interest rate swaps).
- Derivaten worden in beperkte mate ingezet voor risico-mitigerende doeleinden en efficiënt portefeuillebeheer. Dit is vastgelegd in de kaderstellingen en de beleggingsrestricties binnen de mandaten aan de vermogensbeheerders.
- Het pensioenfonds is zich bewust van het liquiditeitsrisico. Om die reden is een groot deel van de portefeuille belegd in liquide en gemakkelijk verhandelbare categorieën en markten. De beleggingen van het pensioenfonds worden geadministreerd op marktwaarde.

Jaarlijks toetst de certificerend actuaire of het pensioenfonds voldoet aan het prudent person principe.

De doelstellingen op lange termijn ten aanzien van het beleggingsbeleid zijn:

Het beheren van solide beleggingen, zodat met de beleggingsresultaten en de premiestortingen kan worden voldaan aan de lopende en toekomstige pensioenverplichtingen en de ambitie van een stabiel premie- en toeslagbeleid, uit te voeren binnen de kaders van de Pensioenwet en beleidsregels die DNB heeft opgesteld. Het beleggingsbeleid is afgestemd op bescherming van nominale aanspraken met een redelijke kans op toeslagverlening.

De beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde en de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille zijn gewaarborgd. Tevens geldt dat het belang in niet-genoteerde beleggingen tot een prudent niveau dienen te worden beperkt.

Het bestuur is van mening dat het beleggingsbeleid zoals in dit hoofdstuk is beschreven voldoet aan de prudent person beginselen zoals verwoord in de Pensioenwet. Aan de samenstelling van de strategische beleggingsportefeuille ligt een ALM studie ten grondslag. Deze is uitgevoerd in de periode juni 2021 tot en met september 2021.

Op basis van de risicohouding die samen met sociale partners is vastgesteld, heeft het bestuur gekozen voor een portefeuille die op basis van de maatstaven "kans op korten" en "omvang van de korting" een gelijk risicoprofiel heeft als de oude strategische portefeuille.

Het percentage van het vermogen dat belegd wordt in niet-beursgenoteerde waarden is tot een prudent niveau beperkt. Het grootste gedeelte van deze beleggingen betreffen beleggingen in Nederlands vastgoed en hypotheek. Een substantieel gedeelte van de portefeuille wordt belegd in vastrentende waarden waarvan de looptijd is afgestemd op de looptijd van de technische voorziening. Daarmee wordt het (rente) risico van de portefeuille beperkt. De beleggingen worden goed gespreid over verschillende beleggingscategorieën. De behaalde rendementen op de beleggingscategorieën worden vergeleken met passende benchmarks. Dit betreft zoveel mogelijk dezelfde benchmarks als gebruikt in de ALM studie.

Verder beschrijven we in het jaarverslag hoe ons beleggingsbeleid maatschappelijk verantwoordelijk is vormgegeven, rekening houdend met klimaat, sociale factoren en behoorlijk bestuur (esg).

Op basis van bovenstaande punten is het bestuur van mening dat de portefeuille dusdanig is samengesteld dat de kwaliteit, de veiligheid, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille is gewaarborgd.

6.2 Verantwoordelijkheden

De verantwoordelijkheden met betrekking tot de inrichting en uitvoering van het beleggingsbeleid zijn grotendeels in vier lagen op te delen. Dat is het bestuur, dat over het geheel verantwoordelijk is, de beleggingsadviescommissie welke een uitvoerende taak heeft en een adviserende rol richting het bestuur, de fiduciair beheerder welke zowel een advies als uitvoerende verantwoordelijkheid kent en de onderliggende vermogensbeheerders die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de mandaten. Hieronder is toegelicht hoe deze verantwoordelijkheden zich tot elkaar verhouden.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid van het fonds. Hiertoe behoort het vaststellen van het doel en de stijl van het beleggingsbeleid, de investment beliefs, de strategische beleggingsmix met bijbehorende bandbreedtes, de benchmarks en de inrichting van de mandaten. Tevens heeft het bestuur een belangrijke rol in de monitoring van het manager selectie proces door de fiduciair manager Columbia Threadneedle. Het bestuur beslist uiteindelijk welke manager voor een mandaat wordt aangesteld of ontslagen.

De beleggingsadviescommissie heeft als doelstelling om de besluitvorming van het bestuur voor te bereiden en adviezen te geven op het gebied van vermogensbeheer en balansmanagement in de ruimste zin van het woord. Hieronder valt, binnen het taakgebied van de commissie, in ieder geval het voorbereiden van het beleid en de eventuele actualisering daarvan alsmede de voorbereiding voor de selectie, de monitoring en evaluatie van uitbestedingspartijen. Zaken ter besluitvorming worden met het advies van de commissie, rekening houdend met het advies van de risicobeheerfunctie, voorgelegd aan het bestuur. De specifieke taakomschrijving is vastgelegd in een huishoudelijk reglement.

De fiduciair beheerder is verantwoordelijk voor de integrale aansturing van de beleggingsportefeuille en het risicomangement van deze portefeuille. Daarbij heeft de fiduciair beheerder een adviserende rol op het gebied van het strategisch beleggingsbeleid. Op het gebied van selectie van externe beheerders heeft de fiduciair manager een operationele verantwoordelijkheid.

De vermogensbeheerders zijn verantwoordelijk voor het operationele beleggingsbeleid. Binnen de voor hen geformuleerde randvoorwaarden zijn de beheerders vrij in de wijze van belegging en herbelegging. De geselecteerde beheerders zijn verantwoordelijk voor het verzamelen, administreren en rapporteren over de beleggingen aan het bestuur. Eens per kwartaal leveren de vermogensbeheerders een rapportage aan de fiduciair manager die verantwoordelijk is voor het verzamelen van de beleggingsrapportages en het opstellen van een integrale totaalrapportage.

6.3 Organisatie vermogensbeheer

Fiduciair manager

Columbia Threadneedle is aangesteld als fiduciair manager voor de portefeuille van Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Betonproductenindustrie. De fiduciair manager heeft

enerzijds een adviserende rol bij het strategische beleggingsbeleid en heeft anderzijds een uitvoerende rol bij de implementatie van het operationele beleggingsbeleid.

In het bijzonder zijn de taken van Columbia Threadneedle als fiduciair manager als volgt:

- Advies strategische allocatie
- Risicomanagement
- Bewaken restricties totale portefeuille
- Bewaken restricties onderliggende beheerders
- Bewaken triggers
- Herbalanceren van portefeuille
- Beheer overlayportefeuilles/ balansmanagement binnen vastgestelde restricties
- Manager- selectie en monitoring
- Opleiding en educatie
- Integratie en advies over maatschappelijk verantwoord beleggen.

Columbia Threadneedle adviseert het bestuur middels het beleggingsplan over de jaarlijkse invulling van de totale beleggingsportefeuille. Het bestuur stelt het beleggingsplan vast. In een servicelevel overeenkomst met Columbia Threadneedle heeft het bestuur kritische succes indicatoren (KPI's) vastgesteld om de dienstverlening te toetsen aan het overeengekomen niveau.

Aangestelde vermogensbeheerders

Een groot deel van de portefeuille is onder beheer middels participaties in institutionele beleggingsfondsen. Een uitzondering hierop is het beheer van staatsleningen en renteswaps, die middels een discretionaire portefeuille worden beheerd.

Voor het beheer van de beleggingen wordt gebruik gemaakt van zowel externe beheerders alsmede enkele door Columbia Threadneedle beheerde beleggingen.

In de onderstaande tabel wordt per beleggingscategorie een overzicht gegeven van de aangestelde vermogensbeheerders:

Beleggingscategorie	Beheerder
Aandelen ontwikkelde markten	Northern Trust (wordt medio 2025 vervangen door State Street Global Advisors)
Aandelen opkomende markten	BlackRock
Niet-beursgenoteerd Onroerend goed	Achmea Real Estate
Beursgenoteerd Onroerend goed	State Street Global Advisors
Catastrofe obligaties	Twelve Securis
Euro Staatsobligaties	Columbia Threadneedle
Investment Grade Global Credits	Columbia Threadneedle
High Yield	Columbia Threadneedle
EMD	BlackRock
Hypotheken	Achmea Mortgages
Rente- en valutaoverlay	Columbia Threadneedle

6.4 Vaststelling strategisch beleggingsbeleid

Investment beliefs

Het bestuur heeft investment beliefs geformuleerd als kader voor het strategisch beleggingsbeleid:

- Het fonds belegt alleen in categorieën en strategieën die het bestuur begrijpt.
- De vaststelling en allocatie van risicobudget naar beleggingscategorieën is de belangrijkste keuze in relatie tot de uiteindelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad.
- Beleggingsrisico wordt op lange termijn beloond.
- Diversificatie is belangrijk.
- Consistent outperformance genereren is moeilijk.
- Voor illiquide beleggingen wordt een extra vergoeding ontvangen.
- Kostenbeheersing is belangrijk.
- Een sterke organisatie draagt bij aan het rendement.
- Het fonds streeft naar een maatschappelijk verantwoorde invulling van de beleggingsactiviteiten.
- Derivaten zijn een efficiënt hulpmiddel voor het fonds om het balansrisico te beheersen.
- Rente- en valutarisico worden als onbeloond gezien.

De investment beliefs en de verdere uitwerking daarvan zijn opgenomen in de bijlage verklaring inzake beleggingsbeginselen.

ALM studie

Het bestuur voert in 2024 met uitloop in 2025 een Asset Liability Management (ALM) studie uit, die gericht is op het nieuwe pensioenstelsel. De laatste ALM (binnen het FTK) dateert uit 2021 en is uitgevoerd door Achmea Pensioenservices. Dit vond plaats in het kader van de driejaarlijkse evaluatie. Hierbij is rekening gehouden met de karakteristieken van het deelnemersbestand, de pensioenregeling, het gevoerde premie- en indexatiebeleid en de in 2019 herijkte (niet-)financiële risicohouding. Ook met de klimaatrisico's is rekening gehouden.

De sleutelfunctie Risicobeheer is gedurende het gehele ALM proces aangehaakt als lid van de ALM-werkgroep en meegenomen in het proces. In aanvulling op de ALM resultaten, die met name kwantitatief gericht waren, heeft de sleutelfunctie risicobeheer samen met de beleggingsadviescommissie ook kwalitatieve overwegingen geformuleerd en bediscussieerd met het bestuur.

Tijdens de ALM-studie is onderzoek gedaan naar:

- De optimale beleggingsmix (fysieke strategische asset allocatie) gegeven de beleidsruimte en beleidsuitgangspunten t.a.v. premie en toeslag. En hoe zich dat verhoudt tot het Pensioenakkoord en ESG-risico's.
- De toegevoegde waarde van Catastrofe obligaties gegeven de kenmerken van deze beleggingscategorie.
- Het renteafdekkingsbeleid gegeven de beleidsruimte en beleidsuitgangspunten (t.a.v. premie en toeslag) en het Pensioenakkoord. Randvoorwaarden waren dat de kans op lage dekkingsgraden (90% en 95%) niet groot mogen zijn en dat het beleid niet kan leiden tot dekkingsgraden onder 85%.
- De impact van een ondergrens op de premiedekkingsgraad.

De huidige portefeuille wordt nog steeds als passend gezien gegeven dat de kans op lage dekkingsgraden (<90%) in absolute zin klein is.

De nominale dekkingsgraad komt aan het einde van de 5-jaars horizon in geen enkel schok- of themascenario onder 90%.

Op grond van de ALM-resultaten besloot het bestuur de beleggingsportefeuille intact te laten en de rentestafel te wijzigen.

Gekozen is voor een voortzetting van de tweezijdige dynamische rentestaffel, welke bij renteschommelingen in twee richtingen doorlopen kan worden, maar met andere renteniveaus en kleinere stapgrootte van de renteafdekking. Dit vormt een logische verbetering, gegeven de wens op het minimaliseren van de kans op een lage dekkingsgraad. De argumentatie hierbij is dat met gebruikmaking van deze staffel de renteafdekking sneller verhoogd kan worden waarbij nog steeds gebruik valt te maken van de mogelijkheid extra rendement te behalen. De nieuwe rentestaffel is met ingang van 1 januari 2023 ingevoerd.

Beleggingsplan

Het beleggingsplan betreft een jaarlijkse vertaling van het Strategisch Beleggingsbeleidsplan voor de korte termijn met concrete en gedetailleerde normgewichten en bandbreedtes per beleggingscategorie. Tevens worden bandbreedtes gedefinieerd waarbinnen de fiduciër manager, respectievelijk beheerders dienen te blijven. Het beleggingsbeleid 2025 leidt niet tot een groter risicoprofiel dan de beleggingsmix zoals gehanteerd in het begin 2020 opgestelde herstelplan. Op grond van het resultaat van de ALM-studie in 2021, bleef het strategische beleggingsbeleidsplan intact.

Triggerbeleid

Om grip te houden op het risicoprofiel van het fonds gedurende verschillende fases van de economische cyclus, zijn zogenaamde triggers vastgelegd die als signaal dienen dat de financiële markten of de beleggingsportefeuille extreme ontwikkelingen doormaken. Twee verschillende triggers worden momenteel gehanteerd, namelijk de stand van de aandelenbeurs (S&P 500) en de tracking error van de liquide return portefeuille. Indien Columbia Threadneedle op basis van een kwalitatieve beoordeling van de markt aanleiding ziet, dan neemt zij met het fonds contact op voor een nadere analyse en advies. De procentuele bandbreedte bedraagt -10% en + 15% ten opzichte van het doorbraakpunt. Bij het doorbreken van zowel de onderzijde als bovenzijde zet Columbia Threadneedle een escalatieprocedure in gang. Zij voeren een analyse uit en stellen een advies op voor de Beleggingsadvies Commissie (BAC). Daarbij geeft CTI aan of er aanleiding is tot het herbalanceren van de portefeuille of wijzigingen in de strategische portefeuille. De BAC adviseert het bestuur ten aanzien van een eventuele wijziging in de strategische portefeuille.

Naast deze triggers is gekozen voor een rentestaffel op basis van de 30-jarige swaprente, met automatische herbalancering van de renteafdekking. De BAC wordt door Columbia Threadneedle op de hoogte gebracht van de uitvoering van aanpassingen.

<i>Rentestaffel</i>			
Bij stijgende rente		Bij dalende rente	
		0,25 %	55 %
0,50 %	60 %	0,50 %	60 %
0,75 %	65 %	0,75 %	65 %
1,00 %	70 %	1,00 %	70 %
1,25 %	75 %	1,25 %	75 %
1,50 %	80 %		

Risico's	Trigger	Onderkant trigger	Bovenkant trigger
Tracking error actief	TE t.o.v. BM (liquide return portefeuille)	-	1,00 %

Bij besluitvorming over het strategische rentehedgepercentage is gekozen voor een automatische herbalancering, waarbij de BAC op de hoogte wordt gebracht van de uitvoering.

In principe is het fonds vol belegd, maar ten tijde van een transitie of bij onrust op de financiële markten kan tijdelijk een positie in liquiditeiten worden aangehouden.

6.5 Structuur deelportefeuilles

De beleggingsportefeuille is verdeeld in een match- en return component. De weging van beide deelportefeuilles in 2024 is als volgt:

Verhouding match- en returnportefeuille

	Normweging	<u>minimum</u>	<u>maximum</u>
Returnportefeuille	59%	56%	62%
Matchportefeuille	41%	38%	44%

Er is een vaste bandbreedte gedefinieerd van -5% tot +5% rondom de (norm)percentages voor de match- en returnportefeuille. De samenstelling van het vermogen dient binnen de toegestane bandbreedtes te blijven. Als door koersbewegingen de toegestane bandbreedtes worden overschreden, zal de samenstelling van de portefeuille door herallocatie uiterlijk binnen drie maanden worden teruggebracht naar toegestane wegingen, waarbij het streven is om dit binnen een maand te realiseren. In geval van extreme marktbewegingen kan het bestuur besluiten om Columbia Threadneedle de opdracht te geven om tijdelijk af te wijken van het vastgestelde beleid.

Normwegingen en bandbreedtes returnportefeuille

Categorie	Normweging	minimum	maximum	Type norm
Aandelen	78,4%	68,4%	88,4%	zwevende norm
Obligaties	21,6%	11,6%	31,6%	zwevende norm
Liquide middelen	0,0%	-2,5%	5,0%	zwevende norm
Totaal liquide returnportefeuille	100%			
Niet-beursgenoteerd Vastgoed	40,9%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Beursgenoteerd vastgoed	0,0%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht

Catastrofe obligaties	13,6%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Hypotheken	45,5%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Totaal illiquide returnportefeuille	100%			

Er

(*) Er wordt geen structurele debetstand van de liquide middelen nagestreefd. De ruimte voor een debetstand is alleen bedoeld voor het kunnen opvangen van tijdelijke effecten van transacties en kasstromen. Valuta-afdekking beursgenoteerd vastgoed: Eventuele negatieve resultaten uit de valuta-afdekking van beursgenoteerd vastgoed zullen gefinancierd worden uit de desbetreffende categorie. Positieve resultaten uit de valuta-afdekking zullen terugvloeien naar de liquide returnportefeuille.

a. Randvoorwaarden aandelen

Ten behoeve van de aandelenbeleggingen wordt gebruik gemaakt van beleggingsfondsen. De aandelenportefeuille wordt beheerd op grond van een samengestelde benchmark die elk jaar opnieuw wordt gebalanceerd. Aandelenportefeuille per 2024:

Regio	2024	Bandbreedte	Benchmark
Ontwikkelde markten	79,3%	74,3 % / 84,3 %	MSCI World Net Return Index (Hedged to EUR)
Opkomende markten	20,7%	15,7 % / 25,7 %	MSCI Emerging Markets CTB Overlay Index
Totaal	100%		

b. Randvoorwaarden vastrentende waarden

De vastrentende waardenportefeuille wordt beheerd op grond van een samengestelde benchmark die elk jaar opnieuw wordt gebalanceerd. De benchmarkgewichten voor de regio's zijn weergegeven in de onderstaande tabel. Binnen deze portefeuille is het mogelijk om, met inachtneming van de marges, af te wijken van de benchmark door te beleggen in specifieke sectoren of deelgebieden binnen de vastrentende portefeuille.

Categorie	2024	Bandbreedte*	Benchmark
Emerging Markets Debt	37,5%	27,5% / 47,5%	JP Morgan EMBI Global Diversified Total Return Index (Hedged to EUR)
High Yield obligaties	62,5%	52,5% / 72,5%	Bloomberg Capital Customized High Yield Index 60% US High Yield en 40% Pan European High Yield, BB-B, non-financials, 3% issuer cap (Hedged to EUR)
Totaal	100%		

Normwegingen matchportefeuille

	Normweging	minimum	maximum	type norm
Renteswaps + liquiditeiten	29,3%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Credits (bedrijfsobligaties)	29,3%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Discretionaire euro staatsobligaties	41,5%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Liquide middelen	0,0%	0,0%	10,0%	werkelijk gewicht
Totaal	100%			

De onderstaande richtlijnen zijn opgesteld voor de collateral portefeuille binnen de Match portefeuille.

Restricties onderpand staatsobligatie portefeuille binnen Matchportefeuille	
Benchmark	
1/3 Bloomberg Euro Treasury Duitsland 10+ jaar 1/3 Bloomberg Euro Treasury Frankrijk 10+ jaar 1/3 Bloomberg Euro Treasury Nederland 10+ jaar	
Outperformance doelstelling	0,25% per jaar (o.b.v. 3-jaars voortschrijdend gemiddelde), gross of fees
Tracking error doelstelling	Maximaal 1%
Versus Index	
Modified duratie	+ / - 0,75 jaar
Maximum relatief landengewicht	+ / - 15%
Maximum total off benchmark	5%
Maximum non-benchmark staatsobligaties EMU landen	5%
Regio allocatie (VK & VS)*	+ / - 5%
Maximum overheid gerelateerd / securitized uit de benchmark landen	5%
Minimum rating staatsobligaties**	AA -
Minimum rating overheid gerelateerd / securitized obligaties**	AAA
Naam restricties per emittent:	
Maximum gewicht voor overheid gerelateerd/ securitized obligaties	1%
Derivaten	
Alleen obligatie futures toegestaan	Maximum 30% bruto exposure***
Liquiditeit	
Cash	+ / - 5%
* Geïmplementeerd met bondfutures ** Hoogste rating S&P, Moody's and Fitch ** In geval van downgrade tot lagere rating dan binnen 6 maanden verkopen *** De nominale waarde van de long en short posities in bond futures en dit bedrag delen door de totale marktwaarde van de portefeuille	

Voor swaps kunnen staatsleningen en cash als onderpand worden gebruikt. Voor centraal geclearde swaps zal een liquiditeiten buffer worden aangehouden om eventuele toekomstige rentestijgingen mee te kunnen opvangen. De invulling van de liquiditeitenregel zal bestaan uit cash (bij de custodian) en een belegging in het Columbia Threadneedle Euro Liquidity Fund. De omvang van de buffers hangt af van de DV01 van de renteswaps. Onderstaand hebben wij de boven en ondergrens van de buffers in een tabel weergegeven.

Tabel 10: indicatie norm en bandbreedtes liquiditeiten

Cashbuffer	Norm	Ondergrens	Bovengrens
Cash bij custodian (x maal PV01)	10	5	15
Liquiditeitenbuffer			
BMO Euro liquiditeitenfonds (x maal PV01)	50	30	70

De cashbuffer wordt gebruikt om kleine rentebewegingen op te vangen. Het liquiditeiten fonds wordt gebruikt om grote(re) rentebewegingen op te vangen. Wanneer de ondergrens of bovengrens van de liquiditeitenbuffer is bereikt, wordt geherbalanceerd binnen een maand (en uiterlijk drie maanden als er sprake is van bijzondere marktomstandigheden) naar de norm middels de staatsleningen portefeuille.

c. Randvoorwaarden vastgoed en hypotheke

De portefeuille niet-beursgenoteerd vastgoed worden beheerd door Achmea Real Estate. Daarnaast belegt het pensioenfonds in beursgenoteerd vastgoed. Omdat er tevens in de portefeuille aandelen ontwikkelde markten in beursgenoteerd vastgoed wordt belegd, heeft het bestuur besloten de separate portefeuille beursgenoteerd vastgoed af te bouwen, ten gunste van niet-beursgenoteerd vastgoed. In 2022 heeft het bestuur een strategisch plan voor niet-beursgenoteerd vastgoed vastgesteld, waarna in 2023 de implementatie richting strategische gewichten uitgevoerd zou worden en het beursgenoteerd vastgoed afgebouwd. Door de gestegen rente en magere aandelenrendementen is het totale belegd vermogen afgenomen en het gewicht van vastgoed (daardoor) toegenomen. Het bestuur acht ultimo 2024 de timing ongunstig om te switchen van beursgenoteerd- naar niet-beursgenoteerd vastgoed.

Voor de vastgoedportefeuille staan in de onderstaande tabel de normweringen voor 2024 en de benchmarks.

Sector	2024	Bandbreedte	Benchmark
Woningen (Nederland)	30%	20-40%	MSCI Residential Netherlands Index
Winkels (Nederland)	12,5 %	5%-20%	MSCI Retail Netherlands Index
Kantoren en logistiek	40 %	30-5-%	n.n.b.
Zorg	17,5%	10%-25%	7,0%
Totaal Nederland	100 %		

De directe vastgoedportefeuilles zijn genoteerd in euro.

d) Randvoorwaarden hypotheke

De hypotheekportefeuille is volledig belegd in particuliere hypotheekfondsen van Achmea Mortgages. Dit fonds is genoteerd in euro.

6.5.1 Waardering

Alle feitelijke wegingen in de portefeuille worden op marktwaarde gebaseerd.

6.6 Derivaten

Bij het beheer van de portefeuille is het toegestaan om futures, swaps (renteswaps, credit default swaps) en valutaforwards te gebruiken. Derivaten vormen overigens geen aparte beleggingscategorie en mogen slechts worden ingezet bij het beleggingsbeleid voor zover dit past binnen de grenzen van het betreffende mandaat. Derivaten kunnen zowel beursgenoteerd zijn als "over the counter" (OTC). Bij OTC-transacties dient de tegenpartij voldoende kredietwaardig te worden geacht en is het belangrijk om een degelijk collateral managementsysteem te hanteren.

Voorbeelden van het gebruik van derivaten betreffen:

- Het aanpassen van de rentegevoeligheid van de beleggingsportefeuille (swaps).
- Het op efficiënte wijze innemen van een positie die in economisch opzicht kan worden gelijkgesteld aan een positie in fysieke beleggingen (futures, credit default swaps).
- Het afdekken van valuta-exposure (forwards).

Voor het aangaan van discretionaire derivaten dient een collateral portefeuille te worden aangehouden. In eerste instantie zal het collateral voor deze (bilaterale) derivaten voortkomen uit de Eurostaatsleningenportefeuille in de matchportefeuille. In het kader van Central Clearing is voor geclearde swaps een infrastructuur opgezet om aan de liquiditeitsbehoefte in dit kader te kunnen voldoen. Hiervoor is een liquiditeitenstrategie opgezet inclusief gebruik van een liquiditeitsfonds. Als gevolg hiervan kan zowel aan de initial margin vereisten als de variation margin vereisten worden voldaan.

6.7 Herbalancering

Het herbalanceringsbeleid is gebaseerd op jaarlijkse herbalancering. Er worden zwevende benchmarks met vaste bandbreedtes gehanteerd voor de diverse beleggingscategorieën. Dit gebeurt zowel op asset niveau als binnen de beleggingscategorieën. Dat wil zeggen dat de gewichten van de benchmarks gedurende het jaar veranderen vanwege marktontwikkelingen. Indien een positie buiten de toegestane bandbreedte treedt, moet deze positie binnen drie maanden na vaststelling zijn hersteld.

Binnen de matchportefeuille worden de kasstromen verdeeld tussen de Creditportefeuille en de overige matchportefeuille onderdelen tezamen. Volgens deze methodiek zullen geldstromen van/naar de matchportefeuille aangewend worden om te sturen naar de volgende target gewichten: 29,3% Credits en 70,7% overige matchportefeuille onderdelen. De allocatiestroom binnen de overige matchportefeuille onderdelen zal alleen van/naar de staatsobligatieportefeuille worden gealloceerd.

De afbouw van de positie beursgenoteerd vastgoed zal gelijktijdig plaatsvinden met de opbouw van niet-beursgenoteerd vastgoed. De opgevraagde commitments voor niet-beursgenoteerd vastgoed zullen worden gefinancierd uit de verkoop van beursgenoteerd vastgoed. Om deze reden zal de categorie beursgenoteerd vastgoed als onderdeel van de illiquide returnportefeuille worden gerapporteerd.

6.8 Risicobeheersing

Een belangrijk onderdeel van het beleggingsbeleid is het beheersen van de beleggingsrisico's. Onderstaande maatregelen zijn genomen om het risico voor het fonds te beheersen:

6.8.1 Matching-/renterisico

a. Renterisico

Het renterisico is het risico dat bij renteveranderingen de waarde van de beleggingen anders beweegt dan de waarde van de verplichtingen.

Het fonds legt een koppeling tussen het rentehedge percentage en het niveau van de 30-jaars Euroswaprente. Er vindt een automatische aanpassing plaats bij het doorbreken van de trigger niveaus.

Het fonds hanteert op basis van de staffel op dit moment een streefrentehedgepercentage van 80%. Het fonds gaat bij het streefpercentage uit van de marktrente en niet van de DNB (UFR) curve. De UFR is namelijk fictief en kan daardoor niet nagebootst worden. Voorts is een marktbenadering consistent met de vastrentende beleggingen welke ook gewaardeerd worden op basis van markttrentes.

Het bestuur maakt gebruik van rentederivaten om de rentehedge te realiseren. Renterisico wordt als onbeloofd risico gezien.

Per kwartaal ontvangt het bestuur een risicorapportage, waarin onder andere (potentiële) renteschokken en aandelenschokken zijn opgenomen, ter bewaking van de onderkant van de dekkingsgraad. Ook wordt in dit rapport de effectiviteit van de rentehedge gerapporteerd aan het bestuur.

Het collateral management vindt op dagbasis plaats.

Het fonds hanteert voor de renteafdekking andere uitgangspunten dan het FTK. Zij hanteert namelijk een zogenaamde 'economische' match. Een aantal categorieën weegt niet of minder zwaar mee dan de weging die in de FTK-standaardtoets wordt aangehouden voor de bepaling van de buffer voor het renterisico (S1). Het fonds voert derhalve een strenger beleid dan DNB voor de toetsing hanteert. Het matchpercentage wordt bereikt door een combinatie van vastrentende discretionaire Euro staatsleningen, discretionaire swaps en credits. Als bandbreedte wordt een marge aangehouden van 3% naar beneden en naar boven.

b. Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen luidend in vreemde valuta verandert door veranderingen in vreemde valutakoersen.

Het strategisch beleid met betrekking tot het valutarisico is om dit in principe voor 100% af te dekken. De beleggingen in aandelen opkomende markten worden niet afgedekt omdat een efficiënte afdekking niet in alle gevallen mogelijk is en hiervoor de kosten hoog zijn. De valutarisico's worden afgedekt middels valutatermijntransacties (valuta forwards).

Het afdekkingspercentage wordt op dagbasis gemonitord. Om overmatige transactiekosten te voorkomen is er een marge vastgesteld van 2% rondom het doelafdekkingspercentage alvorens de valuta afdekking wordt aangepast.

De beheerafspraken rondom valuta afdekking zoals overeengekomen met de fiduciair manager zijn:

- Columbia Threadneedle zal circa één keer per maand het valutarisico van het werkelijke belang conform het afgesproken percentage afdekken.
- Valuta-afdekking is een dynamisch proces. Vanwege de volatiele markten is het in de praktijk nauwelijks mogelijk om valuta-afdekking op exact het overeengekomen afdekkingspercentage af te stemmen.
- Hoewel de in de portefeuille aanwezige liquide middelen in principe worden omgezet naar euro, is het mogelijk dat liquide middelen in niet-euro valuta niet worden afgedekt. Voor dit terugbrengen geldt een minimumbedrag van 10.000 euro (tegenwaarde).
- De beleggingen in aandelen emerging markets worden niet afgedekt.

c. Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Voor wat betreft marktliquiditeit is relevant dat Bpf Beton belegt via fondsen. Bpf Beton betreft in haar keuze voor een fonds de toe- en uittredingsvoorwaarden die inzicht geven in de mate van liquiditeit. Bpf Beton heeft de investment beliefs geformuleerd dat maximaal 30% van het beheerd vermogen wordt geïnvesteerd in illiquide beleggingscategorieën zoals private equity, (in)direct vastgoed en infrastructuur. Omdat in het kader van de renteafdekking op enig moment de verplichting kan ontstaan om collateral te storten, wordt in de vastrentende portefeuille een deel discretionair beheerd.

Voor wat betreft de liquiditeitsbehoefte die voortvloeit uit de bestandsopbouw geldt dat deze periodiek wordt bepaald. Door in het strategische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor liquiditeitsposities wordt dit risico beheerst. Daarbij wordt rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals pensioenpremies. Maandelijks verzorgt Appel een cashprognose. Door een 'lower buffer' te hanteren is de kans op een liquiditeitstekort beperkt. Uiteindelijk bestaat altijd de mogelijkheid om beursgenoteerde beleggingen te verkopen.

Het beleid is dat het fonds voldoende zeer liquide beleggingen heeft, om aan de collateral verplichtingen te kunnen voldoen, ook als een renteschok van 100 basispunten zich voor zou doen. Regelmatig wordt met analyses gecheckt of nog aan deze eis wordt voldaan.

d. Inflatierisico

Inflatierisico is het risico dat de instelling onvoldoende in staat is om (toenemende) verplichtingen als gevolg van (verwachte aanpassing aan) inflatie te financieren zonder belanghebbenden te benadelen.

e. Modelrisico

Vermogensbeheerders gebruiken een model bij de uitvoering van het actieve beleggingsbeleid. Er is een risico dat de vermogensbeheerders bij de uitvoering van het actieve beleggingsbeleid afwijken van het vastgestelde ALM-beleid. Hiertoe zijn voor de liquide portefeuille strategische marges gedefinieerd welke dagelijks worden gemonitord.

6.8.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen, en (indirect) vastgoed) verandert door veranderingen in de marktw waardering van deze waarden.

Bpf Beton loopt marktrisico over de gehele Return portefeuille. Op basis van de ALM-studie wordt een zodanige beleggingsmix vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is. Uitgangspunt in het beleid is dat koers- en concentratierisico worden gemitigeerd door diversificatie (tevens een investment beliefs van Bpf Beton). Voor de verschillende beleggingscategorieën zijn strategische wegingen en bandbreedtes vastgelegd. Voorts heeft het bestuur een beleid inzake manager selectie vastgesteld en afspraken gemaakt over de monitoring van de interne en externe asset managers. In het beleggingsplan en het daarin aangegeven beleggingsmandaat worden jaarlijks de beheersingsafspraken vastgelegd. Deze afspraken betreffen onder andere de samenstelling van de portefeuille, de tactische marges, de performancemeting, de benchmarks en het ALMs- valuta- en derivatenbeleid, de risicometing en – beheersing. Tenslotte zijn door het bestuur triggers bepaald op de 30-jarige swaprente, de stand van de aandelenbeurs (S&P 500), en de tracking error van de liquide returnportefeuille ten opzichte van de benchmark. Diversificatie binnen beleggingscategorieën wordt bereikt door te beleggen via fondsen. Door beleggingsrestricties aan beheerders op te leggen wordt het concentratierisico beperkt.

Concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Bij het opstellen van het beleggingsbeleid wordt voldoende spreiding aangebracht, daarnaast wordt het concentratierisico beperkt door beleggingsrestricties aan beheerders op te leggen.

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Om dit te bepalen worden per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur gesommeerd. De vermogensbeheerders rapporteren hierover periodiek aan het bestuur.

6.8.3 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen niet nakomt, bijvoorbeeld door faillissement.

Bpf Beton loopt kredietrisico's in de vastrentende beleggingen doordat een deel van de portefeuille is belegd in investment grade credits, high yield en emerging markets debt. Daarnaast is er kredietrisico als gevolg van renteswaps en over-the-counter transacties. In de ALM-studie wordt het kredietrisico (met uitzondering van het tegenpartijrisico) meegenomen als een opslag boven het risicovrije rendement. De beleggingen in credits zijn via fondsen met marktconforme benchmarks en de richtlijnen van de fondsen bij het bestuur bekend. Voor collateral en settlement risico volgt Bpf Beton het beleid van Columbia Threadneedle.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens Bpf Beton; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekking normen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door Bpf Beton enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door Bpf Beton enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van Bpf Beton adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen. Voor centraal geclearde swaps wordt gebruik gemaakt van onderpand in de vorm van Initial en Variation margin alsmede een liquiditeitsbuffer.

Ontwikkeling risicomanagement

Het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie vindt het belangrijk zich bewust te zijn van alle risico's die in de beleggingsportefeuille aanwezig zijn. Om meer inzicht te krijgen in het risicoprofiel van de portefeuille, is er een risicorapportage. Deze rapportage geeft inzicht in risico's op balans- en operationeel niveau. Onder andere wordt gerapporteerd over de verdeling van het risicobudget, de hoogte van het risicoprofiel, de opbouw van de vereiste reserves, de resultaten van gevoeligheidsanalyses en de ontwikkeling van de verplichtingen ten opzichte van de beleggingsportefeuille. Hierdoor krijgt het bestuur inzicht in de mate waarin de doelstellingen en ambities van het fonds gehaald kunnen worden.

Ook op gebied van ESG-risico's heeft het bestuur sinds 2020 beschikking over een uitgebreide ESG risico analyse. Dit gebruikt het bestuur in de evaluatie en monitoring van het MVB-beleid.

Er is een integrale screening van de portefeuille en onderliggende managers. Daarnaast worden regelmatig studiedagen georganiseerd om de kennis van het bestuur op niveau te houden.

6.9 Administratie, monitoring en rapportage

In de performancerapportage rapporteert de fiduciair manager per maand en kwartaal in ieder geval de volgende zaken aan het bestuur:

- Standen van de verschillende beleggingscategorieën aan het begin en aan het einde van betreffend kwartaal en de verandering hierin als gevolg van aan- en verkopen en behaalde resultaten;
- De directe opbrengsten per beleggingscategorie;
- De performance van de verschillende beleggingscategorieën en de totale portefeuille gerelateerd aan de benchmarks die hiervoor in het beleggingsplan zijn afgesproken;
- Een analyse van de performance middels een attributieanalyse waarbij onderscheid wordt gemaakt naar assetallocatie en fondsselectie;
- Inzicht in de bestaande portefeuillevverdeling gerelateerd aan de beheerafspraken, uitgedrukt in percentages.

Daarnaast wordt een schriftelijke toelichting gegeven op de ontwikkelingen van de kapitaalmarkt, het beleid dat Columbia Threadneedle in het kwartaal heeft gevolgd en een toelichting op de performance. Ook wordt per beleggingscategorie een toelichting gegeven op het beleid binnen deze categorie, de gevolgen voor de performance en de vooruitzichten.

De fiduciair manager levert tevens elk kwartaal een risicorapportage met betrekking tot de risico's op het niveau van balansmanagement en de operationele invulling van de portefeuille.

De fiduciair manager beheert de volledige administratie van de beleggingsportefeuille. De feitelijke uitvoering van de administratie is door Columbia Threadneedle uitbesteed aan State Street.

6.10 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Onder beleid verstaan wij de basis van waaruit Bpf Beton haar maatschappelijk verantwoord beleggen vormgeeft. Dit is de motivatie en de argumentatie achter het implementeren van een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid. Dit vanuit de visie van het pensioenfonds, de investment belief op gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen

en wensen van de deelnemers. Dit onderdeel zal continu evolueren door mogelijke verandering van wensen vanuit de stakeholders, maar ook vereisten vanuit wet- en regelgeving

6.10.1 Visie en beleggingsovertuigingen

Bpf Beton streeft naar een maatschappelijk verantwoorde invulling van de beleggingsactiviteiten. Met zijn beleggingen wil Bpf Beton een bijdrage leveren aan een leefbare wereld nu en in de toekomst. Daarbij heeft het bestuur de visie dat duurzame ontwikkeling, vermindering van belasting van het milieu en geleidelijke vermindering van afhankelijkheid van fossiele energie noodzakelijk is voor een goede risico-rendement verhouding op lange termijn en dat bedrijven die zich inzetten voor een goed milieu, sociale rechtvaardigheid en duurzame maatschappelijke ontwikkeling, op lange termijn beter renderen. Bij de invulling van het beleggingsbeleid is het doel van Bpf Beton om te zorgen voor een solide en betaalbaar pensioen, leidend.

Daarom:

- Verwacht Bpf Beton dat zijn fiduciair beheerder en vermogensbeheerders materiële sociale-, milieu- en governance risico's meewegen in beleggingsbeslissingen;
- Zal Bpf Beton zijn invloed aanwenden om te zorgen dat zijn fiduciair beheerder en vermogensbeheerders mogelijke negatieve gevolgen van de beleggingen op maatschappij en milieu voorkomen, mitigeren en/of herstellen;
- Kiest Bpf Beton bij de implementatie voor focus op activiteiten waarmee het de grootste invloed kan behalen, gegeven de invulling van de beleggingsportefeuille. Bpf Beton ziet engagement in dit licht als het belangrijkste instrument voor een verantwoorde invulling van de beleggingsactiviteiten;
- Streeft het fonds minimaal een broeikasgasreductie van de portefeuille na in lijn met doelstelling van de sector zoals vastgelegd in het betonakkoord²;
- Evalueert Bpf Beton jaarlijks de invulling van verantwoord beleggen.

6.10.2 Doelstelling en thema's

De algemene uitgangspunten van ons beleggingsbeleid gelden ook voor ons MVB beleid. Het MVB beleid van Bpf Beton is gebaseerd op onze bestuurlijke visie en beleggingsovertuigingen, relevante wet- en regelgeving, (inter)nationale standaarden en richtlijnen, maatschappelijke verwachtingen en onderzoek onder onze deelnemers. De vereisten vanuit het Shareholders Rights Directive II (SRDII) en specifiek de daaruit voortvloeiende artikelen 5:87c en 5:87d van de Wet Financieel Toezicht zijn hierbij in ogenschouw genomen.

In het MVB beleid van Bpf Beton is vastgelegd aan welke criteria onze beleggingen moeten voldoen. Deze criteria zijn vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota. Ons MVB beleid sluit aan bij de belangrijkste internationale afspraken die zijn vastgelegd door de Verenigde Naties³ en Bpf Beton onderschrijft de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen⁴ en de UN Guiding Principles on Business and Human

² Minimaal 30% in 2030 (met een ambitie van 49% in 2030 conform het Akkoord van Parijs) en netto nul uitstoot in 2050. Minimaal 30% in 2030 (met een ambitie van 49% in 2030 conform het Akkoord van Parijs) en netto nul uitstoot in 2050.

³ <https://www.unpri.org/pri/an-introduction-to-responsible-investment/what-are-the-principles-for-responsible-investment>

⁴ <http://www.oesorichtlijnen.nl/documenten/publicatie/2014/12/8/oeso-richtlijnen-nederlandse-vertaling>

Rights⁵. Daarbij gebruiken wij het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers⁶ als leidraad.

Langetermijn waardecreatie is voor Bpf Beton een leidend principe. De verplichtingen van het pensioenfonds naar haar deelnemers zijn gebaseerd op de lange termijn en vanuit deze gedachte is ook de beleggingsportefeuille samengesteld. De maatschappelijk verantwoorde wijze van beleggen is hier een onlosmakelijk onderdeel van en tevens gestoeld op langtermijn waardecreatie. De inbedding hiervan vindt plaats van strategisch niveau tot de uiteindelijke invulling van het beleggingsbeleid. De beschrijving van de integratie van MVB binnen het volledige beleggingsbesluitingsproces is tevens opgenomen op de website van Bpf Beton onder [Sustainable Finance Disclosure Regulation \(SFDR\)](#).

Thema klimaatverandering en arbeidsomstandigheden

Klimaatverandering is een belangrijk aandachtsgebied voor Bpf Beton. De gevolgen van klimaatverandering zijn nu reeds waar te nemen en zullen volgens de klimaatwetenschap alleen maar toenemen. Daarnaast heeft het bestuur van Bpf Beton als doel een goed pensioeninkomen te realiseren dat genoten kan worden in een prettige leefbare wereld. In 2015 is het Akkoord van Parijs opgesteld, waarin landen zich hebben gecommitteerd de opwarming van de aarde onder de 2 graden Celsius te houden met als ambitie dit te beperken tot 1,5 graden. Om dit te realiseren is het nodig dat de netto broeikasgasuitstoot in 2050 nihil is. Bpf Beton heeft daarom de volgende concrete doelstelling voor de beleggingsportefeuille gedefinieerd:

1. Netto nul ('net-zero') gefinancierde CO₂e-emissies⁷ per uiterlijk 2050;
2. Een reductie van minimaal 30% (en met de ambitie van 49%) van gefinancierde CO₂e-emissies per uiterlijk 2030 (zoals verwoord en in lijn met het betonakkoord), ten opzichte van de CO₂e-emissies van de strategische benchmark van 2019.

De twee bovenstaande doelstellingen zullen in 2024 per beleggingscategorie geïmplementeerd worden. Hierbij geldt dat wanneer het beoogde net-zero beleid niet (volledig) te implementeren valt voor een bepaalde beleggingscategorie, dit niet leidt tot een (compenserende) verzwarende van de net-zero doelstelling van de andere beleggingscategorieën

Daarnaast zijn arbeidsomstandigheden een belangrijk thema voor Bpf Beton. Het fonds hecht er veel waarde aan dat de arbeidsomstandigheden van de ondernemingen waarin wordt belegd voldoen aan internationale standaarden en het fonds oefent haar invloed uit om de bedrijven te bewegen zich hieraan te conformeren.

Op dit moment wordt deze prioriteit verder uitgewerkt waarbij mogelijk concrete doelstellingen worden opgenomen.

Bij de totstandkoming van de thema's is gekeken naar relevantie, urgentie en materialiteit voor de portefeuille alsmede de maatschappij. De uitkomsten uit de ESG risico analyse zijn hierbij tevens als input gebruikt. Binnen de ESG risico rapportage wordt specifiek ingegaan op schending van de hierboven genoemde richtlijnen.

Een volledige uitleg van het maatschappelijk verantwoord beleggen beleid is vastgelegd in een separaat MVB beleidsdocument.

⁵ http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

⁶ <http://mneguidelines.oecd.org/RBC-for-Institutional-Investors.pdf>

⁷ De effecten van verschillende soorten broeikasgassen worden voor de vergelijkbaarheid omgerekend naar die van het meest voorkomende broeikasgas, CO₂, uitgedrukt in CO₂e (CO₂-equivalenten met een op 100 jaar genormaliseerd opwarmingseffect). In dit document gebruiken wij verder de term CO₂e.

6.11 Securities lending

Bpf Beton zou bij beleggingen via discretionaire mandaten securities lending uitsluiten vanwege het reputatierisico.

Vanwege de omvang van het (belegde) vermogen belegt Beton niet in discretionaire mandaten maar in beleggingsfondsen. Omdat beleggingsfondsen veelal wel gebruik maken van securities lending en omdat bij vastrentende waarden geen sprake is van stemrecht, beschouwt Bpf Beton het reputatierisico van het toestaan van securities lending binnen beleggingsfondsen voor vastrentende waarden als acceptabel.

Het beleid omtrent securities lending is vastgelegd en uitgewerkt in een separaat vastgesteld beleidsdocument.

7 Financiële sturingsmiddelen

7.1 Financieel crisisplan

In dit hoofdstuk zijn de financiële sturingsmiddelen opgenomen die kunnen worden ingezet. Hoe het bestuur deze sturingsmiddelen inzet ten tijde van een crisissituatie is beschreven in het financieel crisisplan. Dit financieel crisisplan is opgenomen als bijlage bij deze Abtn.

Het bestuur evalueert periodiek het financieel crisisplan op de actualiteit van de informatie en de mogelijkheid van sturingsmiddelen.

De navolgende sturingsmiddelen worden onderscheiden:

- Beleggingsbeleid (H6 Abtn)
- Premiebeleid
- Toeslagbeleid
- Verlaging pensioenaanspraken of - rechten

7.2 Premiebeleid

De inhoud van de pensioenregeling wordt door cao-partijen vastgesteld. Het bestuur laat cao-partijen weten voor welke premie zij deze regeling in uitvoer kan nemen. Cao-partijen stellen met inachtneming van een maximale doorsneepremie dan in principe deze premie ter beschikking. Wanneer de kostendeekkende premie hoger is dan voor cao-partijen acceptabel is, kunnen cao-partijen de pensioenregeling voor de toekomstige opbouw aanpassen.

Indien de kostendeekkende premie hoger dreigt te worden dan de door cao-partijen benoemde maximumpremie, besluiten cao-partijen uiterlijk vóór 1 december of zij de premie voor het volgende jaar verhogen tot het kostendeekkende niveau, of dat zij de verplichte pensioenregeling zodanig aanpassen dat de op dat moment geldende premie weer kostendeekkend is.

Indien cao-partijen niet vóór 1 december tot besluitvorming zijn gekomen, kan het bestuur van het fonds besluiten tot:

- a) een verhoging van de premie in combinatie met een verlaging van de opbouw van de pensioenaanspraken voor het volgende jaar tot kostendeekkend niveau. Hierbij geldt dat een eventuele verhoging van de premie verhoudingsgewijs gelijk is aan een eventuele verlaging van de opbouw van pensioenaanspraken. Een eventuele verhoging van de premie vindt plaats met inachtneming van de op dat moment geldende verhouding van de premieverdeling van de verplichte pensioenregeling tussen werkgevers en werknemers;
- b) het teruggeven van de uitvoering van de verplichte pensioenregeling aan cao-partijen.

7.3 Toeslagbeleid

De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. Er bestaat geen recht op toeslagen. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur, gehoord de adviserend actuaris, vastgesteld en wordt uit het vermogen van het fonds gefinancierd maar is afhankelijk van de financiële positie van het fonds. Als peildatum voor het toeslagbesluit per 1 januari van enig jaar wordt uitgegaan van de situatie per 31 oktober van het voorafgaande jaar. Het bestuur bepaalt jaarlijks, gehoord de actuaris, wat de ondergrens beleidsdekkingsgraad is om een volledige toeslag te verlenen. Voor 2025 is deze ondergrens 138,4%.

Het toeslagbeleid is gebaseerd op toekomstbestendige toeslagverlening. De hoogte van de toeslag is afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad en de toeslagambitie. De toeslag wordt toegekend volgens de wettelijk maximaal toe te kennen toeslag. Er wordt geen toeslag verleend bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110%. Bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan 110% kan er geheel of gedeeltelijk toeslag worden verleend afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad.

De ambitie van de toeslagverlening is als volgt: het fonds streeft ernaar een toeslag te verlenen op de pensioenaanspraken van deelnemers, gewezen deelnemers en pensioenrechten van pensioengerechtigden van maximaal de stijging van het CBS-consumumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen. Als referentieperiode voor de vaststelling van de toeslag wordt uitgegaan van de periode aanvangende 1 juli van het afgelopen jaar tot 1 juli van het jaar daarvoor.

Per 1 januari 2025 is 0,39% toeslag verleend.

7.4 Verlaging van pensioenaanspraken en -rechten

Het fonds kan de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen indien:

- uit de jaarlijkse actualisatie van het herstelplan blijkt dat deze vermindering noodzakelijk is om binnen de gestelde termijn de vereiste dekkingsgraad naar verwachting te bereiken. In dit geval zal de verlaging worden gespreid over een periode van 10 jaar; of indien
- het fonds in een situatie verkeert waarbij de beleidsdekkingsgraad zich gedurende vijf evaluatiemomenten achtereenvolgens onder de minimale vereiste dekkingsgraad bevindt én de actuele dekkingsgraad op het vijfde evaluatiemoment eveneens lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad is. Eventuele verlagingen die voortkomen uit deze maatregel worden niet gespreid.

Het fonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever(s) schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten. De vermindering kan op zijn vroegst een maand na de in de vorige volzin bedoelde informatieverstrekking worden gerealiseerd.

7.5 Herstel van verlaagde aanspraken en gemiste toeslagen

Het fonds stelt zich op het standpunt dat het verlagen van aanspraken en het niet toekennen van toeslagen noodzakelijk kunnen zijn om weer een gezonde financiële situatie te krijgen en daarna met een schone lei verder te kunnen. Het fonds heeft niet de expliciete ambitie dat toekomstige overrendementen worden aangewend voor herstel van in het verleden verlaagde aanspraken op individueel niveau. In directe zin is er dus geen sprake van herstel.

Indien de financiële positie van het pensioenfonds het toe laat, (beleidsdekkingsgraad boven het niveau van de ondergrens voor volledige toeslagverlening), kan het bestuur, gehoord de adviserend actuaris van het pensioenfonds, collectief een extra indexatie toekennen. De collectiviteit bij een eventuele extra indexatie prevaleert boven de individualiteit.

Vanuit het oogpunt van kosten en evenwichtige belangenafweging streeft het fonds naar een uniforme extra toeslag. Voorbehoud bij deze bovengemiddelde toeslagen is dat deze fiscaal zijn toegestaan.

Dit beleid kan te allen tijde door het bestuur voor alle deelnemers en gewezen deelnemers en pensioengerechtigden worden aangepast.

Ook heeft het fonds een correctie- en herzieningenbeleid. Daarin staat beschreven onder welke voorwaarden correctie van aanspraken aan de orde komt. Of de hoogte van de pensioenuitkering wordt herzien. Dat kan zowel een verhoging of een verlaging van de

uitkering betekenen. Eventueel te veel betaald pensioen vordert het fonds in principe terug of betaalt alsnog het te weinig uitgekeerde pensioen.

7.6 Bijlagen

Bijlage I: Overzicht fondsdocumenten

Het fonds beschikt voor belanghebbenden over de onderstaande documenten. Deze zijn als download beschikbaar op de website www.betonpensioen.nl, tenzij anders aangegeven

- Actuariële en bedrijfstechnische nota
- Beleggingsplan (op aanvraag)
- Beleid securities lending (op aanvraag)
- Investment Beliefs
- Maatschappelijk Verantwoord Beleggen beleid (*)
- Communicatiebeleidsplan (*)
- Financieel crisisplan (*)
- Beheerst beloningsbeleid (*)
- Gedragscode
- Uitbestedingsbeleid (*)
- Inkoopprocedure (*)
- Jaarverslag
- Pensioenreglementen
- Reglementen
 - Klachtenregeling
 - Geschillencommissie
 - Verantwoordingsorgaan (op aanvraag)
 - Raad van toezicht (op aanvraag)
 - Commissie integraal risicomanagement (op aanvraag)
- Incidentenregeling
- Klokkenluidersregeling
- Statuten
- Uitvoeringsreglement (*)
- Verplichtstellingsbeschikking
- Correctie- en herzieningenbeleid

(*) = beschikbaar als bijlage bij de Abtn.

Bijlage II: Overzicht bijlagen bij Abtn:

- Uitvoeringsreglement
- Uitbestedingsbeleid inclusief inkoopprocedure
- Evaluatieformulier uitbestedingsrelatie
- Beheerst beloningsbeleid
- Onderbouwing kostenvoorziening
- Communicatiebeleid
- Integraal risicomanagementbeleid
- Financieel crisisplan
- Beleggingsplan
- Verklaring inzake beleggingsbeginselen
- Privacybeleid
- Integriteitsbeleid
- Screeningsbeleid
- Informatiebeveiligingsbeleid
- Datakwaliteitsbeleid
- MVB Beleidsdocument

Bijlage III Uitgangspunten bij gedempte kostendeekkende premie

De gedempte kostendeekkende premie wordt vastgesteld op basis van een verwacht rendement. Het verwacht rendement is hierbij gebaseerd op de strategische beleggingsmix van het fonds en de bijbehorende rendementen, waarbij de rendementen zijn gesteld op basis van de maximale rendementen zoals voorgeschreven door de Commissie Parameters. Er wordt rekening gehouden met een extra afslag van 0,1%-punt over de hele curve.

De rente onderliggend aan de rendementscurve (de rentetermijnstructuur (zoals door DNB) gepubliceerd per 30 september 2023) is voor de premiestelling 2024 geactualiseerd en staat in principe voor de eerste vijf jaren vast (of tot transitie naar het nieuwe stelsel). De gehanteerde toeslagcurve is gebaseerd op de prijsinflatie, rekening houdend met het meest recente ingroeipad voor de eerste jaren. Deze toeslagcurve staat eveneens in principe voor vijf jaar vast (of tot transitie naar het nieuwe stelsel).

	RTS 30-09-2023 Spot rates	Rendementscurve Forward rates⁸	Toeslagcurve Forward rates	Rendementscurve na afslag Forward rates
1	4,137%	4,883%	3,90%	0,946%
2	3,791%	4,523%	3,80%	0,696%
3	3,564%	4,348%	2,60%	1,704%
4	3,446%	4,339%	2,50%	1,794%
5	3,389%	4,374%	2,40%	1,928%
6	3,367%	4,424%	2,10%	2,276%
7	3,354%	4,434%	2,20%	2,186%
8	3,357%	4,487%	2,20%	2,238%
9	3,376%	4,565%	2,20%	2,314%
10	3,384%	4,528%	2,00%	2,478%
11	3,405%	4,611%	2,00%	2,560%
12	3,422%	4,608%	2,00%	2,557%
13	3,428%	4,551%	2,00%	2,501%
14	3,433%	4,550%	2,00%	2,500%
15	3,438%	4,555%	2,00%	2,505%
16	3,407%	4,261%	2,00%	2,216%
17	3,380%	4,264%	2,00%	2,219%
18	3,356%	4,264%	2,00%	2,219%
19	3,334%	4,258%	2,00%	2,214%
20	3,315%	4,267%	2,00%	2,222%
21	3,278%	4,051%	2,00%	2,011%
22	3,244%	4,047%	2,00%	2,007%
23	3,214%	4,059%	2,00%	2,019%
24	3,186%	4,053%	2,00%	2,012%
25	3,160%	4,050%	2,00%	2,009%
26	3,119%	3,821%	2,00%	1,785%
27	3,080%	3,806%	2,00%	1,771%
28	3,045%	3,824%	2,00%	1,788%
29	3,012%	3,817%	2,00%	1,782%
30	2,981%	3,814%	2,00%	1,778%
31	2,950%	3,782%	2,00%	1,747%
32	2,921%	3,783%	2,00%	1,748%
33	2,893%	3,770%	2,00%	1,735%
34	2,867%	3,776%	2,00%	1,741%
35	2,843%	3,785%	2,00%	1,750%
36	2,820%	3,779%	2,00%	1,744%
37	2,798%	3,774%	2,00%	1,739%
38	2,777%	3,771%	2,00%	1,736%
39	2,758%	3,789%	2,00%	1,754%

⁸ Inclusief afslag van 0,1%-punt over alle looptijden

40	2,739%	3,770%	2,00%	1,735%
41	2,714%	3,623%	2,00%	1,591%
42	2,690%	3,619%	2,00%	1,587%
43	2,667%	3,616%	2,00%	1,584%
44	2,645%	3,615%	2,00%	1,583%
45	2,624%	3,615%	2,00%	1,583%
46	2,604%	3,617%	2,00%	1,585%
47	2,585%	3,621%	2,00%	1,589%
48	2,567%	3,626%	2,00%	1,594%
49	2,549%	3,607%	2,00%	1,576%
50	2,532%	3,614%	2,00%	1,583%
51	2,519%	3,702%	2,00%	1,669%
52	2,506%	3,689%	2,00%	1,655%
53	2,494%	3,702%	2,00%	1,669%
54	2,482%	3,690%	2,00%	1,657%
55	2,471%	3,706%	2,00%	1,673%
56	2,460%	3,695%	2,00%	1,661%
57	2,450%	3,713%	2,00%	1,679%
58	2,440%	3,702%	2,00%	1,669%
59	2,430%	3,692%	2,00%	1,659%
60	2,420%	3,682%	2,00%	1,649%
61	2,411%	3,703%	2,00%	1,669%
62	2,402%	3,693%	2,00%	1,660%
63	2,394%	3,717%	2,00%	1,683%
64	2,385%	3,675%	2,00%	1,642%
65	2,377%	3,700%	2,00%	1,666%
66	2,369%	3,691%	2,00%	1,658%
67	2,362%	3,718%	2,00%	1,684%
68	2,354%	3,675%	2,00%	1,642%
69	2,347%	3,703%	2,00%	1,669%
70	2,340%	3,695%	2,00%	1,662%
71	2,334%	3,725%	2,00%	1,691%
72	2,327%	3,681%	2,00%	1,648%
73	2,321%	3,712%	2,00%	1,678%
74	2,314%	3,667%	2,00%	1,635%
75	2,308%	3,699%	2,00%	1,666%
76	2,303%	3,732%	2,00%	1,698%
77	2,297%	3,687%	2,00%	1,654%
78	2,291%	3,681%	2,00%	1,648%
79	2,286%	3,715%	2,00%	1,682%
80	2,281%	3,710%	2,00%	1,677%
81	2,275%	3,663%	2,00%	1,630%
82	2,270%	3,699%	2,00%	1,666%
83	2,265%	3,694%	2,00%	1,661%
84	2,261%	3,733%	2,00%	1,699%
85	2,256%	3,684%	2,00%	1,651%
86	2,251%	3,679%	2,00%	1,646%
87	2,247%	3,719%	2,00%	1,685%
88	2,242%	3,669%	2,00%	1,636%
89	2,238%	3,710%	2,00%	1,677%
90	2,234%	3,706%	2,00%	1,673%
91	2,230%	3,702%	2,00%	1,668%
92	2,226%	3,698%	2,00%	1,664%
93	2,222%	3,693%	2,00%	1,660%
94	2,218%	3,689%	2,00%	1,656%
95	2,214%	3,685%	2,00%	1,652%
96	2,211%	3,731%	2,00%	1,697%
97	2,207%	3,677%	2,00%	1,644%
98	2,204%	3,724%	2,00%	1,690%
99	2,200%	3,670%	2,00%	1,637%
100	2,197%	3,717%	2,00%	1,684%

De rendementscurve is gebaseerd op het strategisch beleggingsbeleid en de feitelijke ratingverdeling van vastrentende waarden. Voor de premie 2025 is de volgende beleggingsmix en ratingverdeling van vastrentende waarden gehanteerd:

Strategische beleggingsmix	
Discretionaire swaps	12%
Euro staatsleningen	17%
Credits (bedijfsobligaties)	12%
Aandelen ontwikkelde markten	23%
Aandelen opkomende markten	6%
Catastrofe bonds	3%
High Yield obligaties	5%
Emerging Market Debt	3%
Vastgoed	9%
Hypotheke	10%
Totaal	100%

Ratingverdeling vastrentende waarden	
AAA	44,8%
AA	17,1%
A	10,2%
BBB	10,0%
High Yield	17,9%
Totaal	100%

Stichting Bedrijfstakpensioenfondsvoor de Betonproductenindustrie

Uitvoeringsreglement

colofon

Dit uitvoeringsreglement is een uitgave van
Stichting Bedrijfstakpensioenfondsvoor de
Betonproductenindustrie

administrateur
Appel Pensioenuitvoering B.V.

Postbus 1044, 2280 CA Rijnswijk

datum
31 januari 2025

Versie
3.0

Inhoud

Definities

1	Inleidende bepalingen	5
Artikel 1	Toepasselijkheid van dit reglement	5
Artikel 2	De verplichte pensioenregeling	5
Artikel 3	Risicohouding verplichte pensioenregeling	5
Artikel 4	De aanvullende pensioenregeling	5
2	Premie	6
Artikel 5	Vaststelling van de premie voor de pensioenregeling	6
Artikel 6	Verschuldigdheid van de premie	7
Artikel 7	Betaling van de premie	7
Artikel 8	Overschrijding betalingstermijn	7
3	Niet nakomen premiebetalingsverplichtingen	8
Artikel 9	Melding premieachterstand	8
Artikel 10	Uitoefening rechtsmiddelen ter incasso	8
Artikel 11	Informeren van deelnemers over betalingsachterstand	8
4	Wijziging pensioenovereenkomst en pensioenreglement	9
Artikel 12	Wijziging pensioenovereenkomst en pensioenreglement	9
5	Informatieplicht werkgever	10
Artikel 13	Informatieplicht van de werkgever	10
Artikel 14	Niet nakomen informatieplicht door de werkgever	11
Artikel 15	Controle op juistheid van de door de werkgever verstrekte informatie	11
6	Informatieplicht pensioenfonds	12
Artikel 16	Informatieverstrekking door het fonds	12
7	Toeslagverlening	13
Artikel 17	Toeslagverlening	13
Artikel 18	Bovengemiddelde toeslagverlening	14
8	Vermogenstekorten en vermogenoverschotten	15
Artikel 19	Herstelplan	15
Artikel 20	Sturingsmiddelen	15
Artikel 21	Vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten	15
9	Premiekorting en terugstorting	16
Artikel 22	Premiekorting	16
Artikel 23	Terugstorting	16
10	Vrijwillige voortzetting	17
Artikel 24	Voorwaarden voor vrijwillige voortzetting	17

11	Vrijstelling werkgever	18
Artikel 25	Voorwaarden voor vrijstelling	18
Artikel 26	Reden voor vrijstelling	18
Artikel 27	Procedure inzake verzoek tot vrijstelling	18
12	Gemoedsbezwaarde werkgevers	19
Artikel 28	Aanvraag van vrijstelling	19
Artikel 29	Vervangende spaarbijdrage	19
Artikel 30	Vrijstelling geldt voor vijf jaar	19
Artikel 31	Beëindiging vrijstelling	19
13	Inwerkingtreding	20
Artikel 32	Inwerkingtreding	20

Definities

Voor dit reglement zijn de definities van toepassing zoals omschreven in de statuten en het pensioenreglement voor de verplichte pensioenregeling van het fonds, met uitzondering van de hieronder gedefinieerde begrippen.

aansluitingsovereenkomst:

de uitvoeringsovereenkomst waarmee de vrijwillige aansluiting van een werkgever bij de verplichtgestelde pensioenregeling van het fonds wordt gerealiseerd.

deelnemer:

deelnemer en aspirant deelnemer zoals omschreven in het pensioenreglement van het fonds.

Cao-partijen:

de werkgeversvereniging en de werknemersverenigingen die partij zijn bij de Collectieve Arbeidsovereenkomst voor de Betonproductenindustrie, zijnde:

- De Bond van Fabrikanten van Betonproducten in Nederland (BFBN);
- FNV;
- CNV Vakmensen.nl.

het fonds:

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie.

pensioenovereenkomst:

hetgeen tussen cao-partijen is overeengekomen met betrekking tot pensioen zoals kan blijken uit bijvoorbeeld een cao, een protocol, of het pensioenreglement inzake de verplichte deelneming in het fonds. Deze opsomming is niet limitatief.

werkgever:

de onderneming die werknemers in dienst heeft waarop de verplichtstelling van het fonds van toepassing is en die niet is vrijgesteld van deelneming aan het fonds, dan wel de onderneming die een aansluitingsovereenkomst met het fonds is aangegaan.

1 Inleidende bepalingen

Artikel 1 Toepasselijkheid van dit reglement

Dit uitvoeringsreglement is van toepassing op de werkgever. Het gestelde in dit uitvoeringsreglement is van toepassing, tenzij in het pensioenreglement of in de statuten anders is bepaald.

Artikel 2 De verplichte pensioenregeling

De verplichte pensioenregeling van het fonds is vastgelegd in het pensioenreglement van het fonds.

Artikel 3 Risicohouding verplichte pensioenregeling

1. Het bestuur van het fonds stelt, na overleg met cao-partijen en de andere organen van het fonds, de risicohouding ten aanzien van de verplichte pensioenregeling vast.
2. De risicohouding van het fonds voldoet aan de prudent person regel en komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door het fonds gekozen ondergrenzen in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het vereist eigen vermogen of een bandbreedte hiervoor.
3. De risicohouding van het fonds is omschreven in de actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds.
4. De risicohouding voor de langere termijn is gericht op een zo hoog mogelijk pensioenresultaat. De premie moet minimaal kostendekkend zijn om nominale pensioenen in te kunnen kopen. Een hogere premie dan de minimaal kostendekkende premie ter verhoging van het pensioenresultaat is acceptabel binnen het door cao-partijen vastgestelde premiebudget. Het fonds kan enig risico nemen om een zo goed mogelijk rendement op de beleggingen te behalen. Een beleggingsmix met een hoog risicoprofiel is niet gewenst, omdat een ondergrens voor koopkrachtbehoud wenselijk is.
5. De risicohouding voor de korte termijn is gericht op het verlenen van toeslag als bedoeld in artikel 17 van dit uitvoeringsreglement en het voorkomen van verminderingen als bedoeld in artikel 21 van dit uitvoeringsreglement. Voor zover een vermindering als bedoeld in artikel 21 van dit uitvoeringsreglement dient te worden doorgevoerd, moet de omvang van de vermindering zo beperkt mogelijk worden gehouden, hetgeen pleit voor een zo groot mogelijke spreidingsperiode, tenzij dit financieel onverantwoord is.

Artikel 4 De aanvullende pensioenregeling

Het fonds biedt werkgevers aan om naast de verplichte pensioenregeling van het fonds een collectief aanvullende pensioenregeling bij het fonds onder te brengen. Deze regeling, en de van toepassing zijnde voorwaarden en verplichtingen, zijn nader omschreven in het betreffende aanvullende pensioenreglement en bijbehorende uitvoeringsovereenkomst.

2 Premie

Artikel 5 Vaststelling van de premie voor de pensioenregeling

1. De premie wordt jaarlijks door het bestuur van het fonds vastgesteld en zo nodig gewijzigd. Daarbij wordt de in dit artikel beschreven procedure in acht genomen.
2. Voor iedere deelnemer die in dienst is van een werkgever wordt jaarlijks premie geheven voor de financiering van de verplichte pensioenregeling. Deze premie is een doorsneepremie uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag van de deelnemer. Dit percentage van de pensioengrondslag is voor alle deelnemers gelijk. De premie is door de werkgever verschuldigd. De premie is voor 2023 vastgesteld op 30,3% van de pensioengrondslag.
3. Het door cao-partijen vastgestelde premiebudget bedraagt voor 2025 19,2% van het salaris voor de verplichte pensioenregeling. Dit percentage is voor 2025 vertaald naar 30,9% van de pensioengrondslag. Dit is inclusief de solvabiliteitsopslag c.q. de opslag voor toeslagen in het kader van het financieel toetsingskader, bedoeld in de Pensioenwet.
4. Het bestuur van het fonds is op grond van de Pensioenwet verplicht de premie op kostendekkend niveau vast te stellen. De premie wordt vastgesteld op basis van verwacht rendement, waarbij in het te gebruiken rendement een afslag wordt gehanteerd in verband met toeslagverlening die wordt gefinancierd uit rendementen. Dit tenzij een opslag voor solvabiliteit hoger is, dan wordt in plaats van de afslag voor toeslagverlening een opslag voor solvabiliteit gehanteerd.
5. Het bestuur van het fonds stelt jaarlijks vooraf de kostendekkende premie voor het volgende jaar vast. Indien hierbij blijkt dat de premie hoger of lager dreigt te worden dan de in lid 3 genoemde premie, treedt het bestuur van het fonds zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 6 weken vóór 1 december, in overleg met cao-partijen.
6. Indien de kostendekkende premie hoger dreigt te worden dan de in lid 3 genoemde maximum premie, besluiten cao-partijen uiterlijk vóór 1 december of zij de premie voor het volgende jaar verhogen tot het kostendekkende niveau, of dat zij de verplichte pensioenregeling zodanig aanpassen dat de op dat moment geldende premie weer kostendekkend is.
7. Indien de kostendekkende premie lager dreigt te worden dan de in lid 3 genoemde maximum premie, besluiten cao-partijen uiterlijk vóór 1 december of zij de premie voor het volgende jaar verlagen tot het kostendekkende niveau, of dat zij de pensioenregeling aanpassen, of dat zij kiezen voor een combinatie van beide mogelijkheden. Tevens kunnen cao-partijen besluiten om de premie en de pensioenregeling gelijk te houden.
8. Indien cao-partijen niet vóór 1 december tot besluitvorming zijn gekomen, stelt het bestuur van het fonds, zijn wettelijke plicht volgend, de premie voor het volgende jaar op kostendekkend niveau vast. In de situatie bedoeld in lid 6 kan het bestuur van het fonds besluiten tot:
 - a) een verhoging van de premie in combinatie met een verlaging van de opbouw van de pensioenaanspraken voor het volgende jaar tot kostendekkend niveau. Hierbij geldt dat een eventuele verhoging van de premie verhoudingsgewijs gelijk is aan een eventuele verlaging van de opbouw van pensioenaanspraken. Een eventuele verhoging van de premie vindt plaats met inachtneming van de op dat moment geldende verhouding van de premieverdeling van de verplichte pensioenregeling tussen werkgevers en werknemers;
 - b) het teruggeven van de uitvoering van de verplichte pensioenregeling aan cao-partijen.
 - c) In de situatie bedoeld in lid 7 handhaaft het bestuur van het fonds de premie en de opbouw.

Artikel 6 Verschuldigdheid van de premie

1. De verschuldigde premie voor een deelnemer aan de verplichte pensioenregeling wordt berekend aan de hand van het loon van de werknemer zoals vastgesteld in het pensioenreglement. Alle berekeningen gedurende een jaar zijn gebaseerd op het uitgangspunt dat een jaar bestaat uit 12 maanden van 30 dagen. In het pensioenreglement is ook opgenomen wat de premiebijdrage van de werknemer aan de betreffende regeling is.
2. De premie voor de deelnemers is door de werkgever verschuldigd aan het fonds, tenzij er sprake is van vrijwillige voortzetting of premievrije deelneming in verband met arbeidsongeschiktheid als bedoeld in het pensioenreglement. De werkgever houdt de premiebijdrage van de deelnemer (maximaal 1/3 van de totale premie) in op het loon van de deelnemer.

Artikel 7 Betaling van de premie

1. De werkgever ontvangt maandelijks of per 4 weken een premiefactuur van het fonds. Uiterlijk binnen 14 dagen na ontvangst van de factuur voldoet de werkgever de premie aan het fonds.
2. Veranderingen in de gegevens, zoals vermeld in artikel 13 lid 4 en 5, worden bij maandelijks gegevensaanlevering en facturering in de maand volgend op de maand waarin de werkgever de veranderingen aan het fonds doorgeeft op de premiefactuur gedebiteerd of gecrediteerd.
3. Veranderingen in de gegevens, zoals vermeld in artikel 13 lid 4 en 5, worden bij 4-wekelijkse gegevensaanlevering en facturering in de 4 weken volgend op de 4 weken waarin de werkgever de veranderingen aan het fonds doorgeeft op de premiefactuur gedebiteerd of gecrediteerd.
4. Zolang het loon van de werknemer als bedoeld in het pensioenreglement van enig jaar nog niet bekend is bij het fonds, wordt de verschuldigde premie berekend op basis van het loon van het voorafgaande jaar.

Artikel 8 Overschrijding betalingstermijn

Bij niet tijdige betaling van de verschuldigde premie is de werkgever door het enkele verloop van de termijn in verzuim. Het fonds is dan bevoegd te vorderen:

- de verschuldigde premie zoals bij de werkgever in rekening is gebracht; alsmede
- rente over de verschuldigde premie vanaf de dag volgende op de dag dat de premie betaald had moeten zijn waarbij de rente wordt berekend naar het percentage van de wettelijke rente als bedoeld in de artikelen 6:119 en 6:120, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, dat geldt op de datum waarop de rente door het fonds wordt gevorderd; alsmede
- vergoeding van de buitengerechtelijke invorderingskosten zoals bedoeld in artikel 6:96, lid 2 sub c van het Burgerlijk Wetboek, onverminderd de overige kosten van vervolging verschuldigd volgens de wet, waarbij de buitengerechtelijke invorderingskosten worden gesteld op 15% van het verschuldigde premiebedrag, met een minimum van € 50,-; alsmede
- vergoeding van de kosten van het vergaren en verstrekken van de door het fonds benodigde gegevens voor de vaststelling van de in te vorderen premie (voor zover er bij de werkgever sprake is van nalatigheid).

3 Niet nakomen premiebetalingsverplichtingen

Artikel 9 Melding premieachterstand

1. Het fonds informeert elk kwartaal schriftelijk het verantwoordingsorgaan wanneer sprake is van een premieachterstand ter grootte van 5% van de totale door het fonds te ontvangen jaarpremie en tevens niet voldaan wordt aan de bij of krachtens artikel 131 Pensioenwet geldende eisen inzake het minimaal vereist eigen vermogen.
2. Gedurende de in het eerste lid bedoelde situatie informeert het fonds tevens elk kwartaal de ondernemingsraden of personeelsvertegenwoordiging van alle werkgevers die nog premie aan het fonds verschuldigd zijn.

Artikel 10 Uitoefening rechtsmiddelen ter incasso

Indien de werkgever in gebreke blijft wat betreft het voldoen van de premie maakt het fonds gebruik van de rechtsmiddelen die het ter beschikking heeft. Dat houdt onder meer in

- dat zonodig een dwangbevel zal worden uitgebracht;
- dat beslag kan worden gelegd op goederen van de werkgever;
- dat uiteindelijk faillissement van de werkgever kan worden aangevraagd; en
- dat bestuurders van de werkgever hoofdelijk aansprakelijk kunnen worden gesteld.

Artikel 11 Informeren van deelnemers over betalingsachterstand

Het fonds is bevoegd de deelnemers die in dienst zijn bij een werkgever te informeren over een eventuele betalingsachterstand van de werkgever. Het fonds gaat daar slechts toe over als uiterste middel nadat de beschikbare rechtsmiddelen zijn toegepast en niet succesvol zijn gebleken.

4 Wijziging pensioenovereenkomst en pensioenreglement

Artikel 12 Wijziging pensioenovereenkomst en pensioenreglement

1. Cao-partijen besluiten tot wijziging van de pensioenregeling. Het bestuur van het fonds is verplicht (als het fonds de wijziging na toetsing in samenwerking met de actuaris uitvoerbaar acht) om het pensioenreglement aan te passen overeenkomstig deze wijziging en heeft daarbij de bevoegdheid om de details van de wijziging uit te werken. Het fonds past binnen drie maanden na wijziging van de pensioenregeling het pensioenreglement aan. Een wijziging van het pensioenreglement communiceert het fonds binnen drie maanden aan de belanghebbenden.
2. Het bestuur van het fonds adviseert cao-partijen over aan te brengen wijzigingen in de pensioenregeling indien het bestuur een wijziging van het pensioenreglement wenselijk vindt.

5 Informatieplicht werkgever

Artikel 13 Informatieplicht van de werkgever

1. De werkgever is verplicht om ervoor zorg te dragen dat het fonds de beschikking krijgt over alle door het bestuur nodig geoordeelde gegevens van alle werknemers van de werkgever, zodat verplichte aanmelding plaatsvindt van de werknemers van de werkgever die aan de pensioenregeling van het fonds moeten deelnemen. De nodig geoordeelde gegevens dienen in uniform formaat elektronisch te worden aangeleverd op de wijze die door het fonds wordt verlangd. Vanaf 1 januari 2020 dient gegevensverstrekking plaats te vinden via de Uniforme Pensioenaangifte (UPA).
2. De werkgever is verplicht aan een door het fonds aan te wijzen persoon of organisatie inzage te verlenen in de administratie van de werkgever met betrekking tot de zakelijke gegevens en bescheiden, waarvan de inzage door het fonds nodig wordt geoordeeld voor een goede uitvoering van de pensioenregeling(en).
3. De werkgever dient ervoor te zorgen dat alle vereiste gegevens volledig, juist en tijdig worden verstrekt.
4. Er is sprake van tijdige verstrekking indien de hierna omschreven omstandigheden binnen een maand of, wanneer sprake is van 4-wekelijkse aanlevering, binnen 4 weken nadat deze zich hebben voorgedaan, bij het fonds zijn gemeld:
 - indiensttreding of het bereiken van de deelnamegerechtigde leeftijd van werknemers, die als deelnemer in een pensioenregeling opgenomen moeten worden, onder opgave van de benodigde personele gegevens;
 - uitdiensttreding van werknemers die deelnemer in het fonds zijn;
 - wijzigingen in de persoonlijke gegevens van deelnemers zoals adres, postcode en woonplaats, het salaris per 1 januari, verandering van deeltijdpercentage, verandering van de mate van arbeidsongeschiktheid, het opnemen van onbetaald verlof (opgeven welk soort verlof), overlijden;
 - (deeltijd)pensionering en vervroegen of uitstellen van de pensioenrichtdatum.
5. De bij indiensttreding van een werknemer aan het fonds te verstrekken personele gegevens betreffen in ieder geval:
 - de naam van de deelnemer;
 - adres van de deelnemer;
 - geboortedatum van de deelnemer;
 - het burgerservicenummer van de deelnemer;
 - de salarisgegevens van de deelnemer;
 - datum van indiensttreding van de deelnemer; alsmede
 - overige gegevens waar het fonds om verzoekt voorzover deze gegevens nodig zijn om de juiste pensioenaanspraken van een deelnemer te kunnen vaststellen of om de communicatie met de (gewezen) deelnemer te verbeteren.
6. Bij de verstrekking van de (persoons)gegevens neemt de werkgever de geldende privacyregelgeving zoals opgenomen in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) in acht. Voor zover de (persoons)gegevens betrekking hebben op werknemers die niet aan de pensioenregeling van het fonds gaan deelnemen, informeert de werkgever deze werknemers voorafgaand aan de gegevensverstrekking over deze gegevensverwerking en verwijst daarbij naar de privacyverklaring op de website van het fonds.
7. Het fonds voldoet bij het verwerken van de verstrekte (persoons)gegevens aan de geldende privacyregelgeving zoals opgenomen in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). In de privacyverklaring van het fonds zijn hierover nadere bepalingen opgenomen.

Artikel 14 Niet nakomen informatieplicht door de werkgever

1. Bij het niet voldoen aan het bepaalde in artikel 13 is het fonds bevoegd de nodige gegevens naar beste weten vast te stellen en te hanteren bij het vaststellen van de premiefactuur. De werkgever is aan deze vaststelling gebonden.
2. Het fonds is bevoegd in deze situatie een nader door het bestuur vast te stellen boete op te leggen.
3. De werkgever is aansprakelijk voor schade die het fonds lijdt als gevolg van het (niet) aanleveren van onvolledige, onjuiste of niet tijdige informatie door de werkgever. Daarbij wordt tevens als schade aangemerkt de uitkeringen die het fonds onvoorzien moet doen aan personen met betrekking tot wie de werkgever onvolledige, onjuiste of niet tijdige informatie heeft aangeleverd. Het fonds doet alleen een beroep op deze bepaling voorzover het feit dat het fonds de verplichting tot het doen van een uitkering niet kon voorzien een gevolg is van het feit dat de werkgever onvoldoende, onjuiste of niet tijdige informatie heeft aangeleverd.

Artikel 15 Controle op juistheid van de door de werkgever verstrekte informatie

Het fonds is bevoegd alle informatie die door de werkgever aan het fonds wordt verstrekt op juistheid te controleren. De werkgever draagt er zorg voor dat deze controle door het fonds daadwerkelijk kan worden uitgevoerd.

6 Informatieplicht pensioenfonds

Artikel 16 Informatieverstrekking door het fonds

Het fonds draagt er zorg voor dat de deelnemers in dienst van de werkgever worden geïnformeerd overeenkomstig de eisen in de Pensioenwet. Deelnemers ontvangen van het fonds tijdig informatie over de pensioenregelingen van het fonds en over wijzigingen in deze pensioenregelingen. Tevens verstrekt het fonds informatie over de verwerking van de persoonsgegevens door het fonds. Nadere bepalingen over de gegevensverwerking zijn opgenomen in de privacyverklaring van het fonds.

7 Toeslagverlening

Artikel 17 Toeslagverlening

1. Op de pensioenaanspraken en pensioenrechten wordt jaarlijks toeslag verleend van maximaal de in lid 2 genoemde ambitie. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenaanspraken en pensioenrechten worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit het vermogen van het fonds gefinancierd.

De ambitie van de toeslagverlening is vanaf 1 januari 2016:

Een toeslag te verlenen op de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en pensioenrechten van pensioengerechtigden van maximaal de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer, alle huishoudens. Als referteperiode voor de vaststelling van de toeslag wordt uitgegaan van de periode aanvangende 1 juli van het afgelopen jaar tot 1 juli van het jaar daarvoor.

2. Het toeslagbeleid is gebaseerd op toekomstbestendige toeslagverlening. Het fonds verleent alleen een toeslag indien de beleidsdekkingsgraad per 31 oktober van het kalenderjaar van het fonds zich boven de 110% bevindt. De hoogte van de toeslag is afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad en de in lid 2 genoemde toeslagambitie. Hierbij wordt rekening gehouden met de wettelijke voorschriften voor toekomstbestendige toeslag.
3. Eventuele toeslagverlening vindt plaats per 1 januari van enig jaar en wordt verleend over de pensioenaanspraken en pensioenrechten per 31 december van het laatste kalenderjaar, met inbegrip van eerder verleende toeslagen.
4. Nadat een toeslag is verleend maakt de toeslag deel uit van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht.
5. Het bestuur bepaalt jaarlijks, gehoord de actuaris, wat de ondergrens beleidsdekkingsgraad is om een volledige toeslag te verlenen. Voor 2024 is deze ondergrens 138,4%.
6. Indien de wettelijke bepalingen ten aanzien van het (mogen) verlenen van een toeslag wijzigen, kan het bestuur in afwijking van de voorgaande artikelliden besluiten om een toeslag te verlenen conform die gewijzigde wettelijke bepalingen.

Artikel 18 Bovengemiddelde toeslagverlening

1. Afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad kan het bestuur – indien en voor zover dit op grond van fiscale wet- en regelgeving is toegestaan - besluiten tot bovengemiddelde toeslagverlening om misgelopen toeslagen in het verleden te compenseren of in het verleden doorgevoerde vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten als bedoeld in artikel 21 te compenseren.
2. Er is geen ambitie voor bovengemiddelde toeslagverlening. Bovengemiddelde toeslagverlening is slechts mogelijk indien de financiële positie van het fonds dit toelaat.

8 Vermogenstekorten en vermogensoverschotten

Artikel 19 Herstelplan

Wanneer de beleidsdekkingsgraad van het fonds komt te liggen onder de wettelijke eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen, meldt het fonds dit terstond aan de toezichthouder. In deze situatie dient het fonds binnen drie maanden, of zoveel eerder als de toezichthouder bepaalt, ter instemming bij de toezichthouder een concreet en haalbaar herstelplan in, tenzij het fonds gezien de beleidsdekkingsgraad op dat moment weer voldoet aan het vereist eigen vermogen. In het herstelplan werkt het fonds uit hoe het uiterlijk binnen tien jaar zal voldoen aan het vereist eigen vermogen.

Artikel 20 Sturingsmiddelen

Het fonds staan met inachtneming van pensioenovereenkomst en uitvoeringsovereenkomst de volgende wettelijke financiële sturingsmiddelen ter beschikking: het premiebeleid, het toeslagbeleid en het beleggingsbeleid. Tevens kan het fonds als laatste middel de pensioenaanspraken en pensioenrechten verminderen.

Artikel 21 Vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten

1. Het fonds kan verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen indien:
 - a. het fonds gezien de beleidsdekkingsgraad niet voldoet aan de wettelijke eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen of ten aanzien van het vereist eigen vermogen;
 - b. het fonds niet in staat is binnen een redelijke termijn te voldoen aan het minimaal vereist eigen vermogen of het vereist eigen vermogen zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgevers onevenredig worden geschaad; en
 - c. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet in het herstelplan, bedoeld in artikel 19.

De eventuele verminderingen die voortkomen uit het herstelplan worden gespreid over een periode van 10 jaar. Eventuele verminderingen die voortkomen uit de maatregel minimaal vereist eigen vermogen (artikel 140 van de Pensioenwet) worden niet gespreid.

2. Het fonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgevers schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten.
3. De vermindering kan op zijn vroegst een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, werkgevers en toezichthouder hierover geïnformeerd zijn en drie maanden nadat de pensioengerechtigden hierover geïnformeerd zijn, worden gerealiseerd.

9 Premiekorting en terugstorting

Artikel 22 Premiekorting

Het bestuur verleent geen premiekorting.

Artikel 23 Terugstorting

Het fonds maakt geen gebruik van de wettelijke mogelijkheden tot terugstorting.

10 Vrijwillige voortzetting

Artikel 24 Voorwaarden voor vrijwillige voortzetting

Vrijwillige voortzetting van de pensioenregeling door de deelnemer na beëindiging van het dienstverband of bij het opnemen van sabbats-, studie- of levensloopverlof is mogelijk voor zover en onder de voorwaarden waarin het pensioenreglement hierin voorziet.

11 Vrijstelling werkgever

Artikel 25 Voorwaarden voor vrijstelling

Een werkgever kan voor zijn werknemers, of voor een deel van zijn werknemers, bij het fonds een verzoek indienen om vrijstelling van de verplichte deelneming in het fonds. Bij het beslissen omtrent het verzoek is het fonds gebonden aan het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000. Het fonds kan aan het verlenen van een vrijstelling voorschriften verbinden.

Artikel 26 Reden voor vrijstelling

Reden voor het verkrijgen van vrijstelling kan zijn:

- vrijstelling in verband met een eigen, tijdige, pensioenvoorziening;
- vrijstelling in verband met concernvorming;
- vrijstelling in verband met eigen cao;
- vrijstelling in verband met onvoldoende beleggingsrendement; of
- vrijstelling om andere redenen.

Artikel 27 Procedure inzake verzoek tot vrijstelling

Een verzoek tot vrijstelling dient schriftelijk en met redenen omkleed bij het fonds te worden ingediend. Daarbij dient te worden aangegeven wat de aanleiding voor de verzochte vrijstelling is. Bij het behandelen van het verzoek en het nemen van een besluit naar aanleiding van het verzoek handelt het fonds conform de voorschriften van de Algemene wet bestuursrecht.

12 Gemoedsbezwaarde werkgevers

Artikel 28 Aanvraag van vrijstelling

De werkgever die gemoedsbezwaren heeft tegen elke vorm van verzekering, kan vrijstelling verkrijgen van premiebetaling aan het fonds. De werkgever dient zijn gemoedsbezwaren aan het bestuur aannemelijk te maken. Dit gebeurt door invulling en ondertekening van een hiervoor door het fonds opgestelde modelverklaring. Het fonds kan aan de vrijstelling voorwaarden verbinden, zoals omschreven in bijlage A bij het pensioenreglement.

Artikel 29 Vervangende spaarbijdrage

De vrijgestelde werkgever is een spaarbijdrage aan het fonds verschuldigd. Deze spaarbijdrage is gelijk aan de premie die bij de werkgever in rekening zou zijn gebracht als er geen vrijstelling zou zijn verleend. De werkgever houdt bij de werknemers een bedrag van de spaarbijdrage in op het salaris van zijn werknemers, wat gelijk is aan het bedrag als geen vrijstelling zou zijn verleend.

Artikel 30 Vrijstelling geldt voor vijf jaar

De aan een werkgever verleende vrijstelling wegens gemoedsbezwaren vervalt na een periode van 5 jaar. Hierna kan een nieuwe vrijstelling worden verleend.

Artikel 31 Beëindiging vrijstelling

De aan een werkgever verleende vrijstelling wordt in de volgende situaties beëindigd:

- op verzoek van de vrijgestelde werkgever;
- als naar oordeel van het bestuur de gemoedsbezwaren niet meer aanwezig zijn; of
- als de door het fonds gestelde voorwaarden niet door de vrijgestelde werkgever worden nageleefd.

Na beëindiging van de vrijstelling wordt voor de werknemers van de vrijgestelde werkgever alsnog de pensioenregeling volledig van kracht. De voor en door hem betaalde spaarbijdragen worden dan als betaalde premies beschouwd.

13 Inwerkingtreding

Artikel 32 Inwerkingtreding

1. Dit uitvoeringsreglement kan door het bestuur aangepast worden met inachtneming van het gestelde in de pensioenovereenkomst en na overleg met cao-partijen
2. Dit uitvoeringsreglement is op 1 juli 2015 in werking getreden en is laatstelijk gewijzigd per 31 januari 2025.

Uitbestedingsbeleid

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie

Inleiding

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (verder: Bpf Beton) heeft haar bedrijfsprocessen en -activiteiten uitbesteed aan andere partijen. Deze processen en activiteiten hebben betrekking op de pensioenuitvoering, het vermogensbeheer en alle overige processen en activiteiten waarvan het bestuur van Bpf Beton het zinvol acht om deze uit te besteden aan een externe partij. Naast uitbesteding van activiteiten vindt ook inkoop van ondersteunende activiteiten ten behoeve van de uitvoering, plaats. Hiertoe heeft Bpf Beton een inkoopbeleid opgesteld.

Aan uitbesteding is voor het pensioenfonds een aantal risico's verbonden. Het bestuur van Bpf Beton heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met de uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen en -activiteiten. Het bestuur van Bpf Beton is en blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de uitvoering van het te voeren beleid, ook voor het gedeelte van de werkzaamheden dat is uitbesteed.

Het uitbestedingsbeleid van Bpf Beton is in overeenstemming met wet- en regelgeving.

1. Definities in dit document

- Bpf Beton: Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor Betonproductenindustrie.
- Uitbesteden/uitbesteding: het doen uitvoeren van bedrijfsprocessen en/of activiteiten die behoren bij de uitvoering van de pensioenregeling die is ondergebracht bij Bpf Beton door externen.
- Belanghebbenden: de bij Bpf Beton betrokken deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden en werkgevers.
- Uitbestedingrelatie: degene aan wie Bpf Beton heeft uitbesteed.

2. Uitbesteedde bedrijfsprocessen en –activiteiten

Bpf Beton gaat over tot uitbesteding van bedrijfsprocessen en/of -activiteiten indien hierdoor de bedrijfsvoering effectiever en efficiënter wordt. De belangrijkste bedrijfsprocessen en –activiteiten van Bpf Beton zijn integraal uitbesteed aan de uitbestedingrelaties. Hieronder vallen:

- De pensioenadministratie van Bpf Beton en aanverwante zaken
- De bestuursondersteuning en advies van Bpf Beton
- De communicatie van Bpf Beton
- De actuariële advisering van Bpf Beton
- De juridische advisering van Bpf Beton
- Het vermogensbeheer van Bpf Beton
- Het fiduciaire beheer
- De bewaring van de effecten
- De sleutelfunctiehouders en vervullers in het kader van risicobeheer, interne audit en actuariaat.

3. Beleid bij uitbesteding:

- Aan de uitbesteding van deze werkzaamheden zijn risico's verbonden. Bpf Beton moet en wil zicht hebben op de risico's van uitbesteding en wil zorgen voor een permanente beheersing van aan uitbesteding verbonden risico's.
- Bpf Beton acht het daarom van belang dat op voorhand de criteria worden vastgesteld die bij de selectie van de uitbestedingrelaties gelden en dat de normen zijn vastgelegd die bij de bewaking van de kwaliteit van de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden gelden.

Aldus overwegende heeft het bestuur het volgende uitbestedingsbeleid vastgesteld.

4. Doel van het beleid

Bpf Beton heeft als missie het, als goed huisvader, uitvoeren van de pensioenregeling, zoals deze tussen sociale partners is overeengekomen. Het bestuur voert hiertoe een solide financieel beleid, dat in overeenstemming is met wet- en regelgeving. Streven is om op de pensioenaanspraken en pensioenrechten, indien mogelijk, toeslagen te verlenen. Het vermogen dat bestemd is tot het doen van pensioenuitkeringen wordt op efficiënte en kosteneffectieve wijze beheerd. Risico's worden adequaat gemanaged; de premie, het risico en de kosten moeten met elkaar in balans zijn.

Het realiseren van deze missie en de belangen van de belanghebbenden mogen door de uitbesteding niet in gevaar komen.

Het uitbestedingsbeleid heeft de volgende doelen:

1. Het waarborgen van een effectief en volledig proces bij het maken van de keuze om bepaalde werkzaamheden wel of niet uit te besteden.
2. Het vastleggen hoe het bestuur van Bpf Betonproductenindustrie er zorg voor draagt dat de uitbestede werkzaamheden binnen de wettelijke regels van de Pensioenwet en overige wet- en regelgeving vallen en de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden de afgesproken resultaten behaalt en volgens het door het bestuur geformuleerde uitbestedingsbeleid handelt op een wijze waarbij het bestuur zijn volledige verantwoording kan blijven nemen.

Keuze wel of niet uitbesteden

Op basis van de onderstaande overwegingen besluit het bestuur om wel of niet over te gaan tot het uitbesteden van bepaalde activiteiten:

- Kosten baten analyse.
- Kwaliteits- en/of serviceverbetering.
- Expertise.
- Beperken van risico's.
- Wettelijke bepalingen.

Er worden eisen gesteld aan de uitbestedingsrelatie gericht op de kernwaarden van het fonds. Hiernaast heeft het uitbestedingsbeleid tot doel om de procedures en maatregelen met betrekking tot de uitbesteding van werkzaamheden, als onderdeel van een beheerste en integere bedrijfsvoering vast te leggen.

5. Reikwijdte van het beleid

Het uitbestedingsbeleid is van toepassing op alle uitbestedingsrelaties die Bpf Beton aangaat en heeft aangegaan.

6. Werkzaamheden die niet uitbesteed mogen worden

De volgende werkzaamheden mogen op grond van artikel 34 van de Pw en artikel 12 van het besluit Pw niet worden uitbesteed:

- a. taken en werkzaamheden van personen die het dagelijks beleid bepalen, daaronder mede verstaan het vaststellen van beleid en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid;
- b. werkzaamheden waarvan uitbesteding de verantwoordelijkheid van het pensioenfonds voor de organisatie en beheersing van bedrijfsprocessen en het toezicht daarop kan ondermijnen;
- c. indien de uitbesteding een belemmering kan vormen voor een adequaat toezicht op de naleving van het bij of krachtens de Pensioenwet bepaalde.

7. Verantwoordelijkheid bestuur

Het bestuur van het pensioenfonds blijft eindverantwoordelijk voor en behoudt volledige zeggenschap over de uitbestede processen en activiteiten. Dit geldt onverminderd wanneer uitbesteding plaatsvindt van externe partijen aan weer andere partijen (onderuitbesteding).

8. Uitgangspunten bij (onder-)uitbesteding

- Structurele aandacht, goede afspraken met de uitbestedingsrelatie en tijdig optreden zijn voor Bpf Beton voorwaarden voor de uitbesteding van werkzaamheden. Voor eventuele onderuitbesteding door de uitbestedingsrelatie dient vooraf toestemming te worden verkregen van Bpf Beton. De onderuitbesteding dient aan dezelfde voorwaarden te voldoen. Cloud (uitbesteding) wordt altijd door de uitbestedingsrelatie aan het Bpf Beton gemeld.
- Uitbesteding verlegt de plaats van uitvoering van werkzaamheden, maar niet de eindverantwoordelijkheid daarvoor. Bpf Beton blijft overall verantwoordelijk.
- Bpf Beton behoudt te allen tijde de volledige zeggenschap over de uitbestede werkzaamheden en heeft te allen tijde de mogelijkheid om wijzigingen aan te brengen in de wijze waarop de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden geschiedt.
- Bpf Beton houdt zich bij de uitbesteding aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving en ziet er op toe dat ook de uitbestedingsrelatie zich houdt aan de wet- en regelgeving die voor de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden geldt. Ook geeft Bpf Beton opvolging aan de normen uit de Code Pensioenfondsen.
- Bpf Beton selecteert, met inachtneming van de inkoopprocedure (bijlage bij het uitbestedingsbeleid), een uitbestedingsrelatie op basis van objectief vast te stellen criteria zoals kwaliteit, prijs en marktconformiteit. De uitbestedingsrelatie voldoet aan

de in dit document gestelde criteria. Bpf Beton laat zich bij de selectie zo nodig bijstaan door een onafhankelijke adviseur.

- Er dienen afspraken te worden gemaakt over de wijze waarop een overeenkomst wordt beëindigd, en over de wijze waarop wordt gewaarborgd dat Bpf Beton de werkzaamheden na beëindiging van een overeenkomst weer zelf kan uitvoeren of door een andere derde kan laten uitvoeren
- Het uitbestedingsbeleid wordt jaarlijks getoetst. Niet uitbesteed worden taken en werkzaamheden van personen die het dagelijks beleid bepalen, daaronder mede verstaan het vaststellen van beleid en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid, werkzaamheden waarvan uitbesteding de verantwoordelijkheid van Bpf Beton voor de organisatie en beheersing van bedrijfsprocessen en het toezicht daarop kan ondermijnen of als de uitbesteding een belemmering kan vormen voor een adequaat toezicht op de naleving van het bij of krachtens de Pensioenwet bepaalde.

9. Risicoanalyse

Het proces van uitbesteding wordt betrokken in een risicoanalyse die het fonds uitvoert. Daarbij wordt aan de afzonderlijk uitbestede bedrijfsprocessen of –activiteiten apart aandacht besteed. In de risicoanalyse is minstens opgenomen:

- een beschrijving van de uit te besteden of uitbestede bedrijfsprocessen of –activiteiten;
- een risico-inschatting dat niet de juiste keuze in de uitbestedingsrelatie wordt of is gemaakt;
- de inschatting van de impact die zo'n onjuiste keuze zou hebben op het bereiken van de doelstelling van Bpf Beton en de belangen van de belanghebbenden;
- een kosten-batenanalyse van de uitbesteding;
- de objectieve criteria waaraan de uitbestedingsrelatie moet voldoen en waar het bestuur achter staat;
- een algehele risicoanalyse van de financiële en niet-financiële risico's die verbonden zijn aan de specifieke uitbesteding en een overzicht van beheersingsmaatregelen.

10. Belangenverstrengeling

Bij besluitvorming omtrent uitbesteding wordt artikel 3 van de gedragscode in acht genomen met betrekking tot het melden van een (potentieel) belangenconflict. Hiermee wordt voorkomen dat een besluit wordt genomen op basis van andere belangen dan die van het pensioenfonds, of de schijn hiervan wordt gewekt.

11. Selectieproces

Het pensioenfonds waarborgt een effectief proces bij het selecteren van externe partijen aan wie processen of activiteiten worden uitbesteed. Bij het aangaan van een nieuwe uitbestedingsrelatie stelt Bpf Beton een tijdelijke werkgroep in bestaande uit minimaal 2 bestuursleden en indien gewenst, externe deskundigen. Deze werkgroep is belast met de

voorbereidende werkzaamheden van het selectieproces. Het selectieproces omvat in ieder geval onderstaande onderdelen. Na elk onderdeel van het selectieproces geeft de werkgroep een terugkoppeling aan het bestuur van Bpf Beton.

- a. Risicoanalyse;
Alvorens activiteiten of processen worden uitbesteed voert Bpf Beton een risicoanalyse uit zoals toegelicht in artikel 8 van dit Uitbestedingsbeleid.
- b. Longlist;
Op basis van de objectieve criteria waar de uitbestedingsrelatie aan moet voldoen volgens de risico-analyse wordt een lijst van kandidaat-uitbestedingsrelaties opgesteld.
- c. Request for Information (RfI);
De kandidaat-uitbestedingsrelaties wordt gevraagd relevante informatie aan te leveren. Relevante informatie betreft bijvoorbeeld informatie over de financiële situatie, de kwaliteit of deskundigheid van de medewerkers of de mate van geavanceerdheid van systemen.
- d. Shortlist;
op basis van de verstrekte informatie kan de longlist worden teruggebracht tot een shortlist van geschikte kandidaten die voldoen aan de uitgangspunten en gestelde criteria.
- e. Request for Proposal (RfP);
De geschikte kandidaten worden verzocht een aanbod uit te brengen.
- f. Selectiebesluit;
- g. Onderhandelingen;
- h. Opstellen overeenkomst.
Bpf Beton legt bij het aangaan van een nieuwe uitbestedingsrelatie gedocumenteerd vast voor welke uitbestedingsrelatie hij heeft gekozen en welke overwegingen daaraan ten grondslag liggen. In het uitbestedingscontract zijn in ieder geval opgenomen die onderdelen die in de Guidance Uitbesteding door pensioenfondsen van DNB zijn opgenomen. Tevens beoordeelt het bestuur vanuit juridisch perspectief de overeenkomst en kan zich daarbij door een externe partij laten bijstaan.

12. Criteria voor de selectie van een uitbestedingsrelatie

De uitbestedingsrelatie voldoet minstens aan de volgende criteria:

- de duurzaamheid in het voortbestaan is gewaarborgd door een algeheel financieel gezonde toestand en een goede administratieve en interne organisatie;
- beschikt over een ISAE 3402* (met voldoende brede scope), of daaraan gelijkwaardige certificeringen;
- levert zogenoemde rapportages Operationeel Risico Management (ORM)
- beschikt over de kwaliteiten die voor een goede uitvoering van de uitbestede bedrijfsprocessen of –activiteiten nodig zijn en voldoet aan eventuele door Bpf Beton specifiek gestelde kwaliteitsaanduidingen;

*Indien het een uitbesteding betreft aan een zelfstandig persoon (adviseur) is geen ISAE3402 rapportage vereist.

- voert een personeelsbeleid dat erop gericht is kwalitatief goed personeel te werven dan wel aan zich te binden;
- de kwaliteit en continuïteit van de uitvoering van de uitbestede bedrijfsprocessen en – activiteiten zijn gedurende de periode van uitbesteding steeds gewaarborgd;
- de prijs die voor de uitvoering van de uitbestede bedrijfsprocessen of –activiteiten betaald moet worden, ligt op een voor het bestuur aanvaardbaar kostenniveau;
- beschikt over de nodige certificeringen en/of vergunningen;
- heeft een gedragscode, een integriteitregeling, een klokkenluidersregeling, een datakwaliteitsbeleid en informatiebeveiligingsbeleid (inclusief IT-beleid) die voldoen aan de eisen van betreffend beleid van Bpf Beton;
- Met uitbestedingsrelaties die persoonsgegevens bewerken wordt een bewerkersovereenkomst gesloten waarin nadere afspraken worden gemaakt over het melden, afwikkelen en voorkomen van datalekken;
- Geeft uitvoering aan de sanctiewetgeving en rapporteert hierover;
- heeft – indien van toepassing op het type onderneming van de uitbestedingsrelatie – een beloningsbeleid vastgesteld dat in overeenstemming is met de daarvoor geldende wet- en regelgeving of de door de toezichthoudende instantie gestelde eisen of normen;
- zorgt ervoor dat de regels die op Bpf Beton zelf van toepassing zijn ook door de uitbestedingsrelatie worden nageleefd;
- heeft voorzien in een proces van continue bijwerken van “backups” van bestanden en mutaties daarin en in een adequaat noodstelsel bij onvoorziene omstandigheden;
- stelt Bpf Beton periodiek en zo nodig onmiddellijk in kennis van alle relevante informatie;
- stelt zich te allen tijde bereikbaar op en is op het hoogste niveau aanspreekbaar;
- verstrekt voor zover relevant de toezichthouder alle relevante informatie;
- biedt de toezichthouder de mogelijkheid om onderzoek ter plaatse te doen of te laten doen.

13. Waarborgen en normen voor de kwaliteit van uitbesteding

De kaders waarbinnen de werkzaamheden zijn uitbesteed, zijn vastgelegd in uitbestedingsovereenkomsten. Bpf Beton ziet er gedurende de gehele periode van uitbesteding op toe dat blijvend wordt voldaan aan de criteria die bij de selectie van de uitbestedingsrelatie golden.

In de uitbestedingsovereenkomst is in ieder geval opgenomen:

- bepalingen over de van toepassing zijnde wettelijke voorschriften of andersoortige voorschriften op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens en andere vertrouwelijke gegevens;

- bepalingen over de beveiliging van de bestanden van Bpf Beton, de toegang tot deze bestanden en de in verband daarmee afgegeven en af te geven autorisaties;
- bepalingen over de omstandigheden waaronder de uitbesteding beëindigd kan worden en de waarborgen tijdens en na de beëindigingsfase ten aanzien van continuïteit en kwaliteit, de financiële gevolgen en alle overige aspecten die voor de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden relevant zijn.
- dat de incidentenregeling van Bpf Beton van toepassing is

Een gedetailleerde beschrijving van de uitbestede werkzaamheden is nader vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst, de Service Level Agreement (SLA). In de SLA zijn ook de uitbestede werkzaamheden gekoppeld aan specifieke kwaliteitsnormen, serviceniveau, gestelde termijnen en de overeengekomen sancties wanneer niet aan de gestelde normen is voldaan. Ten aanzien van specifieke werkzaamheden (pensioenbeheer, vermogensbeheer, vastgoedbeheer, custodian) kunnen te leveren prestaties nog nader in de bijlagen van de SLA omschreven zijn.

14. Zakelijke relatie

Zakelijke relatie is een bedrijf of instelling waarmee het pensioenfonds een zakelijke relatie onderhoudt of binnen afzienbare tijd zal gaan onderhouden.

In de bijlage bij dit document is een lijst opgenomen van alle zakelijke relaties. Deze dient als overzicht van de uitbestedingspartijen (zakelijke relaties) en tevens als inzicht voor de kruiscontrole bij het vaststellen van mogelijke belangenverstrengeling. Belangenverstrengeling is in de gedragscode van het pensioenfonds nader omschreven.

15. Toetsing en evaluatie

Bpf Beton toetst tenminste drie-jaarlijks op basis van vooraf gestelde criteria of de wijze waarop de uitbestede bedrijfsprocessen en –activiteiten worden uitgevoerd nog in overeenstemming is met de gemaakte afspraken. Deze toetsing gebeurt door:

- periodieke rapportage door de uitbestedingsrelatie;
- het betrekken in de toetsing van het verslag van de actuaris en de verklaring en het verslag van de accountant;
- periodiek overleg tussen de uitbestedingsrelatie en de voorzitter en secretaris van Bpf Beton;
- monitoring door periodieke audits bij de uitbestedingsrelatie (ISAE 3402 of AAF 01/06);
- jaarlijkse evaluatie door de relevante commissie en de uitbestedingsrelatie waarbij het evaluatieformulier uitbestedingsrelatie als leidraad geldt. Daarbij kunnen specifieke speerpunten worden benoemd;
- evaluatiegesprek door het DB samen met de commissievoorzitter dan wel een delegatie vanuit die commissie.

16. Inwerkingtreding

Dit uitbestedingsbeleid is door het bestuur van het pensioenfonds in de bestuursvergadering van 13 juni 2025 vastgesteld en treedt in werking met ingang van 1 juli 2025.

Bijlage: Overzicht zakelijke relaties

Het bestuur heeft de volgende taken uitbesteed conform het uitbestedingsbeleid:

Functie	Externe partij
Bestuursondersteuning	AethiQs
Adviserend actuaris	Willis Towers Watson (WTW)
Compliance officer	Nederlands Compliance Instituut
Geschillencommissie	Montae
Externe accountant	BDO
Privacy Officer	Montae
Sleutelfunctie actuariaal	Certificerend actuaris bij WTW
Interne audit functie (SFH)	Dhr. E. Mulder
Pensioenbeheer en financiële administratie (administrateur)	Appel Pensioenuitvoering
Fiduciair manager	CTI
Vermogensbeheerders	CTI
	Achmea Real Estate
Custodian	Northern Trust
Vervuller sleutelfunctie interne audit	Forvis Mazars
Vervuller sleutelfunctie risicobeheer	Sprenkels
Certificerend actuaris	WTW
Sleutelfunctiehouder risicobeheer	Dhr. Dijkstra

Bijlage

Procedure

Aanvraag offertes en inkoop van goederen of diensten

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie

Inhoudsopgave

1. Definities
2. Algemeen
3. Inhoud schriftelijke aanvraag offertes
4. Aanvraag en afhandeling van de ontvangen offertes
5. Leveranties
6. Facturen

Voor het aanvragen van offertes c.q. het aangaan van overeenkomsten door het bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (nader te noemen: Bpf Beton) ter zake de levering van diensten/goederen door derden, wordt door Bpf Beton de navolgende procedure gehanteerd.

1. Definities

- 1.2 Aanbieder: (Potentiële) leverancier van goederen en/of diensten aan Bpf Beton.
- 1.3 Leverantie: Door de Aanbieder aan Bpf Beton te leveren/geleverde goed(eren) of dienst(en).
- 1.4 Offerte: Aanbod tot het leveren van goederen en/of diensten.
- 1.5 Aanvrager: Het bestuur van Bpf Beton, danwel de voorzitters met mandaat van het bestuur.

2. Algemeen

- 2.1 Bij Leveranties voor een bedrag lager dan € 15.000,- (exclusief omzetbelasting) kan worden volstaan met een prijsaanvraag bij c.q. onderhandeling met één Aanbieder.
- 2.2 Bij Leveranties vanaf € 15.000,- (exclusief omzetbelasting) worden tenminste 3 Offertes aangevraagd. De aanvragen worden (voor zover mogelijk) schriftelijk en gelijktijdig verricht.
- 2.3 Indien, bij wijze van uitzondering, bij een Leverantie van € 15.000,- of meer, kan worden volstaan met de aanvraag van één Offerte wordt dit door de Aanvrager toegelicht en als zodanig in de notulen van de bestuursvergadering van Bpf Beton vastgelegd.

3. Inhoud schriftelijke aanvraag offertes

- 3.1 Bij de aanvraag van een Offerte:
 - o kunnen door de Aanvrager voorwaarden worden gesteld waaraan de Leverantie/de leverancier moeten voldoen.
 - o kan een omschrijving gegeven worden van de eigenschappen waaraan de Leverantie/de leverancier moet voldoen om te beantwoorden aan het gestelde gebruiksdoel.
- 3.2 In de aanvraag van de Offerte wordt de Aanbieder op de hoogte gesteld van het aanvragen van Offertes bij andere Aanbieders.

4. Aanvraag en afhandeling van de ontvangen offertes

- 4.1 Alle Offertes moeten door de Aanbieder worden onderbouwd met een cijfermatige opstelling waaruit blijkt hoe de aanbidding tot stand is gekomen.
- 4.2 Indien nodig worden Offertes nader uitgewerkt en vastgelegd in overeenkomsten en/of service level agreements.

5. Leveranties

- 5.1 Leveranties vinden pas plaats nadat de Aanvrager de Offerte heeft geaccepteerd.
- 5.2 Leveranties geschieden volgens de overeenkomst en/of de service level agreements.
- 5.3 Wanneer Leveranties de overeengekomen prijs of urenbesteding te boven dreigt te gaan, zal Aanbieder de Aanvrager hiervan tijdig op de hoogte stellen en in overleg treden met Aanvrager.

6. **Facturen**

- 6.1 Facturen van Leveranciers worden door Aanvrager pas betaald nadat is vastgesteld of de Leverantie juist, tijdig en volledig heeft plaatsgevonden.
- 6.2 Alle facturen dienen door de Leverancier te worden onderbouwd. Bij facturen waarbij de onderbouwing ontbreekt, zal deze onderbouwing alsnog door Aanvrager worden opgevraagd.
- 6.3 In het geval van voorschotnota's vindt er een definitieve eindafrekening plaats met onderbouwing door de leverancier.

Evaluatieformulier uitbestedingspartijen Bedrijfstakingpensionfonds voor de Betonproductenindustrie (uitvoeringsorganisatie en vermogensbeheerder)

Het Bedrijfstakingpensionfonds heeft uit strategische overwegingen delen van haar bedrijfsprocessen uitbesteed aan andere partijen voor wie de activiteiten in kwestie tot de kernactiviteiten behoren. Het bestuur hecht er waarde aan om de samenwerking met haar uitbestedingspartijen jaarlijks te evalueren en na evaluatie (eventueel) ter toetsing voor te leggen aan de compliance officier. Voor het evaluatiegesprek zijn onderwerpen met aandachtspunten benoemd. In dit document - dat als leidraad gebruikt wordt - worden de bevindingen gerapporteerd van de bestuursdelegatie die het evaluatiegesprek voert. Hierbij wordt de stoplichtmethode gebruikt. Indien de uitbestedingspartij gebruikt maakt van onderuitbesteding, wordt dit in de evaluatie betrokken.

ONDERWERP EN AANDACHTSPUNTEN	RAPPORTAGE (BEVINDINGEN)	STOPLICHT
1. Planning werkzaamheden Hoe wordt de planning wederzijds ervaren? Aandachtspunten zijn: • Duidelijkheid planning. • Voorbereiding. • Afhandeling van afspraken/vragen. • Gewenste verbeterpunten.		
2. Klantgerichtheid van onze contactpersonen Aandachtspunten zijn: • Beschikt over voldoende kennis van ons eigen fonds. • Brengt onze wensen en behoeften duidelijk in beeld. • Luistert goed naar onze vragen en wensen. • Brengt goed evenwicht tussen belangen van meerdere betrokkenen. • Is goed bereikbaar. • Goede onderlinge samenwerking met andere advies- en/of uitbestedingsrelaties. • Gewenste verbeterpunten		

3. Informatievoorziening Aandachtspunten zijn: • Tijdigheid van verstrekken informatie/rapportage. • Volledigheid van informatie • Kwalitatief goede informatie. • Eerlijke en betrouwbare informatie. • Openheid in informatie • Gewenste verbeterpunten		
4. Deskundigheid van de medewerkers Aandachtspunten zijn: • Is op de hoogte van nieuwste economische en maatschappelijke ontwikkelingen heeft een goede visie op de ontwikkelingen in onze branche. • Signaleert kansen binnen onze sector proactief. • Schat risico's binnen onze sector proactief in. • Maakt een grondige analyse van problemen. • Geeft weloverwogen oordelen en adviezen. • Heeft een goede lange termijn gerichtheid. • Heeft een goede korte termijn gerichtheid. • Weet bij belangenverstrengeling goed te handelen. • Gewenste verbeterpunten.		

5. Integriteit Aandachtspunten zijn: • Medewerkers handelen volledig in ons belang. • Er is wel / geen belangenverstrengeling . • Medewerkers werken zorgvuldig. • Gewenste verbeterpunten.		
6. Klachtenbehandeling Aandachtspunten zijn: • Klachten worden snel behandeld. • Uitbestedingspartij komt zelf met evt. slecht nieuws of een tegenvallende prestatie. • De klachten worden conform de klachtenregeling van Beton en naar tevredenheid afgehandeld. • Gewenste verbeterpunten.		
7. Uitvoeringsovereenkomst/ offerte Aandachtspunten zijn: • Is de beschrijving van de uit te besteden activiteiten en processen nog actueel • Zijn de kosten- en batenanalyse van de uitbesteding van de activiteiten of processen toereikend of niet • Zijn er vanuit uitvoeringspartij korte of lange termijn ontwikkelingen die gevolgen kunnen hebben op uitvoeringsovereenkomst. • Is de dienstverleningsovereenkomst / SLA nog actueel? • Gewenste verbeterpunten.		

8. Uitvoerder Aandachtspunten zijn: • Is aantoonbaar financieel gezond • Uitvoerder waarborgt continuïteit van dienstverlening • Beschikt over de vereiste operationele en technische vaardigheden, kwaliteitsnormen, goede naam en competenties • Beschikt over ISAE 3402 verklaring of gelijkwaardige certificering of een gelijkwaardige zekerheid wat van toepassing is op de uitbestede processen • Beschikt over een adequate eigen integriteitsregeling of een eigen gedragscode en een klokkenluidersregeling die voldoet aan de eisen van Bpf Betonproductenindustrie • Beloningsbeleid is gericht op “principes voor beheerst beloningsbeleid” en “past toe of leg uit”. Prestatie gedreven beloning begrenst. • Heeft beleid dat minimaal gelijk is en blijft aan het uitbestedingsbeleid van Beton. • Is AVG compliant • Gewenste verbeterpunten.		
9. Continuïteit Uitbestedingsproces Aandachtspunten zijn: • De administratieve afhandeling verloopt foutloos. • Acute problemen kunnen vlot opgelost worden. • Afspraken worden stipt nagekomen. • Inspraak Bpf Betonproductenindustrie op bemensing. • Fondsgegevens en informatie worden beveiligd conform het informatiebeveiligingsbeleid (inclusief IT-beleid) van Bpf Beton. Jaarlijks verklaart men te voldoen aan het EUC-beleid van Bpf beton.		

• Vertrouwelijke gegevens worden conform wettelijke voorschriften gewaarborgd. • Datakwaliteit is in lijn met het beleid van Bpf Betonproductenindustrie • Clouddiensten worden gemeld en substantiële (nieuwe) Clouddiensten voorzien van een risicoanalyse op grond waarvan deze Clouddienst is gekozen. • Nieuwe ontwikkelingen komende periode. • Wettelijke beperking in samenwerking. • Offerte nieuwe periode. • Gewenste verbeterpunten.		
10. WAT VERDER AAN ORDE KOMT		

Inleiding

Het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (hierna: Bpf Beton) verklaart hierbij dat het beloningsbeleid van het fonds binnen de normen blijft zoals die zijn neergelegd in de Code Pensioenfonds en de Principes voor beheerst beloningsbeleid zoals door de Autoriteit Financiële Markten en De Nederlandsche Bank zijn gepubliceerd.

Algemene uitgangspunten

Op basis van artikel 21a Besluit FTK dient het beloningsbeleid schriftelijk te worden vastgelegd en openbaar te worden gemaakt. De normen 39 tot en met 42 uit de Code Pensioenfonds beschrijven het thema gepast belonen.

Het beloningsbeleid is in overeenstemming met de werkzaamheden, het risicoprofiel, de doelstellingen, het langetermijnbelang, de financiële stabiliteit en de prestaties van het pensioenfonds als geheel. Bpf Beton voert een beheerst beloningsbeleid dat niet aanmoedigt tot het nemen van meer risico's dan voor het pensioenfonds aanvaardbaar is. Daarnaast draagt het beloningsbeleid bij aan een deugdelijk, prudent en doeltreffend bestuur van het pensioenfonds. Er is geen sprake van perverse (belonings)prikkels vanuit de beleggingen. Het fonds houdt geen rekening met duurzaamheidsrisico's in haar beloningsbeleid.

Het beloningsbeleid is ook van toepassing op de uitbestedingspartners van Bpf Beton. De vergoedingen voor uitbesteding kunnen afwijken van de bedragen die genoemd worden voor de leden van de fondsorganen.

Bpf Beton betreft het beloningsbeleid bij de keuze van de organisatie waaraan wordt uitbesteed middels het uitbestedingsbeleid. Waarbij het bestuur naar alle redelijkheid en billijkheid de beloningsstructuur bij de uitbestedingspartners beoordeelt. Het beloningsbeleid van de uitbestedingspartner(s) mag niet aanmoedigen tot het nemen van onaanvaardbare risico's.

Uitgangspunten voor beloningsbeleid voor leden fondsorganen

1. De vacatievergoeding staat in redelijke verhouding tot de gedragen verantwoordelijkheid, de aan de functie gestelde deskundigheidseisen en het tijdsbeslag, uitgedrukt in FTE;
2. Bpf Beton hanteert geen prestatie gerelateerde beloningen;
3. Bij ontslag van een bestuurslid, lid van het verantwoordingorgaan of raad van toezicht wordt geen ontslagvergoeding verstrekt;
4. De vergoeding is gerelateerd aan door de Pensioenfederatie gecommuniceerde beloningswaarde voor een voltijd bestuurder. Dit normbedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met de indexatie van de WNT-norm en een maximum van 3%. Voor 2025 is dit normbedrag vastgesteld op € 140.689 per jaar.
5. De bepaalde FTE voor de verschillende functies wordt jaarlijks gemonitord en door het bestuur aangepast wanneer het resultaat van de monitoring daar aanleiding toe geeft.

Bestuur

De bestuursleden ontvangen een vacatievergoeding voor de werkzaamheden die zij voor Bpf Beton verrichten.

Deze vacatievergoeding van een bestuurslid geldt voor het deelnemen aan bestuurs- en commissievergaderingen, het bijhouden van kennis en volgen van opleidingen.

Per 1 oktober 2020 geldt de volgende FTE indeling:

Totaal:	
Bestuurslid	0,20
Voorzitter bestuur	0,35
Secretaris bestuur	0,30
Externe deskundige	0,30

Aanvullend:	
Voorzitter pensioen- en communicatiecommissie	0,05
Voorzitter IRM-commissie	0,05
Leden beleggingsadviescommissie	0,05

Bestuursleden ontvangen een vergoeding voor reiskosten voor het deelnemen aan, studiedagen of deelname aan diverse bijeenkomsten, seminars en congressen.

Ad hoc werkzaamheden zullen achteraf beoordeeld worden op de tijdsbesteding. Voor diverse overleggen geldt een vergoeding van € 955 voor een hele dag, € 478 voor een halve dag en € 239 voor 1/4 dag.

Aspirant bestuursleden

Een aspirant bestuurder ontvangt een vergoeding gebaseerd op 50% van de vergoeding voor een algemeen bestuurder. Daarnaast worden reiskosten vergoed.

Raad van Toezicht

De leden van de raad van toezicht ontvangen een vacatievergoeding voor de werkzaamheden die zij voor Bpf Beton verrichten. De door het bestuur vastgestelde vaste vacatievergoeding per jaar van een lid van de raad van toezicht is per 1 oktober 2020 gekoppeld aan de volgende FTE indeling:

Lid raad van toezicht	0,1
Voorzitter raad van toezicht	0,132

Het fonds vergoedt reiskosten voor het deelnemen aan overleggen met het bestuur en/of het verantwoordingsorgaan, alsmede van maximaal vier vergaderingen van de raad van toezicht per jaar. Reiskosten worden gebaseerd op de afstand vaste woonplaats naar de plaats van het overleg / de vergadering.

Verantwoordingsorgaan

De leden van het verantwoordingsorgaan ontvangen een vaste vacatievergoeding voor de werkzaamheden die zij voor Bpf Beton verricht. De door het bestuur vastgestelde vaste vacatievergoeding per jaar van een lid van het verantwoordingsorgaan is per 1 oktober 2020 gekoppeld aan de volgende FTE indeling:

Lid verantwoordingsorgaan	0,022
Voorzitter verantwoordingsorgaan	0,033

Leden van het verantwoordingsorgaan ontvangen een vergoeding voor reiskosten voor het deelnemen aan vergaderingen of deelname aan themabijeenkomsten van de Pensioenfederatie of DNB.

Ad hoc werkzaamheden zullen achteraf beoordeeld worden op de tijdsbesteding. Voor extra overleggen geldt een vergoeding van € 478 voor een hele dag, € 239 voor een halve dag en € 120 voor 1/4 dag.

Aspirant leden verantwoordingsorgaan

Een aspirant lid van het verantwoordingsorgaan ontvangt een vergoeding gebaseerd op 75% van de vergoeding. Daarnaast worden reiskosten vergoed.

Sleutelfuncties Actuarieel, Risicobeheer, Internal Audit

In het kader van de IORP II regelgeving zijn vanaf 2019 nieuwe functionarissen aangesteld. De functies houder en vervuller voor actuarieel, internal audit en houder en vervuller risicobeheer worden uitbesteed. De functie houder en vervuller actuarieel aan Willis Towers Watson. De waarmerkend actuaris van WTW zal de relevante actuariële taken uitvoeren en daar is met WTW een marktconform tarief voor afgesproken.

Voor de functies houder en vervuller internal audit en houder en vervuller risicobeheer kiest Bpf Beton respectievelijk voor Mazars en Sprenkels. Met deze uitbestedingspartners zijn de te verrichten werkzaamheden afgestemd met daaraan gekoppeld een passende- en marktconforme vergoeding.

Aanwezigheidseis

Voor leden van het bestuur geldt een minimale aanwezigheidsgrens van 75% bij op hun orgaan betrekking hebbende vergaderingen en/of opleidingsdagen. Bij een lagere aanwezigheid vindt aanpassing plaats van de vergoeding naar rato van het aantal bezochte vergaderingen en/of opleidingsdagen. Bij langdurige ziekte wordt na drie maanden de vergoeding stopgezet.

Overige

De genoemde bedragen zijn exclusief btw.

Vergoeding voor reiskosten wordt gebaseerd op basis van een kilometervergoeding van € 0,31 per kilometer, dan wel de werkelijke kosten van openbaar vervoer op basis van tweede klas.

Verantwoording

Het bestuur legt in het jaarverslag verantwoording af over het gevoerde beloningsbeleid. Het beloningsbeleid is tevens gepubliceerd op de website van Bpf Beton.

Vaststelling, evaluatie en wijziging

Dit beloningsbeleid is in werking getreden op 1 januari 2025. Er zijn geen wijzigingen in het beleid doorgevoerd. De vergoeding is conform het bestaande beleid geïndexeerd met 3%. De genoemde bedragen zijn in dit document bijgewerkt.

Het beloningsbeleid wordt ten minste eenmaal per drie jaar geëvalueerd en geactualiseerd. Indien een belangrijke wijziging daartoe aanleiding geeft, wordt het tussentijds aangepast.

Het bestuur kan het beloningsbeleid wijzigen nadat het VO en de RvT in de gelegenheid zijn gesteld om advies c.q. goedkeuring uit te brengen.

Kostenvoorziening

Inleiding

De wijze waarop de kostenvoorziening dient te worden vastgesteld is vastgelegd in de Pensioenwet. De Pensioenwet zelf schrijft geen methodiek voor, maar stelt wel dat de kostenvoorziening zodanig moet zijn vastgesteld dat de opgebouwde verplichtingen kunnen worden nagekomen. Het uitgangspunt is derhalve dat er in de technische voorziening voldoende voor kosten gereserveerd moet zijn op het moment dat de premie-instroom zou eindigen.

Ter vaststelling van de kostenvoorziening kon derhalve worden uitgegaan van de situatie waarin alle actieven premievrij worden en het fonds blijft voortbestaan. Vanuit die uitgangspunt kan voor elke gewezen deelnemer bepaald worden wat naar verwachting de contante waarde van de toekomstige kosten is.

Uit uitingen van DNB blijkt dat de toezichthouder van mening is dat een kostenvoorziening eveneens voldoet aan wet- en regelgeving op het moment dat aan beide onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- de toekomstige kosten kunnen naar verwachting in elk jaar gedragen worden uit de som van de vrijval uit de kostenvoorziening en de kostencomponent in de premie;
- de kostenvoorziening is voldoende om de verplichtingen over te dragen aan een externe partij als de premiestroom beëindigd zou worden, onder voorwaarde dat de wijze en de termijn waarop het fonds daartoe wenst over te gaan beleidsmatig zijn vastgelegd. Daarbij moet de kostenstructuur die bij de overnemende externe partij wordt verondersteld, aansluiten bij de kenmerken van de populatie en de regeling van het fonds.

Het voeren van een slapend fonds wordt niet beschouwd als een gewenste situatie, omwille van governance druk en (op termijn) vergrijzing van de populatie. In de praktijk wordt bij beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst vaak aansluiting gezocht bij een andere partij. In veel gevallen via overdracht naar de nieuwe uitvoerder van de toekomstige opbouw (zodat alle pensioenen bij elkaar blijven), of anderszins naar een ander fonds (of APF). Daar komt ook bij dat de huidige financiële positie van het fonds ook niet zodanig is dat een slapend fonds opportuun is.

De kostenvoorziening van Bpf Beton is in 2022 geanalyseerd. Naar aanleiding van deze analyse is de kostenvoorziening ongewijzigd vastgesteld op 3,50%. Hierbij is uitgegaan van de hiervoor beschreven methode van een overdracht van de verplichtingen bij beëindiging van de premiestroom dan wel van het scenario dat naar een andere verzekeringsvorm (APF of verzekeraar) wordt overgegaan.

De hoogte en toereikendheid van de kostenvoorziening worden periodiek gemonitord.

Bovenstaande is van toepassing op het FTK. In 2025 vindt een nieuw onderzoek plaats naar de kostenvoorziening. Gezien de beoogde inaadatum van 1 januari 2026 zal op basis van dit onderzoek een kostenvoorziening voor onder WTP worden vastgesteld.

Onderbouwing kostenvoorziening FTK

Navolgend wordt ingegaan op de gehanteerde gegevens en methodiek ter vaststelling van de huidige hoogte van de kostenvoorziening.

Het bestuur stelde vast dat bij het stoppen van de premie-instroom het samengaan met een ander fonds dan wel het overgaan naar een andere verzekeringsvorm (APF of verzekeraar), prioriteit heeft. Daarbij zijn onderstaande uitgangspunten aan de orde.

- ✓ De gevraagde kostenvoorziening bij een andere partij wordt met behulp van de ABCDE-formule op 3,0% van de netto technische voorziening gecalculeerd. Hierbij wordt onder andere verondersteld dat:
 - 50% van de kleine pensioenen worden overgedragen naar een andere uitvoerder (in het kader van wet waardeoverdracht klein pensioen)

- de vaste kosten afnemen met 95%
- ✓ De liquidatiekosten worden ingeschat op € 900.000,-.
- ✓ De kosten van een jaar pensioenuitvoering van een slapend fonds worden geschat op €1,7 miljoen (gebaseerd op een afname van 50% van de huidige totale administratiekosten).

Bij de bepaling van de contante waarde is verder, naast de in de abtn beschreven actuariële grondslagen ter vaststelling van de TV, rekening gehouden met de reële rentetermijnstructuur 31 augustus 2022 (zodat rekening wordt gehouden met een jaarlijkse stijging van de kosten op basis van de prijsinflatie).

Kosten per deelnemer/gebeurtenis (onderdeel A t/m D)

Bij de uitsplitsing van de variabele kosten per deelnemer is uitgegaan van de gemiddelde variabele jaarlijkse kosten per deelnemer, waardoor de gegevens voor eenmalige gebeurtenissen (kosten UPO en kosten pensioeningang) in onderstaande tabel niet zijn ingevuld.

Administratiekosten per deelnemer (excl. BTW)	(in €)
A1. Kosten UPO slaper (per UPO)	-
A2. Kosten als slaper per jaar	16,87
B. Kosten bij pensioeningang (eenmalig per deelnemer)	-
C. Kosten als gepensioneerd per jaar	29,77
D. Kosten bij overlijden (eenmalig per deelnemer)	29,77

De totale variabele kosten bedragen op basis van bovengenoemde bedragen en de administratiekosten voor een actieve deelnemer (van € 48,69 exclusief BTW) circa € 840.000.

Resultaat

De berekening van de ABCDE-methode levert het onderstaande resultaat.

Totale vaste kosten (in €)	Budget 2023
Vaste administratiekosten incl. bestuursondersteuning	1.015.000
Actuaris en advieskosten	339.000
Accountantskosten	76.000
Bestuurskosten	211.000
Diversen	53.000

Vastgesteld 25-11-2022

Totaal vaste kosten 'actief fonds'	1.694.000
Totale vaste kosten 'slapend' fonds (95% afname)	84.700

Een onderverdeling van de totale kosten, evenals een inschatting van de afname van deze kosten in geval van een slapend fonds, zijn opgenomen in navolgende tabel.

Kostenvoorziening	Onderzoek 2022
<i>(in % van de netto TV)</i>	
Kosten slaper	0,5%
Kosten gepensioneerde	1,9%
Kosten bij overlijden	0,1%
Vaste kosten	0,5%
Totaal	3,0%

De totale "vaste" kosten zijn gelijk aan de contante waarde van de geprognosticeerde vaste kosten per jaar.

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Betonproductenindustrie

Beleidsplan Communicatie 2022 t/m 2024

Definitief bestuur 1.0.
15 december 2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Brede ontwikkelingen in pensioenen	4
3. Missie, visie en kernwaarden Bpf Beton	6
4. Visie en kernwaarden communicatie	7
5. Beleidskeuzes communicatiedoelstellingen	8
6. Verwijsfunctie Bpf Beton i.k.v. persoonlijk pensioenadvies	9
7. Toon en inhoud van de communicatie	9
8. Communicatiemiddelen	10
9. Doelgroepen	12
10. Rapportage	12
11. Organisatie van de communicatie	13
12. Communicatiecommissie: taken en bevoegdheden	13
13. Bronnen	14
Bijlage 1: Planning invoering Pensioenakkoord 2020-2026 (2036)	15
Bijlage 2: Mogelijke nieuwe communicatiemiddelen	15

1. Inleiding

Handelingsperspectief bieden, aansluiten bij de informatiebehoefte en duidelijk en begrijpelijk communiceren, dat is de ambitie van Bpf Beton. Hoe het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (verder Bpf Beton) de communicatie aan alle doelgroepen invult, is beschreven in dit communicatiebeleidsplan 2022-2024.

In dit plan vertalen wij de missie, visie en kernwaarden van ons fonds naar onze communicatievisie en kernwaarden voor de communicatie. Daarnaast is dit beleidsplan 2022-2024 ook gebaseerd op de communicatievisie van de wetgever. Hierdoor voldoet de inhoud zowel aan de persoonlijke invulling die Bpf Beton nastreeft in de manier waarop wij met alle doelgroepen communiceren, als aan de wettelijke vereisten.

Uitkomsten van het communicatieonderzoek onder deelnemers

In 2020 (september-oktober) deed Bpf Beton communicatieonderzoek in de vorm van een enquête. Deze enquête is uitgezet bij deelnemers (actieven), ex-werknemers (slapers) en pensioengerechtigden. Het doel was enerzijds om de bestaande communicatie en communicatiemiddelen te toetsen op tevredenheid en effectiviteit. Ander doel was om het pensioenbewustzijn in kaart te brengen en zo een beeld te krijgen van de kennis van deelnemers/gepensioneerden. De uitkomsten van dit onderzoek vormen voor een belangrijk deel de basis van dit nieuwe beleidsplan.

Andere uitgangspunten voor dit communicatiebeleidsplan

In de totstandkoming van dit communicatiebeleidsplan worden ook conclusies en aanbevelingen uit andere onderzoeken meegenomen (zie [bronnen](#)). Hierbij speelt een grote rol de te verwachten extra behoefte aan communicatie in de komende jaren in het kader van het nieuwe Pensioenakkoord en de evaluatie van de Wet Pensioencommunicatie.

Vaststelling en toetsing van het communicatiebeleidsplan 2022-2024

Na advies van het Verantwoordingsorgaan, stelt het bestuur van Bpf Beton het communicatiebeleidsplan vast voor 3 jaar. Daarna wordt het communicatiebeleidsplan waar nodig of gewenst aangepast en opnieuw vastgesteld.

De uitvoering van het beleid en de doelstellingen via jaarplannen

Elk jaar maakt Bpf Beton een communicatiejaarplan. Hierin komt het beleid en de doelstellingen tot uiting in concrete communicatiemiddelen, -acties en -boodschappen. Dit is een doorlopend proces. De communicatiecommissie van Bpf Beton houdt toezicht op de uitvoering van het jaarplan en legt daarover verantwoording af.

2. Brede ontwikkelingen in pensioenen

Elk jaar heeft Bpf Beton te maken met veranderingen. Dat kan gaan om veranderingen in de pensioenregeling zelf, of het gaat om veranderingen die nieuwe, vaste communicatiemomenten creëren. Denk daarbij aan de (aanhoudend) lage rekenrente, waardoor jaarlijks de vraag ontstond of het pensioen geïndexeerd kan worden, gelijk blijft of misschien verlaagd moet worden.

Pensioenakkoord

Bij de veranderingen in de komende jaren spelen beide aspecten een grote rol: zowel een nieuwe pensioenregeling (stelsel), als nieuwe, vaste communicatiemomenten en -boodschappen. In de jaren 2022 tot en met 2024 wordt nieuwe wetgeving gemaakt en van kracht, opgevolgd door een door Bpf Beton samen met de sociale partners vastgestelde nieuwe regeling en een communicatie- en implementatieplan om alle doelgroepen die het betreft over hun eigen, persoonlijke situatie te informeren (planning pensioenakkoord, [zie bijlage 1](#)). Dit hele proces vraagt om constante aandacht en uitleg. Wat betekent de wet? Waarom kiest Bpf Beton voor een bepaalde regeling, wat waren daarbij de afwegingen? Wat betekent dat voor groepen... en voor 'u'. Door deze ontwikkeling ontstaat behoefte bij Bpf Beton om vaker, sneller en effectiever (digitaal) te kunnen communiceren.

Pensioen in de media

In de afgelopen jaren is er in de media meer aandacht gekomen voor pensioenen, zowel in positieve als in negatieve zin. Op die aandacht voor pensioen, ook bij steeds jongere doelgroepen, wil Bpf Beton de komende jaren vaker ingaan. Bpf Beton vindt het belangrijk om de actualiteit goed te volgen, zodat we eventuele verwachtingen en mogelijke misvattingen bij onze doelgroepen in goede banen blijven leiden. Dit doen we door zicht te bieden, vanuit het perspectief van de deelnemers. (Wat betekenen bepaalde berichten waarover u leest voor u? Wat komt wanneer, hoe ziet dat eruit, wanneer weten we meer, wat zou dat voor u betekenen?). Ook hier is het belangrijk om wendbaar en snel te kunnen communiceren en rekening te houden met de gelaagdheid in de communicatiemiddelen.

Pensioenbewustzijn

Uit het deelnemers-communicatieonderzoek blijkt dat het pensioenbewustzijn relatief laag is. Het pensioenbewustzijn wordt groter naarmate men ouder is. Het is mede in het licht van het nieuwe stelsel belangrijk het pensioenbewustzijn zo veel mogelijk te verhogen onder alle doelgroepen en leeftijden. Alleen op die manier kunnen deelnemers bewuste keuzes maken, zelf verantwoordelijkheid nemen en waar nodig aanvullende maatregelen treffen (3^e pijler).

Beelden spelen een grote rol bij het pensioenbewustzijn, zoals: "Ik 'spaar' voor later, dus ik bouw een potje op", "Ik betaal nu voor de gepensioneerden, maar straks is er voor mij niets meer". In de communicatie in de komende jaren, stellen we deze beelden bij, benadrukken we wat blijft en richten de boodschap op wat het wordt.

Uit de evaluatie van de Wet Pensioencommunicatie blijkt dat van de 3 wettelijk verplichte communicatiemiddelen alleen mijnpensioenoverzicht.nl in grote mate bijdraagt aan het pensioenbewustzijn. Het Uniform Pensioen Overzicht (UPO) en Pensioen 1-2-3 niet. De eigen middelen van de fondsen bereiken dit doel beter. De Minister geeft aan dat er veranderingen op komst zijn op basis van de evaluatie van de Pensioencommunicatiewet. Wij houden dit in de gaten en voeren wijzigingen door indien gewenst.

Informeren versus gedrag

De volgende primaire doelgroepen (actieven, slapers en pensioengerechtigden) kenmerken zich door diversiteit in bijvoorbeeld leeftijd, levensfase(n), inkomen en daarmee in informatiebehoefte. Door de communicatie zoveel mogelijk af te stemmen op de behoefte en te brengen op het juiste moment, verhogen we het inzicht bij de doelgroepen voor wat betreft hun keuzemogelijkheden. Waar dat mogelijk is, verdient het de voorkeur om deze doelgroepen verder te segmenteren naar diverse kerneigenschappen. Dat stelt ons in staat om de pensioencommunicatie meer persoonlijk te maken.

Door op het juiste moment per doelgroep en per deelnemer met een relevante boodschappen te komen én de boodschap altijd te laten opvolgen door een oproep tot actie (call to action), wordt stapje voor stapje ook de gewenste gedragsverandering bereikt. Interessant is dat uit het deelnemersonderzoek blijkt dat de 'eigen' communicatiemiddelen van het fonds (website, magazine, jaarverslag, pensioenplanner) als belangrijker worden gezien dan een aantal wettelijke communicatiemiddelen (UPO en Pensioen 1-2-3).

Digitalisering biedt kansen in persoonsgerichte communicatie

De juiste boodschap op het juiste moment om het informatie- en kennisniveau en het handelingsperspectief te verhogen, vraagt om flexibiliteit. De basis van persoonsgerichte communicatie is de inzet van digitale middelen. Ook verlaagt het meer inzetten van digitale middelen versus schriftelijke communicatie de uitvoeringskosten. Hoewel de wet (Wet Pensioencommunicatie en AVG) (nog) geen ruimte biedt om onbeperkt de data te gebruiken én schriftelijke communicatie soms verplicht is, bleek ook uit de evaluatie van de Wet Pensioencommunicatie de grote behoefte aan meer digitale bewegingsruimte. Nieuwe experimenten hierin worden door de wetgever toegejuicht.

Rol van de werkgever versterken

In het kader van de juiste boodschap op het juiste moment wil Bpf Beton waar mogelijk de rol van de werkgever verstevigen. We onderzoeken hoe wij hen kunnen faciliteren om (sneller/eerder) informatie over life-events met hun medewerkers uit te wisselen (bv. nieuwe medewerkers, medewerkers die trouwen, scheiden nabestaanden, bij baanwisseling e.d.). De komende jaren geldt dit ook voor het informeren van hun werknemers over wijzigingen in het pensioenstelsel waar dat relevant is. Daarbij is belangrijk dat de werkgever zich beter geïnformeerd voelt, de juiste handvatten heeft en het als goed werkgever belangrijk vindt om die rol te nemen in de pensioencommunicatie naar zijn werknemers. Het doel is dat zij (een deel van) de vragen van hun werknemers kunnen en willen beantwoorden, hetzij dat hun medewerkers tijdig informeren over hoe en waar ze antwoorden kunnen krijgen/vinden (doorverwijzen).

Beleidsvoornemens Ministerie en de impact van veranderingen 2022-2024

De verplichte informatie zoals beschreven in de Wet Pensioencommunicatie blijft voorslagnog bestaan. Het ministerie is voornemens om de Pensioen 1-2-3 af te schaffen en de UPO vormvrij te maken. Hierin zit ruimte voor Bpf Beton om deze informatie waar gewenst te behouden en persoonsgerichter te maken qua taal, begrijpelijkheid e.a.

Samenvatting brede ontwikkelingen versus keuzes communicatiebeleid

1. Een nieuw pensioenstelsel betekent meer en meer communicatiemomenten, met name richting de datum van invoeren. Essentie is: "Wat gebeurt er, wanneer, waarom en wat betekent dit voor mij, opgevolgd door een oproep tot actie."
2. De communicatie moet zoveel mogelijk worden afgestemd op de behoefte van de persoon in tal van facetten (leeftijd, life-event, kennisniveau, inkomensniveau, vorm).
3. Hiervoor is een uitbreiding nodig van de digitale communicatiemiddelen die de snelheid van de communicatie vergroten en de kosten verlagen. Ook is het wenselijk om daarbij gebruik te maken van een diepere segmentatie van de bij de pensioenuitvoerder voor Bpf Beton beschikbare data. Bij elke boodschap wordt vooraf de keuze gemaakt of dat digitaal kan/mag, of het schriftelijk moet, of dat het ook digitaal verstrekt kan worden met daarbij de mogelijkheid om de aangeboden informatie op schrift te verkrijgen.
4. Pensioen is een hot item in de media en dat zal de komende jaren meer worden. Ook blijkt dat de groep deelnemers die hierdoor geïnteresseerd is in pensioen groter wordt, ook onder jonge(re) deelnemers. We maken gebruik van het moment door de actualiteit te volgen en deze te vertalen naar de eigen situatie.
5. De UPO blijft bestaan, maar wordt vormvrij. Bpf Beton ontwikkelt haar eigen gewenste vorm en voert dit door zodra de wetgever dat definitief mogelijk maakt.
6. Regelmatig worden boodschappen gekozen die het pensioenbewustzijn vergroten, met als voorbeeld de vragen zijn gesteld in het communicatieonderzoek van Bpf Beton. Ook de werkgever krijgt hierin extra aandacht (goed werkgeverschap, zorgplicht, arbeidsvoorwaarden, pensioenbijdrage in de premie, keuze voor het fonds e.d.).

3. Missie, visie en kernwaarden Bpf Beton

Missie Bpf Beton

Bpf Beton heeft als missie het, als goede huisvader, uitvoeren van de pensioenregeling, zoals deze tussen sociale partners is overeengekomen. Het bestuur voert hiertoe een solide financieel beleid, dat in overeenstemming is met wet- en regelgeving en voortdurend wordt geëvalueerd. Risico's worden adequaat gemanaged; de premie, de regeling, het risico en de kosten moeten met elkaar in balans zijn.

Kernwaarden Bpf Beton

- Transparantie
- Openheid
- Integriteit
- Deskundigheid
- Klantgerichtheid.

Visie Bpf Beton

In de jaarlijkse Actuariële en Bedrijfstechnische nota (ABTN) is de visie als volgt verwoord: "Wij streven naar een optimaal pensioenresultaat voor de deelnemers."

Voor de uitwerking hiervan in de algemene beginselen, uitgangspunten voor het risicomanagement, de belangrijkste strategische risico's en de (beleggings)beleidsuitgangspunten, verwijst dit communicatiebeleidsplan naar de ABTN 2021.

4. Visie en kernwaarden communicatie

De missie, visie en kernwaarden van het beleid van Bpf Beton zijn als volgt vertaald naar onze communicatievisie en onze kernwaarden voor de communicatie:

Communicatievisie

Wij voorzien onze doelgroepen van duidelijke, transparante en begrijpelijke informatie. Informatie sluit aan op het taal- en begripsniveau van de deelnemers. We vertellen altijd het eerlijke verhaal, maken het persoonlijk en zetten aan tot actie.

We vinden het belangrijk aan te sluiten bij relevante gebeurtenissen en situaties waarop de doelgroepen ontvankelijk zijn voor informatie over pensioen. Dit doen wij zoveel mogelijk (en steeds meer) op het niveau van kleine groepen met dezelfde kenmerken (segmentatie) of op individueel niveau. Het nieuwe deelnemersportaal biedt meer mogelijkheden om selecties te maken. In het gebruik van deze mogelijkheden, volgen wij de ruimte die de wet (AVG = privacywetgeving) biedt.

Met zorgvuldige en regelmatige communicatie over ons beleggingsbeleid en het nieuwe pensioenakkoord, beoogt Bpf Beton om het vertrouwen van onze doelgroepen de komende jaren te vergroten.

Met project- en/of campagnematige communicatie (themacommunicatie) over het nieuwe Pensioenakkoord, wil Bpf Beton in eerste instantie het kennisniveau bij de doelgroepen vergroten, zodat de doelgroepen later en op het juiste moment een juiste keuze kunnen maken. Of begrijpen welke keuze Bpf Beton voor hen maakt en waarom.

Kernwaarden voor de communicatie

Vertrouwen. Daar gaat het primair om. Om het vertrouwen te behouden en te vergroten, handelen wij altijd deskundig, betrokken, open en controleerbaar. We hebben niets te verbergen. Voor onze communicatie gelden de kernwaarden:

- Begrijpelijk (concreet, kort, gelaagd en in simpele woorden).
- Open en controleerbaar (we 'verkopen' geen verhaal, we vertellen het verhaal).
- Nuttig (doelgroepgerichte boodschappen).
- Deskundig (we weten waar we het over hebben).
- Op het juiste moment op de juiste plek (behoefte).
- Content is leidend.

5. Beleidskeuzes communicatiedoelstellingen

In de communicatie staan altijd de doelgroepen (ontvangers) centraal. In onze boodschappen zit altijd een duidelijke en noodzakelijke informatieoverdracht en een handelingsperspectief. De content en het nut is leidend.

- Wat moet u weten?
- Wat betekent dit voor u?
- Wat zijn kansen en/of risico's?
- Welke actie moet u ondernemen?
- Waar kunt u terecht?

Bpf Beton kiest voor de volgende communicatiedoelstellingen:

1. Het passender maken van de communicatie (individuele boodschappen).
2. Het verstrekken van de informatie op het juiste moment en de juiste toon, regulier en via themacomunicatie als dat duidelijk toegevoegde waarde heeft.
3. Het altijd bieden van een oproep tot actie en waar het kan handelingsperspectief.
4. Optimalisering van de digitale communicatie.

Hierdoor onderschrijven wij ook de volgende doelstellingen uit de Wet Pensioencommunicatie met betrekking tot handelingsperspectief:

1. De deelnemer weet hoeveel pensioen hij kan verwachten.
2. Hij kan nagaan of dat voldoende is.
3. Hij kent de risico's nu en in de toekomst die van invloed zijn.
4. De communicatie laat zien welke keuzemogelijkheden hij heeft.

Metten = weten

Om te weten wat onze doelroepen bezighoudt en hoe zij over bepaalde pensioen-onderwerpen nadenken, is het belangrijk regelmatig terugkoppeling te krijgen. Het KCC (Klant Contact Centre) biedt een regelmatige bron van deze informatie, door de (meest gestelde) vragen die daar telefonisch, per mail en per brief binnenkomen. Daarnaast meten we de bewuste en onbewuste digitale oproepen tot actie die wij opnemen in onze communicatie. Ook schriftelijke communicatie is een bron die we niet moeten vergeten. Immers, een deel van onze doelgroepen communiceert het liefst op deze manier. Door bepaalde acties en boodschappen te voorzien van de mogelijkheid om aan ons terug te koppelen (bv. een per post te versturen antwoordkaart), meten we ook die reacties.

Digitale communicatie is wel makkelijker meetbaar. Bij de doorontwikkeling van de digitale middelen is de meetbaarheid altijd een vast onderdeel. Ook het effect van digitale communicatie op andere middelen (bv. van nieuwsbrief naar website) wordt regelmatig gemeten. Op basis van resultaten kan worden bijgestuurd. In het jaarplan wordt elk jaar de doelstelling meetbaar gemaakt en eind van het jaar getoetst.

Privacy

Bij de ontwikkeling en de inzet van alle communicatiemiddelen, ongeacht vorm, staat de bescherming van persoonsgegevens voorop en wordt de wetgeving gevolgd.

6. Verwijzfunctie Bpf Beton i.k.v. persoonlijk pensioenadvies

Deelnemers geven veelvuldig aan dat ze behalve informatie over bijvoorbeeld aanvullende producten en/of handelingsperspectief, ook graag persoonlijk advies krijgen. Bpf Beton geeft geen advies, maar biedt waar mogelijk hulpmiddelen aan die een indicatie kunnen geven over de status van het opgebouwde pensioen en de betekenis van bepaalde keuzes (bv. via de pensioenplanner). Daarbij heeft Bpf Beton een verwijzfunctie richting persoonlijk advies door een financieel adviseur.

7. Toon en inhoud van de communicatie

De uit meerdere onderzoeken gebleken wensen ten aanzien van de communicatie vormen de basis voor de volgende beleidskeuzes van Bpf Beton:

1. Bpf Beton informeert eerlijk (Wet pensioencommunicatie: correct en zorgvuldig)

- Uitleggen van gemaakte keuzes zoals ze zijn. Niet alleen externe factoren (rentestand, rekenrente) maar ook interne (beleids)keuzes.
- De hoogte van het pensioen staat niet vast.
- Welke invloeden zijn er die effect hebben op de hoogte van het pensioen?
- Wat zijn de onzekerheden?

2. Bpf Beton maak het persoonlijk (Wat betekent het voor mij? Aansluiten op de behoefte)

- Wat betekenen ontwikkelingen/de communicatieboodschap voor de zo klein mogelijke groep (als individu nog niet kan)?
- Wat betekenen ontwikkelingen/de communicatieboodschap voor het individu?
- Waar kan het individu meer vinden over zijn eigen situatie?

3. Bpf Beton geeft inzicht in de keuzemogelijkheden en gevolgen

- Wat kan het individu doen als hij meer wil of iets anders wil (bv. 3e pijler, hypotheek)?
- Wat zijn de gevolgen van de keuzes?
- Wat is de volgende stap na het maken van de keuze?
- Bpf Beton biedt hulpmiddelen aan die ondersteunen in het maken van keuzes.

4. Bpf Beton houdt het simpel (eenvoudig, begrijpelijk, toegankelijk) door:

- Geen jargon te hanteren en noodzakelijke terminologie toe te lichten (bv. niet 'dekkingsgraad' maar 'het % reserve in de boeken).
- Eerlijk te blijven zonder negatief te zijn (bv. 'verlagen' in plaats van 'korten').
- Boodschap(pen) gelaagd aan te bieden; wie meer wil weten kan verder lezen (vorm/opbouw bv. zoals een persbericht).
- Korte berichten op haar webpagina's, met tekstlinks naar meer relevante informatie.
- Regelmatig bij de doelgroep te toetsen of de boodschap goed is te begrijpen.
- De boodschap te vertalen in euro's of toe te lichten aan de hand van rekenvoorbeelden. Kan dat (nog) niet, beslis dan of de boodschap op dat moment voldoende bijdraagt aan kennis en/of bewustzijn.
- Beeld meer te laten zeggen dan woorden. Dat past beter bij digitale middelen, maar ook bij print.
- Een eigen beeldbank op te zetten en voor bepaalde onderwerpen te werken met een (instructie)video of een infographic, met aandacht voor kleurgebruik.

5. Bpf Beton zet in haar communicatie aan tot actie (volgende stap en/of handelingsperspectief)

- Altijd een volgende stap bieden (oproep tot actie).
- Promoten mijnpensioenoverzicht.nl voor het inzicht en voor de scenario's.
- Promoten mijnpensioenoverzicht-app.
- Waar kan het individu intern terecht voor meer uitleg (vindplaats, direct contact)?
- Waar kan het individu extern terecht voor meer uitleg (Mijnpensioenoverzicht.nl, Nibud, financieel adviseur e.a.)

8. Communicatiemiddelen

Database en website

Twee belangrijke zaken vormen de basis voor alle communicatie, ongeacht of dit digitaal of schriftelijke wordt aangeboden. Dat zijn enerzijds de database en de mogelijkheden daarin om te segmenteren op diverse kerneigenschappen van doelgroepen. Anderzijds is de website de spil in het web. Met name als het gaat om de mogelijkheid om de communicatie gelaagd te kunnen aanbieden. De kernboodschap kan dan bijvoorbeeld in een brief of een digitaal nieuwsbericht, met een verwijzing/link naar de plek waar men naar toe kan voor meer informatie (oproep tot actie). In 2022 is de website geheel aangepast aan het imago van Bpf Beton, de noodzakelijke functionaliteit, de gelaagdheid van de content en de vorm van de content (beeld in plaats van tekst).

Wettelijke communicatiemiddelen

In welke vorm deze middelen blijven bestaan is onderdeel van het advies van het Ministerie SZW. Hierover wordt nu verder gediscussieerd bij het ministerie.

- Mijnpensioenoverzicht.nl blijft en is een goed middel om regelmatig naar te verwijzen voor de persoonlijke situatie.

- De UPO blijft qua inhoud, maar wordt meer vormvrij. Indien gewenst kan Bpf Beton voorafgaand aan het doorvoeren hiervan een brainstorm organiseren met de vraag: 'Wat moeten we straks in de UPO hebben staan, wat willen we er nog meer in hebben en hoe kunnen we dat vormgeven op basis van de door ons gewenste toon/inhoud van de communicatie?'
- De Pensioen 1-2-3 zal naar verwachting op termijn verdwijnen. Belangrijke informatie uit de Pensioen 1-2-3 nemen we over op een andere plek.
- Het brievenboek heeft (deels) een wettelijke basis en is later gewijzigd in de Pensioen 1-2-3. De brieven blijven belangrijk (startbrief, eindbrief). Bpf Beton neemt het brievenboek onder de loep om te kijken wat er nu in staat, of dat volledig is en om deze te herschrijven op basis van de door Bpf Beton gewenste toon/inhoud.

Bestaande communicatiemiddelen

In de komende jaren communiceert Bpf Beton met de deelnemers en de andere doelgroepen via de volgende communicatiemiddelen:

- Website (doorontwikkelen als spin in het web).
 - Inzetten als actie-/campagne tool incl. gelaagdheid en short-urls.
 - Herschrijven content en aanbrengen gelaagdheid.
 - Effectiever en gebruiksvriendelijker maken door uitbreiding beeld(bank), video en animatie.
- Magazine 'Voor nu en Later'
- Digitale nieuwsbrief
 - Bouwen van de database met e-mailadressen.
 - Primair de hoofddoelgroepen, maar bij voorkeur gesegmenteerd in te zetten.
 - Ook in te zetten voor thema-communicatie bv. Pensioenakkoord e.a. thema's.
- Verkort 'populair' jaarverslag in een infographic
 - Wens uit communicatieonderzoek Bpf Beton.
- Brieven
 - Diverse afhankelijk van onderwerp.
 - Jaarlijkse indexatiebrief in december.
- Beeldbank, video en animatie
 - Ter ondersteuning en toevoegen herkenbare beelden in alle (digitale) middelen.
 - Beeld trekt meer interesse dan tekst bij alle doelgroepen.
- Brievenboek
 - Actie: herschrijven in 2022.
- Onboarding van nieuwe medewerkers
 - Ontwikkelen van een welkomstpakket over pensioen op het huisadres (met vaste boodschappen, bv. als u van baan wisselt, trouwt e.a.).
- Dashboard metingen website en digitale nieuwsbrief
 - Dit is geen communicatiemiddel, maar nodig voor eventuele bijsturing.
- Pensioenplanner
- Middel: werkgever/HR afdeling werkgever als ambassadeur.

Mogelijk te ontwikkelen communicatiemiddelen

Bpf Beton overlegt als het zich voordoet over de wenselijkheid, effectiviteit en mogelijkheid van nieuwe communicatiemiddelen. Twee mogelijkheden zijn opgenomen in [bijlage 2](#). Elk jaar bij het maken van het jaarplan kan gekeken worden of een nieuw communicatiemiddel wordt ontwikkeld. Dat kunnen ook andere middelen zijn dan nu in de bijlage staan.

9. Doelgroepen

Primaire doelgroepen

- Deelnemers (actieven)
 - Met extra aandacht voor
 - nieuwe medewerkers
 - medewerkers die met pensioen willen.
 - Life events.
 - Leeftijdscategorieën.
- Gepensioneerden
- Werkgevers

Secundaire doelgroepen

- (deels) arbeidsongeschikten
- Nabestaanden
- Ex-deelnemers (slapers)
- Ex-partners
- Aspirant deelnemers
- Belanghebbenden (stakeholders)
 - Verder geen onderdeel van dit communicatiebeleidsplan of van de communicatiejaarplannen. Stakeholders zijn in beeld bij het bestuur en worden vanuit daar voorzien van informatie en communicatie.

10. Rapportage

Bpf Beton toetst de effectiviteit van de communicatie aan de hand van:

- Opmerkingen en klachten bij het bestuur.
- Reacties en vragen bij het KCC.
- Reacties op de website en monitoring van bezoekersaantallen.
- Reacties/aantallen op nieuw digitale middelen zoals een nieuwsbrief.
- Reacties op ingezette schriftelijke call to actions.

De feedback wordt besproken in de communicatiecommissie. In het bestuur wordt jaarlijks besproken of het beleid of de uitvoering aanpassing nodig heeft.

11. Organisatie van de communicatie

Bpf Beton – Communicatiecommissie (PCC) (zie ook hoofdstuk 13).	- Supervisie algemene communicatiemiddelen. - Supervisie communicatie over pensioenregeling. - Toetsen begrijpelijkheid en gewenste vorm/toon/inhoud van alle communicatie - Indexatiebrief. - Beheer en (door)ontwikkeling bestaande en nieuwe communicatiemiddelen. - Legt verantwoording af over het beleidsplan, het jaarplan, het budget en de concrete uitvoering.
Centric (zie overeenkomst en overeenkomst aanvullende dienstverlening communicatie)	- Advies over communicatiestrategie en -beleid. - Uitvoering wettelijke communicatiemiddelen. - In overleg keuze in te zetten niet-wettelijke communicatiemiddelen via geaccordeerd jaarplan. - Uitvoering niet-wettelijke communicatiemiddelen o.b.v. het jaarplan. - Communicatie-ondersteuning waar gevraagd aan het bestuur, mede o.v.v. de afd. bestuursondersteuning.
Bestuur	- Contact/ingang voor werkgever en stakeholders. - Verantwoording voor het beleid, de beleidskeuzes en deze zichtbaar maken.

12. Communicatiecommissie: taken en bevoegdheden

- De commissie adviseert het bestuur over alle communicatie-uitingen van het fonds.
- De commissie brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan het bestuur ten aanzien van het vast te stellen communicatiebeleid en formuleert voorstellen om dit, waar nodig en/of gewenst, aan te passen.
- Daartoe stellen de leden van de commissie zich voortdurend op de hoogte van de wettelijke voorschriften en aanbevelingen van de overheid ter zake van de communicatie door pensioenfonds.
- De commissie heeft een adviserende en monitorende rol ten aanzien van de uitvoering van het communicatiebeleid inclusief uitbesteding van communicatie. Ook monitoring van de niet financiële risico's met betrekking tot de communicatie behoort tot de taken van de commissie.
- De commissie stelt een communicatie(beleids)plan op. Het bestuur stelt het communicatie(beleids)plan vervolgens vast, nadat het VO heeft geadviseerd. De commissie borgt hiermee dat het fonds op structurele wijze werkt aan de communicatie richting deelnemers.
- De commissie zorgt ervoor dat de informatievoorziening voldoende is afgestemd op de deelnemer door hier periodiek onderzoek naar te doen.
- Verder behoren tot de taak van de commissie alle andere adviserende taken die haar door het bestuur worden opgedragen.

- De commissie ziet toe op de juiste toepassing van relevante wetgeving en door de toezichthouders gegeven richtlijnen voor bovengenoemde beleidsgebieden en de uitvoering daarvan (compliance en prudentie) en adviseert het bestuur hierover. De commissie is bevoegd om binnen de beleidskaders c.q. beleidsplannen zoals vastgesteld door het bestuur zelfstandig uitvoering te geven aan het beleid met betrekking tot de hierboven genoemde beleidsterreinen. De commissie verantwoordt zich over de uitvoering aan het bestuur.

13. Bronnen

Regioplan & Swalef

Evaluatie Wet Pensioencommunicatie eindrapport. Amsterdam 11 oktober 2019. In opdracht van het ministerie SZW.

Universiteit Utrecht & Universiteit Maastricht

Communicatie over de nieuwe regels voor pensioen. September 2020. In opdracht van expertgroep Informatie, Communicatie en Keuzebegeleiding Ministerie SZW.

AFM

Communicatie over pensioenverlagingen – informatie voor pensioenuitvoerders

Netspar Pensioen Innovatie Programma

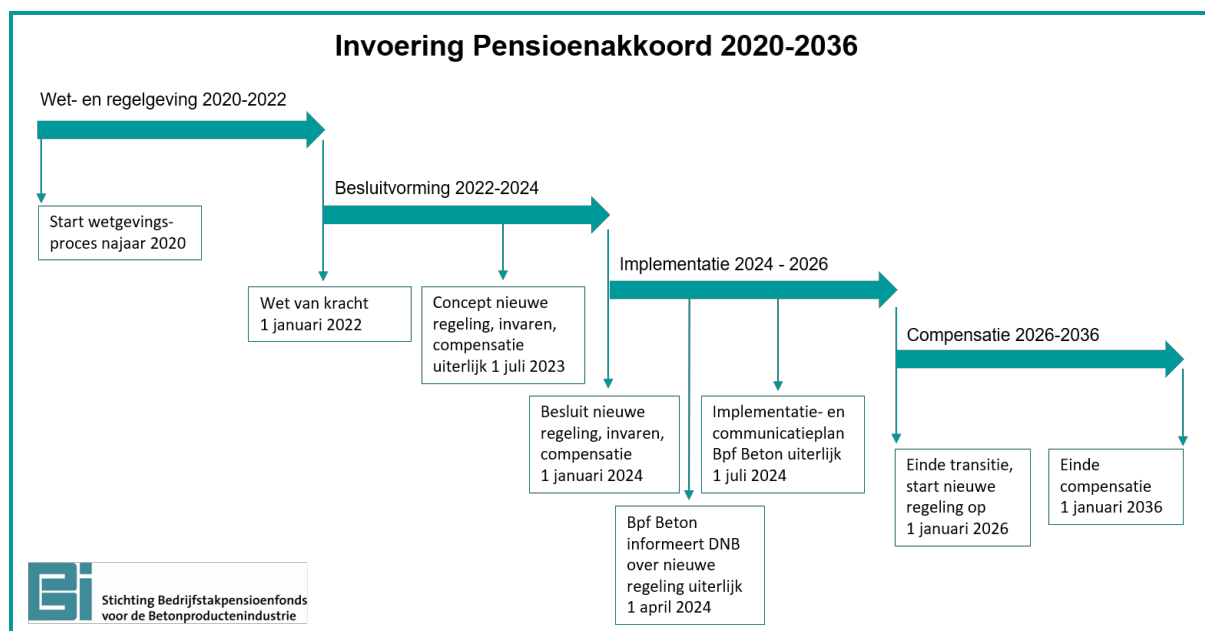
Hoe data en keuzearchitectuur deelnemers helpen bij het maken van passende pensioenkeuzes.

Bpf Beton

Resultaten rapport deelnemersonderzoek 2021.

Bijlage 1: Planning invoering Pensioenakkoord 2020-2026 (2036)

NB: de invoering van het nieuwe pensioenstelsel is met 1 jaar vertraagd. Elk jaartal in onderstaand overzicht is daardoor – naar verwachting – 1 jaar later.

Bijlage 2: Mogelijke nieuwe communicatiemiddelen

- Aanpassing vorm en inhoud UPO en P123
 - 1e aanzet in brainstormsessie 'project UPO'.
 - Keuze behouden of wijzigen P123, incl. impactanalyse op de andere communicatiemiddelen waarin naar de P123 wordt verwezen.
 - Behouden gewenste info, mogelijk om vorm aan te passen.
- Pensioen-'training' in een e-learning tool of in korte video's / mogelijk aansluiten op reeds bestaande tools in de pensioenwereld.
 - Met aandacht voor de verschillende life-events en die los van elkaar beschikbaar maken.
 - Kan in combinatie met een e-mailcampagne via podcasts.
 - Aanbieden via de werkgevers.

In de komende jaren kunnen andere nieuwe communicatiemiddelen gewenst zijn.

BELEIDSDOCUMENT INTEGRAAL RISICO MANAGEMENT

Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de
betonproductenindustrie

Versie V9

29 november 2024

Documentbeheer

Versie	Datum	Reden wijziging	Beheerder/auteur
V1	14.10.2016	1e IRM beleidsplan	Bestuuradvies
V2	01.12.2017	Update t.b.v. ABTN en jaarplan 2017	Daphny Batstra
V3	28.11.2018	Update t.b.v. ABTN en jaarplan 2018	Rob Janssen
V4	18.12.2018	Update t.b.v. definitief IRM beleid	Rob Janssen
V5	20.05.2019	Update IRM beleid (IRM-commissie)	S&V
V6	14.06.2019	Update IRM beleid (IRM-commissie)	S&V
V7	11.06.2021	Update IRM beleid (IRM-commissie)	S&V
V8	13.12.2022	Update t.b.v. ABTN	Rob Janssen
V9	29.11.2024	Update t.b.v. ABTN	Rob Janssen

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Kenmerken van het pensioenfonds.....	5
2.1 Missie, visie en strategie	5
2.1.1. Missie.....	5
2.1.2. Kernwaarden	5
2.1.2. Visie	5
2.1.3. Strategie	6
2.2 Risico Governance	7
2.2.1. Organisatiestructuur	7
2.2.2. Bestuur	7
2.2.2. Commissies en werkgroepen	7
2.2.4. Uitbesteding fiduciair vermogensbeheer.....	9
2.2.5. Adviserend actuaris	10
2.2.6. Verantwoordingsorgaan.....	10
2.2.7. Raad van Toezicht.....	10
2.2.8. Sleutelfuncties	10
2.2.9. Certificering en controle.....	11
2.2.10. Extern toezicht.....	11
3. Integraal risicomanagement.....	12
3.1 Uitgangspunten	12
3.2 Risicohouding	13
3.3 Risico assessment.....	14
3.3.1. Strategische risico's	14
3.3.2. Operationele risico's.....	15
3.3.3. Wijze van risico-analyse	16
3.3.4. Monitoring.....	17
3.4. Eigen risicobeoordeling (ERB).....	18
3.5. Inrichting risicomanagementproces.....	18
3.6 Volwassenheidsniveaus en ambitie van het bestuur	19
Bijlage 1 Kans en impact.....	20
Bijlage 2 Jaarplan 2022.....	21

1. Inleiding

Voor u ligt het integraal risicomanagement beleidsdocument van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (Bpf Beton). Dit is het beleidsdocument integraal risicomanagement van het bestuur. De afgelopen jaren heeft het bestuur actief gewerkt aan de versterking van de opzet, het bestaan en de werking van het integraal risicomanagementbeleid door onder meer:

- Het herijken van de missie, visie, kernwaarden en de strategische doelstellingen
- Het definiëren van de strategische risico's en het uitvoeren van het bijbehorende risico-assessment.
- Het herijken van de risicohouding.
- Het herijken van de operationele risico's zijnde de financiële en niet-financiële risico's en het uitvoeren van de bijbehorende risico-assessments
- Het separaat uitwerken van een risico-assessment specifiek voor IT-risico's.
- Het aanpassen van de governancestructuur en het borgen van de sleutelfuncties.
- Het ontwikkelen en implementeren van een risicorapportage van de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Al met al heeft dit geresulteerd in stevigere verankering van het integraal risicomanagement binnen de governance van het fonds en de procesketen van het fonds.

Dit herziene document is vastgesteld door het bestuur op 29 november 2024.

2. Kenmerken van het pensioenfonds

2.1 Missie, visie en strategie

De missie, visie en strategie zijn door het bestuur van het fonds bepaald en vastgelegd in de Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) van het fonds en in een strategiedocument.

2.1.1. Missie

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie heeft als missie het, als goede huisvader, uitvoeren van de pensioenregeling, zoals deze tussen sociale partners is overeengekomen. Het bestuur voert hiertoe een solide financieel beleid, dat in overeenstemming is met wet- en regelgeving en voortdurend wordt geëvalueerd. Risico's worden adequaat gemanaged; de premie, de regeling, het risico en de kosten moeten met elkaar in balans zijn.

2.1.2. Kernwaarden

Het bestuur heeft de volgende kernwaarden gedefinieerd:

- Transparantie
- Openheid
- Integriteit
- Deskundigheid
- klantgerichtheid

2.1.2. Visie

De visie van het fonds is als volgt verwoord: Wij streven naar een optimaal pensioenresultaat voor de deelnemers.

Het bestuur hanteert de volgende algemene beginselen:

- Het beleggingsbeleid is afgestemd op bescherming van nominale aanspraken met de lange termijnambitie om pensioenrechten en -aanspraken met 50% van de prijsinflatie te indexeren.
- De uitvoering gebeurt efficiënt en tegen lage kosten.
- Pensioenopbouw kan beter in gezamenlijkheid plaatsvinden en daarvoor is de betrokkenheid van deelnemers en draagvlak nodig
- Het bestuur draagt zorg voor voortdurende ontwikkeling van de eigen kennis en vaardigheden.

Het pensioenfonds wordt geconfronteerd met risico's. Risicomanagement is van het grootste belang en het bestuur hanteert de volgende uitgangspunten:

- Risicobeheersing is een integraal onderdeel van de besturing en monitoring op uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds. Financiële en niet-financiële risico's worden daar waar mogelijk en wenselijk beheerst.
- Het pensioenfonds belegt en neemt beleggingsrisico in het belang van de deelnemers. Het bestuur is van mening dat beleggingsrisico op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement ten opzichte van het risicovrije rendement. Beleggen en beleggingsrisico nemen zijn noodzakelijk om een optimaal pensioenresultaat te realiseren.
- Het pensioenfonds belegt prudent, dat wil zeggen:
 - neemt alleen risico's die het begrijpt en beheerst;
 - kiest beleggingen die kostenefficiënt zijn van opzet;
 - handelt inzichtelijk, begrijpelijk, uitlegbaar en transparant.
- In samenspraak met de SF houder en vervuller risicobeheer en de IRM-commissie is in 2023 de risicohouding beoordeeld. Het bestuur oordeelde dat de geldende risicohouding (lange- en korte

termijn) ongewijzigd van kracht kon blijven. De beginselen voor de risicohouding bleken ten opzichte van 2019 intact gebleven. Bij de transitie naar de nieuwe pensioenregeling, in het kader van de Wet toekomst pensioenen, wordt de risicohouding geactualiseerd en in samenspraak met de cao-partijen vastgesteld.

2.1.3. Strategie

Het fonds streeft de missie en visie na door zorg te dragen voor een solide financieel beleid om een zo optimaal mogelijk pensioenresultaat te behalen. Het fonds wil dit bereiken door een efficiënte, kosteneffectieve en duurzame uitvoering, waarvoor draagvlak en omvang van het fonds belangrijk zijn.

De strategie is gebaseerd op de volgende pijlers:

- transparantie
- openheid
- integriteit
- deskundigheid
- klantgerichtheid

Het fonds heeft de volgende strategische doelstellingen geformuleerd:

1. Het zorgdragen voor een toekomstbestendige uitvoering en het genereren van een goed pensioen voor de deelnemers op basis van de pensioenregeling door sociale partners afgesproken.
2. Het nakomen van ten minste de nominale pensioentoezeggingen.
3. Het streven naar een zo optimaal mogelijk pensioenresultaat en daarbij de kans op korten zo klein mogelijk houden.
4. Het realiseren van tevredenheid van deelnemers.
5. Als klanten van Appel gezamenlijk beoordelen of Appel alle klanten bepaalde werkzaamheden op uniforme wijze kan uitvoeren zodoende kosten niet verder te laten stijgen.
6. Het kostenniveau van BPF Beton bedraagt niet meer dan de mediaan van vergelijkbare fondsen.

2.2 Risico Governance

Dit hoofdstuk beschrijft de verankering van het risicoraamwerk binnen de governance van het fonds en heeft tot doel de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de functies binnen de governance te beschrijven. De governancestructuur van het pensioenfonds is in brede zin beschreven in de ABTN en vastgelegd in meer in detail in het huishoudelijk reglement.

2.2.1. Organisatiestructuur

De organisatie van het fonds kan schematisch als volgt worden weergegeven.

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie				
Raad van Toezicht	Verantwoordings- orgaan	Geschillencommissie (extern)		DNB en AFM
Pensioenbeheer en Financiële administratie (Appel Pensioen- uitvoering B.V.)	Bestuur			Externe Accountant (BDO)
Custodian (Bank of New York Mellon)	Commissies en Werkgroepen			Interne Audit Functie SFH: E. Mulder (insourcing) SFV: Mazars
Fiduciair Manager (Columbia Thread Needle)				Certificerend Actuaris (Willis Towers Watson)
				SFH en vervuller actuariële functie (Willis Towers Watson)
Vermogensbeheerders				Adviserend actuaris (Willis Towers Watson)
Pensioenjurist (Montae&Partners)				Privacy Officer (Montae&Partners)
Vertrouwenspersoon (Livp)				Compliance Officer (NCI)
Risicomanagement Invulling: SFH: S. Borghouts en vervuller: Sprenkels				

2.2.2. Bestuur

Het bestuur is (eind)verantwoordelijk voor de uitvoering van het primaire proces inclusief risicobeheersing. Het vertrekpunt hierbij is dat het bestuur besluiten neemt en (risicomanagement)beleid vaststelt. Het bestuur is tevens eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagementproces, de beheersing van de strategische en (niet-)financiële risico's en legt verantwoording af over de effectieve werking van het risicomanagementbeleid aan de deelnemers, de sleutelfunctiehouders, het verantwoordingsorgaan, de raad van toezicht en externe toezichthouders (certificerend actuaris, controlerend accountant, De Nederlandsche Bank, Autoriteit Financiële Markten en de Autoriteit Persoonsgegevens. Het bestuur heeft werkzaamheden gedelegeerd aan de aanwezige commissies.

2.2.2. Commissies en werkgroepen

Het fonds heeft commissies en werkgroepen ingericht.

Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie heeft als taak het bestuur te adviseren ten aanzien van het vermogensbeheer en balansmanagement in de ruimste zin van het woord. Hieronder valt, binnen het taakgebied van de commissie, in ieder geval het voorbereiden van het beleid en de eventuele actualisering daarvan alsmede de voorbereiding voor de selectie, de monitoring en evaluatie van uitbestedingspartijen. Qua risicobeheer ziet de beleggingsadviescommissie toe op de beheersing van de (niet-)financiële risico's inzake vermogensbeheer en de bijbehorende uitbestedingsrelaties zoals:

- Het analyseren van risico-drivers ten aanzien van alle risico's op het gebied van vermogensbeheer binnen het vastgestelde risicoraamwerk;
- het identificeren van nieuwe of gewijzigde risico's voor het fonds en de afstemming hierover met het bestuur.
- Het gebruik maken van beschikbare rapportages alsook van eigen bronnen, waaronder bronnen die informatie geven over ontwikkelingen van (de omgang met) risico's in de pensioensector;
- Het beoordelen van de bevindingen naar aanleiding van eventuele onderzoeken door regelgevende en/of toezichthoudende instanties;
- het rapporteren over de gemaakte analyses aan het bestuur en aan de commissie integraal risicomanagement.
- Het evalueren van de fiduciair- en vermogensbeheerders en beleggingscategorieën op basis van de afgesproken cyclus.

Zaken ter besluitvorming worden met het advies van de commissie, rekening houdend met het advies van de risicobeheerfunctie, voorgelegd aan het bestuur.

Pensioen- en communicatiecommissie

De Pensioen- en communicatiecommissie heeft als taak het bestuur te adviseren ten aanzien van wijzigingen in de (vastlegging en uitvoering) van de pensioenregeling in de ruimste zin van het woord. Hieronder vallen, binnen het taakgebied van de commissie, in ieder geval het voorbereiden van het beleid en de eventuele actualisering daarvan alsmede de voorbereiding voor de selectie, de monitoring en evaluatie van uitbestedingspartijen. Zaken ter besluitvorming worden met het advies van de commissie, rekening houdend met het advies van de risicobeheerfunctie, voorgelegd aan het bestuur. Op gelijke wijze heeft de commissie de taak communicatiebeleid uit te voeren overeenkomstig het door het bestuur afgegeven mandaat. Beleidsvoorstellen worden voorzien van een risico opinie welke de vervuller risicobeheer uitvoert. Tevens ziet de pensioen- en communicatiecommissie toe op de beheersing van de niet-financiële risico's met betrekking tot:

- Monitoring ontwikkelingen in wet- en regelgeving en het voldoen aan wet- en regelgeving, onder meer de Algemene Verordening Gegevensbescherming;
- Portefeuillehouderschap privacy;
- Het monitoring en evalueren van risico's, relevant voor het aandachtsgebied van de PCC;
- Het beoordelen van de ISAE3402 type II rapport van de administrateur;
- Het beoordelen van het rapport niet-financiële risico's van de administrateur;
- Het begeleiden van de uitvoering privacybeleid en gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA's).

Commissie integraal risicomanagement

De commissie integraal risicomanagement heeft als doel een adequaat integraal risicomanagementbeleid te waarborgen. De commissie integraal risicomanagement ziet in samenspraak met de sleutelfunctiehouder risicobeheer toe op een volledige, tijdige en correcte uitvoering van het risicomanagement door het bestuur.

De taken van de commissie integraal risicomanagement betreffen, binnen de kaders zoals door bestuur vastgesteld, de volgende onderwerpen op het gebied van integraal risicomanagement:

- Het gevraagd en ongevraagd aan het bestuur advies geven bij bestuursbesluiten op het terrein van integraal risicomanagement;
- Het voorbereiden, het begeleiden en kwaliteit bewaken van besluitvormingsstukken met betrekking tot integraal risicomanagement;
- Het faciliteren van het bestuur in het doorlopen van de gehele risicomanagementcyclus;
- Het fungeren als klankbord voor de Sleutelfunctiehouder risicobeheer;
- Het opstellen van en adviseren over uitbestedingsbeleid van het fonds;
- Het opstellen van en adviseren over IT-beleid en informatiebeveiligingsbeleid van het fonds;
- Het opstellen van en adviseren over de gedragscode van het fonds;
- Het evalueren van de (feitelijke), externe, vervuller risicobeheer beoordeling;
- Het evalueren van de externe compliance officer;
- Het monitoren en bewaken van uitvoering van het beleid t.a.v. integraal risicomanagement;

Onder monitoren en bewaken van uitvoering van het beleid worden de volgende taken begrepen:

- de commissie integraal risicomanagement ziet toe op en rapporteert over de juiste uitvoering van het door het bestuur vastgestelde risicomanagementbeleid, IT en informatiebeveiliging- en uitbestedingsbeleid;
- de commissie integraal risicomanagement toetst of de gemaakte afspraken t.a.v. risicobeheer in de door het fonds overeengekomen dienstverleningsovereenkomsten met derden worden nagekomen. De commissie beoordeelt in dat kader de van derden ontvangen rapportages en brengt daarover advies uit aan het bestuur;
- de commissie integraal risicomanagement beoordeelt de rapportage van de compliance officer en brengt daarover advies uit aan het bestuur;
- de commissie integraal risicomanagement ziet toe op de juiste toepassing van relevante wetgeving en van door de toezichthouders gegeven richtlijnen voor de uitvoering van het risicobeheer;
- de commissie integraal risicomanagement bewaakt de voortgang van afgesproken acties.

De voorzitter van de IRM-commissie is de sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie. De vervulling is uitbesteed aan Sprenkels & Verschuren B.V.

Klachtencommissie, geschillencommissie, jaarwerkcommissie en werkgroepen

Deze commissies respectievelijk de werkgroepen zijn adviserend en beleidsvoorbereidend richting het bestuur ook in relatie tot de uitvoering van het risicomanagementbeleid.

2.2.4. Uitbesteding fiduciair vermogensbeheer en pensioenbeheer

Het fiduciair vermogensbeheer alsmede een deel van het vermogensbeheer is uitbesteed aan de fiduciair beheerder Columbia Threadneedle Investments. De fiduciair beheerder monitort ook de uitvoering van de vastgoed- en hypotheekportefeuille welke wordt beheerd door Achmea Real Estate en Achmea Mortgage Funds. CTI, ARE en AMG rapporteren periodiek over de kwaliteit van dienstverlening en de beheerste en integere bedrijfsvoering.

Het bestuur heeft een administratieovereenkomst afgesloten met Appel Pensioenuitvoering voor de uitvoering van de pensioenadministratie, bestuursadvies, communicatie en juridische ondersteuning. Het fonds heeft service-afspraken gemaakt met Appel. Appel rapporteert periodiek over de kwaliteit van dienstverlening (SLA-rapportage) en het niveau van de beheerste en integere bedrijfsvoering (risico- en assurancerapportages).

De uitbestedingspartners hebben hun eigen verantwoordelijkheid voor het risicomanagement binnen hun eigen organisaties. BPF Beton beoordeelt het risicomanagement van de uitbestedingspartners bij het aangaan van de relatie en bij periodieke evaluatie op basis van het eigen normenkader.

De uitbestedingspartijen moeten het fonds in staat stellen altijd te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving.

2.2.5. Adviserend actuaaris

Het bestuur heeft een adviserend actuaaris aangesteld.

2.2.6. Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid. Het verantwoordingsorgaan geeft een oordeel over het handelen van het bestuur ten aanzien van het gevoerde beleid, waaronder het risicomanagementbeleid, het toekomstige beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd. Het oordeel over het gevoerde beleid van het verantwoordingsorgaan wordt opgenomen in het jaarverslag.

2.2.7. Raad van Toezicht

De raad van toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid, waaronder het risicomanagementbeleid, van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds onder andere het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging. Daartoe heeft de raad van toezicht (wettelijke) goedkeurings- en adviesrechten. Men neemt hierbij o.a. de code pensioenfondsen en codes voor goed bestuur mee. De raad van toezicht legt verantwoording af over de uitvoering van haar taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan en in het jaarverslag.

2.2.8. Sleutelfuncties

Op grond van artikel 143a Pensioenwet dient een pensioenfonds te beschikken over een risicobeheerfunctie, een interne auditfunctie en een actuariële functie. Het bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting van deze functies op een wijze die voldoet aan de vereisten zoals geformuleerd in de wet- en regelgeving. Daarbij mag het bestuur rekening houden met de omvang, de aard en de schaal en de complexiteit van de werkzaamheden van het fonds.

Risicobeheerfunctie

De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Ook heeft de risicobeheerfunctie een initiërende en adviserende rol bij het vormgeven van het risicobeheer. De sleutelhouder is de onafhankelijk bestuurder met expertise risicobeheer. Hij is tevens voorzitter van de commissie risicomanagement. De sleutelvervuller is extern belegd bij Sprenkels.

Interne auditfunctie

De interne auditfunctie is belast met het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Het bestuur heeft middels insourcen de heer E. Mulder (in dienst van Mazars) aangesteld als sleutelfunctiehouder interne audit. De sleutelfunctie vervuller is extern belegd bij Mazars.

Actuariële functie

De actuariële functie ziet onder meer toe op de berekeningen van de technische voorzieningen en premiestelling van het pensioenfonds. De certificerend actuaaris is zowel sleutelhouder als – vervuller van de actuariële functie.

2.2.9. Certificering en controle

De certificerend actuaris beoordeelt jaarlijks of het fonds heeft voldaan aan de eisen van het financieel toetsingskader en de verantwoording daarover in het jaarverslag. De controlerend accountant controleert gehele jaarrekening en steunt op het oordeel van de certificerend actuaris.

Het bestuur heeft een externe compliance officer aangesteld die onder andere de naleving van de gedragscode door de bestuursleden, leden van de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan (de verbonden personen) jaarlijks controleert.

2.2.10. Extern toezicht

Extern legt het fonds op verzoek verantwoording af aan De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële markten (AFM). Daarnaast legt het fonds op verzoek verantwoording af aan de Autoriteit persoonsgegevens (AP) ten aanzien van de naleving van de wettelijke vereisten op het gebied van privacy.

3. Integraal risicomanagement

3.1 Uitgangspunten

Het pensioenfonds wordt geconfronteerd met risico's. Het pensioenfonds hanteert integraal risicomanagement als een managementproces dat bijdraagt aan het realiseren van de strategische doelstellingen, rekening houdend met de relevante wet- en regelgeving en marktstandaarden. De missie, visie, kernwaarden en strategische doelstellingen zijn daarom het uitgangspunt voor de invulling van risicomanagement (de zogenaamde strategische beleidscyclus). Het doel van het risicomanagement is het realiseren van een beheerste en integere bedrijfsvoering die bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen door middel van een integrale aanpak die begint bij regie vanuit het bestuur: zorg dragen voor inrichting, werking, monitoring, evaluatie en terugkoppeling ten aanzien van risicomanagement in de bestuurlijke, primaire en secundaire processen én uitbestedingsrelaties. Daarbij wordt de onderlinge samenhang tussen beleids- en uitvoeringselementen afgestemd op de risicobeheersing.

Positie-van-integraal-risicomanagement

Het bestuur hanteert de volgende uitgangspunten:

- Het bestuur wordt geconfronteerd met risico's en kiest bewust voor de mate waarin het risico's neemt passend bij de gedefinieerde risicohouding zodat het bijdraagt aan de realisatie.
- Risicobeheersing is een integraal onderdeel van de besturing en monitoring op uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds. Strategische, financiële en niet-financiële risico's worden, geanalyseerd op kans en impact en daar waar mogelijk en wenselijk beheerst.
- De risico's die er zijn worden zo evenwichtig mogelijk aan alle belanghebbenden toegedeeld.
- Het pensioenfonds belegt en neemt beleggingsrisico in het belang van de deelnemers. Het bestuur is van mening dat beleggingsrisico, gemiddeld genomen, op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement en noodzakelijk is om een optimaal pensioenresultaat te realiseren.
- Het pensioenfonds accepteert weinig tot geen risico in de uitvoering van het beleidsproces en het pensioenbeheer omdat risico niets bijdraagt aan het niveau van de beheerste en integere bedrijfsvoering

3.2 Risicohouding

De risicohouding is een reflectie van de diversiteit aan de bestuurderstafel. De risicohouding vormt de basis voor de bepaling van de risicobereidheid en risicotolerantie voor het fonds. De risicohouding kan verschillen voor het fonds in zijn geheel respectievelijk de financiële en niet financiële risico's. De risicohouding is uit te drukken volgens onderstaande 5-puntsschaal.

Het bestuur heeft de risicohouding vastgesteld voor de onderstaande onderdelen.

Onderdeel	Risicohouding
<i>Financiële fondsonderwerpen</i> (balansmanagement)	Gebalanceerd (3)
<i>Niet-financiële onderwerpen</i> (pensioenuitvoering, communicatie, IT, reputatie, integriteit, compliance, Governance)	Kritisch (2)
<i>BPF Beton in het geheel</i>	Gebalanceerd (3)

Financiële onderwerpen

De risicohouding voor financiële onderwerpen is 'Gebalanceerd (3)' omdat financieel risico lonend kan zijn. Het pensioenfonds belegt en neemt beleggingsrisico in het belang van de belanghebbenden. Het bestuur is van mening dat beleggingsrisico, gemiddeld genomen, op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement en noodzakelijk is om een optimaal pensioenresultaat te realiseren. Het pensioenfonds belegt prudent, dat wil zeggen: neemt alleen risico's die het begrijpt en beheerst.

Niet-financiële onderwerpen

Het bestuur heeft de risicohouding bepaald voor niet-financiële risico's en daarbij de onderstaande uitgangspunten gehanteerd:

- de deelnemers van het fonds moeten kunnen vertrouwen op de juistheid en de volledigheid van de administratie en de pensioenuitkeringen;
- de bescherming van de persoonsgegevens;
- de zorgvuldigheid van de communicatie;
- integere en beheerste bedrijfsvoering binnen het fonds(bestuur) en bij de uitbestedingspartijen;
- integriteit.

De risicohouding voor niet-financiële risico's is gesteld op 'Kritisch (2)' omdat niet-financieel risico nimmer positief kan worden beloond.

Risicohouding conform het Financieel Toetsingskader

Eenmaal per drie jaar bepaalt het bestuur in samenspraak met de cao-partijen en het verantwoordingsorgaan, mede namens de deelnemers en de pensioengerechtigden, de risicohouding van het fonds volgens het nieuw Financieel Toetsingskader. Het fonds is wettelijk verplicht de risicohouding te concretiseren in kwantitatieve maatstaven.

De in het FTK bedoelde risicohouding vorm het kader voor:

- De aanvaarding van de opdracht van sociale partners door het pensioenfonds.
- Het vaststellen van het beleid, bijvoorbeeld het strategisch beleggingsbeleid.
- De verantwoording achteraf van het fondsbestuur over het gevoerde beleid.

De risicohouding is voor het laatst in 2019 gedefinieerd voor de korte en lange termijn:

Lange termijn

- Gericht op een zo'n hoog mogelijk pensioenresultaat;
- Minimaal kostendekkende premie om nominale pensioenen in te kunnen kopen;
- Een hogere premie dan minimaal kostendekkend ter verhoging van het pensioenresultaat is acceptabel binnen het door cao-partijen vastgestelde premiebudget;
- Enig risico nemen om een zo goed mogelijk rendement op de beleggingen te halen;
- Een beleggingsmix met een (te) hoog risicoprofiel is niet gewenst.

Korte termijn

- Is gericht op het zoveel mogelijk voorkomen van een verlaging;
- Een eventuele verlaging dient zo beperkt mogelijk gehouden te worden, hetgeen pleit voor een zo groot mogelijke spreidingsperiode, tenzij dit financieel onverantwoord is.
- Het bestuur heeft de risicohouding voor de korte termijn gekwantificeerd naar een strategische beleggingsportefeuille met een maximaal Vereist Eigen Vermogen (VEV) van 115,7%. Dit is het VEV per 31 december 2023, zoals gehanteerd in het Herstelplan 2024. De risicohouding is in 2023 opnieuw beoordeeld. Als richtlijn geldt dat dit eens in de drie jaar gebeurt. Om moverende redenen kan van deze termijn worden afgeweken. Resultaat van de beoordeling door de SF houder en vervuller risicobeheer, de IRM-commissie en het bestuur is dat de uitgangspunten en beginselen voor de risicohouding ongewijzigd van kracht zijn. Besloten is de geldende risicohouding intact te laten. Bij de transitie naar de nieuwe pensioenregeling in het kader van de Wet toekomst pensioenen, wordt de risicohouding opnieuw beoordeeld en in samenspraak met de cao-partners vastgesteld.

3.3 Risico assessment

Het bestuur sluit met zijn risicobeleid aan bij het systeem van de door DNB gehanteerd risico gebaseerd toezicht. De Nederlandsche Bank stelt in haar regelgeving expliciete eisen aan risicomanagement en hanteert daarbij een aanpak van risicoanalyse en risicomitigatie in haar toezicht.

Het fonds maakt onderscheid naar strategische en operationele risico's.

3.3.1. Strategische risico's

Risicomanagement begint bij het strategisch proces waarin de missie, visie, kernwaarden en strategische doelstellingen worden bepaald en uiteindelijk het uitgangspunt voor risicomanagement

zijn. Door te beginnen bij het strategisch proces, beoogt risicomanagement bij te dragen aan de geloofwaardigheid en continuïteit van het fonds. Strategische risico's zijn die risico's die het realiseren van de strategische doelstellingen kunnen belemmeren of blokkeren.

Het bestuur heeft de volgende vier strategische risico's geformuleerd:

1. Het risico op aanhoudende lage rente en/of tegenvallende rendementen waardoor het fonds niet binnen de wettelijke termijn voldoende herstelt en de pensioenrechten en -aanspraken moet korten.
2. Het risico van toenemende complexiteit van de pensioenregeling en het daarmee samenhangende kostenniveau, dat niet valt uit te leggen, waardoor het draagvlak daalt/verdwijnt bij werkgevers en werknemers.
3. Het risico op ontwikkelingen in de bedrijfstak waardoor het aantal actieve deelnemers daalt, het draagvlak verdwijnt en de vergrijzing in het fonds toeneemt.
4. Het risico dat politieke besluitvorming die van invloed is op de pensioenuitvoering, de pensioenwaardering, de governance vereisten, het beleid of de regeling, de missie van het fonds in gevaar brengen.

3.3.2. Operationele risico's

Naast de strategische risico's onderkent het fonds ook risico's op operationeel niveau (ook wel de zogenaamde FIRM-risico's). Het bestuur neemt deze onderverdeling van risico's alsmede de onderlinge samenhang als uitgangspunt voor zijn analyse.

Risicocategorieën	
Financiële risico's	Niet-financiële risico's
1. Matching-/rente	1. Omgeving
2. Markt inclusief ESG	2. Operationeel
3. Krediet	3. Uitbesteding
4. Verzekeringstechnisch	4. IT
	5. Integriteit
	6. Juridisch
	7. Governance

Integriteitsrisico's

De risicocategorie Integriteitsrisico's is verder nader uitgewerkt tot de risico's zoals vermeld in onderstaande tabel. Periodiek herijkt het bestuur deze risico's dat ook wel bekend staat als de systematische integriteit risico analyse (SIRA).

Systematische Integriteitsrisico analyse	
1. Belangenverstrengeling	7. Maatschappelijk onbetamelijk gedrag
2. Voorwetenschap	8. Ontduiken of ontwijken van fiscale wetgeving
3. Witwassen	9. Cybercrime
4. Terrorismefinanciering	10. Omzeilen sanctiewetgeving
5. Externe fraude	11. Corruptie (omkoping)
6. Interne fraude	12. Marktmanipulatie

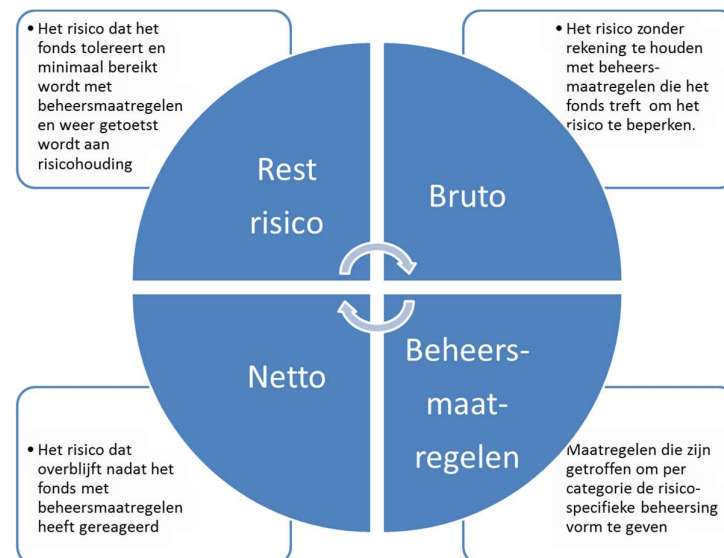
IT-risico's

De risicocategorie IT is verder nader uitgewerkt tot 13 risico's zoals vermeld in onderstaande tabel. Periodiek herijkt het bestuur deze risico's dat ook wel bekend staat als de systematische integriteit risico analyse (SIRA).

IT-risico analyse	
1. Fouten door menselijk handelen	6. Cyberrisico
2. Fraude	7. Kostenbeheersing IT
3. Kennis over programmatuur	8. Continuïteit IT landschap uitvoerder
4. Complexiteit interfaces en applicaties	9. Business continuïty management
5. End user computing	10. Toegang tot systemen

3.3.3. Wijze van risico-analyse

De geïdentificeerde risico's worden kwalitatief beoordeeld op basis van de waarschijnlijkheid van het optreden van het risico en de impact daarvan op het behalen van de doelstellingen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen het bruto risico en het netto risico. De volgende figuur geeft het proces van risico-analyse kort weer. Het beoordelen van de kans en impact gebeurt op basis van een vijf-puntsschaal zoals getoond in bijlage 1.

Het bruto risico is het risico zonder rekening te houden met eventuele beheersmaatregelen die het bestuur treft om de waarschijnlijkheid en/of impact te beperken. Het bruto risico is onafhankelijk van de risicohouding die het fonds heeft geformuleerd.

Ten aanzien van het bruto risico worden vanuit het restrisico van het bestuur vier mogelijke reacties onderscheiden:

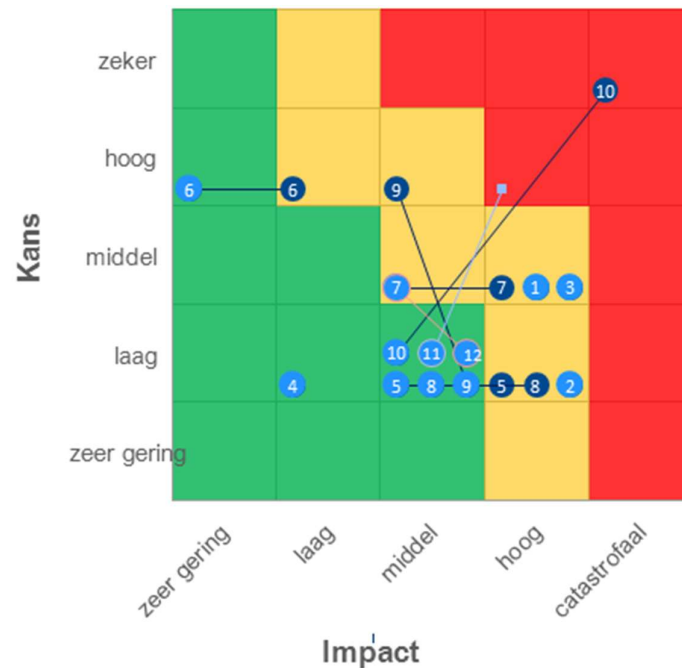
- het risico accepteren;
- het risico reduceren door het nemen van aanvullende beheersmaatregelen;
- het risico vermijden door de activiteiten die geraakt worden door het risico te staken;
- het risico overdragen.

Het netto risico is het risico dat overblijft nadat het bestuur gereageerd heeft op de bruto risico's.

Indien het bestuur het netto risico vanuit de risicotolerantie van het fonds (nog) niet acceptabel vindt, definieert het bestuur aanvullende acties om tot de restrisico te komen. Dit is een continu proces.

Het fonds heeft voor de strategische, operationele en SIRA de bovenstaande risico-analyse uitgevoerd. Periodiek wordt deze risico-analyse herijkt. De risico-analyse is vastgelegd in het risicoregister.

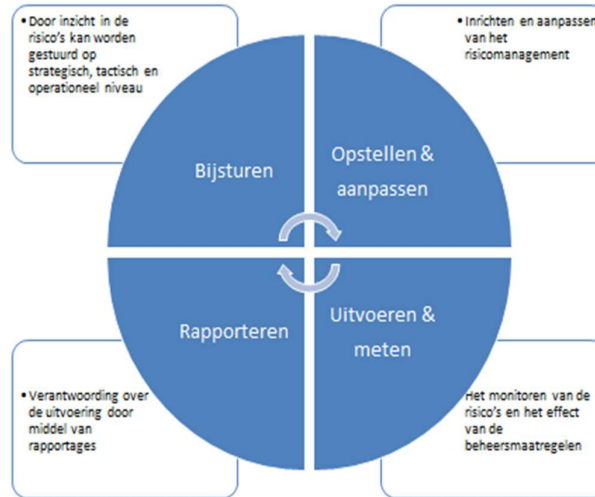
Dit proces resulteert in een risicorapportage waarin de bruto- en netto risico's, gekoppeld aan de beheersmaatregelen, inzichtelijk zijn. De risico inschattingen worden volgens onderstaand figuur weergegeven (risk dashboard uit de Risk 1-2-3). Waarbij de loop van de pijl aangeeft wat het effect is van het bruto risico (donkerblauwe bol) met een beheersmaatregel naar het netto risico (lichtblauwe bol).

De bovenstaande figuur betreft een totaal overzicht van de risico analyse.

3.3.4. Monitoring

Risico's, risicoreactie, beheersmaatregelen e.d. kunnen wijzigen naar aanleiding van interne en externe ontwikkelingen, maar ook door nieuwe inzichten. De beheercyclus van het integraal risicomanagement bestaat uit de volgende fasen:

3.4. Eigen risicobeoordeling (ERB)

De ERB is een proces dat uitmondt in een document dat een beschrijving geeft van het risicoprofiel van het pensioenfonds, een beoordeling van de financieringsbehoeften en een beoordeling van de risico's rondom indexatie. Het wettelijk kader voor de ERB is artikel 18b van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. Het bestuur gebruikt de uitkomsten van de ERB, vanaf het moment dat deze beschikbaar zijn, bij de (strategische) besluitvorming. Een beschrijving van de wijze waarop dit plaatsvindt is opgenomen in het ERB-beleidsdocument. Het fonds heeft in het beleidsdocument ERB vastgelegd hoe zij de eigenrisicobeoordeling uitvoert, de frequentie en governance.

3.5. Inrichting risicomanagementproces

Het bestuur heeft de risk assessment voor de (niet-)financiële risico's (inclusief het integriteitsrisico) opgesteld en vertaald in een risicorapportage. De risicorapportage geeft een integraal en geactualiseerd overzicht van de risico's die Bpf Beton loopt.

Jaarlijks worden de strategische, de financiële en de niet-financiële risico's besproken en waar nodig herijkt rekening houdend met interne en externe omgevingsfactoren. Daarbij worden eventuele nieuwe risico's toegevoegd en bestaande risico's opnieuw ingeschat op kans en impact. Bovendien wordt dan nagegaan of de beheersmaatregelen nog voldoende zijn.

Daarnaast vindt er periodiek een herijking plaats van het integraal risicomanagement plaats. Bij deze herijking wordt stilgestaan bij de missie, visie, kernwaarden, strategische doelstellingen, de risicohouding (financieel en niet-financieel), de governance, en de context van het fonds.

Het bestuur ziet het integraal risicomanagement als een continu proces van identificeren-inschatten-beheersmaatregelen treffen-monitoren-borgen-rapporteren-bewaken. Strategische beleidsvoorstellen die door de commissies worden voorgelegd ter bekrachtiging van het bestuur worden voorzien van een risicoparagraaf dit is opgesteld door de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

De commissie integraal risicomanagement stelt jaarlijks een jaarplan op. Dit jaarplan maakt integraal onderdeel uit van het beleidsdocument integraal risicomanagement. Het jaarplan gaat in op de (tijds)planning en de verdeling van de verantwoordelijkheden. Het jaarplan treft u in bijlage 2.

De sleutelfunctiehouder risicobeheer rapporteert op kwartaalbasis de effectieve werking van het risicomanagement beleid aan het bestuur (Risk 1-2-3 rapportage).

Jaarlijks verantwoordt het bestuur de effectieve werking van het risicoraamwerk inclusief onderdelen die voor verbetering in aanmerking komen in het jaarverslag.

3.6 Volwassenheidsniveaus en ambitie van het bestuur

De wijze waarop een bestuur van een pensioenfonds omgaat met het integraal risicomanagement kent vier volwassenheidsniveaus:

Niveau 1: Ad hoc risicomanagement

Het fonds heeft geen of incidenteel risicomanagement. Problemen worden pas opgelost als ze zich voordoen. Er is geen rapportage en monitoring met betrekking tot het risicomanagement.

Niveau 2: Reproduceerbaar en informeel risicomanagement

Het fonds heeft het integraal risicomanagement geprofessionaliseerd en maakt gebruik van de kennis die eerder is opgedaan. Beslissingen worden genomen op basis van ervaring, maar zijn partieel en veelal informeel. Er is geen structurele risicorapportage en het bestuur bespreekt risico's op basis van gebeurtenissen.

Niveau 3: Gestructureerd en geformaliseerd risicomanagement

Het fonds heeft de belangrijkste processen en maatregelen gestandaardiseerd en geformaliseerd. Op basis van een risicorapportage wordt het risicomanagement periodiek in het bestuur besproken.

Niveau 4: Geïmplementeerd en periodiek geëvalueerd risicomanagement

Het fonds meet de kwaliteit van het ontwikkelproces, zodat kan worden bijgestuurd. De risicorapportage wordt periodiek en aantoonbaar besproken in het bestuur en de stakeholders.

Ambitie van het bestuur

Het integraal risicomanagementbeleid is naar de mening van het bestuur een continu proces waarbij het DNB risicovolwassenheidsniveau 3 het minimale streven is.

Het integraal risicomanagement is een vast punt op de bestuursagenda en bij de vastlegging van besluiten en overwegingen worden de mogelijke risico's besproken.

Bijlage 1 Kans en impact

Voor de gehanteerde kans en impact schaalverdeling (1 tot en met 5) is de volgende kwalificatie gehanteerd.

Schaal	Kans - omschrijving	Nadere invulling
1	Zeer gering	Onwaarschijnlijk dat dit risico optreedt in de komende 36 maanden
2	Laag	Mogelijk dat dit risico optreedt in de komende 36 maanden
3	Middel	Mogelijk dat dit risico optreedt in de komende 12 maanden
4	Hoog	Vrijwel zeker dat dit risico optreedt in de komende 12 maanden
5	Zeker	Vrijwel zeker dat dit risico meer dan eenmaal optreedt in de komende 12 maanden

Bij kans hoort ook, ter nadere onderbouwing, het kijken naar het verleden (het feit dat een bepaald risico zich al wel of juist niet heeft voorgedaan zegt iets over de kans)

Schaal	Impact - omschrijving	Nadere invulling
1	Zeer gering	Minimale impact op het bereiken van de missie / doelstellingen
2	Laag	Kleine impact op het bereiken van de missie / doelstellingen
3	Middel	Middelmatige impact op het bereiken van de missie / doelstellingen
4	Hoog	Sterk verminderde mogelijkheid om de missie / doelstellingen te behalen
5	Catastrofaal	Missie/doelstellingen onhaalbaar

Bijlage 2 Jaarplan 2024

Data overleg gremia BPF Beton	26-jan Bestuur	30-jan PCC	30-jan IRM-cie	23-feb Bestuur	29-feb BAC	5-mrt IRM-cie	5-mrt PCC	22-mrt Bestuur	22-mrt Jaarwerk	12-apr Studiedag	26-apr Bestuur	31-mei BAC	14-jun Bestuur	28-jun Studiedag	12-jul Bestuur	16-jul IRM-cie	16-jul PCC	28-aug PCC	28-aug IRM-cie	6-sep BAC	20-sep Bestuur	4-okt Studiedag	18-okt Bestuur	1-nov Bestuur	12-nov PCC	12-nov IRM-cie	15-nov BAC	29-nov Bestuur	13-dec Bestuur
Werkzaamheden																													
Reguliere werkzaamheden																													
- Opstellen voorlegger bij beleidsvoorstellen	X			X	X			X			X	X	X		X				X	X	X		X	X		X	X	X	X
- Voorbereiden IRM-com. vergaderingen i.o.v. voorzitter IRM CIE			X			X										X			X							X			
- Jaarverslag - concept risicomanagement paragraaf reviewen									X																				
- Advies risicoraamwerk in relatie tot wet- en regelgeving respectievelijk toezichtsthema's DNB 2024: WTP, ESG risico, DORA en integriteit										X																			
- IRM-jaarkalender			X																							X			
- monitoren opvolging acties uit ERB-rapport (o.a. cyberweerbaarheid bij Appel)						X																							
Financieel																													
- beoordelen kwartaalrapportages CTI					X							X								X							X		
- beoordelen ISAE 3402 type II rapportage CTI												X																	
- beoordelen niet-financiële rapportages CTI					X							X								X							X		
- aanwezig bij vergadering en voorbereiding in onderlinge afstemming met BAC					X							X								X							X		
- Afstemmingsmoment met SFH bij opsturen oordelen BAC					X							X								X							X		
Niet-financieel																													
- beoordelen operational dashboard Appel pensioenuitvoering							X									X	X	X							X				
- beoordelen Risicorapportage (2e-lijn) Appel pensioenuitvoering						X									X				X							X			
- beoordelen assurancerapportages Appel pensioenuitvoering							X									X													
- Evaluatie en herijken SIRA (in 2024 met NCI en IRM-commissie)																X			X										
- Overleg risicomanagement Appel pensioenuitvoering met gezamenlijke klanten (zodra dit is ingepland)																													
Monitorende werkzaamheden																													
- Rapportage Risk 1-2-3 verstrekken op kwartaalbasis						X										X			X							X			
Eenmalige werkzaamheden																													
DNB thema's o.b.v DNB toezichtagenda 2023:																													
- monitoren beheerste uitvoering van het programma implementatie Wtp (uitgevoerd door WTW) binnen de risicobereidheid van het fonds.						X										X			X							X			
- Periodieke beoordeling (minimaal 4x in 2024) van de risico-analyse en beheersing opgesteld door het projectteam. Inclusief datakwaliteit.																													
- mogelijke aanvullende onderwerpen uit het SFH-overleg met Appel. Concrete onderwerpen zijn thans nog niet bekend.						-										(X)			(X)							(X)			
- het vervaardigen van risicobeoordelingen als onderdeel van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.						(X)										(X)			(X)							(X)			
- aandacht voor (tenminste één) van de overige toezichtthema's zijnde ESG, DORA en integriteit										X												X							
- GAP-analyse DORA + aanvraag toereikende assurancerapportages															X			X											
- (monitoren) invulling gaps DORA																		X			X					x		X	
ERB																													
- ERB in relatie tot ALM en WTP werkzaamheden	X																												
- Vaststellen beleid, strategie en te onderzoeken scenario's													X			X													
- Uitwerking scenario's en voorlopige score																		X	X	X									
- Definitieve score en vaststellen document																					X								
Jaarlijkse evaluatie																													
- vervulling sleutelfunctie risicomanagement door S&V (begeleiding IRM-commissie, ondersteuning vermogensbeheer, afstemming werkzaamheden in relatie tot budget).						X																							X

Financieel crisisplan

Het bestuur van het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie heeft een financieel crisisplan opgesteld. Het pensioenfonds is hiertoe verplicht op grond van artikel 145 lid 2 van de Pensioenwet. In artikel 29b van het Besluit FTK is opgenomen wat een crisisplan in ieder geval omvat. Een financieel crisisplan geeft een beschrijving van maatregelen die een fonds op korte termijn zou kunnen inzetten indien de dekkingsgraad zich bevindt op of zeer snel beweegt richting kritieke waarden waardoor het realiseren van de doelstelling van het pensioenfonds in gevaar komt.

In dit financieel crisisplan is beschreven hoe het fonds omgaat met een door het bestuur vooraf beschreven crisissituatie. Overigens betekent dit niet dat het plan in een crisissituatie kant en klaar uitgevoerd moet worden. Het bestuur zal de concrete maatregelen altijd afstemmen op de aard van de crisis en de omstandigheden van dat moment. Dit financieel crisisplan is opgesteld met de kennis van heden over de financiële risico's van het pensioenfonds.

Het bestuur van het fonds beschrijft in dit rapport de totstandkoming van het crisisplan en het uiteindelijke plan.

1 Inleiding

Dit inleidende hoofdstuk gaat in op de procedure die het bestuur heeft gevolgd om tot een crisisplan te komen.

Wat is een crisisplan?

In dit crisisplan legt het bestuur vast:

- wat zij onder een crisissituatie verstaat;
- welke risico's een bedreiging vormen; (marktrisico in brede zin, renterisico, instorten aandelenmarkt)
- welke acties worden ondernomen indien het fonds in een crisissituatie komt;
- welke maatregelen het bestuur in een crisissituatie kan nemen;
- welke partijen er bij de oplossingsmogelijkheden betrokken zijn;
- hoe het besluitvormingsproces loopt;
- hoe er over dit besluitvormingsproces wordt gecommuniceerd.

Het fonds is met het crisisplan voorbereid op mindere tijden.

Verskil tussen crisisplan en herstelplan

Een herstelplan is uitsluitend gericht op het weer op peil brengen van de (beleids)dekkingsgraad. Een crisisplan is, anders dan een herstelplan, juist breder gericht en niet alleen op het weer op peil brengen van de dekkingsgraad.

Dit crisisplan geeft aan in welke situaties of bij welke grenswaarden:

- het bestuur maatregelen overweegt;
- wat de aard van die maatregelen is;
- hoe zij concreet en materiële vorm krijgen (besluitvormingsproces en informatieproces);
- hoe de maatregelen uitgevoerd worden.

Bij het opstellen van het plan heeft het bestuur zeer nadrukkelijk aandacht besteed aan een evenwichtige belangenafweging van alle betrokkenen bij het nemen van maatregelen.

Tien vragen

In dit crisisplan geeft het bestuur een antwoord op de volgende vragen:

1. Wanneer is er sprake van een crisis of dreiging van een crisis?
2. Welke risico's kunnen leiden tot een crisis?
3. Bij welke dekkingsgraad kan het fonds er zonder korten niet meer uitkomen?
4. Welke maatregelen staan ter beschikking?
5. Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen?
6. Wat is het financiële effect van de maatregelen?
7. Op welke wijze wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging?
8. Hoe en wanneer wordt met de belanghebbenden gecommuniceerd in een crisissituatie?
9. Hoe werkt het besluitvormingsproces?
10. Hoe wordt de periodieke toetsing van het crisisplan vormgegeven?

Gevolgte procedure om te komen tot een crisisplan

Het bestuur heeft vier stappen gevolgd om tot dit crisisplan te komen:

- Stap 1: Inventarisatie
- Stap 2: Selectie
- Stap 3: Prioritering

- Stap 4: Afronding

Stap 1: Inventarisatie

In de eerste stap heeft het bestuur een inventarisatie uitgevoerd. Aan het einde van deze stap beschikte het bestuur over de volgende informatie:

- mogelijke definities van crisissituaties;
- inzicht in de omstandigheden waarin een crisissituatie zich zou kunnen voordoen;
- analyse van de dekkingsgraad waarbij herstel 'zonder te korten' niet meer mogelijk is;
- een overzicht van mogelijke crisismaatregelen;
- het financiële effect van mogelijke crisismaatregelen;
- de effecten van de crisismaatregelen op de verschillende belanghebbenden;
- de wettelijke eisen waar het fonds minimaal aan moet voldoen;
- een overzicht van de formele besluitvormingsprocessen bij het nemen van crisismaatregelen.

Stap 2: Selectie

In de tweede stap heeft het bestuur een selectie gemaakt uit alle mogelijke crisismaatregelen die volgden uit de eerste stap. Het bestuur heeft in de selectie rekening gehouden met de financiële effectiviteit, evenwichtige belangenafweging en realistische inzet van de crisismaatregelen.

Stap 3: Prioritering

Het doorlopen van stap 1 en 2 heeft onder meer geleid tot een lijst van maatregelen die denkbaar en haalbaar zijn om in te zetten. Vervolgens heeft het bestuur benoemd onder welke voorwaarden een bepaalde maatregel kan worden ingezet.

Stap 4: Afronding

Na het doorlopen van stap 1 tot en met 3 heeft het bestuur het daadwerkelijke plan geformuleerd. Het bestuur geeft met het plan inhoud aan de te hanteren ondergrenzen, te nemen maatregelen en te volgen consultatie- informatie- en besluitvormingsprocessen.

Het benoemen van de belangenafweging

Het bestuur benadrukt dat evenwichtige belangenafweging bij de te nemen crisismaatregelen voorop staat. Hieraan geeft het bestuur invulling door de lasten van de crisismaatregelen zo evenwichtig mogelijk te verdelen over deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en werkgevers. Daarnaast houdt het bestuur rekening met de verdeling van de lasten tussen jongeren en ouderen én hoge en lage inkomens.

Periodieke toetsing

Periodiek zal het bestuur het financieel crisisplan toetsen en eventueel aanpassen aan de hand van de dan geldende situatie.

2 Stap 1: Inventarisatie

Dit hoofdstuk geeft de uitgangspunten weer van de berekeningen zoals deze zijn gepresenteerd in de volgende hoofdstukken. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de financiële positie van het fonds, de kritieke dekkingsgraad en de definitie van een crisis of dreiging daarvan.

Aannames

Uitgangspunten voor de bepaling van de effectiviteit van een maatregel is de financiële positie ultimo 2023. De dekkingsgraad is ultimo 2023 gelijk aan 110,1% . In de prognoses is voor de ontwikkeling van de verplichtingen gerekend met de rentetermijnstructuur (RTS) en de daaruit afgeleide forwardcurves zoals DNB ultimo 2023 heeft gepubliceerd. Voor het rendement op de beleggingen hanteert het bestuur de rendementscurve die gebaseerd is op de maximale parameters voorgeschreven door de Commissie Parameters (geldend vanaf 1 januari 2024) en de (lange termijn) strategische beleggingsmix.

De grondslagen voor de technische voorziening zijn zoals beschreven in hoofdstuk 5 van de Abtn. Het premiebeleid is beschreven in hoofdstuk 5, het beleggingsbeleid in hoofdstuk 6 en het toeslagbeleid in hoofdstuk 7.

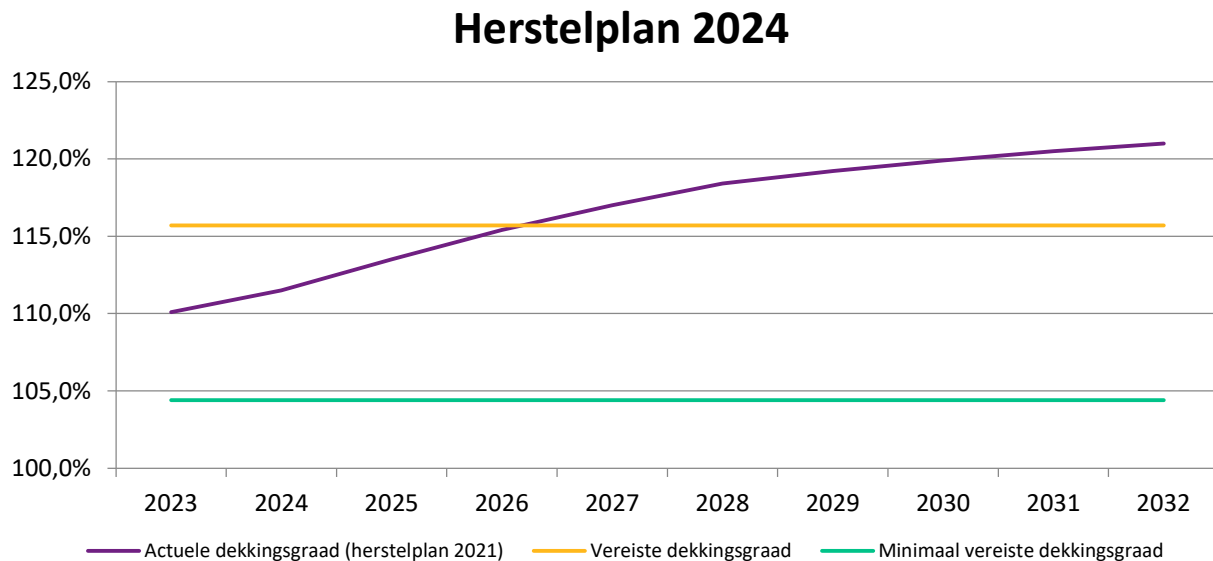
Evaluatie Herstelplan

Het fonds verkeert op 1 januari 2024 in een situatie van tekort en er is een herstelplan van kracht. De volgende tabel geeft het dekkingsgraadsjabloon weer.

Jaar	DG primo	Premie	Uitkering	Indexering	Rente- termijn- structuur	Over- rendement	Overig	DG ultimo	Beleids- dekkings- graad ultimo
		M1	M2	M3	M4	M5	M6		
	%	Delta %- punt	Delta %-punt	Delta %-punt	Delta %-punt	Delta %-punt	Delta %-punt	%	%
2024	110,1	0,2	0,2	-0,1	0,0	1,2	-0,1	111,5	110,8
2025	111,5	0,0	0,2	-0,1	0,0	1,9	0,0	113,5	112,6
2026	113,5	-0,1	0,3	-0,2	0,0	2,0	-0,1	115,4	114,4
2027	115,4	-0,2	0,3	-0,4	0,0	2,0	-0,1	117,0	116,1
2028	117,0	-0,3	0,4	-0,5	0,0	1,9	-0,1	118,4	117,5
2029	118,4	-0,7	0,4	-0,7	0,0	1,9	-0,1	119,2	118,5
2030	119,2	-0,8	0,5	-0,8	0,0	1,9	-0,1	119,9	119,2
2031	119,9	-0,8	0,5	-0,8	0,0	1,8	-0,1	120,5	119,9
2032	120,5	-0,9	0,5	-0,9	0,0	1,8	0,0	121,0	120,3
2033	121,0	-0,9	0,6	-0,9	0,0	1,8	-0,3	121,3	120,7

Op basis van de gehanteerde veronderstellingen zal de beleidsdekkingsgraad in de loop van 2027 naar verwachting boven het niveau van de vereiste dekkingsgraad (115,7%) uitkomen. De beleidsdekkingsgraad ligt aan het einde van het herstelplan naar verwachting boven het niveau van de vereiste dekkingsgraad. Hierbij is sprake van een (gedeeltelijke) toeslagverlening vanaf 2024 en is er naar verwachting geen sprake van het moeten toepassen van een (on)voorwaardelijke korting. Zolang er sprake is van een beleidsdekkingsgraad die lager is dan de vereiste dekkingsgraad wordt het herstelplan jaarlijks geactualiseerd.

In onderstaande grafiek staat de verwachte ontwikkeling van de actuele dekkingsgraad ultimo jaar grafisch weergegeven

Kritieke dekkingsgraad

Bij welke dekkingsgraad kan Bpf Beton er zonder korten niet meer uitkomen?

Binnen het FTK zijn twee verschillende vormen van kortingen mogelijk:

- Kortingen die noodzakelijk zijn om te borgen dat de beleidsdekkingsgraad aan het einde van de (wettelijke) hersteltermijn minimaal gelijk is aan het vereist vermogen behorende bij de strategische beleggingsmix;
- Kortingen die noodzakelijk zijn om te borgen dat het fonds niet meer dan 6 meetmomenten achtereen zich in een situatie bevindt dat de beleidsdekkingsgraad én waarbij de actuele dekkingsgraad op het laatste evaluatiemoment lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

Vandaar dat voor deze beide situaties de kritieke dekkingsgraden voor verschillende niveaus van marktrente zijn berekend, waarbij voor de betrokken situatie op basis van het huidige beleid het fonds nog net in staat is te herstellen. Vervolgens is de kritieke dekkingsgraad bepaald als de maximale dekkingsgraad voor de verschillende niveaus van marktrente en verwacht rendement voor één van de twee hiervoor aangegeven situaties, waarbij het fonds zonder aanvullende maatregelen of korten nog net herstelt.

De zogenaamde kritieke dekkingsgraad (de dekkingsgraad waarbij herstel zonder korten nog net mogelijk is) en het kritieke pad zijn mede afhankelijk van de stand van de rente en het te verwachten rendement. Het saldo van het verwacht rendement en de (1-jaars) rekenrente in enig jaar is het overrendement. Dit leidt tot de volgende tabel met kritieke dekkingsgraden.

	1/1/2024	Scenario A	Scenario B	Scenario C
Rente	Herstelplan	RTS +/- 1%	RTS +/- 2%	Herstelplan
Rendement	Herstelplan	Herstelplan	Herstelplan	Rendement +/- 1%
Kritieke DG				
- geen toeslagverwachting	98%	101%	104%	109%
- rekening houdend met toeslagverwachting	97%	102%	105%	112%
Kritieke pad				
Ultimo 2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Zoals aangegeven betreft de kritieke dekkingsgraad de grens van de feitelijke dekkingsgraad waarbij het fonds zonder aanvullende maatregelen (o.a. afwijken toeslagbeleid en korten) geen herstel van de beleidsdekkingsgraad tot de vereiste dekkingsgraad binnen de looptijd van het herstelplan kan aantonen. Per 1 januari 2024 bedroeg de kritieke ondergrens circa 98% (rekening houdend met toekomstige toeslagverlening). Hierbij gelden de uitgangspunten voor het herstelplan per 1 januari 2024 en een hersteltermijn van 10 jaar.

Hierbij is uitgegaan van een feitelijke premie van 19,2% en een opbouwpercentage van 1,875%. Bij een lagere rente heeft deze premie en opbouw een fors verlagend effect op de dekkingsgraad omdat de actuariale prijs van opbouw dan duurder is. In werkelijkheid zou in deze situaties realistisch gezien eerder gekozen worden om de premie te verhogen of de opbouw te verlagen en zal de dekkingsgraad minder snel dalen als gevolg van premie en opbouw.

Het kritieke pad wordt gevormd door de feitelijke dekkingsgraad waarbij, naar verwachting, na vijf achtereenvolgende (jaarlijkse) evaluatiemomenten (zes meetmomenten) in het herstelplan de minimaal vereiste dekkingsgraad nog net wordt behaald. De actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad van het fonds zijn per 31 december 2023 hoger dan het MVEV.. Gezien de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel zal een korting uit hoofde van de maatregel MVEV niet meer voorkomen. Dit is daarom niet van toepassing.

Transitie FTK

Het pensioenfonds maakt geen gebruik van het transitie FTK.

Definitie crisis

Het fonds heeft ten doel binnen de werkingssfeer de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden. Rekening houdend met de verplichtingen kiest het bestuur het beleggingsbeleid dat het meest aansluit aan deze doelstelling. Belangrijke input hierbij zijn de risicohouding en de resultaten van de ALM studie. Een crisissituatie kan worden gedefinieerd als een situatie waarbij de hiervoor aangegeven doelstelling niet of slechts gedeeltelijk gerealiseerd kan worden.

In geval van een gezonde economische situatie zal de dekkingsgraad normaal gesproken hoger zijn dan de dekkingsgraad behorende bij het vereist vermogen. Om vast te stellen of vanuit financieel oogpunt sprake is van een crisissituatie, onderscheidt het bestuur de volgende kritieke situaties:

- de dekkingsgraad op maandbasis daalt of dreigt te dalen met meer dan 5%-punt;
- de dekkingsgraad daalt tot minder dan 10%-punt boven het vereist vermogen;
- de dekkingsgraad daalt onder het niveau van het vereist vermogen;
- de dekkingsgraad nadert het minimaal vereist vermogen;

- e. de dekkingsgraad raakt onder het niveau van het minimaal vereist eigen vermogen;
- f. herstel is niet meer mogelijk zonder maatregelen.

In de hiervoor beschreven situaties beoordeelt het bestuur of ook daadwerkelijk sprake is van een crisissituatie.

2.1 Welke risico's kunnen leiden tot een crisis

De grootste risico's voor het pensioenfonds dat het in een crisissituatie belandt, betreffen de situatie dat de rente langdurig laag blijft in combinatie met lage of negatieve rendementen op de returnportefeuille. Het doel van de returnportefeuille is het betalen van een deel van de verplichtingen, en daarnaast het genereren van extra rendement ten behoeve van mogelijk herstel van de portefeuille, het creëren van goede toeslagkansen en het betaalbaar houden van de regeling, door te beleggen in aandelen, obligaties, grondstoffen, onroerend goed, hypotheek en onderhandse leningen.

2.2 Inventarisatie mogelijke maatregelen

Het vervolg van deze paragraaf bevat een inventarisatie die het bestuur heeft gemaakt van alle mogelijke maatregelen.

Juridisch kader

Het algemeen juridisch uitgangspunt van het fonds is dat cao-partijen de inhoud van de pensioenregeling en de hoogte van de beschikbare doorsneepremie vaststellen. Binnen de bestaande pensioenregeling is het fonds als uitvoerder bevoegd de pensioenregeling uit te voeren en maatregelen te nemen die in het huidige reglement zijn opgenomen. Het bestuur bepaalt de kostendekkende premie die op grond van het premiebeleid noodzakelijk is voor een financieel gezonde invulling van de pensioenregeling.

1.) Beleggingsbeleid

In geval van een financiële crisis kan het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen. De oorzaken en gevolgen van een crisis op de beleggingen kunnen op voorhand zeer divers zijn. Daarom volstaat het bestuur in deze paragraaf met een omschrijving van de te volgen procedures.

Huidig beleggingsbeleid en portefeuillesamenstelling

Het fonds voert een beleggingsbeleid waarbij een gediversifieerde portefeuille wordt aangehouden. Belangrijke input voor het beleggingsbeleid zijn de resultaten van de ALM-studie. Bij de samenstelling van de portefeuille wordt naast de uitkomsten van de ALM-studie ook rekening gehouden met de door het bestuur vastgestelde Investment Beliefs. De vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid is beschreven in paragraaf 6.4 van de Abtn, de samenstelling van de portefeuille in 6.5 en de afdekking van renterisico en valutarisico in 6.8.

De evenwichtssituatie is de situatie waarbij de feitelijke dekkingsgraad gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad. Als randvoorwaarde van het beleggingsbeleid en de portefeuillesamenstelling geldt dat in de evenwichtssituatie de één-jaars kans op onderdekking (een dekkingsgraad lager dan 100%) niet groter mag zijn dan 2,5%.

Organisatie

De organisatie van het vermogensbeheer is opgenomen in paragraaf 6.3 van de Abtn.

Vergadercyclus

Het bestuur vergadert frequent over de beleggingen. Tijdens de vergaderingen worden de kwartaalrapportages en de risico's besproken en toegelicht door de vermogensbeheerders en fiduciair manager. Daarnaast is voorzien in een escalatieprocedure voor een tussentijdse telefonische vergadering van het bestuur.

Met de fiduciair manager zijn triggers (kritieke grenzen) overeengekomen met betrekking tot het renterisico en aandelenrisico. Bij over- of onderschrijven van triggers zet de fiduciair manager de escalatieprocedure in gang.

Periodiciteit beschikbare gegevens

Op maandbasis en na afloop van het kwartaal rapporteren de vermogensbeheerders over de verschillende beleggingscategorieën. Deze rapportages bevatten de standen, veranderingen als gevolg van aan- en verkopen, directe opbrengsten, performance gerelateerd aan de afgesproken benchmark, alsmede een nadere analyse.

Crisismaatregelen beleggingsbeleid

De volgende procedures worden gevolgd als een bepaalde crisis zich voordoet:

Als de dekkingsgraad door marktontwikkelingen op maandbasis met meer dan 5% daalt of de dekkingsgraad daalt tot minder dan 10%-punt boven het vereist vermogen, dan neemt de relatiemanager direct contact op met het bestuur en de externe risicomanager beleggingen voor overleg. Tussen het bestuur, de fiduciair manager en de externe risicomanager wordt besproken of binnen het bestaande beleid zoals vastgelegd in het beleggingsplan voor het betrokken jaar voldoende instrumenten beschikbaar zijn voor het adequaat oplossen van de ontstane situatie. Indien dit niet het geval is, stelt het bestuur vast welke acties buiten het bestaande beleid aan de orde zijn.

Als de dekkingsgraad onder de vereiste dekkingsgraad raakt, dan geeft dit aanleiding voor een bestuursvergadering binnen twee weken na ontstaan van deze situatie. Deze vergadering kan fysiek, telefonisch of schriftelijk plaatsvinden. In de aanloop naar deze extra vergadering zullen in samenwerking tussen de externe adviseurs van het bestuur en de pensioenuitvoerder nadere voorstellen worden geformuleerd. De voorstellen kunnen onder meer betrekking hebben op:

- de allocatie naar beleggingscategorieën;
- verhoging van de renteafdekking;
- het aanbrengen van bescherming op de aandelenportefeuille;
- de keuze van debiteuren.

Als de dekkingsgraad de minimaal vereiste dekkingsgraad nadert en er sprake is van een herstelplan, dan kunnen er slechts wijzigingen in het beleggingsbeleid worden doorgevoerd indien deze het risicoprofiel van het fonds niet verhogen. Bij een eventuele wijziging van het beleid zal ook de herstelkracht van het fonds in ogenschouw worden genomen.

Als de dekkingsgraad de kritieke dekkingsgraad nadert, roept de voorzitter het crisisteam bijeen. Het crisisteam adviseert het bestuur welke (beleggings)maatregelen genomen kunnen en/of moeten worden om te voorkomen dat de dekkingsgraad tot onder het niveau van de kritieke dekkingsgraad daalt.

2.) Toeslagbeleid

Het toeslagbeleid is beschreven in hoofdstuk 7.3 van de Abtn.

In geval van een crisis kan het toeslaginstrument worden ingezet als maatregel. Het achterwege laten van toeslagverlening heeft in potentie een groot positief effect op de ontwikkeling van de financiële positie. Niet verhogen raakt de deelnemers en de gewezen deelnemers op termijn en de pensioengerechtigden rechtstreeks in hun koopkracht.

Juridisch kader:

- Uitvoeringsreglement artikel 17 en 18, helder pensioenreglement artikel 6
Beslissingsbevoegd: bestuur

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Deelnemers
- Gewezen deelnemers
- Pensioengerechtigden
- Andere aanspraakgerechtigden

Effectiviteit maatregel op financiële positie

- Laag indien er sprake is van een relatief slechte financiële positie
- Hoog als de financiële positie gezond is

3.) Premiebeleid

Het premiebeleid is beschreven in hoofdstuk 5.4 van de Abtn.

Voor de financiering van de pensioenregeling is tussen de werkgever en het pensioenfonds in het uitvoeringsreglement overeengekomen dat een premie (als een percentage van de pensioengrondslagsom) wordt vastgesteld. Deze feitelijke premie wordt door cao-partijen vastgesteld en is ten minste gelijk aan de gedempte kostendekkende premie. Deze gedempte kostendekkende premie is gebaseerd op het verwacht rendement en de op dat moment geldende uitgangspunten ter bepaling van de technische voorziening. Er is tevens een maximum premie opgenomen (zijnde 19,2% van de salarissom). In 2023 is de premiesystematiek vanaf 2024 opnieuw vastgesteld (in verband met de tegemoetkoming om de rente onderliggend aan de rendementscurve te herijken).

Juridisch kader:

- Beslissingsbevoegd: het bestuur bepaalt de actuariële grondslagen voor reservering en premies en dus de hoogte van de (gedempte) kostendekkende premie en daarmee ook van de premie voor het premievrijstellingsrisico.

Groepen die door deze maatregel kunnen worden geraakt

- Werkgevers
- Actieve deelnemers

Effectiviteit maatregel op herstel

De effectiviteit van de premieverhoging (bij de rente van 31-12-2023) is opgenomen in onderstaande tabel:

Premieverhoging als % pensioengrondslagsom	Effect op dekkingsgraad
0,5%	0,1%
1,0%	0,2%

Als de premie wordt verhoogd met 1%-punt van de pensioengrondslagsom, dan is de dekkingsgraad na een jaar naar verwachting circa 0,2%-punt hoger.

De premie moet wettelijk gezien te allen tijde kostendekkend zijn.

4.) Regelingenbeleid

De regeling kan worden versoerd tijdens een crisisperiode. Het fonds onderscheidt de volgende mogelijkheden:

- a) Verlaging opbouwpercentage
- b) Verlaging pensioengrondslag door verhoging franchise
- c) Verlaging pensioengrondslag door verlaging maximum pensioengevend salaris
- d) Partnerpensioen omzetten naar volledig op risicobasis
- e) Verhoging van de pensioenleeftijd

Deze paragraaf beschrijft de mogelijkheden om de regeling te versoeren.

Ad. a) Verlaging opbouwpercentage

Bij een verlaging van het opbouwpercentage voor ouderdomspensioen wordt minder pensioen opgebouwd over de pensioengrondslag. Een verlaging van het opbouwpercentage met 0,1%-punt levert een geschatte verlaging van de actuariel benodigde premie als percentage van de pensioengrondslagsom op van circa 1,4%-punt (op basis van de premie 2024).

Juridisch kader:

- Uitvoeringsreglement artikel 2, helder pensioenreglement artikel 32
- Beslissingsbevoegdheid: cao-partijen

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Deelnemers (relatief vooral de hogere inkomens aangezien zij na pensionering een groter deel 2e pijler pensioen hebben naast hun AOW uitkering).

Effectiviteit maatregel op herstel

De verlaging van de opbouw met 0,1%-punt heeft bij een gelijkblijvende premie een verhogend effect van circa 0,2%-punt op de dekkingsgraad (op basis van de uitgangspunten premie 2024 en de financiële positie per 31 december 2023).

Ad. b) Verlaging pensioengrondslag door verhoging franchise

Het fonds kent een franchise van € 17.545 (per 1 januari 2024) in de regeling. Daarmee is de doelstelling van Cao-partijen gerealiseerd om de franchise vast te stellen op het niveau van de fiscaal minimale franchise. Daardoor is de afgelopen jaren de pensioengrondslag toegenomen en meer pensioen opgebouwd. Dit in het kader van de verbetering van de pensioenregeling en het beëindigen van de optrekregeling door Cao-partijen.

Juridisch kader:

- Helder pensioenreglement hoofdstuk 5
- Beslissingsbevoegdheid: cao-partijen

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieve deelnemers

Het niet langer verlagen, of verhogen, van de franchise beïnvloedt de solidariteit tussen hoge en lage inkomens. De lagere inkomens worden meer getroffen dan de hogere inkomens. Dit is te zien in de voorbeelden in de volgende tabel.

Effectiviteit maatregel op herstel

Als de franchise wordt verhoogd met € 1.000 naar € 18.545, bouwt een deelnemer met een salaris van € 25.000 maar liefst 13,4% minder pensioen op. Daarentegen zal een deelnemer met een salaris van € 60.000 slechts 2,5% minder opbouwen. Aan de andere kant heeft een verhoging van de franchise (in de situatie dat dezelfde franchise ook wordt gehanteerd bij de berekening van de opbouw als bij het vaststellen van de premie) tot gevolg dat er minder premiebaton door het fonds worden ontvangen. Invoering van een hogere franchise treft hierdoor de deelnemers met lagere inkomens harder dan de deelnemers met hogere inkomens.

Een verhoging van de franchise leidt enerzijds tot een lagere opbouw maar anderzijds tot een lagere ontvangen premie. Per saldo heeft een verhoging van de franchise geen materieel effect op de dekkingsgraad.

Ad. c) Verlaging pensioengrondslag door verlaging maximering pensioengevend salaris

Het fonds kent een maximale pensioengevend salaris van € 71.628 (per 1 januari 2024) in de regeling. Verlaging van het maximum pensioengevend salaris resulteert in een verlaging van de pensioengrondslag en treft enkel de deelnemers met een pensioengevend salaris hoger dan het verlaagde maximum.

Juridisch kader:

- Uitvoeringsreglement artikel 2, helder pensioenreglement hoofdstuk 5
- Beslissingsbevoegd: cao-partijen

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieve deelnemers met een pensioengrondslag groter dan het (aangepaste) maximum

Invoering van een maximum beïnvloedt de solidariteit tussen hoge en lage inkomens. Alleen deelnemers met een inkomen dat groter is dan het maximum worden getroffen.

Effectiviteit maatregel op herstel

Een verlaging van het maximum salaris leidt enerzijds tot een lagere opbouw maar anderzijds tot een lagere ontvangen premie. Per saldo heeft een verlaging van het maximum salaris geen materieel effect op de dekkingsgraad.

Ad. d) Partnerpensioen op risicobasis

Het fonds kent een partnerpensioen dat wordt gefinancierd op kapitaalbasis. Dit betekent dat er gespaard wordt voor partnerpensioen en dat naast deelnemers ook gewezen deelnemers en gepensioneerden recht hebben op het opgebouwde partnerpensioen. Op pensioneringsdatum en bij ontslag bestaat het recht om het opgebouwde ouderdomspensioen om te ruilen in partnerpensioen (en omgekeerd).

Financiering van het partnerpensioen op risicobasis betekent een versoering van de regeling. Alleen deelnemers hebben dan nog recht op een verzekerd partnerpensioen. Als ze de sector verlaten of met ouderdomspensioen gaan, is er geen sprake van opgebouwde rechten, tenzij een deel van het opgebouwde ouderdomspensioen wordt omgezet in een aanspraak op partnerpensioen.

Een partnerpensioen op risicobasis leidt tot een lagere feitelijke premie. De premiebesparing bedraagt circa 4%-punt van de salarissom ofwel 6 a 7%-punt van de pensioengrondslagsom.

Juridisch kader:

- Uitvoeringsreglement artikel 2, helder pensioenreglement artikel 15
- Beslissingsbevoegdheid: cao-partijen

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Deelnemers bij verlaten van de bedrijfstak en bij pensionering
- Gewezen deelnemers indien geen uitruil van OP naar PP bij ontslag heeft plaatsgevonden
- Gepensioneerden indien geen uitruil van OP naar PP bij ingang pensioen heeft plaatsgevonden

Effectiviteit maatregel op herstel

Wijziging van partnerpensioen van spaar- naar risicobasis heeft bij een gelijkblijvende premie een verhogend effect op de dekkinggraad van circa 1%-punt.

Ad. e) Verhoging van de ouderdomspensioenleeftijd

De ingangleeftijd van het ouderdomspensioen is reeds gesteld op 68 jaar en is gelijk aan het fiscaal maximum.

Juridisch kader:

- Uitvoeringsreglement artikel 2, helder pensioenreglement artikel 1.3
- Beslissingsbevoegd: cao-partijen

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Deelnemers (jongeren worden hierbij meer getroffen)

Effectiviteit maatregel op herstel

5.) Pensioenrechten en pensioenaanspraken verlagen

Een pensioenfonds kan de pensioenuitkeringen en pensioenaanspraken uitsluitend korten als het niet mogelijk is om binnen de (resterende) hersteltermijn uit een situatie van dekkingstekort te komen en is een uiterste noodmaatregel. Voor het herstel van een reservetekort is deze optie niet toegestaan.

Het is mogelijk om verschillende kortingspercentages te hanteren voor verschillende groepen. Onderscheid kan gemaakt worden naar verschillende pensioensoorten en belanghebbenden. Het is belangrijk om een goede belangenafweging te maken. Hierin kunnen / moeten de overige al genomen maatregelen en hun effect op herstel worden meegenomen. Bedacht moet worden dat bij differentiatie van de kortingspercentages de groepen een verschillend deel van de technische voorziening voor hun rekening nemen.

De verdeling van de technische voorziening naar groepen was ultimo boekjaar 2023 gelijk aan:

- Deelnemers en arbeidsongeschikten 47%
- Gewezen deelnemers 26%
- Pensioengerechtigden 27%

Over pensioensoorten was de verdeling ultimo boekjaar 2023 als volgt:

- Ouderdomspensioen 77%
- Partnerpensioen 23%

Juridisch kader:

- Uitvoeringsreglement artikel 5, helder pensioenreglement artikel 32
- Beslissingsbevoegdheid: bestuur

Groepen die door deze maatregel kunnen worden geraakt

- Deelnemers
- Gewezen deelnemers
- Pensioengerechtigden

Effectiviteit maatregel op herstel

Het effect van korten van de pensioenuitkeringen en pensioenaanspraken op de dekkingsgraad is bijna rechtevenredig met de hoogte van de korting.

Samenvatting

De volgende tabel geeft een overzicht van de mogelijke maatregelen. De laatste kolom geeft per maatregel aan waar de beslissingsbevoegdheid ligt.

Maatregel	Belanghebbenden	Effectiviteit op financiële positie	Beslissings-bevoegdheid
Beleggingsbeleid aanpassen	n.v.t.	n.v.t.	bestuur
Toeslagbeleid aanpassen	deelnemers gewezen deelnemers gepensioneerden	Laag bij een relatief slechte financiële situatie. Hoog bij een (relatief) goede financiële situatie	bestuur
Premie verhogen	deelnemers werkgevers	Beperkt in termen van herstel	bestuur voor reguliere premie; cao-partijen voor feitelijke premie.
Versoberen regeling			
- (eenmalig) verlagen opbouwpercentage	deelnemers	Hoog in termen van herstel op korte termijn; Beperkt in termen van herstel op lange termijn	cao-partijen
- verlagen of verhogen franchise	deelnemers	Nihil omdat niet alleen de aanspraken worden verlaagd, maar dit ook gepaard gaat met een lagere premie	cao-partijen
- verlagen maximum pensioengevend salaris	deelnemers	Nihil omdat niet alleen de aanspraken worden verlaagd, maar dit ook gepaard gaat met een lagere premie. Daarnaast heeft deze verlaging alleen effect voor deelnemers met een salaris hoger dan het nieuwe maximum.	cao-partijen
- nabestaandenpensioen op risicobasis	deelnemers	Hoog in termen van herstel op korte termijn	cao-partijen
Pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen korten	deelnemers gewezen deelnemers gepensioneerden	Hoog	bestuur

3 Stap 2: Selectie

Dit hoofdstuk geeft de, door het bestuur op basis van de thans geldende inzichten, gemaakte keuze weer uit de mogelijke maatregelen die in de vorige stap zijn geïnterpreteerd.

Beleggingsbeleid

Het bestuur zal in een crisissituatie het beleggingsbeleid aanpassen. Dat is afhankelijk van de aanleiding, mogelijkheden en effectiviteit van de te nemen maatregelen.

Toeslagbeleid

In een crisissituatie kan het bestuur ertoe besluiten geen toeslag te verlenen aan deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden. Daarmee daalt de koopkracht van het (verwacht) pensioen. Des te jonger de deelnemers en gewezen deelnemers zijn, des te meer tijd ze hebben om hier voor de pensioenopbouw op te anticiperen. Gepensioneerden verliezen direct koopkracht en hebben, doordat de gemiddelde leeftijd boven de 68 jaar ligt, veelal beperkte mogelijkheden om hierop te anticiperen.

Premiebeleid

Het bestuur stelt de kostendekkende premie vast volgens de richtlijnen in de Abtn. Het bestuur moet er te allen tijde voor zorgen dat de premie op basis van het vastgestelde premiebeleid kostendekkend is. In een crisissituatie treedt het bestuur in overleg met de cao-partijen om te bezien of het mogelijk is om de premie (verder) te verhogen. De werkgevers en deelnemers dragen dan bij aan herstel.

Regelingenbeleid

In een crisissituatie kan het bestuur cao-partijen adviseren om de regeling tijdelijk te versoberen om zo meer ruimte te creëren voor een relatief hogere premie. Daarbij zullen de effecten van de mogelijke maatregelen gekwantificeerd worden.

Een eerste mogelijkheid betreft een (tijdelijke) verlaging van het opbouwpercentage. Hierdoor dragen de deelnemers bij aan herstel.

Een tweede mogelijkheid betreft verlaging van de pensioengrondslag door verhoging van de franchise (of het niet doorvoeren van de geplande geleidelijke verlaging van de franchise) of door maximering van het pensioengevend salaris. Kanttekening bij deze maatregel is dat deze de onderlinge solidariteit tussen hoge en lage inkomens beïnvloedt. Daarnaast is het effect van deze maatregelen op het herstel van de dekkingsgraad te verwaarlozen.

Een derde mogelijkheid betreft de verdere verhoging van de pensioenleeftijd. Advies van het bestuur aan cao-partijen is om de pensioenleeftijd niet te verhogen als hier geen aanleiding toe is in de wet- en regelgeving. Een tijdelijke verhoging van de pensioenleeftijd is voor het bestuur geen optie. Onder meer de complexiteit van doorvoering in de administratie en communicatie van de gevolgen hiervan zijn naar de mening van het bestuur te groot.

Korten pensioenrechten en pensioenaanspraken

Het bestuur heeft besloten dat het korten van pensioenrechten en pensioenaanspraken alleen gebruikt kan worden als uiterste noodmaatregel. Voor de inzet van deze crisismaatregel zal het bestuur de hiervoor genoemde maatregelen zo veel als mogelijk al willen inzetten. In de hoogte van de korting zal het bestuur rekening houden met de belangen van de deelnemers, gewezen

deelnemers en gepensioneerden. Hierbij kan het bestuur rekening houden met de bijdrage in het herstel die de deelnemers al hebben geleverd in de hoogte van de premie of de versobering van de regeling en die de deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden al hebben geleverd in de vorm van koopkrachtverlies door gemiste toeslagen. Het pensioenfonds hanteert bij het toepassen van een korting volgend uit het niet halen van het herstelplan een termijn van 10 jaar om de korting te realiseren. De korting resulterend uit de maatregel MVEV wordt direct gerealiseerd. Hiervoor geldt derhalve geen spreiding van de korting.

Binnen het FTK zijn twee verschillende vormen van kortingen mogelijk:

- Kortingen die noodzakelijk zijn om te borgen dat de beleidsdekkingsgraad aan het einde van de (wettelijke) hersteltermijn minimaal gelijk is aan het vereist vermogen behorende bij de strategische beleggingsmix;
- Kortingen die noodzakelijk zijn om te borgen dat het fonds niet langer dan 5 jaar (zes meetmomenten) achtereen zich in een situatie bevindt dat de beleidsdekkingsgraad én waarbij de actuele dekkingsgraad op het laatste evaluatiemoment lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

4 Stap 3: Prioritering

Het bestuur beschrijft in dit hoofdstuk de prioritering van de geselecteerde maatregelen. Uitgangspunt van het bestuur is een evenwichtige belangenbehartiging van alle belanghebbenden. Bij de prioritering heeft het bestuur de volgende uitgangspunten gehanteerd in het kader van deze evenwichtige belangenbehartiging:

- alle 4 groepen belanghebbenden (deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en werkgevers voor zover het bestuur daar in de afweging rekening mee kan houden) dragen bij aan het herstel;
- de lasten worden zo veel mogelijk gelijk verdeeld over de jongere en de oudere deelnemers van het fonds.

Het bestuur beseft daarbij dat de inschatting van de bijdragen van de vier groepen (deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en werkgevers) niet eenvoudig en eenduidig is vast te stellen. Desondanks hanteert het bestuur wel het uitgangspunt dat zo veel mogelijk alle vier groepen belanghebbenden bijdragen aan het herstel.

De dekkingsgraad op maandbasis daalt of dreigt te dalen met meer dan 5%-punt

Het bestuur zal het beleggingsbeleid (tijdelijk) aanpassen als hier aanleiding toe is.

De dekkingsgraad daalt tot minder dan 10%-punt boven het vereist vermogen

Het bestuur zal het beleggingsbeleid (tijdelijk) aanpassen als hier aanleiding toe is.

De dekkingsgraad raakt onder het niveau van het vereist vermogen

Het bestuur zal het beleggingsbeleid (tijdelijk) aanpassen als hier aanleiding toe is.

Uit de beleidstaffel volgt dat deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden minder toeslagen ontvangen. Daarnaast zal het bestuur een herstelplan opstellen.

De dekkingsgraad nadert het minimaal vereist vermogen

Het bestuur zal het beleggingsbeleid (tijdelijk) aanpassen als hier aanleiding toe is.

Uit de beleidstaffel volgt dat deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden minder toeslagen ontvangen.

De dekkingsgraad raakt onder het niveau van het minimaal vereist vermogen

Het bestuur zal het beleggingsbeleid aanpassen als hier aanleiding toe is.

Uit de beleidsstaffel volgt dat deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden geen toeslagen meer ontvangen.

Herstel is niet meer mogelijk zonder maatregelen

Deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden ontvangen geen of minder toeslagen. Het bestuur zal cao-partijen indien noodzakelijk vragen om een tijdelijke verhoging van de premie. Indien de premieverhoging niet voldoende hoog kan worden vastgesteld om herstel te halen, zal het bestuur cao-partijen vragen om de regeling tijdelijk te versoberen. Bij beide zal een evenwichtige belangenafweging een belangrijke rol spelen. Het bestuur zal de effecten van een (tijdelijke) versobering van de regeling aangeven en cao-partijen verzoeken een besluit hierover te nemen. Als herstel dan nog niet gehaald kan worden, zal het bestuur besluiten tot korten van de aanspraken en uitkeringen. Het bestuur kan besluiten gedifferentieerd te korten. Dit besluit is afhankelijk van de overige bijdrage(n) aan herstel die de verschillende stakeholders al hebben gedaan.

5 Stap 4: Afronding en samenvatting

Inleiding

Het bestuur van het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie heeft een financieel crisisplan opgesteld. Pensioenfondsen zijn hiertoe verplicht op grond van artikel 145 lid 2 van de Pensioenwet. Een financieel crisisplan geeft een beschrijving van maatregelen die een fonds op korte termijn zou kunnen inzetten indien de dekkingsgraad zich bevindt op of zeer snel beweegt richting kritieke waarden waardoor het realiseren van de doelstelling van het pensioenfonds in gevaar komt.

In dit financieel crisisplan is beschreven hoe het fonds omgaat met een door het bestuur vooraf beschreven crisissituatie. Overigens betekent dit niet dat het plan in een crisissituatie kant en klaar uitgevoerd moet en kan worden. Een crisissituatie doet zich soms acuut voor als zwarte zwaan. Het bestuur zal de concrete maatregelen altijd afstemmen op de aard van de crisis en de omstandigheden van dat moment. Dit financieel crisisplan is gebaseerd op het crisisplan zoals door het fonds ingediend in 2023 en op de good practices uit het DNB themaonderzoek financieel crisisplan en voldoet aan de eisen uit artikel 29b van het Besluit FTK.

Wanneer is er sprake van een crisis?

Om vast te stellen of vanuit financieel oogpunt sprake is van een crisissituatie, onderscheidt het bestuur de volgende kritieke situaties:

- a. de dekkingsgraad op maandbasis daalt of dreigt te dalen met meer dan 5%-punt;
- b. de dekkingsgraad daalt tot minder dan 10%-punt boven het vereist vermogen;
- c. de dekkingsgraad raakt onder het niveau van het vereist vermogen;
- d. de dekkingsgraad nadert het minimaal vereist vermogen;
- e. de dekkingsgraad raakt onder het niveau van het minimaal vereist eigen vermogen;
- f. herstel is niet meer mogelijk zonder maatregelen.

Bij welke dekkingsgraad kan het fonds er zonder korten niet meer uitkomen?

De tabel op bladzijde 6 geeft de kritieke dekkingsgraden bij verschillende standen van de rente en het overrendement. Zonder toeslagverwachting ligt de kritieke ondergrens op 97% en met toeslagverwachting op 98%.

Welke maatregelen staan ter beschikking?

Zoals beschreven in de tabel onder 2.5 onder samenvatting (blz. 14) zijn er diverse crisismaatregelen mogelijk. In beginsel zullen de maatregelen tijdelijk worden ingezet.

Deze maatregelen variëren van het beleid aanpassen (o.a. beleggings- en of toeslagbeleid), de regeling versoberen, de premie verhogen of als uiterlijke maatregel pensioenaanspraken en uitkeringen korten.

Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen?

Het aanpassen van het beleggingsbeleid is mogelijk. Het bestuur wil hierbij wel voorkomen dat een lange termijn beleid wordt bepaald door dagkoersen. Ook het verlagen van de toeslagen voor deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden is mogelijk. Dit is immers bestaand beleid en volledig de bevoegdheid van het bestuur. Verhoging van de premie is afhankelijk van de omstandigheden in de branche en het draagvlak voor premieverhoging bij cao-partijen. Dit geldt eveneens voor het versoberen van de regeling, waarbij het bestuur het verhogen van de franchise, de maximering van de pensioengrondslag en het verhogen van de pensioenleeftijd op tijdelijke basis niet realistisch acht gezien veranderingen in de solidariteit of de complexe gevolgen voor administratie en communicatie. Het bestuur heeft tot slot de bevoegdheid om de uitkeringen en aanspraken te korten, waarmee dit een realistische noodmaatregel is.

Wat is het financiële effect van de maatregelen?

Een indicatie van de effecten staan in de tabel hiervoor. Voor een cijfermatige indicatie verwijzen wij u naar hoofdstuk 2.

Het bestuur heeft besloten tot deze maatregelen per scenario:

- a. Als de dekkingsgraad op maandbasis met meer dan 5%-punt daalt of dreigt te dalen, dan zal het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen als hier aanleiding toe is.
- b. Als de dekkingsgraad daalt tot minder dan 10%-punt boven het vereist vermogen, dan zal het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen als hier aanleiding toe is. Uit de toeslagenstaffel kan tevens volgen dat deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden geen toeslagen meer ontvangen.
- c. Als de dekkingsgraad onder het niveau van het vereist vermogen raakt, zal het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen als hier aanleiding toe is. Uit de beleidsstaffel volgt dan tevens dat deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden minder toeslagen ontvangen. Daarnaast zal het bestuur een herstelplan opstellen.
- d. Als de dekkingsgraad het minimaal vereist vermogen nadert, zal het bestuur het beleggingsbeleid verder aanpassen als hier aanleiding toe is. Uit de beleidsstaffel volgt dat deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden minder toeslagen ontvangen.
- e. Als de dekkingsgraad onder het niveau van het minimaal vereist vermogen raakt, zal het bestuur:
 - Deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden geen toeslagen verlenen
 - Het beleggingsbeleid aanpassen als daar aanleiding toe is
- f. Als herstel niet meer mogelijk is zonder aanvullende maatregelen of korten, zal het bestuur:
 - Deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden geen toeslagen verlenen.

- Cao-partijen indien noodzakelijk vragen om een tijdelijke verhoging van de premie. Hierbij zal een evenwichtige belangenafweging een belangrijke rol spelen.
- Cao-partijen vragen om de regeling tijdelijk te versoberen, als de herstelopslag niet voldoende hoog kan worden vastgesteld om herstel te halen. Het bestuur zal de effecten van een (tijdelijke) versobering van de regeling aangeven en cao-partijen verzoeken een besluit hierover te nemen. Ook hierbij zal een evenwichtige belangenafweging een belangrijke rol spelen.
- Besluiten tot korten van de aanspraken en uitkeringen, als herstel dan nog niet gehaald kan worden. Het bestuur kan besluiten gedifferentieerd te korten. Dit besluit is afhankelijk van de bijdrage die de verschillende stakeholders al hebben gedaan.

Op welke wijze wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging?

Deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden krijgen als eerste te maken met het effect van een crisis. Zij krijgen minder of geen toeslagen. Dit beïnvloedt hun koopkracht in de loop van de tijd negatief.

Aanvullend wordt een bijdrage aan cao-partijen (werkgevers en eventueel werknemers) gevraagd door de premie te verhogen. Dit beïnvloedt de koopkracht voor deelnemers negatief en zorgt voor een stijging van de loonkosten voor de werkgevers.

Daarna zullen de deelnemers bijdragen in herstel in de vorm van versobering van de regeling in de vorm van een lagere pensioenopbouw of een lagere onvoorwaardelijke toeslag. Dit beïnvloedt hun pensioenrechten in de toekomst.

Als het nodig is om te korten, dan zal het bestuur alle bovenstaande inspanningen meenemen om tot een zo eerlijk mogelijke verdeling van korting van pensioenaanspraken en pensioenrechten te komen tussen de verschillende belanghebbenden.

Hoe en wanneer wordt met de belanghebbende gecommuniceerd in een crisissituatie?

Het is zaak om de crisis zo snel mogelijk onder controle te krijgen en de rust te bewaren. Daarbij is het van belang om proactief te communiceren over het probleem en over de maatregelen die het fonds gaat nemen om dit op te lossen.

Een ander aspect is het tegengaan van negatieve beeldvorming door te reageren op onjuiste beeldvorming in de media en online. Het is belangrijk dat deze beeldvorming voortdurend wordt gemonitord zodat het bestuur daar snel op kan reageren en voortdurend de juiste feiten worden weergegeven. Het bestuur bepaalt welke communicatiemiddelen er intern en extern ingezet worden, het bestuur draagt ook de eindverantwoordelijkheid voor de inhoud.

Crisisteam

Wanneer de situatie als crisissituatie is bestempeld, is de voorzitter van het bestuur verantwoordelijk voor het direct bijeenroepen van het crisisteam. Het crisisteam bestaat uit:

- de voorzitter en secretaris;
- een lid van de IRM commissie;
- de bestuursadviseur van Appel Pensioenuitvoering B.V.;
- de adviseurs van het fonds;
- proceseigenaar van het betreffende proces;
- afhankelijk van de situatie en de dientengevolge benodigde kennis en ervaring;
- staf verantwoordelijke(n) van de uitbestedingspartijen;

Indien deze personen niet aanwezig (kunnen) zijn, wordt zo snel mogelijk hun vervanger ingeschakeld. De bestuursadviseur draagt zorg voor het organiseren en verslaglegging. De bestuursadviseur zorgt er verder voor dat het voltallige bestuur (en het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht) op de hoogte blijven van het verloop van de crisis en de gekozen aanpak. Hiertoe kunnen de gebruikelijke communicatiemiddelen worden ingezet die gelden tussen het bestuur en de andere betrokken partijen zoals: e-mail, telefoon en dergelijke. De bestuursadviseur informeert in elk geval de directie van de uitvoeringsorganisatie.

Het crisisteam adviseert het bestuur over de mogelijk op korte termijn te nemen (nood)maatregelen. Het bestuur dient, nadat zij de door het crisisteam is geadviseerd, op zo kort mogelijke termijn te besluiten of zij het advies van het crisisteam opvolgt.

Extern:

- Persconferentie/persbericht
- Interviews (TV, radio, overige pers)
- Berichtgeving op de website
- E-mail berichten versturen
- Mailing (hard copy) versturen
- Appel werkgeverszaken en werkgeversorganisaties en vakbonden informeren (door middel van een script/draaiboek en een lijst van veelgestelde vragen en antwoorden)
- Speciaal telefoonnummer openen of (gedeelte van de) website inrichten over dit onderwerp
- Bijeenkomst voor belanghebbenden

Intern:

- Berichtgeving via e-mail en/of intranet(ten)
- Berichtgeving via folder/flyer
- Bijeenkomst voor medewerkers

Afhankelijk van de omvang van de crisis maakt het bestuur op advies van het crisisteam een keuze welke doelgroepen er geïnformeerd moeten worden. Hierbij worden de volgende doelgroepen onderkend.

Doelgroepen extern:

- Deelnemers
- Pensioengerechtigden
- Werkgevers
- Gewezen deelnemers
- Andere aanspraakgerechtigden
- Vakbonden/vakorganisaties
- Werkgeversorganisatie
- Toezichthouders (AFM/DNB)
- Pensioenfederatie
- Externe (vermogens)adviseur(s)
- Ingeval van vermoeden van strafrechtelijke feiten: politie
- Pers

Doelgroepen intern:

- Verantwoordingsorgaan
- Raad van toezicht
- Directie Appel Pensioenuitvoering B.V.
- Medewerkers Appel Pensioenuitvoering B.V.

Hoe werkt het besluitvormingsproces?

In het geval van een (dreigende) tekortsituatie treedt het fonds in overleg met cao-partijen. Wanneer dit overleg niet resulteert in passende maatregelen, zal het bestuur overgaan tot korten van pensioenaanspraken. Rond het voorgenomen besluit om tot korting over te gaan, zal tevens de Raad van Toezicht geraadpleegd worden. Tevens zal het verantwoordingsorgaan over het voorgenomen besluit worden geïnformeerd.

Hoe wordt de periodieke toetsing van het crisisplan vormgegeven?

Periodiek evalueert het bestuur het crisisplan en past het waar nodig aan.

Beleggingsplan 2025 - Inleiding

**Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de
Betonproductenindustrie**

december 2024

Inleiding Beleggingsplan 2025 – Bpf Betonproductenindustrie

Met het voorliggende Beleggingsplan 2025 wordt concreet invulling gegeven aan ons beleggingsbeleid. Het beleggingsbeleid is instrumenteel in het bewerkstelligen van de doelstellingen van het pensioenfonds Betonproductenindustrie (hierna het ‘fonds’) en is de resultante van onder meer:

- De Investment Beliefs van het fonds
- De ALM studie welke in 2021 is uitgevoerd
- Strategisch Beleggingsbeleid document
- De evaluatie van beleggingscategorieën
- Portefeuille- en scenarioanalyses

In het deel beheerafspraken van dit Beleggingsplan worden vervolgens de afspraken vastgelegd die zijn overeengekomen tussen Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie en Columbia Threadneedle Investments teneinde uitvoering te geven aan dit Beleggingsplan.

Wijzigingen en aanpassingen ten opzichte Beleggingsplan 2024

Onderstaand treft u een overzicht van de wijzigingen en aanpassingen in het beleid ten opzichte van het Beleggingsplan 2024:

- Het bestuur heeft een aantal potentiële wijzigingen voor de strategische portefeuille 2025 bekeken, maar heeft uiteindelijk besloten voor 2025 geen wijzigingen door te voeren in de strategische allocatie. In de afgelopen jaren is het risico-rendementsprofiel van de portefeuille al meerdere malen verbeterd. Tevens speelt het invaren in Wtp per 1 januari 2026 een rol. Het is op moment van schrijven nog onduidelijk hoe de strategische Wtp-portefeuille eruit gaat zien en het bestuur wil voorkomen dat er in 2025 stappen worden ondernomen die per 1 januari 2026 weer ongedaan zouden moeten worden gemaakt.
- In 2023 heeft het bestuur van Beton haar MVB-beleid aangescherpt en een aantal specifieke richtlijnen opgenomen ten aanzien van net-zero in 2050. Het bestuur streeft ernaar met haar net-zero beleid aan te sluiten met het akkoord hieromtrent in de betonsector. Het net-zero beleid is in 2024 per beleggingscategorie uitgewerkt en zal daar waar dit tot wijzigingen leidt in 2025 geïmplementeerd worden.
- Ten tijde van vaststellen van dit Beleggingsplan voert het bestuur een ALM-studie uit om tot een life cycle allocatie in het nieuwe pensioenstelsel (Wtp) te komen. Deze zal naar verwachting begin 2025 afgerond zijn en zal geaggregeerd de samenstelling van de beleggingsportefeuille in Wtp bepalen.
- De benchmark voor de categorie cat bonds wordt gewijzigd van 3-maands Euribor + 3% naar de Plenum CAT Bond UCITS Fund Index EUR Avg. Deze Plenum benchmark is eind 2021 geïntroduceerd en heeft sindsdien zijn waarde bewezen. Hoewel de absolute return benchmark die tot op heden gebruikt is op lange termijn een goede maatstaf is voor cat bonds geeft deze op korte termijn relatief grote afwijkingen, hetgeen qua z-score niet wenselijk is. De Plenum benchmark zorgt over kortere periodes voor minder grote afwijkingen.
- Een aanpassing in de risicobeheersing van de matchportefeuille. Dit betreft de risicomaatstaf die aangeeft welke mate van liquide onderpand beschikbaar is ten behoeve van de swapportefeuille in de matchportefeuille om rentestijgingen te kunnen opvangen. We gaan over van een *leveraged duratie* maatstaf naar een *resilience* maatstaf. Deze aanpassing zorgt voor een transparantere en makkelijker te doorgronden wijze van risicobeheersing van de matchportefeuille en betreft uitsluitend een aanpassing van de gehanteerde maatstaf, niet van beleid.

- In de strategische portefeuille is 9% gealloceerd naar vastgoed. Het bestuur wenst deze allocatie met niet-beursgenoteerd vastgoed in te vullen. Momenteel is deze allocatie ingevuld met niet-beursgenoteerd vastgoed en beursgenoteerd vastgoed. Het bestuur heeft het managersselectietraject voor een beheerder van een Europese vastgoedallocatie naar kantoren en logistiek afgerond. Hiervoor is het M&G European Property Fund geselecteerd. Het bestuur heeft echter besloten de allocatie naar het nieuwe fonds nog niet in 2024 te implementeren, vanwege het feit dat vastgoed overwogen was in de portefeuille en een ongunstige timing qua waarderingscyclus. De definitieve invulling van de vastgoedportefeuille zal na afronding van de ALM-studie in het licht van de Wtp-allocatie worden bekeken.

Normallocatie 2025

Dit leidt tot de volgende normallocatie voor 2025.

	Strategisch gewicht (ALM 2021)	Normweging 2025
Matchportefeuille	41%	41%
Discretionaire Swaps + Liquiditeiten	12%	12%
Discretionaire Euro staatsleningen	17%	17%
Credits Investment Grade	12%	12%
Returnportefeuille	59%	59%
Aandelen ontwikkelde markten	23%	23%
Aandelen opkomende markten	6%	6%
Catastrofe Obligaties	3%	3%
Vastgoed	9%	9%
High Yield	5%	5%
EMD	3%	3%
Hypotheke	10%	10%
Totaal	100%	100%

	Strategisch gewicht (ALM 2021)	Minimum	Maximum
Matchportefeuille	41%		
Discretionaire Swaps+ Liquiditeiten	5%	0%	20%
Discretionaire Euro staatsleningen	24%	12%	34%
Credits Investment Grade	12%	10%	14%

Het bestuur merkt op de voorbereidingen voor Wtp er potentieel toe kunnen leiden dat de portefeuille in de tweede helft van 2025 aangepast zal worden met het oog op de transitie naar de Wtp-portefeuille.

Roadmap 2025

In 2025 zal het bestuur in ieder geval de volgende onderwerpen behandelen:

- Implementatie van het net-zero beleid voor de beleggingscategorieën waar wijzigingen voor zijn vastgesteld. Voor aandelen ontwikkelde markten betekent dit dat zal worden overgegaan naar

beheer tegen de MSCI World EU CTB Overlay Index en voor aandelen opkomende markten beheer tegen de MSCI Emerging Markets CTB Overlay Index.

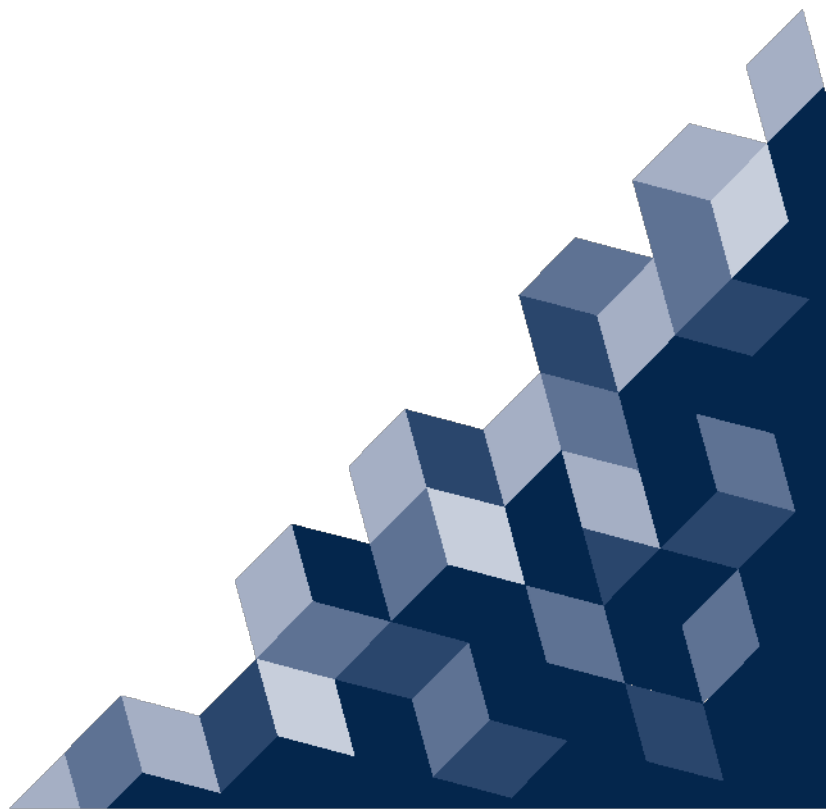
- Strategische keuzes voor de samenstelling van de life cycles per leeftijdscohort en de hieruit volgende samenstelling van de geaggregeerde beleggingsportefeuille binnen het Wtp.
- De Beleggingscommissie zal onderzoeken en voorstellen voordragen aan het bestuur hoe deze geaggregeerde beleggingsportefeuille (bestaande uit een return- en matchportefeuille) samengesteld dient te worden en welke aanvullende beleids- en beheerrichtlijnen, zoals valutabeleid, bandbreedtes en herbalanceringsbeleid etc., hiervoor benodigd zijn. Tevens zal de beleggingscommissie onderzoeken of het renteafdekkingsbeleid in het Wtp met een rentestaffel uitgevoerd zou kunnen worden.
- Uitwerking van het vermogenstransitieplan voor overgang van Ftk- naar Wtp-portefeuille. Hierbij wordt tevens gekeken of de inzet van derivaten bij de overgang naar het nieuwe stelsel van waarde kunnen zijn.

BELEGGINGSPLAN 2025 BEHEERAFSPRAKEN

december 2024

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Betonproductenindustrie

1. Inleiding

In dit beleggingsplan worden afspraken met betrekking tot het beheer van de beleggingsportefeuille weergegeven. Dit gedeelte geldt als mandaat voor 2025 tussen Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (Bpf Beton) en Columbia Threadneedle Netherlands B.V. (Columbia Threadneedle).

Onderhavig mandaat geeft de uitgangspunten weer van het in 2025 te voeren vermogensbeheer en is geldig vanaf 1 januari tot en met 31 december 2025. Zolang geen nieuw mandaat is overeengekomen geldt het laatst overeengekomen mandaat. Tot ingang van het nieuwe mandaat zullen de zwevende gewichten worden gehanteerd. Van 1 januari tot 22 januari 2025 gelden de zwevende gewichten vanaf 31 december 2024.

Normwegingen

Per slot 22 januari 2025 zal de portefeuille teruggezet worden naar de voor 2025 geldende startgewichten zoals beschreven in tabel 1. Binnen de matchportefeuille wordt echter gestuurd op een renteafdeckingspercentage en wordt niet gestuurd op normwegingen. Ook voor de minder liquide return categorieën (hypotheke, niet-beursgenoteerd vastgoed, catastrofe obligaties en onderhandse leningen) wordt niet gestuurd op de normgewichten, omdat dit praktisch niet uitvoerbaar is. De werkelijke wegingen van deze categorieën kunnen hierdoor afwijken van de overeengekomen normgewichten en zodoende invloed hebben op de performance en daarmee op de Z-score. De normweging voor de minder liquide categorieën is gebaseerd op de daadwerkelijke portefeuilledistributie op enig moment. Deze normweging wordt als basis gebruikt om de performance te bepalen (ook voor de Z-score). Dit betekent dat er geen actief allocatiebeleid tussen de minder liquide categorieën en de liquide categorieën van de portefeuille plaatsvindt gedurende het jaar en dat ontstane over- en onderwegingen van de illiquide returnportefeuille worden belegd in de liquide returnportefeuille (volgens mandaat).

Tabel 1: totaalportefeuille

	Normweging	Minimum	Maximum
Matchportefeuille	41%		
Discretionaire swaps + Liquiditeiten	12%	0%	20%
Discretionaire Euro staatsleningen	17%	12%	34%
Credits Investment Grade	12%	10%	14%
Returnportefeuille	59%		
Aandelen ontwikkelde markten	23%		
Aandelen opkomende markten	6%		
Catastrofe obligaties	3%		
Vastgoed	9%		
High Yield	5%		
EMD	3%		
Onderhandse leningen	0%		
Hypotheke	10%		
Totaal	100%		

Indien de bandbreedtes zoals vermeld in tabel 1 worden doorbroken zal Columbia Threadneedle contact opnemen met Bpf Beton om de ontstane situatie en mogelijke acties te bespreken.

2. Afspraken ten behoeve van de totale beleggingsportefeuille

De portefeuille valt in twee delen uiteen:

- **Returnportefeuille**

Het doel van de returnportefeuille is het betalen van een deel van de (jaarlijkse oprenting van) verplichtingen, en daarnaast het genereren van extra rendement ten behoeve van mogelijk herstel van de portefeuille, het creëren van goede toeslag kansen en het betaalbaar houden van de regeling, door te beleggen in aandelen, obligaties, onroerend goed, hypotheke en onderhandse leningen.

- **Matchportefeuille**

Het doel van de matchportefeuille is het verminderen van het renterisico. Een perfecte match ten opzichte van de verplichtingen is niet mogelijk, zelfs als voor een oplossing met 100% renteswaps wordt gekozen. Ook dan zal er een basisrisico blijven bestaan. Basisrisico houdt in dit geval in dat een belegging niet precies mee zal bewegen met de verplichting waarvoor deze belegging wordt aangehouden. Het gevolg hiervan is dat dit in een additioneel verlies dan wel winst ten opzichte van de verplichtingen kan resulteren.

2.1 Het herbalanceringsbeleid

2.1.1 Match- en returnportefeuille

Er worden vaste bandbreedtes gehanteerd voor de verhouding tussen match- en returnportefeuille. Er zal geen tactische asset allocatie plaatsvinden tussen de match- en returnportefeuille. De verhouding zal per maandeinde gemonitord worden. Indien de match- of returnportefeuille buiten de toegestane bandbreedte is getreden zal geherbalanceerd worden naar de startgewichten zoals aangegeven in tabel 2. Deze positie moet uiterlijk binnen drie maanden na vaststelling zijn hersteld. In de praktijk wordt gestreefd om dit binnen één maand na vaststelling te realiseren samenvallend met het maandelijks allocatiemoment. Het bestuur wordt geïnformeerd indien bandbreedtes worden doorbroken en indien de herbalancering langer dan één maand zal duren.

Tabel 2: verhouding match- en returnportefeuille

	Normweging	minimum	maximum
Returnportefeuille	59%	54%	64%
Matchportefeuille	41%	36%	46%
Totaal	100%		

Geldstromen/Allocaties

Geldstromen van/naar het fonds worden gebruikt om bij te sturen in de richting van de verdeling tussen de match- en returnportefeuille, zoals vastgelegd in tabel 2.

Binnen de matchportefeuille worden de kasstromen verdeeld tussen de creditportefeuille en de overige matchportefeuille onderdelen tezamen. Volgens deze methodiek zullen geldstromen van/naar de matchportefeuille aangewend worden om te sturen naar de volgende target gewichten: 29,3% credits en 70,7% overige matchportefeuille onderdelen. De allocatiestroom binnen de overige matchportefeuille onderdelen zal alleen van/naar de staatsobligatieportefeuille worden gealloceerd.

De afbouw van de positie beursgenoteerd vastgoed zal gelijktijdig plaatsvinden met de opbouw van niet-beursgenoteerd vastgoed. De opgevraagde commitments voor niet-beursgenoteerd vastgoed zullen worden gefinancierd uit de verkoop van beursgenoteerd vastgoed. Om deze reden zal de categorie beursgenoteerd vastgoed als onderdeel van de illiquide returnportefeuille worden gerapporteerd.

3. Returnportefeuille

Het herbalanceringsbeleid

Voor de liquide categorieën binnen de returnportefeuille zullen zwevende benchmarks met vaste bandbreedtes worden gehanteerd. Er zal geen tactische asset allocatie plaatsvinden. Indien een positie buiten de toegestane bandbreedte is getreden zal geherbalanceerd worden naar de normwegingen zoals aangegeven in tabel 3. Deze positie moet uiterlijk

binnen drie maanden na vaststelling zijn hersteld. In de praktijk wordt gestreefd om dit binnen één maand na vaststelling te realiseren samenvallend met het maandelijks allocatiemoment. Het bestuur wordt geïnformeerd indien bandbreedtes worden doorbroken en indien de herbalancering langer dan één maand zal duren.

Tabel 3: Normwegingen en bandbreedte returnportefeuille

Categorie	Normweging	minimum	maximum	Type norm
Aandelen	78,4%	68,4%	88,4%	zwevende norm
Obligaties	21,6%	11,6%	31,6%	zwevende norm
Liquide middelen	0,0%	-2,5%	5,0%	zwevende norm
Totaal liquide returnportefeuille	100%			
Niet-beursgenoteerd Vastgoed	40,9%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Beursgenoteerd vastgoed	0,0%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Catastrofe obligaties	13,6%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Hypotheken	45,5%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Totaal illiquide returnportefeuille	100%			

Er wordt geen structurele debetstand van de liquide middelen nagestreefd. De ruimte voor een debetstand is alleen bedoeld voor het kunnen opvangen van tijdelijke effecten van transacties en kasstromen.

Valuta-afdekking beursgenoteerd vastgoed: Eventuele negatieve resultaten uit de valuta-afdekking van beursgenoteerd vastgoed zullen gefinancierd worden uit de desbetreffende categorie. Positieve resultaten uit de valuta-afdekking zullen terugvloeien naar de liquide returnportefeuille.

3.1 Liquide returnportefeuille

3.1.1 Aandelen

Voor de aandelenregio's worden zwevende benchmarks met vaste bandbreedtes gehanteerd. Indien een positie buiten de toegestane bandbreedte is getreden zal geherbalanceerd worden naar de startgewichten zoals aangegeven in tabel 4. Deze positie moet uiterlijk binnen drie maanden na vaststelling zijn hersteld. In de praktijk wordt gestreefd om dit binnen één maand na vaststelling te realiseren samenvallend met het maandelijks allocatiemoment. Het bestuur wordt geïnformeerd indien bandbreedtes worden doorbroken en indien de herbalancering langer dan één maand zal duren.

De benchmarks voor de categorieën zijn weergegeven in tabel 13.

Tabel 4: Normwegingen en bandbreedtes aandelenportefeuille

	Normweging	minimum	maximum	type norm
Aandelen ontwikkelde markten	79,3%	74,3%	84,3%	zwevende norm
Aandelen opkomende markten	20,7%	15,7%	25,7%	zwevende norm
Totaal	100%			

3.1.2 Vastrentende waarden

Voor de vastrentende waarden portefeuille binnen de returnportefeuille worden zwevende benchmarks met vaste bandbreedtes gehanteerd. Indien een positie buiten de toegestane bandbreedte is getreden zal geherbalanceerd worden naar de startgewichten zoals aangegeven in tabel 5. Deze positie moet uiterlijk binnen drie maanden na vaststelling zijn hersteld. In de praktijk wordt gestreefd om dit binnen één maand na vaststelling te realiseren samenvallend met het maandelijks allocatiemoment. Het bestuur wordt geïnformeerd indien bandbreedtes worden doorbroken en indien de herbalancering langer dan één maand zal duren.

De benchmarks voor de categorieën zijn weergegeven in tabel 13.

Tabel 5: Normwegingen en bandbreedtes vastrentende waarden portefeuille

	Normweging	minimum	maximum	type norm
Emerging Markets Debt	37,5%	27,5%	47,5%	zwevende norm
High Yield obligaties	62,5%	52,5%	72,5%	zwevende norm
Totaal	100%			

3.2 Illiquide Returnportefeuille

Voor de illiquide categorieën binnen de returnportefeuille wordt er niet gestuurd op de normgewichten en deze categorieën hebben derhalve geen bandbreedtes. Jaarlijks wordt bekeken of de illiquide categorieën opgehoogd dan wel verlaagd dienen te worden ten opzichte van lange termijn strategische gewichten. Eventuele hieruit voortvloeiende allocaties zullen alleen plaatsvinden op instructie van het bestuur.

3.2.1 Niet-beursgenoteerd vastgoed

De beleggingen in niet-beursgenoteerd vastgoed kennen de volgende strategische wegen naar sectoren en regio's inclusief bandbreedtes:

Tabel 6: Normwegingen en bandbreedtes niet-beursgenoteerd vastgoed

	Normweging	minimum	maximum	type norm
Woningen (Nederland)	30,0%	15,0%	45,0%	werkelijk gewicht
Winkels (Nederland)	12,5%	2,5%	22,5%	werkelijk gewicht
Zorg (Nederland)	17,5%	5,0%	30,0%	werkelijk gewicht
Kantoren en logistiek (Europa)	40%	25,0%	55,0%	werkelijk gewicht

Totaal	100%			
--------	------	--	--	--

De categorie Europees kantoren en logistiek wordt vooralsnog niet geïmplementeerd.

Gezien het illiquide karakter van de beleggingscategorie is het niet mogelijk om de portefeuille op korte termijn aan te passen wanneer deze buiten de bandbreedtes zoals weergegeven in tabel 6 treedt.

3.2.2 Hypotheken

De beleggingen in particuliere hypotheeklen zijn onder beheer van Syntrus Achmea Real Estate & Finance B.V. Columbia Threadneedle voert voor deze beleggingen wel de monitoring en selectietrajecten uit.

3.2.3 Dynamisch balansmanagement

Dynamisch balansmanagement zal alleen op instructie van het bestuur van het fonds worden ingezet ten behoeve van het beheersen van de belangrijkste risico's die van invloed zijn op de dekkingsgraad, zoals bijvoorbeeld het aandelenrisico.

4 Matchportefeuille

De definitie van rente-afdekking is de mate waarin het effect van een 0,01% verandering in de rentetermijnstructuur (PV01) van invloed zal zijn op de waarde van de beleggingen ten opzichte van de verplichtingen. Bij het vaststellen van het afdekkingspercentage worden de volgende onderdelen meegenomen: discretionaire swaps, discretionaire euro staatsleningen en bedrijfsobligaties (in zowel euro als US dollar, maar met valuta-afdekking). In tabel 9 wordt aangegeven of voor het bepalen van het afdekkingspercentage de portefeuille of de benchmark wordt meegenomen.

Voor de verplichtingen wordt gebruik gemaakt van de meest recent ontvangen kasstromen van (de actuaire van) het pensioenfonds.

De matchportefeuille heeft ten doel het rente mismatch risico te beperken. In lijn met tabel 7 is het strategische doel op dit moment (december 2024) om 80% van het renterisico op marktbasis op een curve-neutrale wijze af te dekken.

Het fonds hanteert een rentestaffel zoals weergegeven in tabel 7. Columbia Threadneedle monitort elke werkdag de 30-jaars euro swap rente¹ op basis van de slotstanden van de voorgaande werkdag. Indien Columbia Threadneedle vaststelt dat een eerstvolgend triggerniveau van de rente (opwaarts of neerwaarts) is doorbroken zal Columbia Threadneedle zo snel als praktisch uitvoerbaar maar binnen 5 werkdagen de matchportefeuille in overeenstemming brengen met het betreffende (nieuwe) afdekkingspercentage zoals weergegeven in tabel 7. Voorwaarde hierbij is dat de 30-jaars euro interest rate swap rente op het moment van implementatie niet meer dan 0,05% onder (bij rentestijging) c.q. boven (bij rentedaling) het betreffende triggerniveau ligt. Indien Columbia Threadneedle, bijvoorbeeld door marktomstandigheden, niet in staat is om de volledige aanpassing van de renteafdekking te implementeren binnen de periode van 5 werkdagen, zal Columbia Threadneedle het

¹ Meer in detail: 30-jaars euro interest rate 6 maands Euribor swap rente (mid-rate).

strategische afdekkingspercentage aanpassen naar het niveau dat de gedeeltelijke implementatie reflecteert en Beton hierover informeren.

Tabel 7: Rentestafel

Bij rentedaling		Bij rentestijging	
30-jaars euro swap rente	afdekkingspercentage	30-jaars euro swap rente	afdekkingspercentage
0,25%	55%		
0,50%	60%	0,50%	60%
0,75%	65%	0,75%	65%
1,00%	70%	1,00%	70%
1,25%	75%	1,25%	75%
		1,50%	80%

Gewichten matchportefeuille

De volgende vastrentende waarden zullen meegenomen worden in de samenstelling van de matchportefeuille: discretionaire swaps, discretionaire euro staatsobligaties en global credits.

Tabel 8: Normwegingen matchportefeuille

	Normweging	minimum	maximum	type norm
Renteswaps + liquiditeiten	29,3%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Credits (bedrijfsobligaties)	29,3%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Discretionaire euro staatsobligaties	41,5%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Liquide middelen	0,0%	0,0%	10,0%	werkelijk gewicht
Totaal	100%			

De afspraken omtrent het beheer van het matchpercentage zijn weergegeven in de volgende tabel:

Tabel 9: Beleggingsrichtlijnen matchportefeuille

Doelstelling afdekking renterisico	
Afdekkingspercentage doelstelling	Conform rentestafel in tabel 7
Bandbreedte rondom afdekkingspercentage	+/- 3% t.o.v. totale renterisico (PV01) van de totale verplichtingen
Curve	Neutraal op basis van een bucketbenadering
Aantal curve buckets	7 bucketpunten; 5, 10, 15, 20, 30, 40 en 50.
Bandbreedte rondom curve buckets	+/- 5% t.o.v. renterisico (PV01) van de totale verplichtingen
Mandaat renteafdekking	

Type mandaat	Passief: beheer afdekkingspercentage binnen bandbreedte en beheer curverisico binnen bandbreedtes
Derivaten toegestaan	Renteswaps: Zero-coupon swaps en par swaps; bilateraal en via Clearing House
Liquiditeiten	Toegestaan ten behoeve van onderpand verplichtingen geclearde swaps en efficiënt portefeuillebeheer
Overige matching assets	Euro Staatsobligaties – op basis van benchmark holdings Global Credits – op basis van benchmark holdings
Controle en monitoring	
Afdekkingspercentage	PV01 matching beleggingen gedeeld door PV01 verplichtingen
Curve risico	Beheer curverisico binnen bandbreedtes
Monitoring frequentie (ex ante)	Per maandeinde. Gebruik makend van meest recente informatie van actuaris op t+6
Ex-post mismatch	Rapporteren over de mismatch als percentage van de verplichtingen
Resilience	Bij een resilience van 200 basispunten voor de matchportefeuille exclusief de creditportefeuille wordt een deel van de credits worden verkocht ten bate van de liquiditeitenbuffer en staatsleningen om de resilience van de matchportefeuille exclusief de creditportefeuille te herbalanceren naar minimaal 260 basispunten. Bij een resilience van 200 basispunten voor de gehele matchportefeuille zal overleg plaatsvinden met het pensioenfonds hoe het onderpand aangezuiverd zal worden. Bij een resilience van 100 basispunten voor de gehele matchportefeuille zal swapexposure worden afgebouwd om de resilience te verhogen naar minimaal 160 basispunten.
Kasstroom	Bij kasstromen van en naar de matchportefeuille of kasstromen van of naar de staatsleningenportefeuille naar of van de liquiditeitenbuffer in het kader van het liquiditeitenbeheer, heeft beheerder Columbia Threadneedle de discretie om de verandering door deze kasstromen in rentegevoeligheid compenseren door middel van renteswaps. Hierbij zal pragmatisch bijsturen richting de target renteafdekking en de strategisch neutrale curvepositie leidend zijn.
Swaps transacties	Trading swaps in overeenstemming met Best Execution Policy Columbia Threadneedle. Alleen toegestaan als afdekkingspercentage op monitoringmoment buiten de bandbreedte valt of voor risicomanagement doeleinden. Geen nieuwe exposure naar Goldman Sachs.
Mandaat staatsobligaties portefeuille	
Team	Columbia Threadneedle Global Rates and Money Markets
Benchmark	Bloomberg Euro-Aggregate Treasury 10+ (1/3 Duitsland, 1/3 Nederland, 1/3 Frankrijk) <i>Voor verdere fondsspecifieke informatie zie de fondsvoorwaarden en/of prospectus</i>
Mandaat global credits portefeuille	
Team	Columbia Threadneedle Investment Grade Credits
Benchmark	50% Bloomberg US Aggregate Credit Index + 50% Bloomberg Euro-Aggregate Credit Index <i>Voor verdere fondsspecifieke informatie zie de fondsvoorwaarden en/of prospectus</i>
Mandaat discretionaire swaps	
Team	Columbia Threadneedle Global Asset Management LDI team
Benchmark	Portefeuillerendement

Uitleg

- De matchportefeuille zal bestaan uit een portefeuille van vastrentende waarden met een voor het fonds acceptabele mate van (krediet)risico, aangevuld met een portefeuille van renteswaps zodanig dat de afdekkingdoelstelling zo dicht mogelijk wordt benaderd.
- Columbia Threadneedle beheert het renteafdeckingspercentage binnen een bandbreedte en herbalanceert het renteafdeckingspercentage naar het op dat moment geldende normpercentage wanneer deze buiten de bandbreedte is bewogen. Indien het renteafdeckingspercentage buiten de bandbreedte is getreden en Columbia Threadneedle zal herbalanceren, zal Columbia Threadneedle de klant hierover informeren.
- Columbia Threadneedle hanteert een zogenaamde 'bucket' benadering in het afdeckingsbeleid, waarbij de afdekking van het renterisico plaatsvindt per mandje van looptijden van 5 of 10 jaar om het risico van veranderingen in de rentetermijnstructuur zoveel mogelijk te elimineren.
- Er vindt herbalancering op bucketniveau plaats, zodra de afwijking van het afdeckingspercentage ten opzichte van de doelstelling, in een bucket, buiten de afgesproken bandbreedte is bewogen. Hierbij zal Columbia Threadneedle de afwijking op pragmatische wijze bijsturen waarbij in ieder geval de buiten de bandbreedte(s) getreden bucket(s) weer binnen de bandbreedte(s) word(t)(en) gebracht.
- Columbia Threadneedle monitort de renteafdekking per maandultimo. Het afdeckingspercentage wordt na de monitoring en eventuele herbalancering vervolgens passief beheerd. Dit betekent dat veranderingen in de verplichtingen en beleggingen gedurende de maand kunnen resulteren in een verandering van het afdeckingspercentage zonder dat Columbia Threadneedle tot herbalancering overgaat.
- Indien het renteafdeckingspercentage en/of één of meerdere buckets buiten de bandbreedtes zijn getreden zal Columbia Threadneedle binnen 10 werkdagen na formele vaststelling de herbalancering uitvoeren. Indien dit niet binnen 10 werkdagen zal (kunnen) plaatsvinden zal Columbia Threadneedle de klant informeren en adviseren.
- Wanneer er kasstromen van of naar de matchportefeuille worden gealloceerd, of wanneer er kasstromen zijn van of naar de staatsleningenportefeuille naar of van de liquiditeitenbuffer in het kader van het liquiditeitenbeheer, krijgt beheerder Columbia Threadneedle de discretie om de verandering door deze kasstromen in rentegevoeligheid compenseren door middel van renteswaps. Hierbij zal pragmatisch bijsturen richting de target renteafdekking en de strategisch neutrale curvepositie leidend zijn. Deze discretie geldt alleen in geval van de hiervoor genoemde kasstromen.
- Bij herbalancerings zal Columbia Threadneedle de klant informeren over de uitgevoerde herbalancering.
- Er zal geen tactische asset allocatie in de matchportefeuille plaatsvinden. Columbia Threadneedle baseert zich bij de inrichting van de matchingportefeuille en de herbalancering op de meest recent ontvangen verplichtingengegevens van (de actuaris van) het pensioenfonds.

Resilience

De leverage binnen de matchportefeuille (de rentegevoeligheid van de matchportefeuille ten opzichte van de waarde van de onderpandportefeuille inclusief de waarde van de swaps)

stelt Bpf Beton in staat om verplichtingen af te dekken met een kleiner deel van de beleggingsportefeuille. Hierdoor kan de portefeuille ook bij een relatief hogere renteafdekking belegd blijven in return assets.

Voor de inzet van renteswaps moet onderpand worden aangehouden.

Dit jaar wordt er overgegaan van een leveraged duratie maatstaf naar een resilience maatstaf om transparanter en eenvoudiger te kunnen bepalen of er voldoende bronnen van onderpand aanwezig zijn in de matchportefeuille.

De resilience maatstaf wordt uitgedrukt in basispunten resilience en geeft aan hoeveel basispunten de rente kan stijgen totdat er geen onderpand meer beschikbaar is. Resilience wordt op elke werkdag gemeten. Er zijn acties gedefinieerd bij het bereiken van een vooraf bepaald triggerniveau van de resilience maatstaf.

De triggers voor Bpf Beton zijn:

- Trigger 1: Bij een resilience van 200 basispunten voor de matchportefeuille exclusief de creditportefeuille wordt een deel van de credits verkocht ten bate van de liquiditeitenbuffer en staatsleningen om de resilience van de matchportefeuille exclusief de creditportefeuille te herbalanceren naar minimaal 260 basispunten.
- Trigger 2: Bij een resilience van 200 basispunten voor de gehele matchportefeuille zal overleg plaatsvinden met het pensioenfonds hoe het onderpand aangezuiverd zal worden.
- Trigger 3: Bij een resilience van 100 basispunten voor de gehele matchportefeuille zal swapexposure worden afgebouwd om de resilience te verhogen naar minimaal 160 basispunten.

Liquiditeitenbeheer

Voor centraal geclearde swaps zal een liquiditeiten buffer worden aangehouden om waardeverandering van de swapportefeuille door eventuele toekomstige rentestijgingen of dalingen mee te kunnen opvangen. De invulling van de liquiditeitenregel zal bestaan uit cash (bij de custodian) en een belegging in het CT Euro Liquidity Fund. De omvang van de buffers hangt af van de PV01 van de renteswaps.

Onderstaand staan de boven- en ondergrens van de buffers weergegeven.

Tabel 10: indicatie norm en bandbreedtes liquiditeiten

Cashbuffer	Norm	Ondergrens	Bovengrens
Cash bij custodian (x PV01)	10	5	15
Liquiditeitenbuffer			
CT Euro liquiditeitenfonds (x PV01)	50	30	70

De cashbuffer wordt gebruikt om kleine rentebewegingen op te vangen. Het liquiditeiten fonds wordt gebruikt om grote(re) rentebewegingen op te vangen. Wanneer de ondergrens of bovengrens van de liquiditeitenbuffer is bereikt, zal worden geherbalanceerd naar de norm middels de staatsleningen portefeuille.

Richtlijnen voor discretionaire euro staatsleningen binnen de matchportefeuille

Tabel 11: Voor het discretionaire staatsleningen mandaat gelden de volgende restricties

Algemeen	
Benchmark	1/3 Bloomberg Euro Treasury Duitsland 10+ jaar 1/3 Bloomberg Euro Treasury Frankrijk 10+ jaar 1/3 Bloomberg Euro Treasury Nederland 10+ jaar
Outperformance doelstelling	0,25% per jaar voor kosten (o.b.v. 3-jaars voortschrijdend gemiddelde)
Tracking error doelstelling	max. 1%
Restricties	
Modified duration	+/- 0,75 jaar
Maximum relatief landengewicht	+/- 15%
Maximum totaal off-benchmark	5%
Maximum non-benchmark obligaties EMU landen	5%
Regio allocatie (VK & VS)*	+/- 5%
Maximum securitised uit de benchmark landen / overheid gerelateerd	5%
Minimum rating staatsobligaties**	AA-
Minimum rating overheid gerelateerd / securitised obligaties **	AAA
Maximum gewicht per emittent voor overheid gerelateerd/securitised obligaties	1%
Derivaten	
Alleen obligatie futures toegestaan	Maximaal 30% bruto exposure***
Liquiditeit	
Cash	+/- 5%

** Geïmplementeerd met bondfutures

** Hoogste rating S&P, Moody's en Fitch. In geval van downgrade tot lagere rating binnen 6 maanden verkopen.

*** Nominale waarde van long en short posities in bond futures en dit bedrag delen door de totale marktwaarde van de portefeuille.

5 Valutabeleid (afdekken valutarisico)

De afspraken over het valuta-afdeckingsbeleid zijn in tabel 12 opgenomen:

Tabel 12: Valutabeleid

Strategische doelstelling				
	Ontwikkelde markten	Opkomende markten	Afdekking op basis van	In fonds / via overlay
Aandelen	100%	0%	benchmark	via overlay
Beursgenoteerd vastgoed	100%	0%	benchmark	via overlay
Global credits	100%	0%	feitelijke positie	in fonds
High Yield obligaties	100%	0%	feitelijke positie	in fonds
EMD – hard currency	100%	0%	feitelijke positie	in fonds
Catastrofe obligaties	100%	0%	feitelijke positie	in fonds

Portefeuilles die niet worden afgedekt	Renteswaps, euro staatsleningen, hypotheek, aandelen opkomende markten
Mandaat beleggingsfondsen	
Fondsvoorwaarden zijn leidend	
Mandaat overlay	
Type mandaat	Passief beheer, beheer afdekpercentage binnen bandbreedte
Valuta definities	
Valuta ontwikkelde markten	USD, JPY, GBP, CAD, SGD, HKD, AUD, SEK, DKK, CHF, NZD, NOK, ILS
Valuta opkomende markten	Alle valuta die niet behoren tot ontwikkelde markten
Toegestane instrumenten (overlay, voor beleggingsfondsen zijn fondsvoorwaarden leidend)	
Instrumenten	FX-spots, FX forwards, FX swaps, NDF's
Tegenpartijen	Conform BMO Global Asset Management Policy
Looptijden	1 t/m 3 maanden
Monitoring en herbalancering (overlay, voor beleggingsfondsen zijn fondsvoorwaarden leidend)	
Bandbreedte rondom afdekpercentage	+/- 2%-punt
Frequentie monitoring	Dagelijks
Herbalancering	Indien buiten de bandbreedte herbalancering naar de norm

Hierbij geldt:

- Columbia Threadneedle zal circa één keer per maand het valutarisico van het werkelijke belang conform het afgesproken percentage afdekken.
- Valuta-afdekking is een dynamisch proces. Vanwege de volatiele markten is het in de praktijk nauwelijks mogelijk om valuta-afdekking op exact het overeengekomen afdekpercentage af te stemmen.
- Hoewel de in de portefeuille aanwezige liquide middelen in principe worden omgezet naar euro, is het mogelijk dat liquide middelen in niet-euro valuta niet worden afgedekt. Voor dit terugbrengen geldt een minimumbedrag van 10.000 euro (tegenwaarde).
- De beleggingen in aandelen opkomende markten worden niet afgedekt.

6 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Inleiding

Bpf Beton heeft beleid voor maatschappelijke verantwoord beleggen (MVB). Dit beleid richt zich op het identificeren en terugdringen van (1) duurzaamheidsrisico's die materieel kunnen zijn voor risico en rendement van de beleggingen en van (2) risico's dat ondernemingen waarin wordt belegd een negatieve impact hebben op duurzame ontwikkeling. De achterliggende filosofie is dat bedrijven met een robuust beheer van milieu-, sociale en governance (ESG) factoren beter in staat zijn om op langere termijn een goede performance te realiseren. Maatschappelijke verwachtingen, awareness van het bestuur en eisen vanuit regelgevers en toezichthouders vormen de grondslag van het MVB beleid. Implementatie

van het MVB beleid bestaat uit de onderdelen engagement, stemmen, uitsluitingen en ESG-integratie. Het beleggingsbeleid vormt het kader waarbinnen die implementatie plaatsvindt.

Engagement

Bpf Beton gaat het gesprek aan met ondernemingen waarin wordt belegd. Hierbij wordt gekeken naar diverse thema's op het gebied van ESG. Uitgangspunt hierbij zijn de wereldwijd geaccepteerde standaarden van de Principles for Responsible Investment (PRI), de UN Global Compact, de OESO richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de Nederlandse Stewardship Code. UN Global Compact is een initiatief van de Verenigde Naties en bestaat uit 10 principes op het vlak van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en corruptie, gebaseerd op algemeen erkende verdragen, zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, belangrijke conventies van de International Labour Organisation en het VN-verdrag tegen corruptie.

Engagement is uitbesteed aan een gespecialiseerde uitvoerder. Ieder jaar wordt op basis van ingeschatte risico's en kansen, door de uitvoerder in samenspraak met Bpf Beton prioriteit aangebracht in het engagement programma. Verder wordt ook continu gekeken naar schendingen door bedrijven van bijvoorbeeld de UN Global Compact. De aanpak bij engagement is constructief van aard door met bedrijven in dialoog te gaan en gezamenlijk met hen te werken aan oplossingen.

Het bestuur heeft zijn voorkeur uitgesproken voor de thema's klimaatverandering en arbeidsomstandigheden als focusgebieden voor de invulling van engagementprogramma. Dit zal dan ook expliciet worden benadrukt in de rapportages.

Stemmen

Bpf Beton voert wereldwijd haar stemrecht uit. Hierbij wordt gekeken naar de context waarin een onderneming opereert en wordt ondernemingen gevraagd hun beleid toe te lichten, met als doel:

- Verbeteren van de bestuursstructuur en –samenstelling;
- Optimaliseren van het remuneratiebeleid om te waarborgen dat het (uitvoerend) management beloond wordt voor het creëren en waarborgen van aandeelhouderswaarde;
- Ontwikkelen van interne controles en risicomanagementsystemen;
- Beschermen van rechten van minderheidsaandeelhouders.

Ook als er een tegenstem wordt uitgebracht, wordt dat actief aan de onderneming toegelicht.

Uitsluiting

In lijn met wet- en regelgeving sluit Bpf Beton ondernemingen uit, die rechtstreeks betrokken zijn bij de productie van clustermunitie danwel meer dan 50% eigenaar zijn van een bedrijf die clustermunitie produceert.

Ondernemingen die zelf geen betrokkenheid hebben bij clustermunitie, maar waarvan de eigenaar vanwege een aandelenconstructie wel betrokken is, komen niet op de uitsluitingslijst voor.

Bpf Beton belegt niet in staatsobligaties van landen die onderworpen zijn aan sancties door de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie, wanneer deze zijn gericht op het land zelf of op de zittende regering en een wapenembargo betreffen of betrekking hebben op schendingen van de rechten van de mens.

Integratie ESG-criteria

Bpf Beton verwacht van (externe) beheerders dat zij op een juiste wijze ESG-criteria in hun beleggingsbeslissingen meenemen. Daarnaast wordt van (externe) portefeuillebeheerders verwacht dat zij het MVB-beleid van Bpf Beton op transparante wijze naleven.

Bij de selectie en evaluatie van (externe) beheerders worden duurzaamheidscriteria door Columbia Threadneedle namens Bpf Beton meegenomen. Vanaf 2024 hanteert Bpf Beton hierbij een net-zero beleid, waarbij ernaar gestreefd wordt dat elke deelportefeuille in 2050 netto nul emissies uitstoot heeft.

Communicatie en rapportage

Inherent aan maatschappelijk verantwoord beleggen is het afleggen van verantwoording aan de diverse belanghebbenden.

Bovendien wenst Bpf Beton te voldoen aan de Nederlands Stewardship Code. Daartoe rapporteert Bpf Beton:

- Jaarlijks op de website en/of in het jaarverslag over engagement activiteiten en -resultaten, alsmede het uitoefenen van het stemrecht in het betreffende verslagjaar;
- Ieder kwartaal op de website over engagement activiteiten en -resultaten, alsmede over hoe is gestemd op de algemene vergaderingen van aandeelhouders.

7 Benchmarks

Tabel 13: Benchmarks

Returnportefeuille	
Aandelen wereldwijd (regio's)	Samengestelde benchmark. Samengesteld uit:
Opkomende markten	MSCI Emerging Markets Net Return Index (in euro)
Ontwikkelde markten	MSCI World Net Return Index (Hedged to Euro)
Obligaties wereldwijd	Samengestelde benchmark. Samengesteld uit:
Emerging Markets Debt	JP Morgan EMBI Global Diversified Total Return Index (Hedged to Euro)
High Yield obligaties	Bloomberg Customized High Yield Index 60% US High Yield en 40% Pan European High Yield, BB-B, non-financials, 3% issuer cap (Hedged to Euro)
Liquide Middelen	1 maands Euribor
Illiquide Return portefeuille	
Niet-beursgenoteerd vastgoed	Columbia Threadneedle Investments hanteert voor haar maand- en kwartaalrapportages het fondsrendement als benchmark.
	Op jaarbasis komen de benchmarks zoals gehanteerd door de beleggingsfondsen beschikbaar:
Achmea Dutch Residential Fund	MSCI Netherlands Index, residential, standing investments

Achmea Dutch Retail Property Fund	MSCI Netherlands Index, retail, standing investments
Achmea Dutch Health Care	Minimaal 6% per jaar
Beursgenoteerd vastgoed	FTSE NAREIT Developed Index NR (Hedged to Euro)
Dynamisch Balansmanagement	Portefeuillerendement
Catastrofe Obligaties	Plenum CAT Bond UCITS Fund Index EUR Avg
Hypotheken	Bloomberg Capital Customized Maturity profile Swap Index

Matchportefeuille	
Discretionaire Euro Staatsleningen	Bloomberg Euro Aggregate Treasury 10+ yr (1/3 France, 1/3 Netherlands, 1/3 Germany) Total Return Index (in euro)
Bedrijfsobligaties	50% Bloomberg US Aggregate Credit Index / 50% Bloomberg Euro-Aggregate Credit) Total Return Index (Hedged to Euro)
Swaps + Liquiditeitenfonds	Portefeuillerendement

8 Invulling strategie met beleggingsmandaten

Tabel 14: Invulling strategie met beleggingsmandaten

Beleggingscategorie	Beleggingsfonds/Discretionair	Maximale ex-ante tracking error
Returnportefeuille		
Aandelen wereldwijd		
Wereldwijd Ontwikkeld ESG	NT World Custom ESG Equity Index Fund	N.V.T.
Emerging Markets ESG	NT Emerging Markets Custom ESG Equity Fund	N.V.T.
Vastrentende Waarden wereldwijd		
Emerging Markets Debt HC	iShares Emerging Markets Government Bond Index Fund (LU) Class X2 Hedged EUR	
Global High Yield obligaties	CT FGR Global High Yield Bond (EUR Hedged) Fund	6,0%
Liquide Middelen	Discretionair	
Illiquide Return portefeuille		
Niet-beursgenoteerd Vastgoed	Achmea Dutch Residential Fund	N.V.T.
	Achmea Dutch Retail Property Fund	N.V.T.
	Achmea Dutch Health Care	N.V.T.

	M&G European Property Fund (nog niet geïmplementeerd)	N.V.T.
Beursgenoteerd vastgoed	SSgA Global Real Estate Non-Lending Common Trust Fund	N.V.T.
Dynamisch Balansmanagement	Discretionair	N.V.T.
Catastrofe Obligaties	Twelve Cat Bond Fund	N.V.T.
Hypotheke	Zie mandaat Syntus Achmea Real Estate & Finance B.V.	

Matchportefeuille		
Discretionaire Euro Staatsleningen	Discretionair	1,0%
Liquiditeiten (onderpand)	CT Euro Liquidity Fund	N.V.T.
Bedrijfsobligaties	CT Universal Investment Grade Credit	3,0%
Discretionaire Swaps	Discretionair	N.V.T.

Beheerafspraken

Aldus in tweevoud opgemaakt en rechtsgeldig ondertekend op 17 december 2024 _____

Namens het Bestuur

Namens Columbia Threadneedle
Netherlands B.V.

Voorzitter

Voorzitter

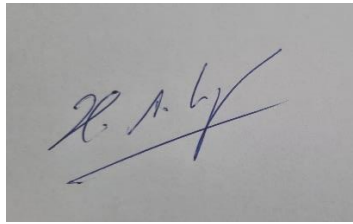
Marco Mante de Vreede

BeleggingsAdvies

Commissie

G.W. van der Peijl

H.A. Kempen

Bijlage I: Verklarende Woordenlijst²

Terminologie	Omschrijving
Asset / regio allocatie effect	Het resultaat van het over- of onderwegen van bepaalde asset categorieën of regio's ten opzichte van de afgesproken norm.
Benchmark	Vergelijkingsmaatstaf waartegen de performance van (een deel van) de portefeuille wordt afgezet. De gehanteerde benchmarks zijn vooraf met u afgesproken en vastgelegd in de Beheerafspraken.
Credit Rating	De beoordelingsfactor van de mate van kredietwaardigheid welke door onafhankelijke partijen wordt vastgesteld.
Duration	Gewogen gemiddelde looptijd van alle kasstromen. Een maatstaf voor het effect dat een renteverandering heeft op de obligatiekoers.
Hedging (valuta)	Het beperken van de mate waarin de betreffende portefeuille gevoelig is voor valutaschommelingen. Afdekken van valutarisico.
Investment grade	Volgens de rating agencies Standard & Poors, Moody's en Fitch behoren hiertoe de categorieën van schuld papier van AAA t/m BBB, zijnde ratings maatstaven. Voor deze categorieën van schuld papier is het aannemelijk dat bedrijven aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen, waarbij AAA de hoogste rating is.
LDI	Liability Driven Investments zijn beleggingen welke specifiek worden aangehouden om het renterisico uit hoofde van de verplichtingen te beheren.
Liquide Middelen	Onder de categorie liquide middelen wordt verstaan de activa in de vorm van chartaal geld of giraal geld, deposito's, geldmarktinstrumenten, geldmarktfondsen of vergelijkbare beleggingen die op korte termijn en zonder grote kosten in geld kunnen worden omgezet.
Matchpercentage	De mate waarin het renterisico van de verplichtingen is afgedekt.
Normweging	De weging van de verschillende asset categorieën binnen de portefeuille zoals deze is afgesproken in het beleggingsplan.
Onder- en Overweging	Negatieve en positieve afwijkingen van de werkelijke portefeuille ten opzichte van de normportefeuille of de benchmark.
Performance	Direct resultaat in de vorm van rente en dividendopbrengsten; Indirect resultaat door waardeverandering van de portefeuille.
Tracking error	De tracking error geeft de mate van afwijking aan tussen het rendement van een beleggingsportefeuille en het rendement van een benchmark.
Zwevende benchmark	Vergelijkingsmaatstaf waarbij de relatieve rendementen van de onderliggende (deel)markten door het jaar heen worden meegenomen in de berekening.

² Deze woordenlijst geeft de begrippen schetsmatig weer.

Bijlage II Beleggingsrestricties³ beleggingsfondsen waarin het fonds participeert.

³ Dit betreffen de richtlijnen op het moment van uitgave van dit Beleggingsplan en kunnen aan verandering onderhevig zijn

Verklaring beleggingsbeginselen

Inleiding

Deze “Verklaring beleggingsbeginselen” (verklaring) beschrijft de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (het fonds). Op grond van de Europese pensioenfondsenrichtlijn zijn pensioenfonds verplicht een dergelijke verklaring op te stellen en die na iedere belangrijke wijziging van het beleid, of tenminste om de drie jaar, te herzien.

Op basis van economische analyses en een integraal financieel en risicobeleid worden in het beleggingsproces de ALM studies en jaarlijkse beleggingsplannen opgesteld en uitgevoerd.

Hierdoor wordt een samenhang gerealiseerd tussen het beleggingsbeleid en de overige financiële sturingsinstrumenten, waaronder het premie- en indexatiebeleid.

Het fonds stelt de verklaring op verzoek beschikbaar aan deelnemers en andere belanghebbenden. Deze verklaring is ook te vinden op de website van het fonds:

www.betonpensioen.nl.

Organisatie en Pensioenregeling

De Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie is het pensioenfonds voor de werknemers in de sector Betonproductenindustrie. Op basis van een pensioenregeling (middelloonregeling) bouwen werknemers in deze sector bij het fonds een pensioen op. Voor partners en wezen is een nabestaandenpensioen gefaciliteerd. De beschrijving van de pensioenregeling en nadere informatie over het premie- beleggings- en indexatiebeleid staat in de actuariële bedrijfstechnische nota. Deze ABTN publiceert het pensioenfonds op de website www.betonpensioen.nl.

Eind 2024 bestond het totale bestand van deelnemers van het fonds uit 6.883 actieve deelnemers, 13.673 niet-actieve deelnemers en 8.263 uitkeringsgerechtigden.

Het bestuur van het fonds is eindverantwoordelijk voor het gehele beleggingsproces en neemt beslissingen van beleidsmatige en strategische aard. Hierin wordt het bestuur ondersteund door de beleggingsadvies commissie. Het vermogensbeheer is uitbesteed aan een fiduciar vermogensbeheerder. In het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid.

Doelstelling

Het doel van het fonds is zorgen voor een solide en betaalbaar pensioen voor zijn deelnemers dat genoten kan worden in een prettige leefbare wereld. Het beleggen van het vermogen dat het fonds onder beheer heeft, is daar een belangrijk onderdeel van.

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid wordt afgestemd op de structuur van de verplichtingen van het fonds. Daarbij wordt rekening gehouden met de risicohouding en investment beliefs van het pensioenfonds en de wettelijke eisen die in het Financieel Toetsingskader aan het beleggingsbeleid en risicomangement worden gesteld. De Nederlandsche Bank houdt hierop toezicht.

Doel

Het doel van het beleggingsbeleid van het fonds is het behalen van voldoende rendement om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Het beleggingsbeleid is afgestemd op bescherming van nominale aanspraken met een redelijke kans op toeslagverlening. De strategische portefeuille dient daarvoor op de lange termijn minimaal een gelijkwaardig rendement te genereren als de aangroei van de verplichtingen. Voor de portefeuille als geheel en voor elke beleggingscategorie afzonderlijk wordt gestreefd naar rendementen die op of boven de rendementen van de corresponderende benchmark liggen.

Inzicht

Periodiek laat het bestuur een ALM-studie uitvoeren. De uitkomsten van deze studie bepalen in belangrijke mate het strategisch beleggingsbeleid en het strategisch risicokader. Deze kaders vormen het vertrekpunt voor de verdere invulling van het beleggingsbeleid in het jaarlijkse beleggingsplan. In dit beleid is aangegeven hoe het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën wordt verdeeld. Indien nodig mag binnen bepaalde grenzen van deze verdeling worden afgeweken. Uit het beleggingsplan volgt de opdracht (mandaat) aan de fiduciair vermogensbeheerder.

Fundamenten

Het beleggingsbeleid van het fonds is gebouwd op de volgende fundamenten:

- **Structuur**
Het fonds bepaalt eerst de strategische doelen van het beleggingsbeleid; daarna wordt bepaald wat de strategische portefeuille moet worden in combinatie met het risicobudget.
- **Rendement**
Bij beleggen in categorieën met een hoger risico wordt een hoger rendement verwacht. Een deel van het vermogen zal in deze categorieën worden belegd.
- **Risicospreiding**
Diversificatie in de portefeuille zorgt voor spreiding van het risico. Daarom belegt het fonds in verschillende beleggingscategorieën die elk een duidelijke bijdrage leveren aan het risico- en rendementsprofiel van de totale portefeuille.
- **Kosten**
De verschillende beleggingscategorieën hebben ieder een andere kostenbelading. Bij het selecteren van een beleggingscategorie wordt zorgvuldig nagegaan of het verwachte rendement een hogere kostenbelading rechtvaardigt.
- **Duidelijkheid**
Iedere investering moet bijdragen aan een uitgebalanceerde en gespreide portefeuille. Geïnvesteed wordt alleen in fondsen waarvan de portefeuilles transparant worden beheerd en de impact van onderliggende instrumenten duidelijk zijn voor het bestuur.
- **Maatschappelijk verantwoord**
Binnen het kader van de verplichtingen streeft het fonds ernaar om zo goed mogelijk een maatschappelijk verantwoord beleid te implementeren.

De door het bestuur vastgestelde Investment Beliefs, zie bijlage, zijn een relevant onderdeel van het beleggingsbeleid.

Prudent person

Bij de uitvoering van het beleggingsplan staat de “prudent person”-regel centraal. Deze regel rust op de volgende pijlers:

- deskundig vermogensbeheer;
- het vermogen wordt belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers;
- het vermogen wordt zodanig belegd dat de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel wordt gewaarborgd; dit betekent dat het risico- en rendementsprofiel van de totale portefeuille steeds afgestemd moet zijn op de verplichtingenstructuur van het fonds, en dat de beleggingen voldoende gespreid moeten zijn (diversificatie).

Beleggingsrisico's

Een belangrijk onderdeel van het beleggingsbeleid is het beheersen van beleggingsrisico's. Het beheersen van de risico's vindt plaats als onderdeel van het beleggingsproces. De belangrijkste risico's zijn:

- Renterisico: deze wordt bepaald door de mate waarin de beleggingen en verplichtingen niet even gevoelig zijn voor een rentebeweging;
- Inflatieisico: het risico dat bij een hoge inflatie de ambitie niet kan worden gerealiseerd omdat de beleggingen niet voldoende in waarde toenemen
- Marktrisico: het risico dat de waarde van bijvoorbeeld aandelen en vastgoed neerwaarts verandert;
- Valutarisico: waardeveranderingen als gevolg van schommelingen in de wisselkoers
- Grondstoffenrisico: het risico dat de waarde van een belegging in grondstoffen neerwaarts verandert;
- Kredietrisico: het risico dat een tegenpartij niet aan haar betalingsverplichting kan voldoen of dat de kredietwaardigheid afneemt
- Tegenpartijrisico: bij transacties met externe partijen (derivatenposities en securities lending) bestaat het gevaar dat de tegenpartij zijn contractuele verplichtingen niet kan nakomen
- Liquiditeitsrisico: het risico dat het pensioenfonds niet over voldoende liquide middelen kan beschikken;
- Concentratierisico: het risico dat de beleggingen onvoldoende zijn gespreid;
- Actief beheer risico: het risico dat bij de uitvoering de beleggingen afwijken van de strategie .

Uitvoering

Uitbesteding

De beleggingen komen tot stand via uitbesteding aan derden die daartoe door het fonds zijn gecontracteerd. Het bestuur heeft hiervoor Columbia Threadneedle Investments als fiduciair manager aangesteld. Columbia Threadneedle Investments ondersteunt het bestuur vanuit haar rol door middel van strategisch advies, monitoring en selectie van de onderliggende beheerders, inclusief advies en uitvoering van het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid. Op deze wijze wordt optimaal gebruik gemaakt van de beschikbare deskundigheid, schaalvoordelen en flexibiliteit.

Beleggingen

Het bestuur beoordeelt elke belegging op specifieke risico- en rendementskarakteristieken, kosten en of deze maatschappelijk verantwoord zijn. En het effect van de belegging op de totale portefeuille in relatie tot de verplichtingenstructuur. Het bestuur sluit op voorhand geen enkele afzonderlijke beleggingscategorie, beleggingsinstrument of beleggingstechniek uit.

Het bestuur stelt jaarlijks het beleggingsplan vast met als belangrijkste beleggingskeuzes de verdeling over de match- en return portefeuille en de mate van renteafdekking. Binnen de match- en return portefeuille is er sprake van een normverdeling over de verschillende beleggingscategorieën, welke periodiek worden geëvalueerd. De feitelijke samenstelling van de beleggingsportefeuille kan afwijken van de normportefeuille binnen de door het bestuur vastgestelde bandbreedtes.

Kosten

Bij de uitvoering van het beleggingsplan maakt het fonds geen andere kosten dan die welke redelijk en proportioneel zijn in relatie tot de omvang en de samenstelling van het belegd vermogen en de doelstellingen van het fonds.

Waardering

De beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde, aangepast met de daaraan toegewezen vorderingen, schulden, kosten en liquide middelen. Indien mogelijk wordt de beurswaarde als actuele waarde gehanteerd.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het fonds werkt uiteraard niet mee aan een beleggingstransactie die bijvoorbeeld op grond van het internationale recht, verboden is. Voorts onthoudt het fonds zich van een belegging:

- indien daardoor strafbare of moreel verwerpelijke gedragingen worden bevorderd;
- indien de belegging – zo zij zou worden verricht – in onmiddellijk verband staat met een schending van mensenrechten of fundamentele vrijheden.

Het fonds heeft gekozen voor een separaat beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen, waarbij een combinatie is gemaakt van stemmen, uitsluiting en engagement. Voor de uitvoering van dit beleid, wordt voor een deel van de portefeuille gebruik gemaakt van het Responsible Engagement Overlay (reo®) programma en omvat de onderstaande zaken:

- een actieve benadering en dialoog bij ondernemingen waarin wordt belegd;
- deze dialoog heeft als doelstelling ondernemingen ervan te overtuigen stappen te ondernemen richting “best practice” op het gebied van corporate governance en sociale, ethische en milieu praktijken waarvan wordt gemeend dat die op termijn van wezenlijke invloed kunnen zijn op bedrijfsprestaties en –resultaten;
- Bpf Beton heeft binnen het engagement beleid gekozen voor een focus op de SDG's in relatie tot arbeidsomstandigheden en klimaat.
- het blijkt geven van stelselmatige betrokkenheid bij het bedrijf indien er tegen het directievoorstel is gestemd of als de fiduciair manager zich van stemming heeft onthouden;
- het beleid dat de fiduciair manager tot haar terrein rekent zal van tijd tot tijd worden herzien;
- de fiduciair manager stelt ieder kwartaal een rapport op over de activiteiten die gedurende het kwartaal met betrekking tot de reo® service uitgevoerd zijn;
- jaarlijks komt een rapport uit over de ontwikkelingen in de uitvoering van het reo®-programma;
- het bestuur heeft via het reo portal direct inzicht in de activiteiten die namens het fonds worden ondernomen ten aanzien van de ondernemingen waarin het fonds is belegd.

Het fonds wil met zijn beleggingen een bijdrage leveren aan een leefbare wereld nu en in de toekomst. Daarbij heeft het bestuur van het fonds de visie dat duurzame ontwikkeling noodzakelijk is voor een goed rendement op lange termijn en dat bedrijven die zich inzetten voor een goed milieu, sociale rechtvaardigheid en duurzame maatschappelijke ontwikkeling, op lange termijn beter renderen. Bij de invulling van het beleggingsbeleid is het doel van het fonds om te zorgen voor een solide en betaalbaar pensioen, leidend.

De volgende ecologische en sociale kenmerken worden specifiek gepromoot door het fonds:

- Niet bijdragen aan controversieel gedrag en controversiële activiteiten door middel van uitsluitingen
- Bedrijven stimuleren om duurzaamheidsrisico's te beheersen en in lijn te handelen met internationale verdragen en gedragscodes
- Mitigeren klimaatverandering en verbeteren arbeidsomstandigheden
- Toepassen van criteria voor milieu, maatschappij en goed ondernemingsbestuur (ESG-criteria: Environmental, Social & Governance) in het beleggingsbeleid

Het fonds promoot deze kenmerken door:

- Externe vermogensbeheerders te selecteren die materiële sociale-, milieu- en governance risico's meewegen in hun beleggingsbeslissingen.

- Actief aandeelhouderschap (het in gesprek gaan met bedrijven waarin is belegd en stemmen op aandeelhoudersvergaderingen). Het fonds ziet actief aandeelhouderschap als het belangrijkste instrument voor een verantwoorde invulling van de beleggingsactiviteiten omdat het hiermee de grootste invloed kan behalen, gegeven de invulling van de beleggingsportefeuille.

Het fonds heeft het brede spoor van het IMVB-convenant ondertekend.

Nevenactiviteiten

Het fonds ontwikkelt activiteiten die het in staat stelt zijn maatschappelijke functie – de verzorging van (gewezen) deelnemers voor de financiële gevolgen van overlijden of pensionering op basis van solidariteit en collectiviteit – zo goed mogelijk uit te voeren. Voor zover activiteiten niet behoren tot de kerntaken van een pensioenfonds, voert het fonds deze niet uit.

Rapportage en verantwoording

Monitoren van de beleggingsportefeuille vindt plaats door middel van verschillende rapportages. Maandelijks wordt door de fiduciair vermogensbeheerder inzicht gegeven in de samenstelling van de portefeuille alsmede de behaalde resultaten. Eenmaal per kwartaal brengt de fiduciair vermogensbeheerder verslag uit aan het bestuur en bespreekt het bestuur de uitgebreide kwartaalrapportage en risicorapportage.

Het fonds is zich bewust van de maatschappelijke rol die het als belegger vervult. Die rol dwingt het fonds tot grote zorgvuldigheid in zijn handelen. Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid in het jaarverslag.

Bijlage Investment Beliefs

Het fonds belegt alleen in categorieën en strategieën die het bestuur begrijpt

Alle investeringen in vermogenscategorieën hebben een duidelijk doel. Dat kan zijn het behalen van extra rendement, het afdekken van risico's of het spreiden van risico's. De doelstelling is om een maximaal rendement te realiseren binnen een vastgesteld risicokader. Onverwachte risico's kunnen een zeer nadelige impact hebben op de realisatie van deze doelstelling. Daarom moet een investering zo transparant mogelijk zijn. Hierdoor is de kans dat risico's niet onderkend worden zo klein mogelijk. De resterende risico's vragen om een adequate monitoring en maatregelen ter beheersing van deze risico's.

Daarom:

- beoordeelt het fonds iedere belegging in de context van de andere investeringen, als onderdeel van een uitgebalanceerde en gespreide portefeuille;
- doet het fonds uitgebreid onderzoek naar nieuwe investeringen, zodat alle elementen en risico's inzichtelijk zijn;
- zal het fonds in de monitoring van de beleggingsmandaten zich periodiek laten informeren door betreffende portfolio managers om op de hoogte te blijven van actuele ontwikkelingen ten aanzien van het beheer;
- investeert het fonds enkel in beleggingsfondsen waarvan onderliggende portefeuilles transparant worden beheerd en de impact van onderliggende instrumenten duidelijk zijn voor het bestuur;
- ontvangt het bestuur periodiek een risicorapportage en doet het bestuur onderzoek naar een adequate beheersing van de risico's in relatie tot de lange termijn doelstelling.

De vaststelling en allocatie van risicobudget naar beleggingscategorieën is de belangrijkste keuze in relatie tot de uiteindelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad

Binnen de randvoorwaarden, zoals maximaal te lopen risico, verwacht rendement en het profiel van de verplichtingen, is de strategische asset allocatie de belangrijkste component in het streven naar rendement. De beslissing om al dan niet in aandelen te beleggen, heeft op lange termijn veel meer impact dan de beslissing om in het ene of het andere aandeel te beleggen.

Daarom:

- hanteert het fonds een top-down benadering bij de samenstelling van de portefeuille. Dit betekent dat na de bepaling van de strategische doelen van het beleggingsbeleid, eerst wordt geanalyseerd wat de optimale asset-mix (inclusief %-rentehedge) is in relatie tot het risicobudget. Vervolgens kijken we naar overige componenten;
- besteedt het fonds veel tijd en energie aan de bepaling van de strategische asset-mix en afdekking van onrendabele risico's. Hierdoor krijgt het fonds een goed inzicht in de toegevoegde waarde van diverse beleggingscategorieën;
- formuleert het fonds richtlijnen omtrent het te hanteren risicobudget. Afhankelijk van dekkingsgraad en marktontwikkelingen is het mogelijk het risicobudget te verlagen dan wel op te hogen, binnen de gestelde kaders.

Beleggingsrisico wordt op lange termijn beloond

De reden om in aandelen of andere beleggingscategorieën met een hoger risico te beleggen is een hoger verwacht rendement op lange termijn. Met andere woorden: er bestaat een risico-opslag voor investeringen met een hoger risico. Deze risico-opslag is niet constant in de tijd. Een hoger rendement dan de risicovrije rente is nodig om aan de doelstellingen van het fonds te kunnen voldoen.

Daarom:

- is een deel van het vermogen geïnvesteerd in beleggingscategorieën met een hoger risico;
- worden risico's waar geen additioneel rendement tegenover staat, zoveel mogelijk beperkt, zoals valutarisico.
- is de allocatie naar een beleggingscategorie (o.a) afhankelijk van de verwachte risicopremie in de markt.

Diversificatie is belangrijk

Diversificatie zorgt voor spreiding van het risico. Dit effect treedt op wanneer de diverse beleggingen niet gelijktijdig stijgen en dalen in waarde. Door dit effect is het mogelijk een deel van de portefeuille met meer risico te beleggen, zonder dat het totale risico rechtevenredig toeneemt. Echter, een belegging moet een significante bijdrage leveren aan het rendement/risicoprofiel van de totale portefeuille. Met andere woorden: diversificatie kent ook grenzen. Te veel diversificatie leidt tot extra kosten in beheerfee en monitoring kosten.

Daarom:

- wordt het vermogen geïnvesteerd in verschillende beleggingscategorieën om zodoende het risico/rendementsprofiel van de totale portefeuille te optimaliseren, ook in tijden van stress op de financiële markten;
- is er uitgebreid onderzoek naar de toegevoegde waarde voor de gehele portefeuille, alvorens een investering wordt gedaan;
- bedraagt een strategisch gewicht van een beleggingscategorie minimaal 2,5%;
- dient het bestuur in dit verband een afweging te maken tussen de toegevoegde waarde en de complexiteit plus kosten ten aanzien van een beleggingscategorie of specifieke beheerder.

Consistent outperformance genereren (is moeilijk)

Zowel academische research als eigen ervaringen leren dat zelfs de meest professionele beleggers moeite hebben om de benchmark op lange termijn te verslaan. In liquide markten blijkt 75% van de beheerders een lager rendement te behalen dan de index, waarbij de 25% beheerders die dit wel lukt periodiek van samenstelling wisselen. Redenen hiervoor zijn onder andere: hogere transactiekosten en beheervergoeding. Daarnaast is het onmogelijk de markt perfect te voorspellen, zodat niet iedere beslissing rendabel zal zijn en daarnaast specifieke strategieën in bepaalde perioden beter zullen renderen dan in andere. Tot slot zijn sommige markten zeer efficiënt waardoor informatie snel in de koers is verwerkt en het moeilijker is een voordeel te behalen uit analyse van de cijfers.

Daarom:

- is een deel van het vermogen passief belegd. Actief beleid wordt toegepast bij voldoende sterke argumenten. Hierbij maakt het bestuur een afweging tussen de extra kosten en het verwachte additionele rendement;
- worden efficiënte markten in de basis passief benaderd, terwijl op inefficiënte markten een actief beleid mogelijk is;
- zou om diversificatieredenen een multi-management strategie aantrekkelijk kunnen zijn in geval van actief beleid.

Voor illiquide beleggingen wordt een extra vergoeding ontvangen

Illiquide beleggingscategorieën zoals private equity, direct vastgoed, hypotheek en infrastructuur, kennen een extra verwacht rendement ten opzichte van de beursgenoteerde aandelen, staatsobligaties of vastgoedfondsen. Als lange termijn belegger kan een pensioenfonds hier van profiteren. Echter, er bestaat ook een grens aan het percentage dat in illiquide categorieën kan worden belegd. Bij veranderende omstandigheden, moet de portefeuille aangepast kunnen worden aan de behoefte van dat moment. Daarnaast dient een pensioenfonds rekening te houden met de onderpandbehoefte bij gebruik van derivaten. Wanneer derivaten in marktwaarde dalen, dient er op dagbasis onderpand afgegeven te worden; hiervoor dienen voldoende liquide middelen in de portefeuille aanwezig te zijn.

Daarom:

- wordt een deel van het vermogen van het fonds geïnvesteerd in illiquide beleggingen;
- hanteert het bestuur een maximum percentage van 30% van het beheerd vermogen.

Kostenbeheersing is belangrijk

Verwachte opbrengsten zijn onzeker, maar kosten daarentegen niet. Investeren kost geld, waarbij passieve beleggingen een lagere fee vragen dan actieve beheerstijlen. Daarnaast is het beheer van alternatieve beleggingscategorieën vaak duurder dan van liquide beleggingscategorieën.

Daarom:

- weegt het bestuur de kosten zorgvuldig mee om te bepalen of een investering na kosten een voldoende hoog verwacht rendement genereert;
- zal het fonds enkel in actieve strategieën investeren wanneer redelijkerwijs verwacht mag worden dat deze strategie de extra kosten ruimschoots compenseert;
- bewaakt het bestuur dat zoveel mogelijk transparantie verkregen wordt in de kosten van vermogensbeheer, zowel over het geheel als de afzonderlijke mandaten.

Een sterke organisatie draagt bij aan het rendement

Een sterke organisatie heeft een duidelijke governance en structuur van de diverse afdelingen. Wanneer verantwoordelijkheden eenduidig zijn verankerd in de diverse teams, zal dit het risicobeheer en aansturing van de portefeuilles ten goede komen. Dit geldt zowel voor de interne organisatie van het pensioenfonds als voor de externe leveranciers die voor het fonds werkzaam zijn.

Daarom:

- maakt het bestuur eenduidige afspraken met haar dienstverleners, waarbij ieders verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in contracten en SLA's;

- laat het fonds haar vermogen beheren door vermogensbeheerders met een transparante organisatiestructuur, inclusief een transparant beloningsbeleid dat zorgt voor een alignment of interest. De geselecteerde beheerders voldoen aan de principes voor beheerst beloningsbeleid, opgesteld door AFM en DNB ;
- heeft de vermogensbeheerder van het fonds een helder mandaat;
- ontvangt het bestuur een duidelijke rapportage met een verantwoording van het beleid;
- kan het bestuur taken uitbesteden aan gespecialiseerde partijen of gebruik maken van externe deskundigen, waarbij het bestuur de integrale verantwoordelijkheid behoudt;
- legt het bestuur verantwoording af aan haar achterban met betrekking tot het gevoerde beleid;
- evalueert het bestuur periodiek haar eigen functioneren.

Het fonds streeft naar een maatschappelijk verantwoorde invulling van de beleggingsactiviteiten

Het fonds wil met zijn beleggingen een bijdrage leveren aan een leefbare wereld nu en in de toekomst. Daarbij heeft het bestuur de visie dat duurzame ontwikkeling noodzakelijk is voor een goed rendement op lange termijn en dat bedrijven die zich inzetten voor een goed milieu, sociale rechtvaardigheid en duurzame maatschappelijke ontwikkeling, op lange termijn beter renderen. Bij de invulling van het beleggingsbeleid is het doel van het fonds om te zorgen voor een solide en betaalbaar pensioen, leidend.

Daarom:

- verwacht het fonds dat zijn uitvoerder materiële sociale-, milieu- en governance risico's meeweegt in beleggingsbeslissingen;
- zal het fonds zijn invloed aanwenden om te zorgen dat zijn uitvoerder mogelijke negatieve gevolgen van de beleggingen op maatschappij en milieu voorkomt, mitigeert en/of herstelt;
- kiest het fonds bij de implementatie voor focus op activiteiten waarmee het de grootste invloed kan behalen, gegeven de invulling van de beleggingsportefeuille. Het fonds ziet engagement in dit licht als het belangrijkste instrument voor een verantwoorde invulling van de beleggingsactiviteiten;
- Stelt het fonds een MVB-beleid op;
- Evalueert het fonds jaarlijks de invulling van verantwoord beleggen

Derivaten zijn een efficiënt hulpmiddel voor het fonds om het balansrisico te beheersen

Het fonds past het gebruik van derivaten toe voor efficiënt portefeuillebeheer en om balansrisico's te beheersen. Bij het gebruik van derivaten zal het fonds rekening houden met de hierbij horende risico's.

Daarom:

- voert het fonds via haar vermogensbeheerder een gedegen monitoring- en selectiebeleid ten aanzien van haar tegenpartijen;
- voert het fonds via haar vermogensbeheerder een gedegen onderpandbeleid ten aanzien van haar derivatenposities.

Rente- en valutarisico worden als onbeloond gezien

Dat is het vertrekpunt voor beleid, echter volledige afdekking is niet altijd zinvol. De feitelijke afdekking van deze risico's hangt voorts af van een combinatie aan factoren, zoals rendement, risico, kosten, balansdoelstellingen, indexatieambitie en risicobudget.

Privacybeleid BPF Betonproductenindustrie

Inhoudsopgave

- Algemeen
- Grondslag
- Doel
- Soort gegevens
- Omschrijving op welke wijze zorgvuldig en veilig met de persoonsgegevens wordt omgegaan
- Leden van fondsorganen en adviseurs
- Gebruik medische gegevens
- Delen gegevens
- Papierloos vergaderen
- Inschakelen derden/uitbesteding
- Rechten van deelnemers
- Recht op inzage en correctie
- Recht op beperking
- Recht op dataportibiliteit
- Bewaartermijn
- Evaluatie
- Publicatie actuele versie van het beleid
- Cookie beleid
- Klachtenprocedure

Algemeen

Bij de uitvoering van haar werkzaamheden, verwerkt Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie ('Bpf Beton') persoonsgegevens van onder andere de werkgevers, (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en kinderen van (gewezen) deelnemers en uitkeringsgerechtigden ('Betrokkenen'). Daarnaast kan Bpf Beton persoonsgegevens verwerken van anderen, zoals leden van fondsorganen en adviseurs van Bpf Beton, personen die de website van Bpf Beton bezoeken of contact opnemen met Bpf Beton. Bpf Beton is Verantwoordelijke in de zin van de Algemene Verordening Gegevensbescherming ('AVG').

Grondslag

Bpf Beton verwerkt persoonsgegevens om de pensioenregeling goed uit te kunnen voeren. Voor de verwerking van gegevens gelden een van de volgende grondslagen:

- a. de gegevensverwerking is noodzakelijk om uitvoering te kunnen geven aan de verplicht gestelde pensioenregeling of eventuele vrijwillige pensioenregelingen van BPF Beton;
- b. de gegevensverwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichtingen die op Bpf Beton rusten;
- c. de gegevensverwerking berust op toestemming van betrokkene;
- d. De gegevensverwerking is noodzakelijk voor de behartiging van de gerechtvaardigde belangen van Bpf Beton, zoals het verbeteren van onze communicatiedoelinden, mits deze belangen niet zwaarder wegen dan de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

Betrokkenen hebben het recht om de toestemming op elk moment in te trekken. Dit betekent dat wanneer een betrokkene zijn of haar toestemming intrekt, Bpf Beton de verwerking van de betreffende persoonsgegevens moet stoppen, tenzij er een andere rechtsgrond voor de verwerking bestaat.

Doel

Bpf Beton verwerkt de persoonsgegevens voor:

- de uitvoering van de verplichte pensioenregeling op grond van de verplichtstelling en eventuele vrijwillige pensioenregelingen waar betrokkenen partij bij zijn of waren;
- het (gericht) communiceren met betrokkenen;
- het informeren van betrokkenen over onder andere hun situatie en wijzigingen daarin, de hoogte van hun aanspraken, keuzemogelijkheden en gemaakte keuzes;
- het voldoen aan wet- regelgeving waaraan Bpf Beton onderworpen is, en verzoeken van toezichthouders;
- statistische doeleinden;

Soort gegevens

De Persoonsgegevens die verwerkt worden zijn de gegevens om onder meer pensioenpremies te kunnen vaststellen en innen, pensioenaanspraken te kunnen vaststellen en uitkeringen te kunnen verrichten. Daaronder worden, onder meer maar niet uitputtend, verstaan de volgende gegevens van betrokkenen:

- naam, adres, woonplaats, geboortedatum en Burgerservicenummer;
- e-mailadres;
- burgerlijke staat;

- (ex)partner gegevens;
- Kind(eren);
- geslacht;
- bankrekeningnummer;
- kopieën legitimatiebewijs;
- loon- en dienstverbandgegevens, waaronder doch niet uitsluitend start- en einddatum dienstverband, hoogte loon, parttime percentage en personeelsnummer;
- gegevens om de arbeidsongeschiktheid te kunnen vaststellen, zoals gegevens van Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen over de mate van arbeidsongeschiktheid en de ingangs- en einddatum van de arbeidsongeschiktheid.

Doelgroep

Het pensioenfonds verwerkt gegevens op alle contactmomenten met u. Dit zijn gegevens van:

- (ex-)deelnemers in de pensioenregeling
- partners en kinderen
- bestuurders van het pensioenfonds
- leden van de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds
- partijen die het pensioenfonds inhuurt
- bezoekers van de website
- telefonisch contact
- e-mailcontact

Omschrijving op welke wijze zorgvuldig en veilig met de persoonsgegevens wordt omgegaan; Bpf Beton behandelt persoonlijke informatie vertrouwelijk en zorgvuldig. Bpf Beton houdt zich daarbij aan alle geldende wettelijke normen en eisen als opgenomen in de AVG. Bpf Beton streeft daarbij naar dataminimalisatie, hetgeen inhoudt dat de verwerking van persoonsgegevens wordt beperkt tot wat noodzakelijk is om de in dit privacybeleid geformuleerde doeleinden te bereiken. Daarnaast zorgt BPF Beton er actief voor dat de verwerkte gegevens juist en actueel zijn.

Leden van fondsorganen en adviseurs

Bpf Beton publiceert in haar jaarverslag welke fondsorganen zij heeft en welke adviseurs betrokken zijn bij de uitvoering van de pensioenregeling. Van de leden van deze organen en de adviseurs wordt instemming gevraagd om de persoonsgegevens te registreren en te mogen gebruiken. Deze gegevens bewaart het fonds tot zeven jaar na beëindiging van de functie in een fondsorgaan of dienst als adviseur.

Delen gegevens

Bpf Beton deelt gegevens met de pensioenuitvoeringsorganisatie Appel en moet gegevens soms met derden delen om de pensioenregeling goed uit te voeren. Bijvoorbeeld met:

- toezichthouders
- overheidsinstanties (bijv. belastingdienst)
- uitkeringsinstanties
- deurwaarders en advocaten
- (voormalige) werkgever(s) en hun gemachtigden
- controlepartijen, bijvoorbeeld voor het uitvoeren van looncontroles
- accountants en gecertificeerd actuarissen

- nationaal pensioenregister
- andere pensioenuitvoerders

Moet het pensioenfonds gegevens ook nog met andere partijen delen? Dan gebeurt dat alleen als:

- Bpf Beton hiertoe wettelijk verplicht is;
- Sprake is van een gerechtvaardigd belang van Bpf Beton of een derde dat zwaarder weegt dan het privacybelang; of
- De betrokkene Bpf Beton hiervoor nadrukkelijk toestemming geeft.

Papierloos vergaderen

Het bestuur van Bpf Beton maakt gebruik van papierloos vergaderen. Dat gebeurt vanuit het oogpunt van besparing van papier in het belang van het milieu. De vergaderdossiers worden digitaal beschikbaar gesteld. Indien dit voor de oordeelsvorming vereist is, worden de gegevens van deelnemers uitsluitend geanonimiseerd in de bestuursstukken opgenomen.

Inschakelen derden/uitbesteding

BPF Beton schakelt derden in en doet dit uitsluitend indien deze derde(n) adequate maatregelen en waarborgen heeft getroffen, zodat BPF kan blijven voldoen aan haar wettelijke verplichtingen inzake gegevensbescherming.

Derden worden niet door BPF Beton ingeschakeld, zonder dat BPF Beton met deze derden een verwerkersovereenkomst heeft afgesloten. In deze verwerkersovereenkomst wordt onder meer het volgende opgenomen: een algemene omschrijving van de aard en doel van de verwerking, alsmede het soort gegevens dat verwerkt wordt, de wijze waarop BPF Beton instructies geeft ten aanzien van de mogelijkheden tot verwerking, geheimhoudingsplicht medewerkers en beveiliging van de persoonsgegevens, de mogelijkheid van het inschakelen van subverwerkers en de voorwaarden waaronder dat toegestaan is, de mogelijkheden die betrokkenen hebben om hun privacyrechten uit te oefenen, de wijze waarop wordt omgegaan met eventuele datalekken, de bewaartermijnen en de plicht om gegevens te verstrekken, alsmede de wijze waarop BPF Beton en toezichthouders hun recht om audits kunnen uitvoeren.

Beveiliging en IT

BPF Beton gaat zorgvuldig met persoonsgegevens om. Daarom zijn de systemen en programma's beveiligd, om te voorkomen dat onbevoegden binnen en buiten onze organisatie toegang hebben tot persoonsgegevens. Het beveiligings- en IT-beleid is in lijn met het algemene beleid van het fonds, nationale en Europese wet- en regelgeving en is nader uitgewerkt in het IT-beleid van het fonds en in de uitbestedingsovereenkomst met de pensioenuitvoerder.

Verantwoordelijkheid uitvoering privacybeleid

Binnen BPF Beton is het bestuur verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid inzake de verwerking van persoonsgegevens. Het bestuur wijst een portefeuillehouder aan die uitvoering van het beleid bewaakt.

Rechten van deelnemers

Betrokkenen kunnen een beroep doen op de volgende rechten.

Recht op inzage en correctie

Betrokkenen kunnen controleren welke gegevens BPF Beton verwerkt en beoordelen of deze juist zijn. Indien kan worden aangetoond dat de gegevens niet juist zijn, dan kan een betrokkene verzoeken om deze te corrigeren. Betrokkenen hebben tevens het recht om gegevens te laten verwijderen. Het recht om gegevens te verwijderen is mogelijk na een schriftelijk verzoek daartoe. Het Bpf Beton beoordeelt of de gegevens onterecht in de pensioenadministratie zijn opgenomen.

Recht op beperking

In uitzonderlijke gevallen hebben betrokkenen het recht op beperking van de gegevens. Namelijk indien de juistheid van de gegevens wordt betwist en controle van de juistheid plaats moet vinden, de verwerking onrechtmatig is, het niet meer nodig is de gegevens te verwerken of de betrokkene bezwaar heeft gemaakt tegen gegevensverwerking.

Recht op dataportabiliteit

Indien een betrokkene persoonsgegevens wil verstrekken aan een andere organisatie, dan kan hij verzoeken om de gegevens in een vast format te ontvangen. Met het gegevensbestand kan hij of zij dan de gegevens overdragen.

Een beroep doen op privacyrechten is kosteloos, tenzij het verzoek buitensporig of kennelijk ongegrond is. Betrokkenen kunnen dit verzoek per e-mail indienen via deelnemersbeton@appelpensioen.nl of werkgeversbeton@appelpensioen.nl.

Bewaartermijn

Het fonds bewaart de gegevens vanaf begin deelname tot 7 jaar na het overlijden van de deelnemer. Daarna verwijderen we de gegevens, ook uit het archief. Tenzij de gegevens nodig zijn voor de verdere uitvoering of historische opvraagbaarheid, zoals bijvoorbeeld in geval van erfgenamen, wezen, (ex)partners of na het overdragen van gegevens aan een andere pensioenuitvoerder in verband met waardeoverdracht.

Evaluatie;

Het fonds evalueert haar privacybeleid periodiek en minimaal eens in de drie jaar.

Publicatie

De actuele versie van het beleid treft u aan op www.betonpensioen.nl;

Cookie beleid

Een cookie is een hoeveelheid data die de server van Bpf Beton naar de browser stuurt met de bedoeling dat deze opgeslagen en bij een volgend bezoek weer naar de server teruggestuurd wordt.

Zo kan het Bpf Beton de bezoeker herkennen en bijhouden wat hij in het verleden heeft geraadpleegd. Bij elk bezoek informeert Bpf Beton de bezoeker of en zo ja welke cookies worden geplaatst. Indien de bezoeker het plaatsen van een cookie afwijst, blijft hij toegang behouden tot de informatie op de website.

Klachtenprocedure

Bpf Beton volgt de AVG-richtlijnen en verwerkt en beschermt persoonsgegevens zo zorgvuldig mogelijk. Voor het indienen van een klacht over de verwerking of bescherming geldt het klachtenreglement en de geschillenregeling op

<https://betonpensioen.nl/pensioenfonds/documenten/>

BELEIDSDOCUMENT INTEGRITEIT

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de
Betonproductenindustrie

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Doelstelling	3
3. Organisatie van het pensioenfonds	3
4. Reikwijdte	3
5. Integriteitsrisicoanalyse	4
5.1. Belangenverstrengeling	5
5.1.1. Interne belangenverstrengeling	5
5.1.2. Externe belangenverstrengeling	8
5.2. Onoorbaar handelen	9
5.2.1. Gebruik van voorwetenschap	9
5.2.2. Vertrouwelijkheid gegevensverwerking	10
5.2.3. Maatschappelijk onbetamelijk, niet moreel, niet ethisch of onwettig handelen.....	11
5.3. Fraude en corruptie	12
5.4. Witwassen, terrorismefinanciering en omzeilen sanctiewetgeving	13
5.5. Onvoldoende bewustzijn over de bestaande risico's	13
5.6. Ontduiking of ontwijking fiscale wetgeving	14
5.7. Cybercrime.....	15
5.8. Marktmanipulatie.....	15
6. Inbedding in integraal risicomanagement	15
7. Verantwoording	16
8. Publicatie en inwerkingtreding beleid.....	16
9. Control.....	16
10. Monitoring en rapportage.....	16
Bijlage Gedragscode.....	17

1. Inleiding

Integriteit is een belangrijk kenmerk van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (hierna: Bpf Beton) als een professionele en betrouwbare organisatie. Integriteit draagt bij aan de efficiëntie, transparantie en het vertrouwen. Het bestuur van Bpf Beton heeft op grond van wet- en regelgeving en in het bijzonder de Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht, een integriteitsbeleid vastgesteld waarin zij het beleid beschrijft om te komen tot beheersing van de integriteitsrisico's die het pensioenfonds loopt. DNB en de Autoriteit Financiële Markten houden toezicht op de naleving van deze wet- en regelgeving.

Dit beleid geldt als leidraad voor het pensioenfonds en haar uitbestedingspartners.

Integriteitsrisico valt uiteen in vijf vormen:

- a) de persoonlijke integriteit van verbonden personen;
- b) de organisatorische integriteit van het pensioenfonds;
- c) de relationele integriteit;
- d) de integriteit met betrekking tot het marktgedrag van het pensioenfonds; en
- e) data-integriteit.

Het integriteitsbeleid wordt periodiek geactualiseerd, in ieder geval eens in de drie jaar.

2. Doelstelling

Doelstelling van het integriteitbeleid is het stimuleren dat alle aan- of met het fonds verbonden personen op alle niveaus handelen in overeenstemming met maatschappelijk geaccepteerde waarden en normen in het algemeen, met de specifieke waarden en normen die gelden voor het fonds in het bijzonder en uiteraard met de toepasselijke (toezicht)wet- en regelgeving.

Een integere organisatie is een organisatie waarin personeelsleden, bestuurders en andere verbonden personen hun professionele- en individuele verantwoordelijkheid aangaan om binnen de kaders van wet- en regelgeving en met inventief juist gebruik van professionele expertise, een optimale bijdrage te leveren aan het fonds en haar deelnemers, de samenleving en haar individuele burgers, waarbij niet alleen de letter, maar ook de geest van de wet wordt nageleefd.

Het integriteitbeleid is daarnaast gericht op het beperken van compliancerisico's. Niet integer gedrag veroorzaakt reputatieschade of schade van huidig of toekomstig vermogen/opbrengsten van het fonds. Een compliancerisico wordt omschreven als het risico van wettelijke sancties, materiële- of financiële schade of reputatieschade van het fonds als gevolg van het ontoereikend naleven van wetten, regels, normen van zelfregulering of gedragscodes die van toepassing zijn op haar activiteiten.

Het fonds loopt bij de verschillende onderdelen van dit beleid verschillende integriteitsrisico's. Per thema wordt aangegeven op welke wijze deze risico's beleidsmatig worden beheerst door onderliggende beleidstukken en regelingen. Indien de uitkomsten van de Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA) daar aanleiding toe geven wordt het integriteitbeleid hierop aangepast.

Het bestuur van het fonds heeft de verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat wet- en regelgeving, maar ook interne regels en procedures worden nageleefd. Het instellen van een compliancefunctie en interne regels zoals de gedragscode zijn daartoe belangrijke hulpmiddelen. Het integriteitbeleid dient in samenhang met de gedragscode en overig relevant intern beleid van het fonds geïmplementeerd en gelezen te worden.

3. Organisatie van het pensioenfonds

De organisatie van het pensioenfonds ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

- 1. Een paritair bestuur, bestaande uit zes leden.
- 2. Onafhankelijke bestuurders, een met expertise vermogensbeheer (voorzitter Beleggingsadviescommissie) en een met expertise risicobeheer (Sleutelfunctiehouder risicobeheer).

3. Het bestuur benoemt uit haar midden commissies en tijdelijke werkgroepen.
4. Een Verantwoordingsorgaan, bestaande uit zeven leden.
5. Het intern toezicht voert de Raad van Toezicht uit, en bestaat uit drie onafhankelijke leden.
6. Een aantal bedrijfsprocessen en -activiteiten is uitbesteed aan derden (uitbestedingsrelaties) en Bpf Beton maakt gebruik van externe adviseurs.

Het pensioenfonds blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de beheersing van integriteitsrisico's, ook voor de uitbestede werkzaamheden.

4. Reikwijdte van het integriteitsbeleid

De gedragscode van Bpf Beton beschrijft wie de verbonden personen zijn. In beginsel zijn dat alle personen die werkzaam zijn voor het pensioenfonds. Het pensioenfonds heeft de volgende personen als verbonden personen aangemerkt:

- a. Leden van het bestuur.
- b. Leden van de Raad van Toezicht.
- c. Leden van het verantwoordingsorgaan.
- d. Sleutelfunctiehouders en vervullers.
- e. Andere (categorieën) personen aangewezen door het bestuur van het pensioenfonds.

Het pensioenfonds hanteert als voorwaarde voor uitbestedingsrelaties dat zij voldoen aan het uitbestedingsbeleid en beschikken over een gedragscode die minimaal gelijkwaardig is of zich conformeren aan de gedragscode die het pensioenfonds hanteert. Het pensioenfonds evalueert jaarlijks of de uitbestedingsrelaties voldoen aan de regels zoals genoemd in dit integriteitsbeleid.

Handelt de verbonden persoon in strijd met het integriteitsbeleid en/of de gedragscode dan beschouwen wij dat als een ernstige inbreuk op het vertrouwen dat het pensioenfonds in de verbonden persoon stelt. Het bestuur bespreekt een dergelijke gebeurtenis en kan een sanctie opleggen zoals bijvoorbeeld:

- een waarschuwing;
- het ongedaan maken van het door de verbonden persoon behaalde voordeel;
- overplaatsing of schorsing;
- een melding van de overtreding aan;
voltallig bestuur;
de voordragende organisatie met een aanbeveling ten aanzien van eventuele daaraan te verbinden gevolgen. Het uiterste gevolg kan zijn dat het bestuur de voordragende organisatie verzoekt om betrokkene wegens zwaarwichtige redenen terug te trekken (conform de statuten van het fonds) Indien de voordragende partij hieraan geen gehoor geeft, kan het bestuur betrokkene ontslaan wegens disfunctioneren;
De Nederlandsche Bank (DNB) en/of de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Naast deze sancties kan een schadevergoeding aan de orde komen en/of aangifte bij de justitiële autoriteiten.

In de praktijk zullen specifieke onderdelen van het integriteitsbeleid verschillend kunnen uitwerken, bijvoorbeeld doordat bepaalde organen niet onder de gedragscode vallen.

Medewerkers van uitvoeringsorganisaties en andere externen zullen over het algemeen onder regels vallen die gelden voor de uitvoeringsorganisatie respectievelijk hun werkgever. Het fonds zal in dit geval moeten vaststellen dat deze regels alsmede het toezicht daarop vergelijkbaar zijn met de normen die het fonds heeft gesteld.

Bij de specifieke maatregelen zal waar nodig worden aangegeven welke organisatieonderdelen geraakt worden.

5. Integriteitsrisicoanalyse

Onder integriteitsrisico verstaat Bpf Beton: het gevaar voor de aantasting van de (goede) reputatie, alsmede de bestaande en toekomstige bedreiging van het vermogen of resultaat van het pensioenfonds.

Bpf Beton beheerst het niveau van het integriteitsrisico en voert daartoe periodiek op systematische wijze een integriteitsrisicoanalyse uit. Streven is na toepassing van beheersmaatregelen het risico zo beperkt mogelijk te houden.

Bij de systematische integriteitsrisicoanalyse doorlopen we het volgende proces:

1. risico-evaluatie van reeds bekende integriteitsrisico's en identificatie van nieuwe integriteitsrisico's;
2. identificatie bestaat uit een kans/impact analyse;
3. evaluatie van bestaande beheersmaatregelen en indien nodig formuleren van passende aanvullende maatregelen;
4. monitoren van de risico's en waar relevant actualiseren.

Het integriteitsbeleid zal steeds in ieder geval eens in de drie jaar aan de hand van een analyse worden geëvalueerd en waar relevant worden bijgesteld.

Bpf Beton gaat uit van de volgende integriteitsrisico's:

1. belangenverstrengeling;
2. onoorbaar handelen;
3. fraude en corruptie;
4. witwassen, terrorismefinanciering en het omzeilen van sanctiewetgeving;
5. privacy en (persoons)gegevensbescherming
6. ontduiking of ontwijking fiscale regelgeving;
7. cybercrime;
8. marktmanipulatie.

Deze risico's werken we hierna uit. En per risico geven we aan welke maatregelen zijn genomen om - zoveel als mogelijk - de risico's te beperken dan wel te voorkomen.

5.1. Belangenverstrengeling

Het risico op belangenverstrengeling definiëren we als het risico dat persoonlijke of professionele belangen, anders dan die van het pensioenfonds, worden meegenomen in de besluitvorming. Daarbij onderscheidt het bestuur de volgende twee deelrisico's:

- a. het risico dat belangen uit persoonlijke netwerken en nevenfuncties van belanghebbenden zich vermengen met de belangen van het pensioenfonds (intern);
- b. het risico ten aanzien van het uitbesteden van (kern)taken van het pensioenfonds aan derde partijen (extern).

5.1.1. Interne belangenverstrengeling

Het risico bestaat dat door handelingen of gedragingen de besluitvorming van bestuursleden, leden van overige pensioenfondsorganen of medewerkers van de uitbestedingsrelaties ongewenst wordt beïnvloed. Het bestuur definieert daarbij verschillende bruto risico's, waaronder:

- besluitvorming op basis van onjuiste, onvolledige of niet tijdige informatie;
- dubbele petten;
- niet naleven gedragscode;
- onjuiste of onvolledige opgave over privérelaties, financiële relaties of privébelangen;
- accepteren/uitvoeren van ongewenste nevenfuncties;
- ongewenst uitnodigingen/geschenken accepteren;
- niet bespreekbaar maken van een mogelijk risico op belangenverstrengeling.

Onjuiste, onvolledige of niet tijdige informatie

De beleidsregels van het Bpf Beton worden tijdig aan de verbonden personen en medewerkers van de uitbestedingsrelaties beschikbaar gesteld zodat een ieder zich vergewist van de richtlijnen.

Door het volledig, tijdig en compleet communiceren tracht Bpf Beton het bruto risico te minimaliseren.

Dubbele petten

In artikel 105 van de Pensioenwet staat dat leden van het bestuur zich moeten richten bij de vervulling van hun taak naar de belangen van de bij het pensioenfonds betrokken deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, de pensioengerechtigden en de werkgever en ervoor moeten zorgen dat dezen zich door hen op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen. Indien een bestuurslid van mening is dat er sprake kan zijn van een (schijn van) belangenverstrengeling op een bepaald onderwerp, dan meldt de betreffende bestuurder dit voorafgaande aan het bespreken van dit onderwerp. Hiermee wordt het voor het bestuur duidelijk dat de betreffende bestuurder naast het belang van het fonds ook mogelijk nog een ander belang heeft (dubbele pettenproblematiek). Het bestuur kan in bepaalde situaties besluiten om het betreffende bestuurslid te vragen om geen gebruik te maken van zijn of haar stemrecht. De betreffende bestuurder, eventueel in overleg met het bestuur, kan er ook voor kiezen om niet aanwezig te zijn bij het bespreken van het betreffende onderwerp.

Gedragscodes

Het pensioenfonds beschikt over een gedragscode (zie bijlage 1), die voor alle aan het pensioenfonds verbonden personen voorschriften geeft ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik van bij het pensioenfonds aanwezige informatie. De gedragscode wordt aan alle aan het pensioenfonds verbonden personen uitgereikt. Nieuwe verbonden personen tekenen bij indiensttreding voor ontvangst en kennisname van de gedragscode. Tevens moet iedere verbonden persoon jaarlijks of bij het niet langer verbonden zijn, via de compliance officer, aan het pensioenfonds verklaren dat hij zich in de voorgaande periode heeft gehouden aan de gedragscode.

Door het bespreken van de gedragscode tijdens de bestuursvergaderingen (of tijdens video meetings), de aanwezigheid van de compliance officer daarbij, documentatie aan verbonden personen gedurende de jaarlijkse uitvraag, hei-sessies en het informeren van de verbonden personen wordt gewerkt aan bewustwording van het omgaan met de gedragscode. De verbonden personen zijn verplicht de code te ondertekenen. De controle daarop voert de compliance officer uit.

Incidentenregeling en klokkenluiderregeling

Het pensioenfonds beschikt over een incidentenregeling en een klokkenluiderregeling. In de incidentenregeling is aangegeven welke stappen gevolgd worden als het vermoeden bestaat dat er sprake is van een incident binnen het pensioenfonds. Doel van deze regeling is het voorkomen van schade aan de beheerste en integere bedrijfsvoering en goede naam van het pensioenfonds, alsmede het beperken van mogelijke gevolgschade. De klokkenluiderregeling beschrijft de procedure voor het melden en afhandelen van (potentiële) misstanden. Verder bevat de regeling waarborgen voor de bescherming van de verbonden persoon (i.c. de klokkenluider), die te goeder trouw melding maakt van (potentiële) misstanden.

Met incident wordt bedoeld een gedraging of gebeurtenis die een (ernstig) gevaar vormt voor de integere uitoefening van het bedrijf van het fonds. Het fonds beschikt over procedures en maatregelen met betrekking tot de omgang met, en vastlegging van incidenten. Ernstige incidenten worden onverwijld aan de toezichthouder gemeld.

Als richtlijn voor situaties waarin in ieder geval aan de toezichthouder gerapporteerd dient te worden gelden onderstaande punten:

- Als overwogen wordt om aangifte van een incident te doen bij justitiële autoriteiten of dit reeds is gedaan.
- Als de continuïteit van het pensioenfonds wordt of kan worden bedreigd.
- Als er sprake is van een ernstige tekortkoming in de opzet en werking van de maatregelen ter bevordering of handhaving van een integere bedrijfsvoering door het pensioenfonds.
- Als er sprake is of kan zijn van ernstige reputatieschade als gevolg van onder meer negatieve publiciteit of berichtgeving over het fonds of aan het fonds gerelateerde derden, waaronder verbonden personen.
- Als de toezichthouder gezien de ernst, de omvang of overige omstandigheden van een incident in redelijkheid geïnformeerd zou moeten worden binnen de context van haar toezichthoudende taken. Dit geldt bijvoorbeeld ook bij het controleren van sanctielijsten in het

kader van Sanctiewetgeving en een mogelijk voor komen van een gesanctioneerde persoon in de bestanden van het fonds.

De incidentenregeling en de klokkenluiderregeling zijn beschikbaar op de website van het pensioenfonds.

Onjuiste of onvolledige opgave over privérelaties, financiële relaties of privébelangen

De verbonden personen zijn verantwoordelijk voor de juiste naleving van de informatie over deze elementen. De compliance officer monitort juiste en volledige naleving en creëert bewustzijn.

Niet melden van het voornemen om een nevenfunctie te accepteren

De verantwoordelijkheid voor de juiste naleving ligt bij de verbonden persoon en de controle daarop bij de Compliance Officer.

Nevenfunctie accepteren zonder toestemming van het bestuur

De verantwoordelijkheid voor de juiste naleving ligt bij de verbonden persoon. Tijdens elke bestuursvergadering informeren de bestuursleden elkaar over de nevenfuncties.

Uitnodigingen/geschenken accepteren zonder melding aan het bestuur

De verantwoordelijkheid voor dit punt ligt bij de verbonden persoon. Door het ondertekenen van de gedragscode verplicht men zich te houden aan de gedragslijn op dit punt. Uitnodigingen en geschenken worden aan het bestuur en de afdeling bestuursadvies gemeld. Periodiek informeert bestuuradvies vervolgens de Compliance Officer.

Niet bespreekbaar maken van een mogelijk risico op belangenverstrengeling

Ook hier geldt dat de verantwoordelijkheid ligt bij de verbonden persoon. Hij of zij is gehouden zich te houden aan de gedragslijn om een mogelijk risico op belangenverstrengeling bespreekbaar te maken.

Screening

Het fonds screent en toetst de betrouwbaarheid en geschiktheid van haar verbonden personen ter waarborging van de persoonlijke integriteit van de verbonden personen. Zowel bij aantreden van de verbonden persoon (nieuw of bestaand) op een bepaalde functie, als gedurende de verbondenheid van deze persoon aan het fonds of, indien gewenst, bij het uittreden van deze persoon als verbonden persoon bij het fonds kan dit plaatsvinden. Het fonds organiseert dit systematisch, of wanneer daar aanleiding voor is.

Het doel van screening en de daaruit voortvloeiende procedures en maatregelen is een beheerste en integere bedrijfsuitoefening van het fonds te waarborgen en daarmee tevens te voldoen aan de Pensioenwet en het Besluit financieel toetsingskader. Het fonds screent en toetst de betrouwbaarheid en geschiktheid van haar verbonden personen, en andere aangewezen personen die werkzaamheden voor het fonds verrichten, ter vaststelling van de persoonlijke integriteit van deze personen. Zowel bij het aantreden in een bepaalde functie, als gedurende de verbondenheid van deze persoon aan het fonds. De inhoudelijke screening en toetsing vindt op verschillende niveaus plaats, afhankelijk van de functie van de verbonden persoon, en/of de situatie waarin de verbonden persoon zich bevindt.

Alle verbonden personen zijn aangemerkt als vervuller van een integriteitgevoelige functie gezien de omstandigheden, toegankelijkheid van informatie, omvang en werkterrein van het fonds. Dit betekent dat bij benoeming een screening wordt uitgevoerd om de deskundigheid en integriteit van de te benoemen persoon vast te stellen. Wanneer gebruik wordt gemaakt van een recruiter voor het vervullen van een positie kan het fonds ook leunen op de screeningsresultaten van de recruiter mits deze minimaal voldoen aan de voorwaarden die het Integriteitsbeleid heeft gesteld. De toetsing van de geschiktheid en de betrouwbaarheid van kandidaat-bestuursleden wordt aanvullend uitgevoerd door DNB.

De volgende onderdelen maken in ieder geval onderdeel uit van de screening op integriteit:

- Persoonlijke gesprekken en/of interview met de kandidaat verbonden persoon.
- Het met toestemming van de kandidaat verbonden persoon spreken van minimaal één voorgaand werkgever of opdrachtgever als referent.
- Het nadrukkelijk navragen bij de kandidaat verbonden persoon over mogelijke (betrokkenheid bij) voorvallen of incidenten uit het verleden, die relevant kunnen zijn of invloed kunnen hebben op de oordeelsvorming inzake de betrouwbaarheid van de kandidaat verbonden persoon.
- Het opvragen van een recente Verklaring omtrent Gedrag in de zin van de Wet op de justitiële documentatie aan de kandidaat verbonden persoon.

Jaarlijks levert de compliance officer een rapport over alle elementen gekoppeld aan de gedragscode en de benoemde aandachtspunten van interne belangenverstrengeling. Het bestuur bespreekt deze rapportage in haar vergadering en beoordeelt of aan alle afspraken is voldaan. Waar relevant neemt het bestuur aanvullende maatregelen.

5.1.2. Externe belangenverstrengeling

Het integriteitsrisico komt ook aan de orde bij uitbesteding. De bedrijfsvoering van de uitbestedingspartij kan niet integer zijn. Een relevant risico omdat Bpf Beton de pensioenadministratie, her vermogensbeheer, de adviesdiensten, het actuariaat en accountancy uitbesteedt.

Het bestuur onderkent de volgende externe bruto risico's:

- de uitbestedingsrelatie adviseert/handelt niet in het belang van het pensioenfonds;
- de uitbestedingsrelatie beschikt niet over een gedragscode die ten minste gelijkwaardig is aan de gedragscode van het pensioenfonds dan wel is niet bereid zich te conformeren aan de gedragscode van het pensioenfonds;
- het pensioenfonds heeft geen inzicht in het eigen beleid van de uitbestedingsrelatie inzake belangenverstrengeling;
- de uitbestedingsrelatie geeft onvoldoende/geen inzicht in het gevoerde beloningsbeleid;
- de uitbestedingsrelatie voldoet niet aan geldende wet- en regelgeving (waaronder de Sanctiewet).

Beheersmaatregelen

Check op reputatie

Het pensioenfonds voert aan de hand van beschikbare gegevens (vaak openbare bronnen) een check uit op het reputatierisico wat ontstaat bij het aangaan van een uitbesteding dan wel van bestaande uitbestedingsrelatie(s).

Beschikken over een minimaal gelijkwaardige gedragscode

Het bestuur van Bpf Beton hanteert als voorwaarde voor de belangrijkste uitbestedingsrelaties dat zij beschikken over een gedragscode die minimaal gelijkwaardig is aan de gedragscode die het pensioenfonds hanteert. Beschikken zij daar niet over, dan dient de uitbestedingspartij bereid te zijn zich te conformeren aan de gedragscode van het pensioenfonds. In het selectieproces van beoogde uitbestedingsrelaties is dit een van de criteria. Vervolgens wordt dit criterium als voorschrift in de uitbestedingsovereenkomst vastgelegd.

Verplichting om incidenten en misstanden te melden

Het pensioenfonds meldt incidenten in de organisatie van een uitbestedingsrelatie onverwijld aan DNB (Meldpunt Misstanden). Om dit te waarborgen hebben de uitbestedingsrelaties de plicht om een incident met betrekking tot het pensioenfonds in hun eigen organisatie onverwijld te melden aan het pensioenfonds. Tevens worden gemelde incidenten aan DNB opgenomen in het jaarverslag.

Beschikken over beheerst beloningsbeleid

Om te voorkomen dat ongewenste beloningsprikkelers bij uitbestedingsrelaties de belangen voor het pensioenfonds in gevaar kunnen brengen, treedt het pensioenfonds in overleg met haar uitbestedingsrelaties. Het (beheerst)beloningsbeleid zoals het fonds dat kent is ook van kracht op de uitbestedingsrelaties. Het bestuur ziet toe op het beheerst beloningsbeleid.

Voldoen aan vigerende wet- en regelgeving

Voor de uitbestede activiteiten heeft het Bpf Beton contractueel met haar zakelijke relaties vastgelegd dat zij zijn gehouden aan de vigerende wet- en regelgeving.

Evaluatie

Jaarlijks voert het bestuur een evaluatiegesprek met de uitbestedingsrelaties. De omgang met/beheersing van het integriteitsrisico als onderdeel van het uitbestedingsrisico is een terugkerend gespreksonderwerp.

Genoemde beheersmaatregelen maken deel uit van het uitbestedingsbeleid van het pensioenfonds en gaan ook onderdeel uitmaken van de SLA-afspraken met de uitbestedingsrelaties.

5.2. Onoorbaar handelen

Door onoorbare handelingen kan de integere en beheerste bedrijfsvoering van het pensioenfonds worden geschaad. Het gevolg kan een aantasting van de (goede) reputatie van het pensioenfonds zijn. Onoorbaar handelen kent de volgende deelrisico's:

1. Het gebruik van voorwetenschap;
2. Niet vertrouwelijk omgaan met persoonsgegevens; en
3. Niet moreel, niet ethisch of onwettig handelen.

5.2.1. Het gebruik van voorwetenschap

Indien verbonden personen handelen met voorwetenschap bij het verrichten van (beleggings)transacties dan wel advisering, kan dat de goede naam en/of het belang van Bpf Beton schaden. Voorwetenschap is de bekendheid met concrete informatie, waarop de financiële instrumenten van Bpf Beton betrekking hebben. Of de handel in deze financiële instrumenten, welke informatie niet openbaar is en waarvan openbaarmaking significante invloed zou kunnen hebben op de koers van de financiële instrumenten of op de koers van daarvan afgeleide financiële instrumenten. Een verbonden persoon mag geen gebruik maken van voorwetenschap. Een verbonden persoon dient verder uiterste zorgvuldigheid te betrachten bij de behandeling van informatie waarvan hij weet of redelijkerwijs behoort te weten dat deze informatie moet worden aangemerkt als vertrouwelijke (markt)informatie.

Beheersmaatregelen

Gedragscode en insidersregeling

Het pensioenfonds beschikt over een gedragscode (zie bijlage 1) waarin maatregelen zijn opgenomen om handelen met voorwetenschap door de verbonden personen en insiders te voorkomen. Algemeen uitgangspunt hierbij is dat er nooit een verband mag bestaan tussen de transacties in financiële instrumenten die het pensioenfonds tot stand brengt of doet komen en een persoonlijke transactie van de insider of een gelieerde derde.

Op insiders is een insiderregeling van toepassing met als doel dat bij bepaalde transacties (de schijn van) handelen met gebruik van voorwetenschap en vermenging van zakelijke en privébelangen te voorkomen. Zo dient de insider zich te onthouden van elk handelen met gebruik van voorwetenschap of met anderszins vertrouwelijke informatie. Hij dient voorts iedere vermenging van zakelijke en privébelangen respectievelijk de redelijkerwijs voorzienbare schijn daarvan, te vermijden. Het Bpf Beton heeft in samenspraak met haar compliance officer een insidersanalyse uitgevoerd. Conclusie vanuit die analyse is dat er geen aanleiding bestaat om insiders aan te wijzen..

5.2.2. Vertrouwelijkheid gegevensverwerking en de AVG

Het pensioenfonds verwerkt persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van de pensioenregeling. In het bijzonder wordt in dit verband de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) genoemd. Deze Europese verordening is 25 mei 2018 van kracht en heeft als doel om te borgen dat:

1. noodzakelijke en passende beveiligingsmaatregelen worden getroffen om de persoonsgegevens te beschermen; en

2. betrokkenen hun rechten kunnen uitoefenen voor wat betreft de verwerking van hun persoonsgegevens.

Bij de invulling van het integriteitsbeleid houdt het pensioenfonds hier uitdrukkelijk rekening mee. Het pensioenfonds heeft in dit kader de wijze waarop zij invulling geven aan de naleving van de AVG vastgelegd in een nieuw privacyreglement en privacystatement. Daarover publiceert het fonds op haar website.

Het bestuur maakt daarnaast gebruik van beveiligd bestuurdersportal (OurMeeting) om vergaderingen te organiseren, vergaderstukken op te nemen, acties uit te zetten en te monitoren, de notulen en de genomen besluiten (inclusief onderbouwing en wijze van totstandkoming) en fondsstukken te archiveren.

De bestuursleden hebben op elk gewenst moment beveiligde toegang tot het archief van het pensioenfonds. Het bestuur heeft zich ervan overtuigd dat de vertrouwelijkheid van de fondsdocumenten is gewaarborgd.

In het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) heeft Bpf Beton privacybeleid opgesteld. Daarin beschrijft het hoe zij voldoet aan de richtlijnen vanuit AVG. De controle op de juiste uitvoering van het beleid besteedt Bpf Beton uit aan een Privacy Officer (PO). Deze PO is in dienst van Montae. Als aanspreekpunt gegevensbescherming is een bestuurder aangewezen.

E-mail bestuursleden

De bestuursleden maken gebruik van een beveiligde e-mail omgeving. Daarmee speelt het bestuur in op de wens om (persoons)gegevens te beschermen tegen oneigenlijk gebruik van buitenaf.

Uitbestedingsbeleid

Het uitbestedingsbeleid van het pensioenfonds biedt waarborgen voor de privacy en vertrouwelijke omgang met gegevens. Het pensioenfonds komt met de uitbestedingsrelatie overeen dat de door het pensioenfonds aangeleverde gegevens alleen voor de beoogde doeleinden worden gebruikt. Uitbestedingspartijen hebben ook de verplichting om tijdens een offertetraject vertrouwelijk om te gaan met de beschikbaar gestelde informatie van het pensioenfonds. In de uitbestedingsovereenkomst met de partij aan wie het pensioenbeheer is uitbesteed, heeft het pensioenfonds een bewerkersovereenkomst afgesloten. Ook met anderen uitbestedingspartijen die over persoonsgegevens van de deelnemers kunnen beschikken is een bewerkersovereenkomst opgesteld.

Bij uitbesteding van activiteiten dient de uitbestedingsrelatie voldoende te waarborgen dat indien hij werkzaam is voor meer dan één opdrachtgever de gegevens en bestanden van de verschillende opdrachtgevers logisch gescheiden zijn en privacy aspecten zijn gewaarborgd.

5.2.3. Maatschappelijk onbetamelijk, niet moreel, niet ethisch of onwettig handelen

Bpf Beton definieert de volgende deelrisico's op dit vlak:

- a. reputatierisico als gevolg van een door deelnemers, de toezichthouder, of algemene publieke opinie als niet of onvoldoende ervaren ethisch beleggingsbeleid;
- b. risico van benadeling van derden door (het nalaten van) handelingen van verbonden personen en het daaraan verbonden reputatierisico;
- c. risico dat gebeurtenissen en/of (onbetamelijke) handelingen (incidenten/misstanden) niet aan de kaak gesteld (kunnen) worden, waardoor de belangen van het pensioenfonds of een aan het pensioenfonds verbonden persoon geschaad kunnen worden.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het pensioenfonds beschikt over richtlijnen met betrekking tot maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) die zijn vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota. Ook is met de vermogensbeheerders afgesproken op welke wijze het MVB wordt uitgevoerd. Middels Responsible

engagement overlay (Reo) treedt de vermogensbeheerder namens het pensioenfonds in gesprek met bedrijven om hen te overtuigen van het belang van MVB.

Daarmee streeft Bpf Beton er naar te voorkomen dat een door externen niet of onvoldoende ervaren ethisch beleggingsbeleid kan resulteren in reputatierisico en mogelijk negatieve publiciteit. De Reo-rapportage publiceren we op de website.

Beleggingen en investeringen vinden plaats in lijn met de beleggingsdoelstellingen, respectievelijk zijn passend in relatie tot de belangen van de deelnemers en belanghebbenden.

Al geruime tijd moet Bpf Beton wettelijk gezien investeringen vermijden in bedrijven die te maken hebben met de productie, verkoop of distributie van clustermunie, maar ook in beleggingsinstellingen en indexen waar clustermunie-ondernemingen voor meer dan 5% deel van uitmaken. Ook dient het pensioenfonds investeringen te vermijden wanneer sprake is van plaatsing van een onderneming op een zwarte lijst of van sanctiemaatregelen. Deze lijsten publiceert De Nederlandsche Bank.

Het pensioenfonds toetst haar beleggingen aan bovenstaande wet- en regelgeving en verlangt van de uitbestedingsrelaties dat zij dat ook toetsen.

Het pensioenfonds beschikt ter beheersing van het risico op het maatschappelijk onbetamelijk, niet moreel, niet ethisch of onwettig handelen over de volgende regelingen/maatregelen:

Gedragscode

De gedragscode (zie bijlage 1) bevat algemene gedragsregels voor verbonden personen en aanvullende gedragsregels voor insiders ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige informatie of zaken. De compliance officer houdt toezicht op de naleving van de gedragscode.

Incidentenregeling

De incidentenregeling geeft aan welke stappen gevolgd worden als het vermoeden bestaat dat er sprake is van een incident binnen het pensioenfonds.

Doel van deze regeling is het voorkomen van schade aan de beheerste en integere bedrijfsvoering en goede naam van het fonds, alsmede het beperken van mogelijke gevolgschade.

Een (dreigend) incident wordt gemeld aan de compliance officer van het pensioenfonds en aan het bestuur. Zij bepalen of er sprake is van een incident. Het pensioenfonds meldt incidenten aan DNB. Dat geldt ook voor incidenten in de organisatie van een uitbestedingsrelatie.

Klokkenluidersregeling

In een klokkenluidersregeling is een procedure vastgelegd voor het melden en afhandelen van (potentiële) misstanden. Verder bevat de regeling waarborgen voor de bescherming van de klokkenluider, die te goeder trouw melding maakt van (potentiële) misstanden.

Het bestuur ziet er op toe dat de uitbestedingsrelaties over een klokkenluidersregeling beschikken.

Beheerst beloningsbeleid

Het pensioenfonds onderschrijft de Principes voor beheerst beloningsbeleid en de Code Pensioenfondsen. Het (beheerst)beloningsbeleid van Bpf Beton is vastgesteld en op de site beschikbaar. Daarin staat omschreven op wie het beleid van toepassing en met welke beloning. Het bestuur heeft hierbij nadrukkelijk gekeken naar de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de beloning van gelijkwaardige aard in de markt. Het bestuur evalueert periodiek het beloningsbeleid en stelt dit bij waar nodig bij. Hierbij neemt het bestuur de ontwikkelingen in de sector in ogenschouw.

Het fonds voert beloningsbeleid dat de integriteit en soliditeit van het fonds bevordert, waarbij de focus ligt op de lange termijn. Daarnaast bevat het beloningsbeleid geen prikkels die afbreuk doen aan de verplichting van het fonds om zich in te zetten voor de belangen van de deelnemers en andere stakeholders, of andere op het fonds rustende zorgvuldigheidsverplichtingen. Ook wordt de vormgeving van de variabele beloningsstructuur voor bestuursleden daarin meegenomen (voor zover aan de orde).

Het bestuur van Bpf Beton stelt vast dat partijen aan wie werkzaamheden zijn uitbesteed, eveneens voldoen aan de regels ten aanzien van beheerst beloningsbeleid.

Behandeling klachten- en geschillenregeling

Ten aanzien van de eventuele benadeling van derden heeft het pensioenfonds een klachten- en geschillenregeling opgesteld. Op grond van deze regeling heeft een deelnemer of een andere belanghebbende het recht om bij het pensioenfonds een met redenen omklede schriftelijke klacht in te dienen over de wijze waarop hij/zij door het pensioenfonds is behandeld of tegen een (schriftelijke) beslissing van het pensioenfonds inzake voor hem of haar uit de deelneming voortvloeiende rechten en plichten in beroep gaan.

De klachtenregeling en de geschillenregeling beschrijven wat onder een klacht en een geschil wordt verstaan en hoe de procedure voor het afhandelen van de klacht en een geschil, eruit ziet. De klachten- en geschillenregeling is gepubliceerd op de website van het pensioenfonds. Op deze wijze hebben belanghebbenden te allen tijde toegang tot deze reglementen.

Governance

Het fonds houdt zich aan de governance vereisten zoals deze zijn bepaald in de Code Pensioenfondsen. Wanneer het fonds hiervan afwijkt zal zij dit onderbouwd opmerken en administreren in het jaarverslag.

Geschiktheids- en betrouwbaarheidseisen

Aan de geschiktheid en betrouwbaarheid van (mede) beleidsbepalers van het pensioenfonds en derde partijen worden wettelijke eisen gesteld. De toetsing van de geschiktheid en de betrouwbaarheid van kandidaat-bestuursleden en kandidaat-leden van de Raad van Toezicht wordt uitgevoerd door DNB. Daaraan voorafgaand beziet het pensioenfonds, op basis van openbare bronnen en eigen onderzoek of de integriteit van betrokkene niet ter discussie staat.

5.3. Fraude en corruptie

Fraude kan worden omschreven als het zichzelf dan wel anderen onrechtmatig bevoordelen ten laste van een derde of derden door misbruik van vertrouwen. Ook uitkeringsfraude maakt hier onderdeel van. Het risico bestaat dat door fraudeleuze handelingen de reputatie van Bpf Beton wordt geschaad en belanghebbenden (financieel) worden benadeeld. Fraude kan ook leiden tot operationele risico's. Het pensioenfonds zal onder geen enkele omstandigheid fraude tolereren. Toezicht op de naleving van externe en interne regels, teneinde te voorkomen dat fraude zich manifesteert, is een taak van het bestuur. Corruptie is het risico dat het pensioenfonds betrokken is bij vormen van omkoping en/of belangenverstrengeling die afbreuk doen aan de integriteit van en het vertrouwen in het pensioenfonds en/of de financiële markten.

Beheersmaatregelen

In het kader van het voorkomen van frauduleuze handelingen en corruptie treft het pensioenfonds de volgende maatregelen:
het toepassen van functiescheidingen en een controlemethode waarbij twee verschillende personen of partijen ieder afzonderlijk en zelfstandig de benodigde gegevens verifiëren (4-ogenprincipe). Dit wordt in de administratieve organisatie van het pensioenfonds toegepast;
het uitbestedingsbeleid met procedures en selectiecriteria voor het aanstellen van externe vermogensbeheerders en overige partijen; de incidentenregeling; de klachtenregeling; de geschillenregeling.

5.4. Witwassen, terrorismefinanciering en omzeilen sanctiewetgeving

Witwassen is het uitvoeren van transacties om de herkomst van illegaal verkregen vermogen/vermogensbestanddelen te verbergen met:

- (a) het doel het vermogen te besteden/te investeren
- (b) zonder dat bewezen kan worden dat het van illegale activiteiten afkomstig is en te voorkomen dat beslag op het vermogen/vermogensbestanddelen wordt gelegd.

Terrorismefinanciering is het verkrijgen, verschaffen, verplaatsen en aanwenden van geld of andere middelen door personen of organisaties die terroristische activiteiten ontplooiën of ondersteunen. Van belang hierbij is Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme. Op grond van deze wet zijn onder andere financiële dienstverleners en beleggingsinstellingen verplicht tot het verrichten van cliëntenonderzoek en het doen van een melding bij een vermoeden van witwassen of financieren van terrorisme.

Omzeilen sanctiewetgeving is het (on)bewust en (on)opzettelijk deelnemen aan activiteiten die tot doel of gevolg hebben dat de bedoelde verbodsbepalingen respectievelijk doelstellingen van sanctiemaatregelen worden overtreden respectievelijk teniet worden gedaan

Beheersmaatregelen

Het bestuur gaat in gesprek met de uitbestedingsrelaties en stelt vast of zij zich houden aan de gedragscode van het pensioenfonds.

Op de verbonden personen is de gedragscode van het pensioenfonds (zie bijlage 1) van toepassing.

Voor zowel de pensioenadministrateur als de vermogensbeheerders zijn ISAE 3402 type II-verklaringen beschikbaar. Uit eerdere analyse, de beoordeling van ISAE3402 rapporten en gesprekken met de partijen, komt naar voren dat het risico dat de aangestelde vermogensbeheerder(s) op het gebied van beleggingen zaken doen met personen, organisaties of instellingen die actief zijn in witwaspraktijken en terrorismefinanciering gering is. Helemaal uitsluiten van dit risico blijkt nog niet zo gemakkelijk, omdat Bpf Beton dan wel de vermogensbeheerder(s) niet een volledig zicht hebben op de bedrijven waarin zij beleggen zaken doen waarbij terrorismefinanciering via een niet zichtbare constructie aan de orde is.

De controle wordt in eerste instantie gedaan door de vermogensbeheerder(s). Elke vermogensbeheerder legt hierover verantwoording af in een periodieke rapportage. Hiernaast worden de activiteiten van het pensioenfonds door middel van het jaarverslag en de jaarrekening gemonitord door een externe accountant en de certificerend actuaire. Het pensioenfonds toetst aan de door de overheid en de Europese Unie gepubliceerde aanwijzingsbesluiten/verordeningen en de daarvan afgeleide lijsten van uitgesloten instellingen en organisaties.

Sanctiewetgeving

In de eerste plaats stelt het fonds vast dat zij geen relatie aangaat met personen en/of organisaties die genoemd worden op sanctielijsten of die onderuitbesteden aan personen/organisaties op Sanctielijsten.

Het fonds ziet erop toe dat uitbestedingspartijen beschikken over een integriteitsbeleid en/of anti-witwas/ sanctiebeleid aan de hand waarvan risico's op overtreding van de sanctiewetgeving worden geïdentificeerd en beheerst. Daarnaast ziet zij erop toe dat vermogensbeheerders opvolging geven aan de uitsluitingenlijst, bijvoorbeeld door niet te beleggen in clustermunitie.

Afspraken omtrent het melden van incidenten en hits op basis van de freezelijsten zijn opgenomen in overeenkomsten en/of SLA's met uitbestedingspartijen. Indien sprake is van een vermoeden van overtreding van de sanctiewetgeving melden uitbestedingspartijen die aan het fonds verbonden personen melden (vermoedens van) incidenten en misstanden op basis van de eerder genoemde regelingen bij het daarin vermelde meldpunt. In de rapportage, monitoring en evaluatie is voldoende aandacht voor het uitvoeren van sanctieregels namens Bpf Beton zodat het fonds hier verantwoordelijkheid voor kan nemen. De Beleggings-adviescommissie beoordeelt de (SLA) rapportage van de

vermogensbeheerders en de Pensioen- en Communicatiecommissie beoordeelt de overige SLA-rapportages. Beide commissies adviseren daarover aan het bestuur.

Uitgangspunten van het beleid op Sanctiewetgeving zijn als volgt:

- Alle deelnemers worden minimaal ieder kwartaal langs de relevante sanctielijsten gelegd.
- Alle uitkeringen worden getoetst op eventuele hits met de relevante sanctielijsten.
- Vermogensbeheerders leggen minimaal jaarlijks een verklaring af dat zij en de relevante partijen binnen de keten hebben voldaan aan de sanctiewetgeving. Dit kan middels een ISAE verklaring of middels een compliance statement.
- Buitenlandse dienstverleners aan het fonds en hun UBO's worden periodiek langs de relevante sanctielijsten gelegd.
- Het bestuur heeft aandacht voor de naleving van sanctieregelgeving door het fonds en door de uitvoerders. Zij hebben hier aandacht voor in de rapportage, monitoring en evaluatie.

5.5. Onvoldoende bewustzijn over de bestaande risico's

Onvoldoende bewustzijn over de bestaande integriteitsrisico's kan resulteren in ongewenste gedragingen, onwetendheid over te volgen procedures en gebrek aan aanspreekbaarheid. Het bestuur definieert onvoldoende bewustzijn als een risico.

Beheersmaatregel

Het bestuur besteedt aandacht aan de onderstaande punten om de bewustwording over bestaande risico's te waarborgen en te vergroten:

- de betekenis, het nut en de noodzaak van het integriteitsrisico in het algemeen;
- de wijze waarop het pensioenfonds daar invulling aan geeft;
- de belangrijkste wet- en regelgeving en interne gedragsregels en procedures met betrekking tot integriteitskwesaties;
- het leren herkennen van vermeende ongewenste gedragingen en incidenten;
- het signaleren en weten welke procedures in geval van een incident of ongewenste gedragingen moeten worden gehanteerd.

Deze punten worden o.a. besproken in de bestuurs- en commissievergaderingen en tijdens het operationeel overleg met de pensioenuitvoerder. Ook tijdens studiedagen zijn dit punten van gesprek. Bewustwording volgt ook uit het volgen van DNB-seminars, de updates vanuit de compliance officer en relevante artikelen welke aan het bestuur beschikbaar worden gesteld.

Bij het nemen van beleidsbeslissingen hanteert het bestuur een gedegen risicoanalyse. Middels een risico informatieformulier toetst het bestuur de risicoaspecten en ook evenwichtige belangenbehartiging. Integriteit maakt onderdeel uit van de risico identificatie. Het bestuur is zich bewust van het belang van het afwegen van (integriteits) risico's. Het afwegen van het integriteitsrisico draagt bij aan de awareness op dit vlak.

5.6. Ontduiking of ontwijking fiscale wetgeving

- Ontwijken van fiscale regelgeving door het zoeken naar mogelijkheden binnen de wet, het ontduiken van fiscale regelgeving is strafbaar. Wij onderscheiden de volgende deelrisico's:
- Het pensioenfonds ontduikt belasting.
- Het pensioenfonds overschrijdt regels waardoor het pensioenfonds niet meer voldoet aan vrijstelling BTW.
- Het pensioenfonds betaalt onterecht geen BTW (bijvoorbeeld doordat een buitenlandse contractpartij geen BTW in rekening brengt).
- Het pensioenfonds maakt gebruik van ondoorzichtige financiële constructies.

Beheersmaatregelen

Bij het selecteren van een uitbestedingspartij stelt Bpf Beton de eis dat de uitbestedingsrelatie verklaart dat zij geen fiscale constructie(s) hanteert en geen fiscale verplichtingen ontduikt.

5.7. Cybercrime

Criminele activiteiten waarbij gebruikgemaakt wordt van internet. In het geval van integriteitsrisico's, betreft het hier criminele activiteiten waarbij het sprake is van privacyschending.

Het bestuur definieert de volgende deelrisico's:

- Er is bij het pensioenfonds of de uitbestedingspartij(en) een datalek bij de bescherming van privacygevoelige gegevens.
- Hacken;
- Het risico dat (wijzigingen in) gegevens door het pensioenfonds of uitbestedingspartij niet volgens de daarvoor voorgeschreven procedure worden verwerkt, bijvoorbeeld door een niet geautoriseerd persoon.

Beheersmaatregelen

- Bewerkersovereenkomst met uitbestedingspartijen die over persoonsgegevens beschikken;
- De uitbestedingsrelatie past minimaal de vereiste beveiligingsmaatregelen toe zoals door Bpf Beton zijn gesteld en met de uitbestedingsrelatie contractueel is vastgelegd.
- Uitbestedingsbeleid kent selectievoorwaarden, procedures voor monitoring en periodieke evaluatie van uitvoering werkzaamheden door uitbestedingspartijen en waarborgen m.b.t. integere bedrijfsvoering van de uitbestedingspartijen (o.a. beschikken over integere bedrijfsvoering aan te tonen door periodieke verstrekking van ISAE3402- of gelijkwaardige verklaringen, waarborgen m.b.t. scheiding van gegevens en bestanden van de verschillende opdrachtgevers en privacy aspecten, gescheiden informatieverstrekking naar de verschillende opdrachtgevers).
- Het Bestuur gebruikt zoveel mogelijk Ourmeeting. Dit is een digitaal platform waar de archivering van de fondsstukken op beveiligde wijze plaatsvindt.

5.8. Marktmanipulatie

Het geven van een misleidend signaal over aanbod, vraag of koers van financiële producten door het verspreiden van onjuiste of misleidende informatie of door het verrichten van transacties waarmee de koers op een kunstmatig niveau wordt gehouden.

Het bestuur Definieert de volgende deelrisico's:

- Door het gebrek aan concurrentie worden er geen goede marktprijzen afgegeven door brokers.
- Het inleggen van orders en verrichten van transacties om interesse op te wekken.

Beheersmaatregelen

- Uitbestedingsbeleid kent selectievoorwaarden, procedures voor monitoring en periodieke evaluatie van uitbestedingspartijen en waarborgen m.b.t. integere bedrijfsvoering van de uitbestedingspartijen (bijv. gelijkwaardige gedragscode, beloningsbeleid, adequate uitbestedingsovereenkomst, melding van (dreigende) incidenten aan het pensioenfonds).
- Rapportage over de wijze waarop een transactie tot stand is gekomen.

6. Inbedding in integraal risicomanagement

Het integriteitsbeleid maakt onderdeel uit van het integraal risicomanagementbeleid van het pensioenfonds. Hiermee is zeker gesteld dat het integriteitsbeleid de beleidscyclus doorloopt waarmee ook monitoring en evaluatie terugkeren op de bestuursagenda.

Daarnaast is aan elke beleid beslisdocument bij de vergaderstukken voor het bestuur een risicoparagraaf toegevoegd.

7. Verantwoording

Over de beheersing van integriteitsrisico's legt het pensioenbestuur verantwoording af aan de Raad van Toezicht en informeert het verantwoordingsorgaan.

8. Bekendmaking beleid

Het integriteitsbeleid wordt periodiek onder de aandacht gebracht van de verbonden personen en uitbestedingsrelaties. Het bestuur draagt er zorg voor dat iedere nieuwe verbonden persoon bij infunctietreding de beschikking heeft over het integriteitsbeleid van het pensioenfonds.

Een wijziging van het integriteitsbeleid communiceert Bpf Beton middels publicatie op de website.

9. Control

Het bestuur is verantwoordelijk voor de opzet, bestaan en werking van de interne beheersing van integriteitsrisico's. Zij dient ervoor te zorgen dat in de bedrijfsuitoefening op passende wijze beheersmaatregelen zijn getroffen, en dat daar op passende wijze op wordt gemonitord, dat de bevindingen volledig en juist worden vastgelegd en fouten of tekortkomingen worden hersteld. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor het inschatten en beheersen van de integriteitsrisico's met behulp van de SIRA (systematisch integriteitsRisicoAnalyse).

10. Monitoring en rapportage

In het compliance program is beschreven op welke wijze compliance monitoring plaatsvindt en hoe daarover gerapporteerd wordt. Het bestuur bespreekt tenminste jaarlijks de compliancerapportage. De compliance officer is betrokken bij de implementatie van nieuwe, en wijziging van bestaande (compliance)wet- en regelgeving. De compliance officer ziet erop toe dat nieuwe of aangepaste wetten en regels tijdig en volledig door het fonds worden geïmplementeerd in het integriteitsbeleid en onderliggende beleidstukken.

11. Inwerkingtreding beleid

Het integriteitsbeleid is vastgesteld in de bestuursvergadering van 12 september 2025.

Met het vorenstaande is het integriteitsbeleid van het fonds geformaliseerd. Nieuwe en aangepaste (toezicht)wet- en regelgeving en gewijzigde (markt)omstandigheden voor het fonds kunnen aanleiding zijn tot aanpassing van dit beleid en onderliggende beleidstukken.

Bijlage 1 Gedragscode: *zie onder 'overige documenten' op website*

Screeningsbeleid
Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie

Definities

In het kader van dit screeningsbeleid zijn de volgende begrippen gedefinieerd:

Pensioenuitvoerder	Het fonds waar pensioen wordt opgebouwd door werkgever en werknemer samen
Uitvoeringsorganisatie	De organisatie waar de pensioenuitvoerder de uitvoering van de pensioenregeling heeft ondergebracht
Integriteitgevoelige functie	Een functie die een wezenlijk risico bevat voor de integere bedrijfsvoering
Personeelslid	Medewerkers in dienst bij dan wel ingeleend door de uitvoeringsorganisatie
Dienstverlener	Andere personen die zich onder verantwoordelijkheid van het fonds rechtstreeks bezighouden met (financiële) dienstverlening t.b.v. het fonds. Dit kan ook een sleutelfunctie vervuller zijn.
Kandidaat (mede) beleidsbepalers	Voorgedragen aspirant bestuursleden en leden van andere organen van het fonds (Verantwoordingsorgaan, Raad van Toezicht)

Doelstelling screeningsbeleid

Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Betonproductenindustrie (Bpf Beton) heeft als missie het, als goede huisvader, uitvoeren van de pensioenregeling, zoals deze tussen sociale partners is overeengekomen. Deelnemers, gepensioneerden en werkgevers moeten er op kunnen vertrouwen dat dit op beheerste en integere manier geschiedt en dat de reputatie van het fonds niet wordt geschaad bij een gebrek aan integriteit.

Onder integer handelen verstaat Bpf Beton: handelen op betrouwbare, transparante wijze, vanuit een intrinsieke overtuiging en een moreel hoogstaand gedrag. Dit screeningsbeleid heeft tot doel om de integriteitgevoelige functies binnen de uitvoeringsorganisatie van het fonds te identificeren en passende, uitvoeringsgerichte maatregelen te treffen om de betrouwbaarheid van de vervullers van deze functies te kunnen beoordelen. Op deze wijze streeft Bpf Beton belangenverstrengeling en niet-integer gedrag tegen te gaan.

Naast de reeds bestaande betrouwbaarheidstoetsing van (kandidaat)(mede)beleidsbepalers door de externe toezichthouder De Nederlandsche Bank, is Bpf Beton op grond van artikel 143 van de Pensioenwet en vervolgens nader uitgewerkt in artikelen van het Besluit financieel Toetsingskader pensioenfondsen, verplicht een beleid vast te stellen ter zake van integriteitgevoelige functies. Dit houdt in dat het pensioenfonds een onderbouwde beoordeling dient te maken van de betrouwbaarheid van personen in een integriteitgevoelige functie.

Bpf Beton maakt het belang van een integere functie vervulling kenbaar bij de benoemende organisaties middels het geschiktheidsplan van Bpf Beton en per bestuursfunctie een profiel met bijbehorende eisen. Ook stelt Bpf Beton het onderwerp integriteit nadrukkelijk aan de orde in de sollicitatie- en aanstellingsgesprekken die met kandidaat (mede) beleidsbepalers worden gevoerd. Bpf Beton is bevoegd om (kandidaat) bestuursleden, sleutelfunctiehouders of -vervullers door een gespecialiseerde externe partij te laten screenen, mits dit een gerechtvaardigd belang dient en noodzakelijk wordt geacht. Afwijkingen van deze procedure worden schriftelijk beargumenteerd en vastgelegd.

Op deze wijze geeft Bpf Beton invulling aan haar eigen verantwoordelijkheid om (kandidaat) bestuursleden zorgvuldig te screenen. De screeningsbevoegdheid van Bpf Beton strekt zich niet uit tot leden van het Verantwoordingsorgaan. Deze leden zijn gehouden om kennis te nemen van de gedragscode van Bpf Beton en deze na te leven.

Tot slot worden (kandidaat) bestuursleden en sleutelfunctiehouders of -vervullers van Bpf Beton gescreend door Bpf Beton en door De Nederlandsche Bank (DNB), als zij daar aanleiding toe ziet.

Integriteitsrisico

Onder integriteitsrisico's verstaat Bpf Beton de risico's van (vermeende) schendingen van integriteit als gevolg van:

- belangenverstrengeling;
- corruptie;
- fraude;
- ontduiking of ontwijking van fiscale regelgeving;
- marktmanipulatie;
- handel met voorwetenschap;
- cybercrime;
- maatschappelijk onbetamelijk gedrag;
- witwassen en terrorismefinanciering;
- omzeiling sanctiewetgeving.

Integriteitsrisicoanalyse

Naar het oordeel van Bpf Beton vormt een functie een wezenlijk risico voor de integere bedrijfsvoering, zodra een personeelslid of dienstverlener:

- de beschikking of het beheer heeft over vermogen van het fonds of van derden
- over de bevoegdheid beschikt om het fonds te vertegenwoordigen
- toegang heeft tot informatie over deelnemers of tot bedrijfsgevoelige informatie
- vanuit zijn of haar functie betrokken is bij controlerende of toezichthoudende werkzaamheden
- over voorkennis beschikt omtrent beleggingen door Bpf Beton
- nevenfuncties vervult die integriteitsrisico's met zich mee kunnen brengen

Op wie van toepassing

Het screeningsbeleid van Bpf Beton is van toepassing op:

- ieder kandidaat personeelslid bij de uitvoeringsorganisatie of dienstverlenende organisatie, voor aanvang van zijn of haar werkzaamheden;
- ieder personeelslid dat reeds bij deze organisaties in dienst is en een integriteitgevoelige leidinggevende functie bekleedt dan wel promotie maakt naar een hogere functie, maar nog geen screening heeft ondergaan (hernieuwde screening);
- Andere personen die zich onder verantwoordelijkheid van het fonds rechtstreeks bezighouden met (financiële) dienstverlening t.b.v. het fonds;
- (kandidaat) bestuursleden
- Sleutelfunctiehouders of -vervullers;
- Leden van de Raad van Toezicht.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het uitvoeren van het screeningsbeleid en de eindbeoordeling op grond van het beleid.

Uitbestedingsbeleid

In haar uitbestedingsbeleid houdt Bpf Beton uitbestedingspartijen en ZZP-ers contractueel verantwoordelijk voor de integere uitvoering van integriteitsgevoelige functies. Het screeningsbeleid van Bpf Beton maakt onderdeel uit van de service level agreement die met de uitvoeringsorganisatie en met dienstverlenende organisaties of ZZP-pers worden afgesloten. Daarnaast vormt integriteit een gespreksonderwerp in de jaarlijkse evaluatie besprekingen met deze organisaties en/ of dienstverleners.

Sanctiewetgeving

Naast risico's, die inherent samenhangen met de functie-uitoefening door betrokkene, besteedt Bpf Beton in haar integriteitsrisicoanalyse expliciet aandacht aan de Sanctiewet (SW).

Bpf Beton controleert haar (uitbestedings)relaties op mogelijke overeenkomsten met personen en entiteiten op sanctielijsten die in dit kader relevant kunnen zijn. Aan de uitvoeringsorganisatie en de vermogensbeheerder leggen wij contractueel de verplichting op om de SW na te leven, aangezien zij gehouden zijn om kennelijk daadwerkelijke hits onverwijld te melden bij DNB.

De uitvoeringsorganisatie screent het deelnemersbestand tegen de actuele Nederlandse-, EU- en VN-sanctielijsten.

De vermogensbeheerder doet zowel aan pre-trade screening en post trade checks en waarborgt dat de pensioengelden van Bpf Beton niet worden belegd in:

- Instrumenten die doorbeleggen in gesanctioneerde autoriteiten
- Entiteiten waarvan gesanctioneerde individuen uiteindelijk belanghebbende zijn
- Entiteiten die gesanctioneerde activiteiten verrichten

Met betrekking tot haar (voorgenomen) beleggingen in het hypotheekfonds van SAREF heeft Bpf Beton expliciet aandacht gevraagd voor naleving van de sanctiewet. Dit maakt onderdeel uit van de risicorapportage door de fondsbeheerder.

Screeningsmaatregelen

Bpf Beton belegt de uitvoering van het screeningsbeleid contractueel bij de eigen werkgever van het personeelslid of de dienstverlener. De screeningsmaatregelen dienen in ieder geval te bestaan uit:

- Identificatie en controle van de identiteit;
- Verificatie relevante diploma's en getuigschriften;
- Het vragen aan betrokkene naar voorvallen uit het verleden die van invloed kunnen zijn op het oordeel over de betrouwbaarheid van de betrokkene;
- Het inwinnen van inlichtingen omtrent de betrouwbaarheid bij voormalige werkgevers van betrokkene;
- Het laten overleggen door betrokkene van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) in de zin van de Wet Justitiële gegevens;
- Het maken van een onderbouwde beoordeling van de betrouwbaarheid van betrokkene.
- Ten aanzien van een kandidaat bestuurder, sleutelfunctiehouder of -vervuller of lid van de Raad van toezicht wordt de volgende aanvullende screeningsmaatregel uitgevoerd: Interview met de kandidaat door het bestuur of de Raad van Toezicht;

Met betrekking tot het opvragen en geven van referenties hanteert Bpf Beton toestemming van betrokkene als vereiste. In dit kader beveelt Bpf Beton de betrokken werkgevers aan om de code te hanteren die de Nederlandse Vereniging voor Personeelsmanagement heeft ontwikkeld, in samenwerking met de Stichting van de Arbeid.

Gegevensbescherming

Op het screeningsbeleid van Bpf Beton zijn de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet AVG (UAVG) van toepassing. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de privacy van betrokkenen.

Screening van personen door Bpf Beton of door haar uitbestedingsrelaties dient te voldoen aan de volgende eisen:

- Er is een gerechtvaardigd belang voor de screening;
- De screening is noodzakelijk. Dit houdt onder meer in dat het doel niet op een andere manier of door een minder ingrijpend middel dan screening kan worden bereikt;
- De betrokkene wordt vooraf geïnformeerd over de screening en achteraf over wat de resultaten zijn;
- Gegevens uit de screening worden niet voor een ander doel gebruikt;
- Gegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor het doel van de screening;
- De voor de screening benodigde gegevens worden geminimaliseerd. Dit houdt in dat deze gegevens toereikend en relevant zijn voor het doel en dat er niet meer gegevens dan nodig worden verwerkt;
- Er moet voldoende beveiliging zijn.

Afwijkingen van het screeningsbeleid

Bij screening is sprake van gegevensverwerking met een hoog privacyrisico, waarbij de noodzakelijkheid en de proportionaliteit van de verwerking van persoonsgegevens beoordeeld dienen te worden in relatie tot de privacyrisico's voor de betrokkenen. Deze afweging kan reden geven om af te wijken van het screeningsbeleid.

De uitvoeringsorganisatie of dienstverlenende organisatie mag, na vooraf daarover Bpf Beton te consulteren, in voorkomende gevallen afwijken van het screeningsbeleid van Bpf Beton op de volgende onderdelen:

- Verificatie relevante diploma's en getuigschriften;
- Het laten overleggen van een VOG door betrokkene¹

mits met redenen omkleed en deze afwijkingen schriftelijk en beargumenteerd worden vastgelegd in het personeelsdossier van de werknemer. Ook eventuele aanvullende maatregelen, die de werkgever heeft getroffen om de betrouwbaarheid van betrokkene te toetsen, dienen in dit dossier te worden vastgelegd.

Afhandeling informatieverzoeken

Bpf Beton verwacht van de uitvoeringsorganisatie en van andere dienstverlenende organisaties dat zij medewerking verlenen aan informatieverzoeken van en aan derden over (voormalig) medewerkers. Zij worden geacht naar waarheid en feitelijkheid schriftelijke verklaringen af te kunnen geven over de betrouwbaarheid van een (voormalig) medewerker, die werkzaamheden heeft verricht ten behoeve van het fonds.

Incidentenprocedure

Ondanks de getroffen voorzorgsmaatregelen kunnen zich (vermeende) schendingen van integriteit voordoen. Bpf Beton kent een incidentenprocedure, die gevolgd moet worden als zich een integriteitsrisico heeft voltrokken. Ook kent Bpf Beton een klokkenluidersregeling.

Daarnaast heeft Bpf Beton een compliance officer aangesteld, aan wie bepaalde, in de gedragscode nader omschreven handelingen moeten worden gemeld. Deze compliance officer beschikt naast een advies- en goedkeuringsrecht over een aantal zelfstandige taken en bevoegdheden, waaronder de mogelijkheid om informatie in te winnen en onderzoek in te stellen.

¹ Het ontbreken van een VOG kan duiden op een strafrechtelijk verleden. Bpf en haar uitvoeringsrelaties mogen geen strafrechtelijke gegevens uitwisselen zonder toestemming van betrokkenen.

In voorkomende gevallen wordt voornoemde incidentenprocedure gevolgd en stelt Bpf Beton op zo'n kort mogelijke termijn de aard en ernst van de schending vast, in overleg met de compliance officer. Bpf Beton legt haar bevindingen schriftelijk vast en voldoet aan haar wettelijke meldplicht als de ernst van het incident daartoe noodzaakt.

Bij het optreden van een datalek treedt de procedure datalekken in werking, in overleg met de privacy officer. Daarbij zal in overleg met de compliance officer worden gezien of er tevens sprake is van een integriteitsincident.²

Ieder incident wordt geëvalueerd en tevens beoordeeld vanuit het belang van preventie. Indien een evaluatie daar aanleiding toe geeft, wordt het screeningsbeleid aangepast.

Onvoorziene omstandigheden

Indien zich een omstandigheid voordoet waarin dit screeningsbeleid niet voorziet, dan bespreekt het bestuur van Bpf Beton de betreffende kwestie en komt tot een oordeel. Daarbij behoudt Bpf Beton zich het recht voor om af te mogen wijken van het geformuleerde beleid. In voorkomende gevallen legt het bestuur met redenen omkleed schriftelijk verantwoording af.

² Bij (vermeend) strafrechtelijk verwijtbaar gedrag houdt Bpf Beton rekening met de rechten en plichten van betrokkene.

Beleidsdocument Informatiebeveiliging 2025

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie

Concept 0.5 juli 2025

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Betonproductenindustrie

Inhoud

1.	Inleiding.....	5
	Leeswijzer	5
2.	Governance en organisatie	6
2.1	Verantwoordelijk bestuur	6
2.1.1	Uitbesteding.....	6
2.1.2	Governance.....	7
2.2	Uitvoering informatiebeveiligingsbeleid	8
3.	Kader voor ICT-risicobeheer	10
3.1	Definitie.....	10
3.2	Doelstellingen	10
3.3	Uitgangspunten en strategie	11
3.4	Risicohouding en risicobereidheidsprincipes.....	12
3.5	Uitbesteding.....	14
4.	Uitvoering van ICT-risicobeheer	16
4.1	Uitwerking beleid.....	16
4.2	Wet en regelgeving, standaarden en best practices	17
4.3	Identificatie, classificatie en documentatie	18
4.3.1	BIV-analyse	18
4.3.2	Beschikbaarheid	18
4.3.2	Integriteit	18
4.3.3	Vertrouwelijkheid	18
4.4	Mensen (People)	19
4.4.1	Bestuur en personeel	19
4.4.2	Bewustzijn, opleiding en training	19
4.4.3	Sancties.....	19
4.4.4	Beëindiging bestuurderschap of het dienstverband	20
4.5.1	Melden van (beveiligings)incidenten.....	20
4.5.2	Bedrijfsmiddelen	20
4.5.3	Opslag van informatie.....	20
4.5.4	Printen van informatie.....	21
4.5.5	Verstrekken van informatie	21
4.5.6	Verstrekken van fondsinformatie	21
4.5.7	Verwijderen en vernietigen van informatie.....	21
4.5.8	Bewaartermijnen	21
4.5.9	Wijzigingsbeheer	22
4.5.10	Scheiding Ontwikkel-Test-Productie-omgevingen	22
4.5.11	Leveranciersrelaties	22

4.5.12	Continuïteit management.....	22
4.5.13	Business Impact Analyse.....	22
4.5.14	Business Continuity Plan.....	23
4.5.15	Uitwijkvoorziening.....	23
4.5.16	Back-up en recovery	23
4.6.1	Autorisatie	23
4.6.2	Wachtwoorden	23
4.6.3	Toegang via (mobiele) devices.....	23
4.6.4	Externe toegang.....	23
4.6.5	Authenticatie	24
4.6.6	High privileged accounts	24
4.6.7	Cryptografie	24
4.6.8	Opslag op digitale media	24
4.6.9	Bestanden.....	24
4.6.10	Databases	24
4.6.11	E-mail	24
4.6.12	Beheersmaatregelen tegen malware.....	24
4.6.13	Communicatiebeveiliging	25
4.6.14	Het beheer van de netwerkbeveiliging.....	25
4.6.15	Scheiding in netwerken.....	25
4.7	Faciliteiten.....	25
4.7.1	Clouddiensten.....	25
4.7.2	Fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving.....	25
4.7.3	Algemene toegang.....	25
4.8	Uitbesteding.....	25
4.9	(Security) Testing.....	26
4.10	(Risicomanagement) Proces.....	26
	Plan.....	27
	Do	27
	Check	28
	Act.....	28
4.11	Risicobeheersing	28
4.11.1	ICT-gerelateerde incidenten	28
4.11.2	Datalek.....	29
5.	Inbedding in integraal risicomanagement	30
6.	Informatie-uitwisseling	30
7.	Verantwoording	30
8.	Bekendmaking beleid.....	31

9.	Inwerkingtreding beleid	31
	Bijlage 1 – BIV-classificatie.....	32
	Bijlage 2 - DNB Toetsingskader Informatiebeveiliging 2023.....	34
	Bijlage 3 – controles DORA artikel 9 tot en met 14	36
	Eenmalige, periodiek te herhalen controles.....	36
	Controles op basis van regelmatige rapportages	40

1. Inleiding

Financiële entiteiten beschikken over een intern governance- en controlekader dat een doeltreffend en prudent beheer van het ICT-risico waarborgt, teneinde een hoog niveau van digitale operationele weerbaarheid te verkrijgen. Dit Beleidsdocument informatiebeveiligingsbeleid is de vastlegging van dit kader voor het Bedrijfstakingpensionfonds voor de Betonproductenindustrie (hierna: BPF Beton).

Informatiebeveiliging is heden ten dage een van de belangrijkste aandachtspunten voor BPF Beton mede in het kader van een beheerste en integere bedrijfsvoering. Derhalve heeft het bestuur in 2021 beleid over informatiebeveiliging geformuleerd en vastgelegd in het eerdere Beleidsdocument informatiebeveiliging (december 2021). Dit beleid vormt het uitgangspunt voor de maatregelen die waarborgen dat BPF Beton en haar uitbestedingsrelaties voldoen aan geldende normen ('best practices') en wet- en regelgeving. Het pensioenfonds blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de beheersing van informatiebeveiligingsrisico's, ook voor de uitbestede werkzaamheden.

Informatiebeveiliging draagt bij aan een veilige werkomgeving en schept vertrouwen bij de belanghebbenden van BPF Beton. Zij mogen er op vertrouwen dat het pensioenfonds informatie beveiligt en dezelfde eisen stelt aan haar uitbestedingsrelaties.

Per 17 januari 2025 is de Digital Operations Resilience Act (DORA) van kracht geworden. Deze Europese verordening schrijft voor hoe financiële instellingen zoals BPF Beton hun digitale weerbaarheid dienen vorm te geven en vast te leggen. Het bestuur heeft een inventarisatie gemaakt van de vereisten op grond waarvan het Beleidsdocument informatiebeveiliging geactualiseerd moet worden. Deze nieuwe versie van het Beleidsdocument informatiebeveiligingsbeleid is daarvan de weerslag, waarbij de indeling in lijn is gebracht met DORA.

De belangrijkste ICT-systemen van BPF Beton zijn in beheer bij de uitbestedingsrelaties. Primair ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het grootste deel van de DORA-vereisten daarom bij die organisaties. BPF Beton blijft echter eindverantwoordelijke. De nadruk voor deze verordening voor BPF Beton ligt daardoor op het toezien op of en hoe de uitbestedingsrelaties aan die vereisten voldoen.

Van de uitbestedingsrelaties is Appel Pensioenuitvoering eveneens gebonden aan de DORA-voorschriften. Het toezicht op de digitale weerbaarheid kan in dit geval worden uitgevoerd door controle op de naleving daarvan door Appel. De andere uitbestedingsrelaties voor wie de digitale weerbaarheid van belang is voor BPF Beton – met name de custodian en de vermogensbeheerders –, zijn geen ICT-dienstverleners maar zijn zelf wel DORA-plichtig.

Leeswijzer

Dit document is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt de governance en de organisatie beschreven ten aanzien van de uitvoering van dit informatiebeveiligingsbeleid. In hoofdstuk 3 is het strategische kader van informatiebeveiliging opgenomen zoals dat door het bestuur in lijn met de missie, visie en strategie is uitgewerkt en vastgesteld. Hoofdstuk 4 beschrijft het inhoudelijke beleid. Vervolgens beschrijft hoofdstuk 5 de wijze waarop het informatiebeveiligingsbeleid onderdeel is van het integraal risicomanagement en wordt het jaarlijks te doorlopen proces beschreven. In hoofdstuk 6 wordt beschreven dat het bestuur verantwoording aflegt over de uitkomsten van het gevoerde beleid en aan welke partijen. Hoofdstuk 7 beschrijft de periodieke publicatie van het beleid en hoofdstuk 8 wordt tenslotte vermeld wanneer dit beleidsdocument voor het laatst is gewijzigd en vastgesteld.

2. Governance en organisatie

Dit beleid beschrijft de informatiebeveiliging van BPF Beton en op wie¹ het van toepassing is. In beginsel zijn dat het bestuur en de organen van het pensioenfonds (het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht) en alle uitbestedingsrelaties die werkzaam zijn voor het pensioenfonds.

Kennis van informatiebeveiliging binnen het bestuur is belangrijk. Periodiek beoordeelt het bestuur of er voldoende kennis binnen het bestuur aanwezig is om de risico's goed in te schatten en om voldoende 'countervailing power' te leveren tegenover de uitbestedingspartners van het fonds. De onafhankelijk bestuurder risicomanagement vervult sec deze rol als onderdeel van het bestuur en is portefeuillehouder. Het bestuur heeft Sprekels belast met het sleutelfunctiehoudererschap risicomanagement. Het bestuur is zich er van bewust dat specialistische kennis van tijd tot tijd nodig zou kunnen zijn en zal deze specialistische kennis zo nodig extern inhuren.

Het bestuur stelt een Chief Information Security Officer (CISO) aan. De CISO is namens het bestuur verantwoordelijk voor het toezicht op het ICT-risicomanagement en op het voldoen aan de wet- en regelgeving, waaronder DORA. De CISO rapporteert regelmatig en indien nodig incidenteel aan het bestuur, signaleert ontwikkelingen ten aanzien van ICT-risico's en wet- en regelgeving en doet voorstellen om hierop te anticiperen.

2.1 Verantwoordelijkheid bestuur

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het beheer van het ICT-risico van het fonds. Dit hoofdstuk beschrijft welke verantwoordelijkheden dit betreft. Per verantwoordelijkheid wordt voor de vormgeving en uitwerking van het beleid verwezen naar latere hoofdstukken in dit beleidsdocument.

2.1.1 Uitbesteding

Het pensioenfonds heeft de voornaamste processen uitbesteed aan externe partijen. Dat betekent dat ook de belangrijkste risico's daar liggen alsmede in de afstemming tussen en met de externe partijen. De nadruk van het ICT-risicobeheer ligt daarom in het monitoren van het risicobeheer door de externe partijen.

Het pensioenfonds hanteert als voorwaarde voor uitbestedingsrelaties dat zij voldoen aan het informatiebeveiligingsbeleid van het fonds en beschikken over eigen beleid dat minimaal gelijkwaardig is aan het beleid dat BPF Beton hanteert. BPF Beton evalueert periodiek, indien daartoe aanleiding bestaat, of de uitbestedingsrelaties voldoen aan de regels van dit informatiebeveiligingsbeleid. Een audit kan onderdeel gaan uitmaken van de monitoring. BPF Beton zal tenminste toetsen of de uitbestedingspartij voldoet aan de door DORA gestelde eisen.

Het bestuur houdt bij de aangestelde uitbestedingspartijen zicht op de strategische (wijzigingen in) IT-infrastructuur, de IT-processen, dataverwerking, -opslag en -beveiliging en beoordeelt tevens of de uitbestedingspartij voldoet aan de geldende wet- en regelgeving.

Het bestuur meldt 'belangrijke of kritieke activiteiten' van een (onder)uitbesteding aan DNB. Belangrijke of kritieke activiteiten hebben betrekking op de pensioenadministratie (rechtenbeheer/excasso van pensioenbetalingen) en het (fiduciair) vermogensbeheer van tenminste 30% van het balanstotaal.

Persoonsgegevens van het fonds, die door de (onder)uitbestedingspartij worden verwerkt,

¹ Voor een volledige beschrijving van de governance verwijzen wij u naar paragraaf 1.2 van de Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn)

worden idealiter in Nederland verwerkt en bewaard of hooguit in de Europese Unie opgeslagen maar zeker niet buiten de Europese Unie.

2.1.2. Governance

Het bestuur bepaalt de reikwijdte van het ICT-risicobeheer. Het streeft naar een hoge mate van beschikbaarheid, authenticiteit, integriteit en vertrouwelijkheid van de gegevens. Daartoe voort het bestuur de beleidslijnen op die in dit document zijn opgenomen, stelt het de strategie vast voor digitale operationele weerbaarheid en bepaalt daarbij het passende risicotolerantieniveau voor het ICT-risico.

Het bestuur zorgt voor een adequate organisatie van duidelijke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor alle ICT-gerelateerde functies en van passende governanceregelingen om te zorgen voor doeltreffende en tijdige communicatie, samenwerking en coördinatie tussen die functies. Vanwege de hoge mate van uitbesteding betekent dit vooral het toezicht op de uitbestedingspartijen. Het bestuur heeft hier de IRM-commissie mee belast. In hoofdstuk 2.3 wordt nader ingegaan op de taken van de IRM-commissie.

Het bestuur ziet erop toe dat alle elementen van informatiebeveiliging en cybersecurity zijn beheerst. De taken en verantwoordelijkheden op het gebied van het inrichten, beheren en controleren van informatiebeveiliging en cybersecurity zijn belegd bij de IRM-commissie. Het bestuur zorgt ervoor dat deze over voldoende capaciteit, kennis en ervaring beschikt om invulling te geven aan deze taken en verantwoordelijkheden.

Het bestuur en de commissie dragen actief en zichtbaar het belang uit van informatiebeveiliging en cybersecurity voor BPF Beton, in het bijzonder jegens de uitbestedingspartijen. De IRM-commissie controleert actief op het nakomen van de gemaakte afspraken over het beleggen van taken en verantwoordelijkheden voor informatiebeveiliging en cybersecurity, eigenaarschap van gegevens en informatiesystemen en functiescheiding bij deze partijen.

Het bestuur is belast met de goedkeuring van, het toezicht op en de periodieke evaluatie van de uitvoering van het beleid inzake ICT-bedrijfscontinuïteit en van de ICT-respons- en herstelplannen van het fonds. Het houdt toezicht op de uitvoering van het informatiebeveiligingsbeleid door de IRM-commissie en is ervoor verantwoordelijk.

Het bestuur is belast met de goedkeuring en de periodieke evaluatie van de interne ICT-auditplannen en ICT-audits van het fonds en materiële wijzigingen daarvan.

Het bestuur is belast met de toewijzing en de periodieke evaluatie van het passende budget om te voldoen aan de behoeften inzake digitale operationele weerbaarheid van het fonds. Daaronder vallen alle soorten middelen, waaronder relevante bewustmakingsprogramma's op het gebied van ICT-beveiliging en opleidingen inzake digitale operationele weerbaarheid en ICT-vaardigheden voor alle medewerkers en bestuursleden.

Het bestuur is belast met de goedkeuring en de periodieke evaluatie van het beleid van het fonds inzake regelingen betreffende het gebruik van ICT-diensten die door derde aanbieders van ICT-diensten worden verleend.

De bestuursleden onderhouden actief voldoende kennis en vaardigheden om ICT-risico en de gevolgen daarvan voor de verrichtingen van het fonds te begrijpen en te beoordelen, onder meer door regelmatig specifieke opleidingen te volgen die in verhouding staan tot het te beheren ICT-risico.

Het bestuur evalueert het kader voor ICT-risicobeheer jaarlijks, maar ook wanneer zich ernstige ICT-gerelateerde incidenten voordoen en na toezichtinstructies of -conclusies uit relevante tests

of auditprocessen. Het kader wordt voortdurend verbeterd op basis van de lessen die uit de uitvoering en de monitoring naar voren komen.

Het bestuur evalueert jaarlijks en indien nodig of alle door ICT ondersteunde bedrijfsfuncties, taken en verantwoordelijkheden, de informatie- en ICT-activa die deze functies ondersteunen, en hun taken en afhankelijkheden met betrekking tot ICT-risico's naar behoren geïdentificeerd, geclassificeerd en adequaat gedocumenteerd zijn.

Indien aanwezig wordt specifiek voor alle legacy-ICT-systemen het ICT-risico beoordeeld. Dat gebeurt jaarlijks en voor en na de aansluiting van technologieën, toepassingen of systemen.

Het bestuur evalueert jaarlijks de risicoscenario's die op het fonds van invloed zijn.

Het bestuur geeft regelmatig opdracht tot een interne audit door auditors, in overeenstemming met het auditplan van het fonds, op het kader voor ICT-risicobeheer. Deze auditors dienen te beschikken over voldoende kennis, vaardigheden en deskundigheid op het gebied van ICT-risico en over de nodige onafhankelijkheid. De frequentie en de focus van de ICT-audits staan in verhouding tot het ICT-risico van het fonds.

De conclusies van de interne audit worden besproken in het bestuur. Het bestuur bepaalt of en welke acties benodigd zijn, in ieder geval ten aanzien van de kritieke bevindingen, geeft hiertoe opdracht en monitort de opvolging.

Het bestuur verricht een risicobeoordeling bij elke belangrijke wijziging in de netwerk- en informatiesysteeminfrastructuur en in de processen of procedures die van invloed zijn op de door ICT ondersteunde bedrijfsfuncties en informatie- of ICT-activa.

2.2 Uitvoering informatiebeveiligingsbeleid

BPF Beton heeft voor het integrale risicomanagement een IRM-commissie ingesteld onder voorzitterschap van de portefeuillehouder risicobeheer. Het bestuur heeft de uitvoering van het informatiebeveiligingsbeleid neergelegd bij de IRM-commissie. De IRM-commissie beheert het ICT-risico en houdt er toezicht op. Ook beoordeelt zij het functioneren van de CISO. Doordat de grootste risico's bij de uitbestedingsrelaties liggen, is de onafhankelijkheid van de controlefunctie gewaarborgd.

- De IRM-commissie bereidt de werkzaamheden van het bestuur voor de in 2.1 genoemde verantwoordelijkheden voor. Onder meer verzorgt zij een programma waarmee de bestuursleden voldoende kennis en vaardigheden inzake het ICT-risico hebben en houden.
- De IRM-commissie evalueert jaarlijks de informatiebeveiligingsmaatregelen en beoordeelt of de gestelde doelen zijn bereikt. Daarover rapporteert de IRM-commissie aan het bestuur van het pensioenfonds.
- Jaarlijks beoordeelt de IRM-commissie of het informatiebeveiligingsbeleid (fondsbreed) nog adequaat is respectievelijk aanpassing vergt.
- Tevens voert de IRM-commissie periodiek een risicoanalyse uit. De uitkomst van de risicobeoordeling wordt met het bestuur gedeeld.
- De IRM-commissie onderhoudt de contacten en wint informatie in over:
 - 1) overeenkomsten met derde aanbieders van ICT-diensten inzake het gebruik van ICT-diensten;
 - 2) elke relevante gepland materiële wijziging betreffende de derde aanbieders van ICT-

diensten;

3) de potentiële effecten van deze veranderingen voor de kritieke of belangrijke functies die onder die overeenkomsten vallen, inclusief door middel van een samenvatting van de risicoanalyse om het effect te beoordelen van die veranderingen op zijn minst ernstige ICT-gerelateerde incidenten en de gevolgen daarvan, alsook respons-, herstel- en corrigerende maatregelen.

- De IRM-commissie monitort de overeenkomsten met derde aanbieders van ICT-diensten met betrekking tot het gebruik van deze diensten en houdt toezicht op de desbetreffende risicoblootstelling en de relevante documentatie.
- De IRM-commissie brengt ten minste jaarlijks verslag uit bij het bestuur over bevindingen uit:
 - de uitgevoerde tests op de digitale operationele weerbaarheid; hierbij wordt de informatie over penetration tests uit de ISAE 3000A-rapportage van de pensioenuitvoeringsorganisatie gebruikt. Deze rapportage wordt samen met het ISAE 3402 type II rapport ook door de Pensioen- en communicatiecommissie beoordeeld,
 - ICT-gerelateerde incidenten die zich in het reële leven hebben voorgedaan, met name cyberaanvallen,
 - problemen die zich voordoen bij de activering van ICT-bedrijfscontinuïteitsplannen en ICT-respons- en -herstelplannen,
 - relevante informatie die met tegenpartijen wordt uitgewisseld en tijdens toetsingen in het toezicht wordt beoordeeld.

De IRM-commissie doet daarbij aanbevelingen voor passende herzieningen van relevante onderdelen van het kader voor ICT-risicobeheer.

3. Kader voor ICT-risicobeheer

De uitvoering van de (primaire) diensten van BPF Beton zijn sterk afhankelijk van IT en informatiebeveiliging. Deze afhankelijkheid maakt dat BPF Beton kwetsbaar is voor risico's op het gebied van informatiebeveiliging en technologie. Het bestuur heeft dit onderkend en wil deze risico's adequaat beheersen.

De voortschrijdende ontwikkelingen in IT, digitalisering van processen en communicatie en de toegenomen wet- en regelgeving leiden ertoe dat informatiebeveiliging op strategisch niveau in lijn met de missie, visie en strategie wordt behandeld. Het bestuur heeft het onderstaande strategisch kader uitgewerkt.

3.1 Definitie

In dit beleid wordt onder informatiebeveiliging verstaan het geheel van preventieve, detectieve, repressieve en correctieve maatregelen alsmede procedures en processen die de beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van informatie binnen BPF Beton garanderen.

3.2 Doelstellingen

Het doel van informatiebeveiliging is een hoge mate van digitale operationele weerbaarheid. Het is van belang de continuïteit en betrouwbaarheid van de IT, de informatie en de informatievoorziening te waarborgen en de gevolgen van eventuele beveiligingsincidenten tot een acceptabel niveau, de door BPF Beton vastgestelde risicobereidheid, te beperken. Cybersecurity is een integraal onderdeel van de informatiebeveiliging. ICT-risico's dienen snel, efficiënt en zo volledig mogelijk aangepakt te worden.

Dit betekent dat BPF Beton de juiste maatregelen wil nemen om binnen het fonds het gewenste niveau van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van data te bereiken en te handhaven en de impact van het ICT-risico te minimaliseren.

- Beschikbaarheid: De uitbestedingsrelatie waarborgt dat de geautoriseerde gebruikers op de juiste momenten tijdig toegang verkrijgen tot de informatie van BPF Beton door middel van relevante bedrijfsmiddelen.
- Integriteit: De informatie van het BPF Beton dient juist en volledig te zijn. De informatie die door BPF Beton en de uitvoeringsorganisaties wordt gebruikt, wordt zoveel mogelijk uit originele bronnen (UPA, UWV, BRP) onttrokken.
- Vertrouwelijkheid: Informatie is alleen toegankelijk voor de bevoegde personen.

Concreet richt het ICT-beleid zich op vijf beheersdoelen:

1. deelnemerdata: behalve juistheid van deelnemersgegevens speelt bijvoorbeeld dat data niet 'op straat' komen te liggen (usb-stick) en dat communicatie zorgvuldig dient te verlopen;
2. pensioendata: aanspraken/rechten deelnemers mogen niet onterecht gewijzigd worden of verloren gaan door aanpassing van systemen of conversie van data;
3. beleggingsportefeuille: waarden mogen niet verloren gaan door bijvoorbeeld onderbreking van de beschikbaarheid van systemen of verlies van data. Juistheid van de transacties moet te allen tijde herleidbaar zijn;
4. geld/middelen op bankrekening: bescherming van waarden. Omvat bijvoorbeeld de betaling voor legitieme verleende diensten en de legitieme uitkering van pensioengelden;
5. besluitvorming en monitoring door bestuur: verkeerde of niet tijdige besluitvorming door gebreken (tijdigheid, juistheid, volledigheid) in door ICT gegenereerde informatie.

3.3 Uitgangspunten en strategie

Awareness en in-control

Het bestuur van BPF Beton geeft richting aan het informatiebeveiliging en IT, is in staat om de uitvoering hiervan te monitoren en is in staat hierover verantwoording af te leggen aan stakeholders en de toezichthouders.

Robuustheid & wendbaarheid:

- Het streven is om IT-inrichting zo eenvoudig mogelijk te houden met als doel de kwaliteit hoog en de kosten laag te houden. Het bestuur realiseert zich daarbij dat ze daar zelf een belangrijke rol in kan spelen door bijvoorbeeld de regelingen zo eenvoudig mogelijk te houden.
- Het bestuur kiest ervoor om communicatie en uitvoering richting deelnemers te digitaliseren. Het fonds streeft met digitalisering naar een verbetering van de kwaliteit en snelheid als ook een reductie van kosten, waarbij het de intentie is dat het fonds de marktstandaarden volgt. Daarnaast moet IT ook een bijdrage aan de vernieuwing en verbetering van de dienstverlening aan deelnemers leveren.
- IT maakt het mogelijk om innovaties in de pensioenmarkt snel te adopteren. Het moet bijvoorbeeld mogelijk zijn om vereiste wijzigingen in wet- of regelgeving zeer snel en tegen lage kosten door te voeren.
- Het bestuur kiest ervoor om alle processen volgens het principe van straight through processing (STP) in te richten. Dit betekent dat de processen zonder tussenkomst van menselijk handelen worden uitgevoerd. Alleen voor processen waarbij dat onmogelijk of onwenselijk is, wordt dit in beginsel niet gedaan. Dit houdt concreet in dat er in de IT-systemen bij voorkeur een (directe) koppeling dient te bestaan met authentieke bronnen, zoals de Basis Registratie Persoonsgegevens.
- End User Computing (EUC): aansluitend op het principe van STP wordt het gebruik van EUC tot een minimum teruggebracht en alleen toegepast als het niet anders kan. Indien EUC toch wordt toegepast, worden adequate beheersingsmaatregelen ingericht om te borgen dat de doelstellingen van het informatiebeveiligingsbeleid toch gerealiseerd worden.
- Bij IT-investeringsbeslissingen wordt de balans gezocht tussen niveau van gewenste dienstverlening en de daarbij behorende kosten

Betrouwbaarheid

- Het bestuur wenst dat informatieverstrekking aan deelnemers en werkgevers; de verwerking van hun gegevens; en de informatieverstrekking aan het bestuur door uitvoerders juist, tijdig en volledig gebeurt.

Beveiliging & continuïteit

Het bestuur verwacht van uitbestedingspartijen dat zij beleid en processen, waaronder passende strategieën, beleidslijnen, procedures en ICT-protocollen hebben ingericht inzake:

- Het hosten van data in de Europese Unie in geval van cloud-toepassingen met betrekking tot pensioenuitvoering.
- Het goed waarborgen van cybersecurity.
- Het goed waarborgen van business continuity.
- Inzicht in mogelijke key person risks.
- Het doelmatig en rechtvaardig gebruik van persoonsgegevens.

Dit houdt in dat alle informatie- en ICT-activa, met inbegrip van computersoftware, hardware, servers naar behoren en toereikend beschermd moeten worden evenals alle relevante fysieke elementen en infrastructuur, zoals gebouwen en terreinen, datacentra en als gevoelig aangewezen gebieden, om ervoor te zorgen dat alle informatie- en ICT-activa toereikend worden beschermd tegen risico's zoals schade, ongeoorloofde toegang en ongeoorloofd gebruik.

3.4 Risicohouding en risicobereidheidsprincipes

Het bestuur heeft de risicohouding voor het fonds vastgesteld voor (niet-)financiële fondsonderwerpen zoals getoond in onderstaande tabel.

Onderdeel	Risicohouding
Financiële fondsonderwerpen (balansmanagement)	3 (Gebalanceerd)
Niet-financiële onderwerpen (pensioenuitvoering, communicatie, IT en informatiebeveiliging, reputatie, integriteit, compliance, governance)	2 (Kritisch)
BPF Beton in zijn geheel	3 (Gebalanceerd)

De risicohouding voor niet-financiële onderwerpen, zoals IT en informatiebeveiliging is Kritisch (2). Deze risicohouding is gekenmerkt door de wens de mate van blootstelling aan risico's relatief laag te houden, vanuit de visie dat gewenste rewards vereisen dat een relatief laag niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd. Idealiter loopt BPF Beton in het geheel geen risico op niet-financiële risico's maar dit is in de praktijk niet haalbaar en weegt ook niet op tegen de gevraagde extra (kosten)inspanningen.

De risicohouding is afgeleid van onderstaande tabel.

Norm	Beschrijving
Nul (1)	Deze risicohouding is gekenmerkt door de wens dat er geen risico's worden genomen, vanuit de visie dat gewenste rewards niet vereisen dat een minimaal niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd.
Kritisch (2)	Deze risicohouding is gekenmerkt door de wens de mate van blootstelling aan risico's relatief laag te houden, vanuit de visie dat gewenste rewards vereisen dat een relatief laag niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd.
Gebalanceerd (3)	Deze risicohouding is gekenmerkt door de wens de mate van blootstelling aan risico's te balanceren, vanuit de visie dat gewenste rewards vereisen dat een gebalanceerd niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd.
Opportuun (4)	Deze risicohouding is gekenmerkt door de wens de mate van blootstelling aan risico's relatief hoog te houden, vanuit de visie dat gewenste rewards vereisen dat een relatief hoog niveau van blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd.
Gemaximeerd (5)	De risicohouding is gekenmerkt door de wens dat de blootstelling aan risico's maximaal is, vanuit de visie dat de gewenste rewards vereisen dat een maximale blootstelling aan risico's wordt geaccepteerd.

Voor de beoordeling van beleidsvoorstellen en -uitvoering heeft het bestuur voor informatiebeveiliging de risicobereidheidsprincipes gedefinieerd. Per risicobereidheidsprincipe is

aangegeven op welke wijze kan worden aangetoond dat aan het risicobereidheidsprincipe wordt voldaan (risk appetite indicator) en is de risicotolerantie aangegeven door middel van een streefwaarde inclusief een grens ondermaats en bovenmaats.

Het fonds heeft onderscheid gemaakt naar risicobereidheidsprincipes op strategisch resp. op operationeel niveau.

Strategisch niveau					
Nr.	Risicobereidheidsprincipe	Risk appetite indicator	Streefwaarde	Ondermaats	Bovenmaats
1	Bestuur maakt gebruik van bewezen technologie, volgt de marktontwikkelingen en heeft niet de ambitie om daarin direct voor op te willen lopen	Jaarlijkse beoordeling en evaluatie	1	0	2
2	Wij willen dat pensioenuitvoerder innovatief is en een duidelijke roadmap heeft als het gaat om automatisering met een passend budget	Bespreken en evalueren met uitvoerder	1	0	2
3	IT moet zo ingericht dat noodzakelijke en/of gewenste aanpassingen met een korte doorlooptijd en tegen aanvaardbare kosten te realiseren zijn (wendbaarheid IT)	Jaarlijkse beoordeling en evaluatie	1	0	2
4	Het bestuur verlangt van de uitvoerder dat de informatiebeveiliging en borging data is ingericht en wordt uitgevoerd conform de laatste van wet- en regelgeving en technische mogelijkheden	Jaarlijkse beoordeling en evaluatie	1	0	2
Operationeel niveau					
Nr.	Risicobereidheidsprincipe	Risk appetite indicator	Streefwaarde	Ondermaats	Bovenmaats
1	Gegevensverwerking moet tijdig en volledig zijn, evenals communicatie naar de klant.	aantal werkdagen vertraging	0	5	0
2	Wij willen besluiten nemen op basis van meest actuele, betrouwbare, volledige data, tijdig aangeleverd door uitbestedingsrelaties/adviseurs.	aantal werkdagen vertraging	0	5	0

3	Wij willen business continuity waarborgen zodat onze uitkeringen en premieheffingen tijdig en juist zijn	Recovery time (uren)	24	36	0
4	Wij willen zicht hebben op key person risks (in onderuitbesteding) bij onze uitbestedingsrelaties	Risicoanalyse uitvoeren (per aantal jaren)	1	2	0,5

Dora: duidelijke informatiebeveiligingsdoelstellingen vast te stellen, met inbegrip van kernprestatie-indicatoren en kernrisicomaatstaven; wellicht zijn er door Appel meer KPI's die kunnen worden gevolgd.

3.5 Uitbesteding

BPF Beton is eindverantwoordelijk voor het beheer van ICT-risico's ook als deze risico's in eerste instantie bij de uitbestedingspartijen liggen. Het fonds monitort daarom de uitbestedingspartijen. Daarbij wordt het evenredigheidsbeginsel toegepast, rekening houdend met de aard, de schaal, de complexiteit en het belang van ICT-gerelateerde afhankelijkheden, en de risico's die bij de uitbestede diensten kunnen optreden en het kritieke karakter of het belang van deze diensten, processen of functies en met de potentiële gevolgen voor de continuïteit en de beschikbaarheid van financiële diensten en activiteiten.

Het fonds houdt een informatieregister bij met alle contractuele overeenkomsten over het gebruik van door derde aanbieders verleende ICT-diensten.

Vóór het sluiten van een contractuele overeenkomst inzake het gebruik van ICT-diensten beoordeelt het fonds of deze een kritieke of belangrijke functie ondersteunen en voldoen aan de toezichtvoorwaarden. Alle relevante risico's worden beoordeeld inclusief het concentratierisico. Het fonds verricht een due-diligenceonderzoek over toekomstige derde aanbieders van ICT-diensten en waarborgt gedurende de gehele selectie- en beoordelingsprocedure dat de derde aanbieder van ICT-diensten geschikt is. Het fonds beoordeelt of er belangenconflicten uit de overeenkomsten kunnen voortkomen.

Er worden alleen overeenkomsten gesloten met derde aanbieders van ICT-diensten die voldoen aan passende normen op het gebied van informatiebeveiliging. Wanneer die contractuele overeenkomsten kritieke of belangrijke functies betreffen, dienen zij gebruik te maken van de meest actuele en hoogste normen voor informatiebeveiliging.

Het fonds oefent toegangs-, inspectie- en auditrechten uit ten aanzien van de derde aanbieder van ICT-diensten. Daarvoor wordt vooraf op basis van een risicogebaseerde benadering de frequentie en de te controleren gebieden bepaald. In geval van een grote technische complexiteit, verifieert het fonds of de auditor(s), over passende vaardigheden en kennis beschikken om de desbetreffende audits en beoordelingen doeltreffend uit te voeren.

Het fonds zorgt ervoor een overeenkomst inzake het gebruik van ICT-diensten in elk van de volgende omstandigheden kunnen worden beëindigd:

- bij ernstige overtreding van de toepasselijke wetten, voorschriften of contractuele voorwaarden door de derde aanbieder van ICT-diensten;
- in omstandigheden die in de loop van de monitoring van het ICT-risico van derde aanbieders worden vastgesteld, waarvan wordt aangenomen dat deze wijzigingen kunnen brengen in de uitvoering van de functies waarin de contractuele overeenkomst voorziet, met inbegrip van

- materiële wijzigingen die de overeenkomst of de situatie van de derde aanbieder van ICT-diensten nadelig beïnvloeden;
- bij klaarblijkelijke zwakheden van de derde aanbieder van ICT-diensten in verband met zijn algemeen beheer van het ICT-risico en in het bijzonder met de manier waarop hij zorgt voor de beschikbaarheid, authenticiteit, integriteit en vertrouwelijkheid van persoonlijke of anderszins gevoelige gegevens of niet-persoonsgebonden gegevens;
- indien de toezichthouder niet langer doeltreffend toezicht kan uitoefenen op het fonds ten gevolge van de voorwaarden van of de omstandigheden in verband met de respectieve contractuele overeenkomst.

Het fonds stelt exitstrategiën op voor ICT-diensten die kritieke of belangrijke functies ondersteunen, waarin rekening wordt gehouden met risico's die zich op het niveau van derde aanbieders van ICT-diensten kunnen voordoen, met name een mogelijk falen van deze aanbieders, een verslechtering van de kwaliteit van de geleverde ICT-diensten, verstoring van de bedrijfsactiviteiten ten gevolge van ongeschikte of falende dienstverlening van ICT-diensten of materiële risico's in verband met de passende en permanente inzet van de respectieve ICT-dienst, of de beëindiging van contractuele overeenkomsten met derde aanbieders van ICT-diensten. Het fonds zorgt er daarbij voor de mogelijkheid te hebben om contractuele overeenkomsten te beëindigen zonder verstoring van de bedrijfsactiviteiten, zonder dat de naleving van de regelgevingsvereisten wordt beperkt en zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de continuïteit en de kwaliteit van de diensten van het fonds.

De exitplannen zijn alomvattend en gedocumenteerd en worden voldoende getest en regelmatig geëvalueerd. Het fonds zorgt voor alternatieve oplossingen en ontwikkelt overgangsplannen om in staat te zijn ICT-diensten en de desbetreffende gegevens van de derde aanbieder van ICT-diensten te verwijderen en deze veilig en integraal over te dragen aan alternatieve aanbieders of deze in het fonds zelf te integreren. Het fonds stelt noodmaatregelen op om de bedrijfscontinuïteit te handhaven in geval een exitplan wordt uitgevoerd.

Het fonds let erop te voorkomen dat het een contract sluiten met een derde aanbieder van ICT-diensten die niet gemakkelijk substitueerbaar is, of er een concentratierisico optreedt. Het weegt de baten en kosten af van alternatieve oplossingen, zoals het gebruik van verschillende derde aanbieders van ICT-diensten, rekening houdend met de vraag of en hoe de voorgenomen oplossingen aansluiten bij de zakelijke behoeften en doelstellingen waarin hun strategie inzake digitale weerbaarheid voorziet.

Als kritieke of belangrijke ICT-diensten verder worden uitbesteed, weegt het fonds de baten en risico's hiervan af, met name in het geval van een in een derde land gevestigde ICT-subcontractant. Bij kritieke of belangrijke ICT-diensten houdt het fonds terdege rekening met de faillissementsrisico's van de derde aanbieder. Is de derde aanbieder in een ander land gevestigd, dan houdt het fonds rekening met de naleving van de voor het fonds toepasselijke gegevensbeschermingsregels en de doeltreffende handhaving daarvan in dat land. Het fonds voorkomt lange of complexe uitbestedingsketens die de monitoring van de dienst voorkomen of de toezichthouder in het toezicht hinderen.

De rechten en plichten van het fonds en de derde aanbieder van ICT-diensten worden duidelijk toegewezen en schriftelijk vastgesteld. Het volledige contract omvat de overeenkomsten inzake dienstverleningsniveau en wordt opgenomen in één schriftelijk document. De contractuele overeenkomsten inzake het gebruik van ICT-diensten bevatten ten minste de elementen die genoemd worden in DORA artikel 30.2 en 30.3. Zo mogelijk worden de contracten opgesteld aan de hand van modelcontractbepalingen die door overheidsinstanties zijn ontwikkeld voor specifieke diensten.

4. Uitvoering van ICT-risicobeheer

De belangrijkste ICT-systemen voor BPF Beton zijn in beheer van en worden gebruikt door de uitbestedingsrelaties van het fonds. Het risicobeheer van BPF Beton bestaat in die gevallen uit het toezicht op de uitvoering van het risicobeheer op deze systemen door de uitbestedingsrelaties. Het toezicht op het risicobeheer ten aanzien van de pensioenuitvoering kan worden uitgevoerd door controle op de naleving daarvan door de pensioenuitvoeringsorganisatie (Appel Pensioenuitvoering) aan de hand van haar rapportages dienaangaande. De andere uitbestedingsrelaties voor wie het ICT-risicobeheer van belang is voor BPF Beton – met name de custodian en de vermogensbeheerders – zijn geen ICT-dienstverleners maar zijn zelf wel DORA-plichtig. De fiduciair beheerder CTI rapporteert ieder kwartaal over de beoordeling van DORA-vereisten.

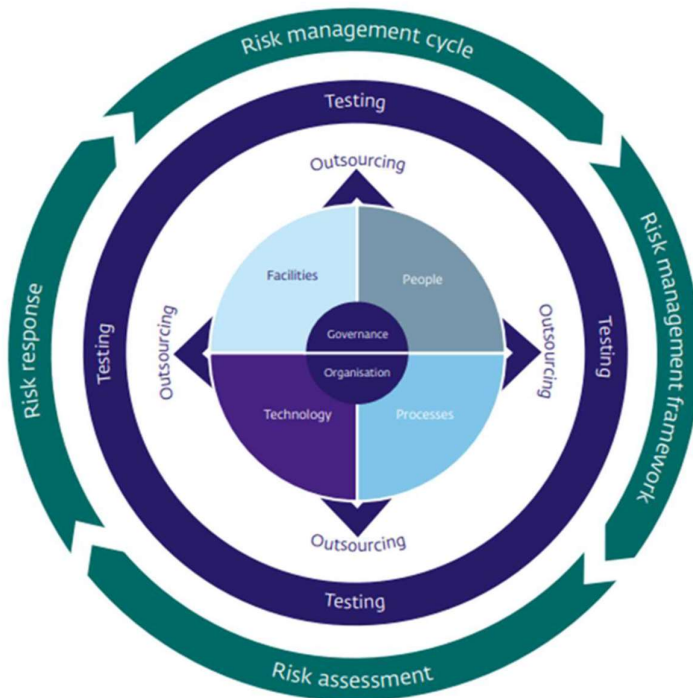
De uitbestedingsrelaties leggen jaarlijks verantwoording af over het geheel van interne beheersmaatregelen door een verklaring van zijn externe accountant middels een ISAE 3402/3000 verklaring, vergelijkbare verklaring en/of Third Party Memorandum (TPM) en rapportages niet-financiële risico's. Op verzoek van het fonds worden gesprekken aangevraagd waarin specifieke thema's inhoudelijk nader worden behandeld.

BPF Beton stelt als voorwaarde dat de uitbestedingsrelatie periodiek audits uitvoeren op de opzet, werking, bestaan van de beheersmaatregelen van informatiebeveiliging in relatie tot de risico's. Bevindingen van deze audits worden met het bestuur van BPF Beton besproken. Ook op initiatief van BPF Beton en/of de sleutelfunctiehouder interne audit kunnen audits worden uitgevoerd.

BPF Beton controleert aan de hand van de rapportages van de uitbestedingsrelaties of de uitbestedingsrelaties (in voldoende mate) aan de bepalingen van de artikelen 9 tot en met 14 van DORA voldoen. Hoofdstuk 3 van DORA (met de voor het fonds relevante artikelen 9 tot en met 14) behandelt de uitvoering van het risicobeheer. In bijlage 3 is opgenomen welke bepalingen dit betreft.

4.1 Uitwerking beleid

Het bestuur heeft het beleid uitgewerkt aan de hand van de acht onderdelen van het DNB Toetsingskader Informatiebeveiliging 2023 zoals weergegeven in onderstaande figuur en aangevuld met de extra vereisten vanuit DORA. De 'Risk Management Cycle' is het proces dat ervoor zorgt dat de opzet, bestaan en werking van de acht onderdelen worden gemonitord door het bestuur. De acht onderdelen zijn ieder verder opgedeeld naar in totaal 58 controls. Het totaaloverzicht van de onderdelen en de controls per onderdeel is opgenomen in bijlage 2.

4.2 Wet en regelgeving, standaarden en best practices

BPF Beton verlangt van haar uitbestedingsrelaties dat zij voor de aanpak en implementatie van maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging zich houden aan relevante wet- en regelgeving. Dit betreft onder andere:

- Pensioenwet
 - artikel 143, eerste lid; waarborgen beheerste en integere bedrijfsvoering
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG);
- Archiefwet;
- Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000 (Wbpf);
- Sanctiewet (1997)
- Code Pensioenfondsen.
- Guidance uitbesteding door pensioenfondsen, uitgave van de Nederlandsche Bank N.V. van juni 2014.
- DORA.

Daarnaast dient rekening te worden gehouden met geaccepteerde standaarden en best practices.

De uitbestedingsrelaties dienen geschikte, geactualiseerde ICT-systemen, -protocollen en -instrumenten te gebruiken te onderhouden om ICT-risico aan te pakken en te beheren. Deze dienen

- geschikt te zijn voor de omvang van de verrichtingen ter ondersteuning van hun activiteiten
- betrouwbaar te zijn;
- voldoende capaciteit te hebben voor een nauwkeurige verwerking van de gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van activiteiten en de tijdige verlening van diensten, en om zo nodig volumepieken in orders, orderberichten of transacties op te vangen, onder meer wanneer nieuwe technologie wordt ingevoerd;
- technologisch gezien voldoende weerbaar te zijn om indien nodig in gespannen marktomstandigheden of andere ongunstige situaties naar behoren te voorzien in bijkomende gegevensverwerking.

4.3 Identificatie, classificatie en documentatie

De daadwerkelijke uitvoering van het risicobeheer begint bij het identificeren van de functies, taken en verantwoordelijkheden die door ICT ondersteund worden. Vervolgens wordt afgeleid waaruit de ICT-risico's bestaan. Voor BPF Beton liggen de belangrijkste functies, taken en (primaire) verantwoordelijkheden bij de uitbestedingspartijen. Dat zijn:

- de pensioenuitvoeringsorganisatie; de belangrijkste ICT- risico's zijn gelegen in de administratie van de pensioenaanspraken en -uitkeringen en de inning van de pensioenpremies, zowel voor wat betreft beschikbaarheid als integriteit en vertrouwelijkheid;
- De custodian, de fiduciair manager en de vermogensbeheerders; ook bij het beheer van de beleggingen van het fonds spelen ICT-risico's een belangrijke rol. Beschikbaarheid en integriteit zijn hier de belangrijkste aandachtsgebieden.

De risico's worden gedocumenteerd en geclassificeerd volgens de BIV-analyse, zie 4.3.2.

De identificatie en vervolgens documentatie en classificatie is een permanent proces. Ten minste eenmaal per jaar beoordeelt de IRM-commissie of de documentatie en classificatie nog adequaat is. Daarnaast worden risicoscenario's geëvalueerd die zich kunnen voordoen, onder meer vanuit cyberdreigingen en ICT-kwetsbaarheden. Bij belangrijke wijzigingen in de ICT-infrastructuur, -processen of -procedures worden de risico's opnieuw beoordeeld.

De IRM-commissie maakt - voor zover deze informatie door de uitbestedingspartijen wordt gedeeld - een inventarisatie van de (cruciale) informatie- en ICT-activa, netwerkmiddelen en hardware-uitrusting bij de uitbestedingspartners en bij het fonds, de configuratie daarvan en de verbanden en onderlinge afhankelijkheden. In het bijzonder acht de commissie de inventarisatie door Appel van belang. Eerder is die bij de beoordeling van de datakwaliteit langsgekomen.

4.3.1 BIV-analyse

Voor de identificatie van belangrijkste risico's hanteert BPF Beton een rating vanuit de BIV-analyse. Dit is een analyse van de risico's van de belangrijkste systemen van de uitbestedingspartners op de onderdelen Beschikbaarheid, Integriteit en Vertrouwelijkheid. Qua indeling duiden we per categorie met 1, 2, en 3 de zwaarte van het risico aan. Waar '1' staat voor laag en '3' voor hoog risico. Met de uitbestedingspartijen wordt overeengekomen dat zij beheersmaatregelen hebben geïmplementeerd overeenkomstig het beleid van het fonds. Tevens wordt met de uitbestedingspartner per systeem een maximale uitval afgesproken. Hoe hoger het risiconiveau, hoe korter de maximale uitvaltijd. De BIV-classificatie is opgenomen in bijlage 1 van dit document.

4.3.2 Beschikbaarheid

De uitbestedingsrelatie waarborgt dat de geautoriseerde gebruikers op de juiste momenten tijdig toegang verkrijgen tot de informatie van BPF Beton door middel van relevante bedrijfsmiddelen. De uitvoeringssystemen zijn beveiligd en bij uitval geldt een maximale recovery tijd. Daarover spreekt het BPF Beton met de uitbestedingsrelatie de grenzen van recovery af.

4.3.2 Integriteit

De informatie van het BPF Beton dient juist en volledig te zijn. Daartoe zet de uitbestedingsrelatie de relevante bedrijfsmiddelen in en overlegt deze met het bestuur van het pensioenfonds.

4.3.3 Vertrouwelijkheid

Informatie is alleen toegankelijk voor de bevoegde personen. Bestuurders, leden van de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan gaan vertrouwelijk om met informatie. Daarbij maakt het pensioenfonds gebruik van een beveiligd digitaal platform voor alle fondsdocumenten en

vergaderstukken. In voorleggers wordt op anonieme wijze gesproken over belanghebbenden van het pensioenfonds.

Met de uitbestedingsrelatie komt BPF Beton overeen wie als bevoegde personen kunnen worden aangewezen. Functiescheiding wordt toegepast om het botsen van belangen tegen te gaan en de kans op frauduleus handelen te beperken.

Het management van de uitbestedingsrelatie is verantwoordelijk voor het opstellen, inrichten en naleven van het beleid.

4.4 Mensen (People)

Het is belangrijk dat alle medewerkers, externe inhuur en dienstverleners bekend zijn met het informatiebeveiligingsbeleid van BPF Beton, hun verantwoordelijkheden kennen en kunnen (blijven) werken volgens dit beleid en de risicobereidheid van BPF Beton. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het (blijvend) zorgdragen voor een passend kennisniveau van medewerkers en ziet erop toe dat alle elementen van informatiebeveiliging en cybersecurity zijn beheerst.

Goed opdrachtgeverschap: het bestuur ziet erop toe dat de uitbestedingspartijen hun afspraken nakomen ten aanzien van de personele aspecten van informatiebeveiliging en cybersecurity zoals hierboven genoemd.

4.4.1 Bestuur en personeel

Bestuurders, leden van organen van het pensioenfonds en personeel van de uitbestedingsrelaties worden voorafgaand aan het dienstverband geïnformeerd over de verantwoordelijkheden ten aanzien van informatiebeveiliging. Deze verantwoordelijkheden zijn voor bestuurders (verbonden personen) vastgelegd in de gedragscode van het pensioenfonds. De gedragscode is op de site van BPF Beton beschikbaar. Voor personeel van de uitbestedingsrelatie geldt dat zij middels de (arbeids)overeenkomst en functiebeschrijvingen worden geïnformeerd.

Voorafgaand aan het lidmaatschap binnen het bestuur vindt een screening plaats. Dat geschiedt via de gemeente door een Verklaring Omtrent het Gedrag op te vragen. Nadere omschrijving van de screening is beschikbaar in het screeningsbeleid.

De uitbestedingsrelatie wordt geacht voorafgaand aan een dienstverband van haar medewerker(s) altijd een Pre Employment Screening (PES) van de medewerker te verzorgen. Verder moeten medewerkers meewerken aan een verzoek tot screening en/of het verstrekken van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG).

Tijdens en na beëindiging van het bestuurslidmaatschap dan wel de (arbeids)overeenkomst van de werknemers van uitbestedingsrelaties, zijn bestuurders, medewerkers, ingehuurd personeel en externe gebruikers verplicht tot geheimhouding van alle informatie en/of kennis die hij/zij heeft gekregen over BPF Beton, de eigen organisatie, gelieerde ondernemingen en opdrachtgevers van de organisatie.

4.4.2 Bewustzijn, opleiding en training

Bestuurders en andere verbonden personen verklaren door het ondertekenen van de gedragscode dat zij zich bewust zijn van het informatiebeveiligingsbeleid en de afspraken ten aanzien van vertrouwelijkheid en geheimhouding.

BPF Beton controleert of de uitbestedingsrelaties voor hun personeel een passend bewustzijns-, opleidings- en trainingsbeleid heeft (zie bijlage 3, DORA artikel 13.6 en 13.7).

4.4.3 Sancties

Indien het bestuur constateert dat een verbonden persoon zich niet houdt aan de gestelde richtlijnen van informatiebeveiliging, gaat het in gesprek met betreffende persoon. Alleen als blijkt dat het om een bewust ongeoorloofd handelen gaat zal het bestuur passende maatregelen treffen. Sancties met betrekking tot ongeoorloofd handelen bij de uitbestedingsrelatie dienen aldaar te zijn vastgelegd en uitgevoerd.

4.4.4 Beëindiging bestuurderschap of het dienstverband

Verantwoordelijkheden en taken met betrekking tot informatiebeveiliging die van kracht blijven na beëindiging van het bestuurder lidmaatschap zijn verankerd in de gedragscode. De uitbestedingsrelatie communiceert aan zijn werknemer(s) bij beëindiging van het dienstverband welke verantwoordelijkheden ook na het eindigen van de arbeidsovereenkomst van kracht blijven. Tevens worden toegangsrechten en user-id's verwijderd, en bedrijfsmiddelen ingeleverd.

4.5 Processen

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het zorgdragen en/of controleren dat de strategie en het overall IT-security plan in lijn is met de richtlijnen van het bestuur en de overige bedrijfsprocedures met betrekking tot:

- Continuïteit van de operatie.
- Het beheersen van incidenten inclusief beleid inzake escalatie.
- Het op beheerste wijze wijzigingen doorvoeren zonder verstoring van het informatiebeveiligingsniveau en/of de data-integriteit negatief beïnvloeden.
- Het uitvoeren van de testprocedures afgescheiden van de productieomgeving.
- De kwaliteit van de IT-beheerprocessen.

4.5.1 Melden van (beveiligings)incidenten

Informatiebeveiligingsincidenten en eventuele geconstateerde zwakke plekken in de beveiliging, worden door het bestuur van het pensioenfonds direct besproken en verholpen. Wijzigingen in het informatiebeveiligingsbeleid worden met de verbonden personen en uitbestedingsrelaties binnen twee weken na vaststelling gecommuniceerd. Zwaarwegende incidenten worden aan DNB gemeld.

De specifieke eisen aan het melden van incidenten (door Appel) zijn nog in voorbereiding: beoogd wordt dat Appel binnen 4 uur de eerste melding dient te activeren. Voorafgaand aan de tweede melding vindt overleg met het fonds plaats. Terugkoppeling verwacht de IRM-commissie vanuit het SFHO Appel en dat voorstel wordt aan het bestuur voorgelegd. Incidenten dan wel constatering van zwakke plekken bij de uitbestedingsrelatie en haar (eventuele (toe)leveranciers behoren onverwijld te worden gerapporteerd aan BPF Beton en toegelicht. Van de incidenten op het vlak van informatiebeveiliging wordt door de uitbestedingsrelatie een incidentenregister bijgehouden. Het samenstel hiervan vormt het incidentenregister van BPF Beton. In het incidentenregister wordt het incident beschreven, de effecten ervan, de wijze waarop het incident is bestreden en de doeltreffendheid daarvan. Indien van toepassing worden de preventiemaatregelen genoemd die soortgelijke incidenten in de toekomst kunnen helpen voorkomen.

Het fonds houdt het aantal gemelde ernstige incidenten bij en de doeltreffendheid van de maatregelen. Hiermee kan het fonds een beeld verkrijgen en tonen van de actuele status van de digitale operationele weerbaarheid.

4.5.2 Bedrijfsmiddelen

Voor de werknemer van een uitbestedingsrelatie geldt dat (bedrijfs)middelen die toegang en/of autorisatie faciliteren tot informatie en deze kunnen opslaan, ondersteunen en/of essentieel zijn binnen de bedrijfsvoering, worden geregistreerd en gekoppeld aan een eigenaar. De uitbestedingsrelatie is verantwoordelijk voor de juiste classificatie en de toegepaste beveiligingsmaatregelen.

4.5.3 Opslag van informatie

Het BPF Beton slaat informatie zoveel mogelijk digitaal op. Opslag vindt plaats via OurMeeting, een beveiligde omgeving waar een strikte autorisatiescheiding is toegepast. Verbonden personen krijgen alleen toegang tot de voor hen relevante informatie. In het privacyreglement staat

beschreven op welke wijze het pensioenfonds omgaat met (persoons)gegevens en hoe lang deze worden bewaard. De fondsspecifieke informatie wordt door de dienst “bestuursondersteuning” op een alleen voor hen toegankelijke schijf opgeslagen. De pensioenuitvoeringsorganisatie faciliteert en bewaakt dit proces. De uitbestedingsrelatie draagt er zorg voor dat informatie(dragers) worden bewaard op een locatie met beveiligingsmaatregelen die in overeenstemming zijn met de classificatie van de betreffende informatie.

4.5.4 Printen van informatie

Bij het printen van informatie zijn de verbonden personen gehouden zorgvuldig om te gaan met de output. Indien het fysieke stuk niet langer hoeft te worden bewaard, wordt de print vernietigd. Vanwege de gevoelige klantinformatie die beschikbaar is bij de uitbestedingsrelatie(s), past de uitbestedingsrelatie een beveiligd printstelsel toe.

4.5.5 Verstrekken van informatie

De uitbestedingsrelatie verstrekt (deelnemer) informatie bij voorkeur via de standaard digitale of schriftelijke kanalen. Het telefonisch verstrekken van deze informatie is pas toegestaan wanneer vaststaat dat het de deelnemer of een gemachtigde derde betreft. Dan wel een aan de uitbestedingsrelatie verbonden persoon. Er bestaat een protocol waarmee de identiteit van de informatievrager wordt vastgesteld.

4.5.6 Verstrekken van fondsinformatie

Het verstrekken van fondsinformatie aan derden (bijvoorbeeld DNB, AFM), voor zover dit niet wettelijk verplicht is, vindt pas plaats na schriftelijk akkoord van het fonds.

4.5.7 Verwijderen en vernietigen van informatie

Verwijderen en vernietigen van informatie vindt gecontroleerd plaats conform de afspraken tussen het pensioenfonds en de uitbestedingsrelatie. Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

Onderwerp	V1 Openbaar	V2 Intern gebruik	V3 Vertrouwelijk
Verwijderen digitale media	Vrij	Delete; Bij levering media aan derden: via speciale tooling	Afvoeren en vernietigen door een gespecialiseerde organisatie onder overhandiging van certificaat. Voor het verwijderen van fonds en klantinformatie bestaat een protocol.
Verwijderen papieren documenten	Vrij	Papierbak/afgesloten container.	Afgesloten container/shredder

4.5.8 Bewaartermijnen

Fonds- en deelnemerinformatie wordt bewaard zoals beschreven in het privacyreglement en zoals afgesproken in de contracten met uitbestedingsrelaties. Voor het verwijderen en vernietigen van informatie in geval van einde bewaartermijn hanteert de uitbestedingsrelatie een vaste procedure in lijn met het privacyreglement van BPF Beton.

4.5.9 Wijzigingsbeheer

Het up-to-date houden van programmatuur is van groot belang om kwetsbaarheden te beperken. Hierdoor is het noodzakelijk dat o.a. notebooks periodiek de updates kunnen installeren. Updates worden vaak automatisch uitgevoerd.

4.5.10 Scheiding Ontwikkel-Test-Productie-omgevingen

Om te zorgen dat databases van de uitbestedingsrelatie niet bevuild raken met testgegevens en/of productiegegevens onbedoeld in een testomgeving terecht komen, is het van belang dat in elke fase van software ontwikkeling goed overwogen wordt welke (test)gegevens nodig zijn en hoe deze gegevens eruit zien. Er worden geen productiegegevens van BPF Beton gebruikt, gegevens worden (zoveel mogelijk) geanonimiseerd en het aantal aangeleverde velden zo beperkt mogelijk gehouden.

Voor verzending van deze geanonimiseerde testbestanden wordt gebruik gemaakt van een wijze van versleuteling. Afspraak hierbij is dat separaat een wachtwoord wordt verstuurd via een niet publiekelijk toegankelijk kanaal (bijv. mondeling/sms).

4.5.11 Leveranciersrelaties

Uitbestedingsrelaties doen zaken met (vele) leveranciers. Het is van groot belang dat deze leveranciers voortdurend passende maatregelen nemen om de informatie te beveiligen en de continuïteit van de onderneming te waarborgen. Daar waar van toepassing hanteert de uitbestedingsrelatie ten aanzien van de specifieke informatiebeveiligingsaspecten de volgende uitgangspunten:

- Indien de uitbestedingsrelatie gebruik maakt van (toe)leveranciers dan gelden voor hen minimaal dezelfde (informatiebeveiligings)eisen als het BPF Beton stelt voor de uitbestedingsrelatie.
- De uitbestedingsrelatie neemt alleen producten en/ of diensten van (toe)leveranciers af die voldoen aan de gestelde beveiligingseisen van BPF Beton voor dat product of die dienst.
- De uitbestedingsrelatie documenteert de (toe)leveranciers en rapporteert daarover aan het bestuur van BPF Beton.

Daar waar van toepassing worden in alle leverancierscontracten en bijhorende SLA afspraken de relevante afspraken en rechten en plichten van beide partijen op het gebied van informatiebeveiliging opgenomen (informatiebeveiligingsparagraaf).

Uitgangspunten binnen de betreffende informatiebeveiligingsparagraaf zijn:

- Dienstverlening van Leverancier is compliant aan geldende wet- en regelgeving;
- Leverancier conformeert zich aan het Informatiebeveiligingsbeleid van BPF Beton;
- Het beveiligingsniveau binnen de dienstverlening door Leverancier voldoet minimaal aan het geldende (basis)niveau van beveiliging van BPF Beton;
- Leverancier geeft zekerheden ten aanzien van het overeengekomen niveau van informatiebeveiliging (bijvoorbeeld certificaat, derden verklaring);
- De uitbestedingsrelatie heeft het recht om de informatiebeveiliging binnen de dienstverlening met (toe)leveranciers periodiek te beoordelen (audit);
- Er worden afspraken gemaakt over incidentafhandeling, communicatie en het informeren van het bestuur van BPF Beton in geval van een incident en/of datalek bij de (toe)leverancier.

4.5.12 Continuïteit management

De continuïteit van de bedrijfsvoering van de uitbestedingsrelatie is van significant belang. De uitbestedingsrelatie neemt maatregelen om de continuïteit te waarborgen en rapporteert daarover tijdens de jaarlijkse evaluatie.

4.5.13 Business Impact Analyse

De uitbestedingsrelatie stelt de gewenste minimale mate van beschikbaarheid jaarlijks, en in ieder

geval bij relevante wijzigingen, vast door middel van een Business Impact Analyse (BIA). Binnen deze BIA wordt een kwalitatieve inschaling van de verwachte impact vastgesteld van een gebeurtenis die leidt tot het niet beschikbaar zijn van de betreffende informatie(voorziening) gedurende een bepaalde tijd. Ook wordt binnen de BIA de maximaal acceptabele mate van dataverlies bepaald. De BIA dient te worden uitgevoerd in de gevallen waarbij de keuze voor / selectie van continuïteit verhogende maatregelen (bijv. dubbel uitvoeren systemen, uitwijkregeling, eisen aan leveranciers) voorligt.

4.5.14 Business Continuity Plan

De uitbestedingsrelatie stelt een Business Continuity Plan (BCP) op, gericht op het adequaat omgaan met gebeurtenissen die de beschikbaarheid van de informatievoorziening op centraal bedrijfsniveau raakt. Binnen dit plan is een continuïteitsorganisatie gedefinieerd, waarbinnen een Crisis Management Team (CMT) een centrale positie inneemt.

De uitbestedingsrelatie stelt voor zichzelf en voor de bedrijfsprocessen en (IT-)bedrijfsmiddelen van derden in beheer, een continuïteitsplan op inclusief een uitwijkplan.

4.5.15 Uitwijkvoorziening

De uitbestedingsrelatie maakt gebruik van een beveiligde uitwijkvoorziening zoals bijvoorbeeld een "Twin Data Center". De beveiliging geschiedt conform de normen en richtlijnen voor de afzonderlijk behandelde onderdelen in dit Informatiebeveiligingsbeleid. Voor zover hierbij gebruik wordt gemaakt van de diensten van derden worden hiervoor Third Party Memorandums (TPM's) opgesteld.

4.5.16 Back-up en recovery

De uitbestedingsrelatie maakt dagelijks back-ups van gegevens en programmatuur om bij verstoringen de gegevens te kunnen herstellen. Periodiek (minimaal jaarlijks) wordt een back up and recovery test uitgevoerd.

4.6 Technologie

4.6.1 Autorisatie

Ten aanzien van autorisaties gelden de volgende voorwaarden:

- een gebruiker (medewerker van de uitbestedingsrelatie) wordt geïdentificeerd met een unieke user-id;
- user-id's en wachtwoorden zijn persoonsgebonden en niet overdraagbaar;
- user-id's en wachtwoorden mogen niet worden gedeeld;

Het management van de uitbestedingsrelatie is verantwoordelijk voor het toekennen van autorisaties.

4.6.2 Wachtwoorden

Wachtwoorden dienen minimaal te voldoen aan de volgende kenmerken:

- minimale lengte: 8 karakters;
- gebruik van combinatie van hoofdletters, kleine letters, leestekens, cijfers;
- vermijdt reguliere woorden en/of eenvoudig herleidbare namen;
- wachtwoorden dienen periodiek (minimaal jaarlijks) gewijzigd te worden.

4.6.3 Toegang via (mobiele) devices

Devices (apparatuur) die worden gebruikt om toegang te verkrijgen tot het netwerk van de uitbestedingsrelatie dienen zogenaamde managed devices te zijn. De uitbestedingsrelatie beheert en bewaakt deze devices.

4.6.4 Externe toegang

Het netwerk van de uitbestedingsrelatie mag alleen van buiten betreffende locatie van de relatie

benaderd worden via een versleutelde verbinding en two-factor authenticatie.

4.6.5 Authenticatie

De authenticatie van gebruikers dient minimaal te voldoen aan de 'two-factor' standaard. Dit wil zeggen dat de authenticatie minimaal twee van de volgende authenticatiefactoren vereist: iets wat je weet (bijv. wachtwoord, pincode), iets wat je hebt (bijv. token, pasje, managed device/certificaat), iets wat je 'bent' (bijv. vingerafdruk, iris-scan).

4.6.6 High privileged accounts

Het gebruik van accounts met hoge rechten (high privileged accounts), zoals root- en beheerdersaccounts is slechts toegestaan als deze noodzakelijk zijn voor de uitvoering van specifieke beheertaken. Hiervoor dienen de gebruikers van deze accounts een schriftelijk akkoord te hebben van de uitbestedingsrelatie. Na afronding van de werkzaamheden moet het account direct geblokkeerd worden. Elk gebruik van high privileged accounts moet gelogd en gemonitord worden.

4.6.7 Cryptografie

Opslag en transport van informatie door de uitbestedingsrelatie met een bepaalde mate van vertrouwelijkheid (V2 of V3), dient op een versleutelde wijze te gebeuren.

4.6.8 Opslag op digitale media

Wanneer opslag van informatie met classificatie V3 op digitale verwijderbare media plaatsvindt (bijv. externe schijf, usb-device), dient de informatie versleuteld te zijn.

4.6.9 Bestanden

Daar waar dat door wet- en regelgeving wordt gevraagd en/of wanneer dit bijvoorbeeld vanwege de specifieke aard van de informatie wenselijk wordt geacht, worden bestanden die informatie met classificatie V3 bevatten, voorzien van een (sterk)wachtwoord. Het wachtwoord moet op een veilige, separate locatie (dus niet op dezelfde schijf) opgeslagen worden en via een separaat kanaal gecommuniceerd worden.

4.6.10 Databases

Daar waar dat door wet- en regelgeving wordt gevraagd en/of wanneer dit bijvoorbeeld vanwege de specifieke aard van de informatie wenselijk wordt geacht (bijv. in geval van persoonsgegevens), worden databases die informatie met classificatie V3 bevatten, adequaat versleuteld. De sleutel dient separaat en adequaat beheerd te worden.

4.6.11 E-mail

Voor e-mail past het bestuur van BPF Beton een beveiligde omgeving toe. Alle e-mailadressen van de bestuursleden zullen worden gefaciliteerd via een speciaal beveiligde omgeving vanuit de pensioenuitvoeringsorganisatie. De uitvoeringsorganisatie werkt aan de inrichting van het beoogde mailverkeer.

Informatie met classificatie V3 wordt niet via e-mail verspreid. In die gevallen wanneer verzending noodzakelijk is, wordt gebruik gemaakt van File Transfer of een andere wijze van versleuteling. Afspraak hierbij is dat separaat een wachtwoord wordt verstuurd via een niet publiekelijk toegankelijk kanaal (bijv. mondeling/sms).

4.6.12 Beheersmaatregelen tegen malware

De uitbestedingsrelatie neemt technische maatregelen om malware en virussen 'buiten de deur' te houden. De medewerker van de uitbestedingsrelatie wordt geacht er voor te zorgen dat besmetting door/met malware zo veel als mogelijk wordt voorkomen.

4.6.13 Communicatiebeveiliging

Het netwerk van de uitbestedingsrelatie dient met (diverse) technische en organisatorische maatregelen te zijn beveiligd en worden beheerd. Het uitgangspunt hierbij is dat er een zogenaamde gelaagde beveiliging plaatsvindt. Het idee achter deze benadering is dat systemen en informatie wordt beschermd tegen aantasting van de Vertrouwelijkheid, Integriteit en Beschikbaarheid, met behulp van verschillende onafhankelijke methoden en technieken. De betreffende maatregelen variëren in aard.

Zo is er onderscheid te maken in: preventieve, detectieve, correctieve en repressieve maatregelen. Wanneer er binnen de werkzaamheden gebruik kan worden gemaakt van een thuisnetwerkomgeving, dient deze omgeving adequaat beveiligd te zijn. Dat wil zeggen dat deze omgeving minimaal is voorzien van de laatste beveiligingsupdates, firewall-functionaliteit, bescherming tegen malware. Ook is het wenselijk om het standaardwachtwoord van een Wifi-access point te wijzigen.

4.6.14 Het beheer van de netwerkbeveiliging

Het beheer van de netwerkbeveiliging vindt gestructureerd plaats op basis van de principes van procesmatig IT service management. De uitbestedingsrelatie informeert het bestuur op welke wijze het beheer plaatsvindt.

4.6.15 Scheiding in netwerken

Vanuit beveiligingsperspectief is het van belang dat netwerken met een onderling afwijkende gebruiksaard en/of gebruikersdoelgroep (gasten / klanten / beheer / demo / test / productie) logisch dan wel fysiek van elkaar zijn gescheiden.

4.7 Faciliteiten

4.7.1 Clouddiensten

Er gelden restricties ten aanzien van het gebruik van clouddiensten. Het toegestane gebruik van dergelijke diensten gekoppeld aan de classificatie van de informatie. De diensten worden door de uitbestedingsrelatie gehost en beheerd vanuit een datacenter van een service provider die door de uitbestedingsrelatie is aangesteld.

4.7.2 Fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving

Fysieke beveiliging omvat het fysiek afschermen, beschermen en afsluiten van ruimten met geschikte beveiligingsbarrières en toegangsbeveiliging om aantasting van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie te voorkomen.

4.7.3 Algemene toegang

Ten aanzien van de algemene toegang van bedrijfsruimte en afdelingen wordt als uitgangspunt gehanteerd dat de uitbestedingsrelatie toeziet op autorisatie. Bezoekers melden zich bij de receptie en worden gedurende het bezoek begeleid. Ook krijgen zij een bezoekerspas.

4.8 Uitbesteding

Het fonds heeft het pensioenbeheer en de het vermogensbeheer uitbesteed aan externe partijen omdat het fonds meent dat externe partijen de werkzaamheden van kwalitatief hoog niveau op efficiënte wijze kunnen uitvoeren in vergelijking tot eigen beheer door fonds zelf.

Uitbesteding brengt naast voordelen ook risico's met zich mee op het gebied van informatiebeveiliging en cybersecurity. Onderdeel van het selectieproces is het opstellen van een risico-analyse. Tijdens het uitbestedingsproces wordt afspraken gemaakt over:

- De naleving van het informatiebeveiligingsbeleid van het fonds door de uitbestedingspartij. Uitgangspunt is dat voldaan wordt aan de 58 beheersingsmaatregelen uit de DNB good practice Informatiebeveiliging 2023.

- De wijze waarop de uitbestedingspartij rapporteert over o.a. informatiebeveiliging en beheersing van het cybersecurity risico inclusief eventueel aangestelde subcontractors.
- De uitbestedingspartner stuurt bij op het moment dat risicotoleranties worden overschreden.

Het uitbestedingsbeleid van het fonds is leidend voor de uitvoering van het selectieproces. Het selectieproces wordt uitgevoerd in lijn met de DNB Guidance uitbesteding door pensioenfondsen (juni 2014).

4.9 (Security) Testing

Het bestuur ziet erop toe dat bij de uitbestedingsorganisaties er periodiek security testing plaats vindt op de diverse onderdelen van het model bijvoorbeeld technologie, mensen, faciliteiten. Het fonds kan dat ook zelf uitvoeren – met inzet van voldoende middelen en zonder belangenconflicten - of een derde daartoe opdracht geven. Ook kan het uitgevoerde beheersmaatregelen zoals deze door de uitbestedingspartij onafhankelijk laten testen door een daartoe aangestelde externe partij. Het bestuur ziet erop toe dat de uitbestedingsorganisatie ten minste eenmaal per jaar passende tests uitvoert op alle ICT-systemen en -toepassingen die kritieke of belangrijke functies ondersteunen.

Security testing is bedoeld om het bestuur een onafhankelijk volledig en transparant beeld te verstrekken over de geteste onderdelen met het doel te kunnen beoordelen of de processen voldoende robuust zijn of aanpassing vergen, voor de beoordeling van de paraatheid bij de behandeling van ICT-gerelateerde incidenten, de omschrijving van zwakheden, gebreken en lacunes in de digitale operationele weerbaarheid, en de snelle uitvoering van corrigerende maatregelen.

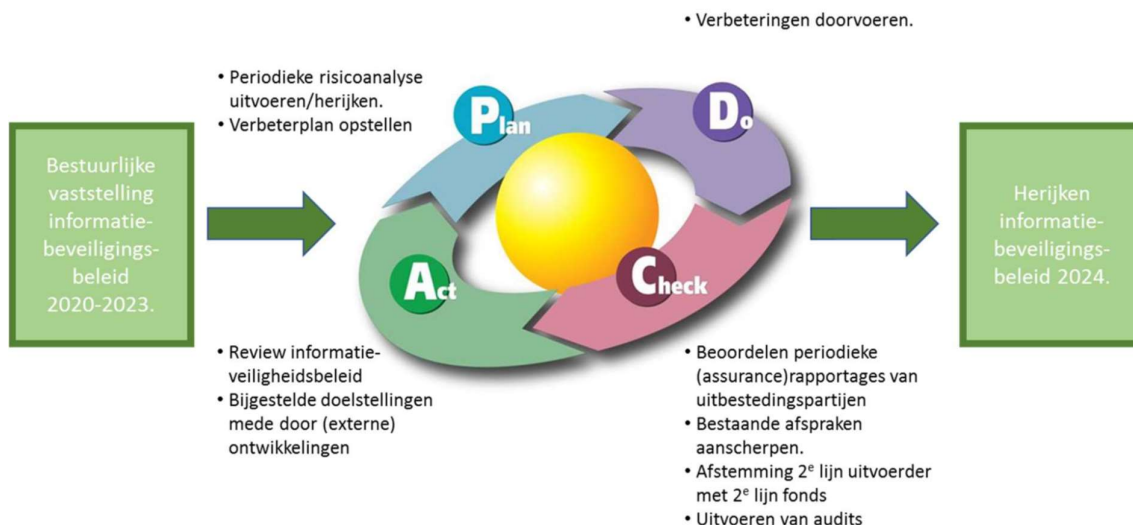
Het testprogramma is risicogebaseerd, waarbij rekening wordt gehouden met het veranderende landschap van het ICT-risico en met specifieke risico's waaraan het fonds wordt of kan worden blootgesteld, de kritieke aard van informatieactiva en verleende diensten. Hierbij moet gedacht worden aan datalekken en incidenten rond de uitbetaling van pensioen en inning van premie.

Het testprogramma kan bestaan uit kwetsbaarheidsbeoordelingen en -scans, opensourceanalyses, netwerkbeveiligingsbeoordelingen, kloofanalyses, beoordelingen van fysieke beveiliging, vragenlijsten en scanningsoftwareoplossingen, beoordelingen van broncodes indien mogelijk, scenariogebaseerde tests, compatibiliteitstests, prestatietests, eind-tot-eindtests en penetratietests.

Het fonds zorgt ervoor dat de uitbestedingsorganisaties alle in de tests gesignaleerde problemen classificeert, prioriteert en verhelpt. Het bestuur monitort de aanpak van de vastgestelde zwakheden, gebreken of lacunes.

4.10 (Risicomanagement) Proces

In de uitvoering van dit beleidsdocument informatieveiligheid maakt het bestuur gebruik van de Plan-Do-Check-Act cyclus zoals onderstaand weergegeven (met als voorbeeld de herijking in 2024).

Plan

Het bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleid. De uitvoering van het informatiebeveiligingsbeleid is gedelegeerd aan de IRM-commissie. De IRM-commissie voert regie op de uitvoering van het beleid en stelt hiertoe een jaarkalender op.

De uitkomsten uit de periodieke risicoanalyse kunnen aanleiding geven tot het opstellen van een verbeterplan. Met de uitbestedingspartijen zijn/worden afspraken gemaakt over naleving van het informatiebeveiligingsbeleid. Daarbij streeft BPF Beton ernaar te komen tot een sluitende rapportagelijijn tussen het fonds en de uitbestedingspartij. De eisen van het fonds worden in overleg met de uitbestedingspartijen vastgesteld en sluiten aan op het DNB self assessment informatieveiligheid. De belangrijkste eisen zullen vervolgens ook in de SLA met de betreffende uitbestedingspartijen worden opgenomen, inclusief afspraken over de wijze van rapportage. Indien een leverancier niet kan voldoen aan deze eisen, wordt hij uitgesloten.

BPF Beton sluit zich aan bij (internationaal) erkende standaarden op IT-gebied, zoals de 58 controls van het DNB self assessment informatieveiligheid vanaf 2024. Bij uitbesteding toetst BPF Beton, als één van de (potentiële) klanten, of de uitbestedingspartner voldoet aan het IT-beleid van het fonds, de wet- en regelgeving en het DNB IT Toetsingskader. Bij het afsluiten van het contract met de beoogde uitbestedingspartij moet echter duidelijk zijn dat de risico's van BPF Beton worden beheerst. Tegelijkertijd wordt het contract met de uitbestedingspartij beoordeeld op een sluitende rapportagelijijn met betrekking tot informatiebeveiliging.

Het fonds moet voldoen aan de controls zoals gedefinieerd in het DNB IT Toetsingskader. Periodiek vraagt het fonds de door de aangestelde uitbestedingspartijen ingevulde DNB IT Toetsingskader op en beoordeelt deze en indien nodig stemt deze nader af met de uitbestedingspartij. Daarnaast wil BPF Beton de specifieke risico's voor de pensioensector in Nederland afdekken, in aanmerking nemend dat BPF Beton geen risico's heeft die nóg specifiek zijn. BPF Beton beschouwt de beheersing van de privacy en het cybersecurity risico als de voornaamste risico's. De kans dat deze risico's zich voordoen zijn het grootst bij de pensioenadministrateur.

Do

De IRM-commissie zorgt voor de uitvoering en waar nodig implementatie van het verbeterplan. De uitkomsten worden gerapporteerd aan het bestuur. Indien besluitvorming van het bestuur nodig is dan legt de IRM-commissie een advies voor aan het bestuur ter bekrachtiging.

Check

De uitbestedingspartners managen de beheersingsmaatregelen in de uitvoeringsfase (Deliver and Support). Het bestuur laat zich hierover informeren via SLA-rapportages, ISAE 3402 rapporten en eventuele andere (niet-financiële) rapportages of relevante certificaten zoals ISO 27001 of 27002. Naast deze standaardrapportages laat het bestuur zich informeren over:

- incidenten en de afhandeling daarvan;
- datalekken en de afhandeling daarvan;
- belangrijke stappen in strategische projecten, afhankelijk van de afspraken terzake.

De belangrijkste activiteiten bestaan uit het beoordelen van de SLA-rapportages, de ISAE-3402-type 2 rapporten en aanvullende rapportages over incidenten en datalekken. De IRM-commissie voorziet het bestuur van haar bevindingen en aanbevelingen bij deze rapportages.

Act

Het beleid wordt voor drie jaar vastgesteld. Evaluatie van het beleid gebeurt jaarlijks en wanneer daartoe aanleiding bestaat. Het herijken van de risicoanalyse kan eveneens nieuwe input leveren om het informatiebeveiligingsbeleid aan te passen.

4.11 Risicobeheersing

4.11.1 ICT-gerelateerde incidenten

De uitbestedingsrelaties houden processen in stand om ICT-gerelateerde incidenten en significante cyberdreigingen te detecteren en registreren, te beheren, behandelen en monitoren en te melden, met als doel de onderliggende oorzaken op te sporen, te documenteren en weg te nemen om dergelijke incidenten te voorkomen. Daarbij zorgen zij voor een categorisatie en classificatie naar prioriteit en ernst en het belang van de getroffen diensten. Cyberdreigingen worden als significant geclassificeerd op basis van de mate waarin de risicovolle diensten, waaronder de transacties en verrichtingen van het fonds, als cruciaal kunnen worden aangemerkt, het aantal en/of de relevantie van de betroffenen of financiële tegenpartijen en de geografische spreiding van de risicogebieden. De pensioenuitvoeringsorganisatie heeft plannen opgesteld voor communicatie met het fonds en de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers, voor mededeling aan het fonds en voor verstrekking van informatie aan het fonds. Ten minste de ernstige incidenten worden aan het hogere leidinggevend personeel gemeld. Er zijn responsprocedures om de effecten daarvan te beperken en ervoor te zorgen dat de diensten tijdig operationeel en veilig worden.

Bij ICT-gerelateerde incidenten en significante cyberdreigingen bij het fonds zelf, zorgt het bestuur voor bovengenoemde acties.

De uitbestedingsrelaties informeren BPF Beton over de bovengenoemde aspecten van het beheer van ICT-gerelateerde incidenten en significante cyberdreigingen. Het bestuur cq. de IRM-commissie ontvangt de meldingen, registreert deze, beoordeelt de categorisatie en classificatie en monitort de opvolging. In het geval de ernst van het incident hiertoe aanleiding geeft, zorgt het fonds voor communicatie aan de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers, voor zover de uitvoeringsorganisatie dit al niet heeft gedaan.

Wanneer een ernstig ICT-gerelateerd incident optreedt en gevolgen heeft voor de financiële belangen van (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden of aangesloten werkgevers, stelt het bestuur hen onverwijld hiervan in kennis. Het bestuur meldt hierbij de maatregelen die zijn genomen om de negatieve gevolgen van een dergelijk incident te beperken.

In het geval van een significante cyberdreiging zal het fonds passende beschermingsmaatregelen onderzoeken en de eventueel getroffen hiervan op de hoogte stellen.

4.11.2 Datalek

Een zogenaamd 'datalek' is een bijzondere vorm van een security incident, waarbij persoonsgegevens betrokken zijn. Datalekken moeten onverwijld binnen 24 uur aan het bestuur van BPF Beton worden gemeld en binnen 72 uur aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

Onder datalek verstaan we ieder incident bij verwerking van persoonsgegevens door de pensioenuitvoerder, waarbij sprake is van een inbreuk in verband met persoonsgegevens zoals bedoeld in de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Op grond van de AVG dient ieder datalek te worden gemeld, tenzij het niet waarschijnlijk is dat inbreuk in verband met persoonsgegevens een risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen.

De pensioenuitvoerder informeert het bestuur bij een datalek over:

- de aard en omvang van de inbreuk op de beveiliging;
- de naam en contactgegevens van degene bij wie meer informatie over de inbreuk kan worden verkregen;
- de geconstateerde en de vermoedelijke gevolgen van de inbreuk voor de verwerking van Persoonsgegevens en (kring van) de betrokkenen;
- de maatregelen die zij heeft getroffen of voorstelt te treffen om de (negatieve) gevolgen van de inbreuk te beperken en te verhelpen;
- aanvullende gegevens die het fonds nodig heeft om een eventuele melding bij de toezichthouder te kunnen verrichten.

Binnen 72 uur beoordeelt het bestuur de melding van een (mogelijk) datalek en bepaalt daarbij of er melding aan de Autoriteit Persoonsgegevens plaats dient te vinden.

Elke melding staat op zich en BPF Beton zal jaarlijks de ervaringen van (gemelde) datalekken evalueren om op grond daarvan te bezien of eenduidige criteria kunnen worden benoemd wanneer er melding aan de AP plaats dient te vinden.

5. Inbedding in integraal risicomanagement

Het informatiebeveiligingsbeleid maakt onderdeel uit van het integraal risicomanagementbeleid van het pensioenfonds. Hiermee is zeker gesteld dat het informatiebeveiligingsbeleid de beleidscyclus doorloopt waarmee ook monitoring en evaluatie terugkeren op de bestuursagenda.

6. Informatie-uitwisseling

Het fonds kan met andere financiële entiteiten informatie en inlichtingen over cyberdreiging uitwisselen, zoals indicatoren voor aantasting, tactieken, technieken en procedures, cyberbeveiligingswaarschuwingen en configuratie-instrumenten, voor zover dit:

- a) bedoeld is om de digitale operationele weerbaarheid van het fonds te versterken, met name via bewustmaking van cyberdreigingen, beperking of belemmering van de mogelijkheid tot verdere verspreiding van cyberdreigingen, ondersteuning van defensiecapaciteiten, technieken voor dreigingsdetectie, risicobeperkende strategieën en respons- en herstelfasen;
- b) gebeurt binnen vertrouwensgemeenschappen van financiële entiteiten;
- c) gedaan wordt via regelingen voor informatie-uitwisseling die de potentieel gevoelige aard van de gedeelde informatie beschermen en waarvoor gedragsregels gelden waarin de vertrouwelijkheid van bedrijfsinformatie, de bescherming van persoonsgegevens overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 en de richtsnoeren inzake mededingingsbeleid volledig worden gerespecteerd.

Het fonds stelt de toezichthouder, na goedkeuring van zijn deelname in de vertrouwensgemeenschap, in kennis van de deelname aan de regelingen voor informatie-uitwisseling, en, in voorkomend geval, van de beëindiging van haar deelname zodra deze beëindiging van kracht wordt.

7. Verantwoording

Over de beheersing van informatiebeveiliging legt het pensioenbestuur verantwoording af aan de Raad van Toezicht en informeert het verantwoordingsorgaan.

Op verzoek van de bevoegde autoriteiten verstrekt het bestuur volledige en geactualiseerde informatie over ICT-risico en over hun kader voor ICT-risicobeheer. Aan de bevoegde autoriteit wordt een verslag bezorgd over de evaluatie van het kader voor ICT-risicobeheer indien zij daarom verzoekt. In ieder geval worden zwaarwegende incidenten aan DNB gemeld, zie paragraaf 4.5.1.

In geval van ernstige ICT-gerelateerde incidenten dient het bestuur bij de betreffende toezichthouder het volgende in (middels de daarvoor door de toezichthouder ontwikkelde modellen):

- a) een eerste kennisgeving;
- b) een tussentijds verslag na de eerste kennisgeving, zodra de status van het oorspronkelijke incident ingrijpend is gewijzigd of de behandeling van het ernstige ICT-gerelateerde incident is gewijzigd op basis van beschikbare nieuwe informatie, in voorkomend geval gevolgd door geactualiseerde kennisgevingen telkens wanneer een relevante actualisering van de status beschikbaar is, alsmede op specifiek verzoek van de bevoegde autoriteit;
- c) een eindverslag, wanneer de analyse van de onderliggende oorzaken is voltooid, ongeacht of er reeds beperkende maatregelen zijn uitgevoerd, en wanneer de werkelijke impactcijfers beschikbaar zijn in plaats van ramingen.

Hiertoe wordt alle relevante informatie verzameld en geanalyseerd, worden de verslagen opgesteld en worden de ingevulde modellen ingediend. Indien het technisch niet mogelijk is de eerste kennisgeving met gebruikmaking van het model in te dienen, worden alternatieve middelen

gebruikt om de toezichthouder in kennis te stellen.

De eerste kennisgeving en verslagen bevatten alle informatie die de toezichthouder nodig heeft om de draagwijdte van het ernstige ICT-gerelateerde incident te bepalen en mogelijke grensoverschrijdende effecten te beoordelen.

Het bestuur meldt significante cyberdreigingen aan de toezichthouder indien deze door het bestuur relevant voor het financiële stelsel worden geacht.

In de jaarverslagen besteedt het bestuur aandacht aan het onderwerp informatiebeveiligingsbeleid, zowel bij de uitbestedingspartijen als in zijn geheel.

8. Bekendmaking beleid

Het informatiebeveiligingsbeleid wordt periodiek onder de aandacht gebracht van het bestuur en de verbonden personen en uitbestedingsrelaties. Het bestuur draagt er zorg voor dat iedere nieuwe verbonden persoon bij infunctietreding de beschikking heeft over het informatiebeveiligingsbeleid van het pensioenfonds. Een wijziging van dit beleid communiceert BPF Beton schriftelijk aan hen op wie het beleid van toepassing is. Daarnaast publiceert het fonds het informatiebeveiligingsbeleid op de website.

9. Inwerkingtreding beleid

Het informatiebeveiligingsbeleid is voor het laatst vastgesteld in de bestuursvergadering van Het informatiebeveiligingsbeleid is gewijzigd door het IT-beleid te integreren in het informatiebeveiligingsbeleid. Het IT-beleid V3 d.d. december 2021 komt hiermee te vervallen. Het informatiebeveiligingsbeleid is vastgesteld door het bestuur op

Bijlage 1 – BIV-classificatie

Beschikbaarheid			
Classificatie	Niveau	Typering	Omschrijving
1	Laag	Relevant	Informatie dient over het algemeen beschikbaar te zijn. Niet-beschikbaarheid is beperkt acceptabel.
2	Gemiddeld	Noodzaak	Informatie dient bijna altijd beschikbaar te zijn.
3	Hoog	Prioriteit	Uitval van informatie alleen in geval van calamiteiten.

Integriteit			
Classificatie	Niveau	Typering	Omschrijving
1	Laag	Geborgd	Basis voor een juist bedrijfsproces met betrekking tot Integriteit. Fouten zijn beperkt toelaatbaar.
2	Gemiddeld	Prominent	Het bedrijfsproces is bijna foutloos.
3	Hoog	Onvoorwaardelijk	Het bedrijfsproces is foutloos.

Vertrouwelijk			
Classificatie	Niveau	Typering	Omschrijving
1	Laag	Confidentieel	Informatie is toegankelijk voor geselecteerde groep van: verbonden personen en medewerkers van een uitbestedingsrelatie. Autorisatierechten worden functiegericht toegekend.
2	Gemiddeld	Vertrouwelijk	Informatie is alleen toegankelijk voor specifiek geselecteerde groep van: verbonden personen en medewerkers van een uitbestedingsrelatie. Autorisatierechten worden functiegericht toegekend.
3	Hoog	Geheim	Informatie is geheim, alleen een beperkt aantal verbonden personen en medewerkers van een uitbestedingsrelatie verkrijgen toegang. Autorisatierechten wordt individueel toegekend.

De classificaties op hoofdcategorieën gelden voor de onderliggende subcategorieën, tenzij anders is ingevuld				
Type	B	I	V	Omschrijving
Bestuursgegevens	1	2	2	Met name beschikbaar voor bestuursondersteuning en relatiebeheer
NAW				
Identiteit				
06				
Communicatie DNB/AFM				
Communicatie				
Fondsgegevens	2	1	2	Beschikbaar voor Bestuur en adviesdiensten
Uitbestedingscontracten				
DVO/SLA				
Vacatievergoedingen				Alleen op totaalniveau inzichtelijk t.b.v. belastingaangifte
Deelnemersinformatie				
Werkgeversinformatie				
Website-informatie			1	
KvK				
Kosten	2	2	1	Zowel administratie als vermogensbeheer
Jaarrekening			1	
Geldstromen				In- en excasso
Deelnemersgegevens	3	1	2	Met name beschikbaar voor medewerkers van pensioenuitvoerder
Persoonsgegevens				
Financiële gegevens				Belastinginformatie
Dienstverbanden				
Arbeidsongeschiktheid		2		
Partner(s) en kinderen				
Uitkeringen		2		
Aanspraken				
Bankgegevens		2		
Werkgeversgegevens	2	2	2	Met name beschikbaar voor medewerkers van pensioenuitvoerder
NAW				
Loonheffingsnummer				
Bankrekeningnummer				
Incasso-informatie				
KvK				
Beleggingsgegevens	2	2	2	Met name beschikbaar voor medewerkers van vermogensbeheerders, fiduciair en beleggingsadviseur
Beleggingsbeleid				
Strategisch/Tactisch				
Overeenkomsten				
Mandaten				

Bijlage 2 - DNB good practice Informatiebeveiliging 2023

Governance	
1	Define an information security plan
1.1	Information security plan
1.2	IT policies management
2	Define the information architecture
2.1	Enterprise information architecture model
2.2	Data classification scheme
3	Determine technological direction
3.1	Monitor future trends and regulations
3.2	Technology trends
4	Assess and manage (IT) risks
4.1	IT risk management framework
4.2	Risk assessment
4.3	Maintenance and monitoring of a risk action plan
Organisation	
5	Information security organization
5.1	Responsibility for risk, security and compliance
5.2	Management of information security
6	Data and system ownership
6.1	Data and system ownership
7	Manage segregation of duties
7.1	Segregation of duties
People	
8	Manage IT human resources
8.1	Personnel recruitment and retention
8.2	Personnel competences
8.3	Dependence upon individuals
8.4	Personnel clearance procedures
8.5	Job change and termination
9	Ensure operations and use
9.1	Knowledge transfer to end users
9.2	Knowledge transfer to operations and support staff
9.3	Employee awareness
Processes	
10	Change management
10.1	Change standards and procedures
10.2	Impact assessment, prioritization and authorization
10.3	Test environment
10.4	Testing of changes
10.5	Promotion to production
11	Continuity management
11.1	IT continuity plans
11.2	Testing of the IT continuity plan

11.3	Offsite backup storage
11.4	Backup and restoration
12	Manage data
12.1	Storage and retention arrangements
12.2	Disposal
12.3	Security requirements for data management
13	Configuration management
13.1	Configuration repository and baseline
13.2	Identification and maintenance of configuration items
14	Manage third party and supplier services
14.1	Monitoring and reporting of SLA's
14.2	Supplier risk management
15	Incident management
15.1	Security incident definition
15.2	Incident escalation
16	Monitoring
16.1	Security testing, surveillance and monitoring
16.2	Monitoring of internal control framework
16.3	Internal control of third parties
16.4	Evaluation of compliance with external requirements
16.5	Independent assurance
17	User account management
17.1	Identity management
17.2	User account management
	Technology
18	Secure infrastructure
18.1	Infrastructure resource protection and availability
18.2	Infrastructure maintenance
18.3	Cryptographic key management
18.4	Network security
18.5	Exchange of sensitive data
19	Manage malware attacks
19.1	Malicious software prevention, detection and correction
19.2	Vulnerability management (newly identified vulnerabilities)
19.3	Life cycle management
20	Protect infrastructure components
20.1	Protection of security technology
	Facilities
21	Physical security
21.1	Physical security measures
21.2	Physical access
	Testing
22	Testing
22.1	Penetration testing and ethical hacking

Bijlage 3 – controles DORA artikel 9 tot en met 14

Hoofdstuk 3 van DORA (met de voor het fonds relevante artikelen 9 tot en met 14) behandelt de uitvoering van het risicobeheer. Aangezien BPF Beton eindverantwoordelijk is, wordt gecontroleerd of de uitbestedingsrelaties die (belangrijke) ICT-systemen in beheer hebben en gebruiken ten behoeve van het fonds aan de eisen van DORA voldoen. De controles zijn verdeeld in:

- Controles die bij invoering van dit informatiebeveiligingsbeleid worden gedaan en vervolgens periodiek herhaald worden bijvoorbeeld bij contractvernieuwing.
- Controles waarvoor de uitbestedingsrelatie regelmatig dient te rapporteren.

Eenmalige, periodiek te herhalen controles

Het fonds controleert of (in voldoende mate) (tussen haakjes het nummer van het betreffende artikel van DORA):

- de uitbestedingsrelaties de effecten van ICT-risico op ICT-systemen beperken door de inzet van passende ICT-beveiligingsinstrumenten, -beleidslijnen en -procedures. (9.1)
- het ontwerp, de aanbesteding en de uitvoering van ICT-beveiligingsbeleidslijnen, -procedures, -protocollen en -instrumenten gericht zijn op de waarborging van de weerbaarheid, continuïteit en beschikbaarheid van ICT-systemen, met name die welke kritieke of belangrijke functies ondersteunen, en op de handhaving van hoge normen inzake beschikbaarheid, authenticiteit, integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens, zowel in rusttoestand, bij gebruik als bij doorvoer. Hiertoe dienen de uitbestedingsrelaties gebruik te maken van ICT-technologieën en -processen die:
 - de beveiliging van de middelen voor overdracht van gegevens waarborgen;
 - het risico beperken op aantasting of verlies van gegevens, ongeoorloofde toegang en technische gebreken die de bedrijfsactiviteit kunnen belemmeren;
 - een gebrek aan beschikbaarheid, de aantasting van de authenticiteit en integriteit, de inbreuken op de vertrouwelijkheid en het verlies van gegevens voorkomen;
 - ervoor zorgen dat gegevens worden beschermd tegen risico's bij het gegevensbeheer, met inbegrip van slecht bestuur, risico's bij de verwerking en menselijke fouten.(9.2 en 9.3)
- de uitbestedingsrelaties een beleid hebben en documenteren inzake informatiebeveiliging waarin regels worden vastgesteld ter bescherming van de beschikbaarheid, authenticiteit, integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens, informatie- en ICT- activa, inclusief die van hun klanten. (9.4a)
- de uitbestedingsrelaties op grond van een op risico's gebaseerde aanpak een degelijke structuur voor netwerk- en infrastructuurbeheer hanteren met gebruik van passende technieken, methoden en cyberaanvallen de getroffen informatieactiva te isoleren en de netwerkaansluitinfrastructuur onmiddellijk kan worden afgekoppeld of gesegmenteerd teneinde besmetting te beperken en te voorkomen, met name voor onderling gekoppelde financiële processen. (9.4b)
- de uitbestedingsrelaties een beleid voeren waarbij de fysieke of logische toegang tot informatie- en ICT-activa wordt beperkt tot hetgeen alleen voor legitieme en goedgekeurde functies en activiteiten noodzakelijk is, en voeren daartoe een reeks beleidslijnen, procedures en controles in om toegangsrechten en een degelijk beheer daarvan te waarborgen. (9.4c)

- de uitbestedingsrelaties beleidslijnen en protocollen hebben voor strenge authenticatiemechanismen die gebaseerd zijn op relevante normen, specifieke controlesystemen en beschermingsmaatregelen voor cryptografische sleutels, waarbij gegevens worden versleuteld uitgaande van de resultaten van goedgekeurde processen van gegevensclassificatie en ICT- risicobeoordeling. (9.4d)
- de uitbestedingsrelaties gedocumenteerde beleidslijnen, procedures en controles hebben voor het beheer van veranderingen in ICT, met inbegrip van veranderingen in software, hardware, firmwarecomponenten, systemen of beveiligingsparameters, die uitgaan van een op risicobeoordeling gebaseerde aanpak en integrerend deel uitmaken van het algemene veranderingsbeheerproces van de uitbestedingsrelatie, teneinde te garanderen dat alle veranderingen in ICT-systemen op gecontroleerde wijze worden geregistreerd, getest, beoordeeld, goedgekeurd, ingevoerd en geverifieerd. (9.4e)
- het beheerproces van de uitbestedingsrelaties inzake ICT-veranderingen goedgekeurd wordt door passende beheerlijnen en voorzien van specifieke protocollen. (9.4e)
- de uitbestedingsrelaties over een passend en alomvattend gedocumenteerd beleid voor patches en updates beschikken. (9.4f)
- de uitbestedingsrelaties over mechanismen beschikken om afwijkende activiteiten zoals ICT-gerelateerde incidenten en significante cyberdreigingen zo spoedig mogelijk te detecteren, met inbegrip van kwesties op het gebied van ICT-netwerkprestaties en ICT-gerelateerde incidenten, en om potentiële zwakke fysieke punten (“single points of failure”) te identificeren. Deze detectiemechanismen dienen regelmatig te worden getest, maken meerdere controlelagen mogelijk en bepalen waarschuwingsdrempels en criteria om processen voor respons op ICT-gerelateerde incidenten in werking te stellen, met inbegrip van automatische waarschuwingsmechanismen voor de betrokken personeelsleden die belast zijn met de respons op ICT- gerelateerde incidenten. (10.1 en 10.2)
- de uitbestedingsrelaties die data rapporteren over systemen beschikken die transactiemeldingen doeltreffend op volledigheid kunnen controleren, omissies en aperte fouten kunnen opsporen en om hernieuwde transmissie van die meldingen kunnen verzoeken. (10.4)
- de uitbestedingsrelaties een alomvattend ICT-bedrijfscontinuïteitsbeleid voeren dat kan worden aangenomen als een specifiek beleid en een integrerend onderdeel vormt van het ruimere bedrijfsbrede beleid inzake bedrijfscontinuïteit van de financiële entiteit. Dit beleid dient te worden uitgevoerd via specifieke, aangepaste en gedocumenteerde regelingen, plannen, procedures en mechanismen die erop gericht zijn:
 - de continuïteit van de kritieke of belangrijke functies van de uitbestedingsrelatie te verzekeren;
 - op een snelle, passende en doeltreffende wijze een respons en een oplossing te bieden voor alle ICT-gerelateerde incidenten waarbij de schade wordt beperkt en prioriteit wordt verleend aan de hervatting van de activiteiten en aan herstelmaatregelen;
 - onverwijld specifieke plannen in werking te stellen om inperkingsmaatregelen, -processen en -technologieën mogelijk te maken die aangepast zijn aan elk type ICT-gerelateerd incident en waarmee verdere schade kan worden voorkomen, alsmede op maat gesneden respons- en herstelprocedures;
 - de voorlopige effecten, schade en verliezen te ramen;
 - maatregelen voor communicatie en crisisbeheersing op te stellen die garanderen dat aan het fonds geactualiseerde informatie wordt verstrekt en verslag uit te brengen aan de bevoegde autoriteiten.

(11.1 en 11.2)

- de uitbestedingsrelaties ICT-respons- en herstelplannen hebben die aan onafhankelijke interne audits worden onderworpen. (11.3)
- de uitbestedingsrelaties passende ICT-bedrijfscontinuïteitsplannen hebben, deze handhaven en voor periodieke tests zorgen, met name wat betreft kritieke of belangrijke functies die zijn uitbesteed of via contractuele overeenkomsten met derde aanbieders van ICT-diensten zijn overeengekomen. (11.4)
- de uitbestedingsrelaties in het kader van het algemene bedrijfscontinuïteitsbeleid een bedrijfsimpactanalyse (business impact analysis — BIA) uitvoeren van hun blootstelling aan ernstige verstoringen van de bedrijfsactiviteiten. Daarin dienen zij de potentiële gevolgen van ernstige verstoringen van de bedrijfsactiviteiten te beoordelen aan de hand van kwantitatieve en kwalitatieve criteria, in voorkomend geval met behulp van interne en externe gegevens en scenarioanalyse. Er dient rekening te worden gehouden met de kritieke aard van geïdentificeerde en in kaart gebrachte bedrijfsfuncties, ondersteuningsprocessen, afhankelijkheden van derden en informatieactiva, en hun onderlinge afhankelijkheden. ICT-activa en ICT-diensten moeten worden ontworpen en gebruikt in volledige overeenstemming met de BIA, met name om de redundantie van alle kritieke onderdelen adequaat te waarborgen. (11.5)
- de uitbestedingsrelaties ten minste jaarlijks en in geval van substantiële wijzigingen in ICT-systemen die kritieke of belangrijke functies ondersteunen de ICT-bedrijfscontinuïteitsplannen en de ICT-respons- en herstelplannen met betrekking tot ICT-systemen die kritieke of belangrijke functies ondersteunen, testen, alsmede de crisiscommunicatieplannen. In de testplannen moeten scenario's opgenomen worden van cyberaanvallen en omschakelingen tussen de primaire ICT-infrastructuur en de reservecapaciteit, backups en reservefaciliteiten die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de in artikel 12 bedoelde verplichtingen. (11.6)
- de uitbestedingsrelaties regelmatig hun ICT-bedrijfscontinuïteitsbeleid en hun ICT-respons- en herstelplannen evalueren, rekening houdend met de resultaten van de tests en de aanbevelingen die voortvloeien uit audits of toezichtbeoordelingen. (11.6)
- de uitbestedingsrelaties over een functie voor crisisbeheer beschikken die in geval van activering van hun ICT-bedrijfscontinuïteitsplannen of ICT-respons- en herstelplannen onder meer duidelijke procedures bepaalt voor het beheer van interne en externe crisiscommunicatie. (11.7)
- de uitbestedingsrelaties gemakkelijk toegankelijke registers bijhouden van hun activiteiten vóór en tijdens storingen wanneer hun ICT-bedrijfscontinuïteitsplannen en ICT-respons- en herstelplannen worden geactiveerd. (11.8)
- de uitbestedingsrelaties een back-upbeleid en -procedures (waarin nader wordt bepaald op welke gegevens de back-up en de minimale frequentie van de back-up worden toegepast, op basis van het kritieke karakter van de informatie of het vertrouwelijkheidsniveau van de gegevens) en terugzettings- en herstelprocedures en -methoden hebben en documenteren. Dit heeft ten doel het terugzetten van ICT-systemen en gegevens te verzekeren met een minimale uitval en een beperkte verstoring en beperkt verlies. (12.1)
- de uitbestedingsrelaties back-upsystemen hebben die kunnen worden geactiveerd in overeenstemming met het back-upbeleid, de back-upprocedures, en de terugzettings- en

herstelprocedures en -methoden. De activering van backupsystemen mag de beveiliging van de netwerk- en informatiesystemen of de beschikbaarheid, authenticiteit, integriteit of vertrouwelijkheid van gegevens niet in gevaar brengen. De back-upprocedures en de terugzettings- en herstelprocedures en -methoden moeten periodiek worden getest. (12.2)

- de uitbestedingsrelaties van ICT-systemen die fysiek of logisch gescheiden zijn van het bron-ICT-systeem gebruik maken wanneer zij back-upgegevens terugzetten met behulp van eigen systemen. De ICT-systemen dienen tegen ongeoorloofde toegang of beschadiging van ICT beveiligd te zijn en het mogelijk te maken diensten indien nodig tijdig terug te zetten met gebruikmaking van gegevens en systeemback-ups. (12.3)
- de uitbestedingsrelaties bij het bepalen van de doelstellingen inzake hersteltijd en herstelpunt voor elke functie rekening houden met de vraag of het een kritieke of belangrijke functie betreft en met het potentiële algemene effect op de marktefficiëntie. Deze tijdsdoelstellingen zorgen ervoor dat de overeengekomen niveaus in extreme scenario's worden gehaald. (12.6)
- de uitbestedingsrelaties bij herstel van een ICT-gerelateerd incident de benodigde controles verrichten, ook meerdere controles, waaronder afstemmingen, om ervoor te zorgen dat het hoogste niveau van gegevensintegriteit wordt gehandhaafd. Deze controles dienen ook te worden verricht bij het reconstrueren van gegevens van externe belanghebbenden om te waarborgen dat alle gegevens consistent zijn tussen de systemen. (12.7)
- in het ICT-risicobeoordelingsproces van de uitbestedingsrelaties voortdurend naar behoren rekening wordt gehouden met lessen die voortspruiten uit de uitgevoerde tests op de digitale operationele weerbaarheid en uit ICT-gerelateerde incidenten die zich in het reële leven hebben voorgedaan, met name cyberaanvallen, alsmede met problemen die zich voordoen bij de activering van ICT-bedrijfscontinuïteitsplannen en ICT-respons- en -herstelplannen, samen met relevante informatie die met tegenpartijen wordt uitgewisseld en tijdens toetsingen in het toezicht worden beoordeeld. Die bevindingen dienen de basis te vormen voor passende herzieningen van relevante onderdelen van het kader voor ICT-risicobeheer van de uitbestedingsrelatie. (13.3)
- de uitbestedingsrelaties erop toezien dat hun strategie voor digitale operationele weerbaarheid op doeltreffende wijze wordt uitgevoerd. Zij dienen de ontwikkeling van ICT-risico's in de tijd te inventariseren en de frequentie, de types, de omvang en de evolutie van ICT-gerelateerde incidenten, met name cyberaanvallen en de patronen daarvan, te analyseren om inzicht te krijgen in het niveau van blootstelling aan ICT-risico's, met name met betrekking tot kritieke of belangrijke functies, en de maturiteit en paraatheid van de financiële entiteit ten aanzien van deze risico's te verhogen. (13.4)
- het leidinggevend ICT-personeel van de uitbestedingsrelatie ten minste jaarlijks verslag uitbrengt bij het leidinggevend orgaan van de uitbestedingsrelatie over de hierboven bij 13.3 genoemde bevindingen en aanbevelingen doet. (13.5)
- de uitbestedingsrelaties bewustmakingsprogramma's uitvoeren op het gebied van ICT-beveiliging en opleidingen inzake digitale operationele weerbaarheid als verplichte modules in de opleidingsprogramma's voor het personeel. Die programma's en opleidingen dienen van toepassing te zijn op alle werknemers en hoger leidinggevend personeel, en een niveau van complexiteit te hebben dat in verhouding staat tot hun takenpakket. In voorkomend geval dienen zij ook derde aanbieders van ICT-diensten op in hun relevante opleidingsprogramma's. (13.6)

- de uitbestedingsrelaties voortdurend toezicht houden op relevante technologische ontwikkelingen, ook om inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van de invoering van deze nieuwe technologieën op de ICT-beveiligingsvereisten en de digitale operationele weerbaarheid en zich op de hoogte houden van de meest recente processen voor ICT-risicobeheer, om bestaande of nieuwe vormen van cyberaanvallen doeltreffend aan te pakken. (13.7)
- de uitbestedingsrelaties als onderdeel van het kader voor ICT-risicobeheer over crisiscommunicatieplannen beschikken die het mogelijk maken ten minste ernstige ICT-gerelateerde incidenten of kwetsbaarheden op verantwoordelijke wijze bekend te maken aan cliënten en tegenpartijen en, in voorkomend geval, aan het publiek. (14.1)
- de uitbestedingsrelaties een communicatiebeleid voor het interne personeel en externe belanghebbenden voeren als onderdeel van het kader voor ICT-risicobeheer. In dat communicatiebeleid voor het personeel dient rekening te worden gehouden met de noodzaak om een onderscheid te maken tussen personeel dat betrokken is bij het ICT-risicobeheer, met name het personeel dat verantwoordelijk is voor respons en herstel, en personeel dat moet worden geïnformeerd. (14.2)

Controles op basis van regelmatige rapportages

Het fonds controleert of (in voldoende mate) (tussen haakjes het nummer van het betreffende artikel van DORA):

- de uitbestedingsrelaties de beveiliging en werking van de ICT-systemen en -instrumenten monitoren en controleren. (9.1)
- de uitbestedingsrelaties voldoende middelen en capaciteiten inzetten om toezicht te houden op activiteiten van gebruikers en het optreden van ICT-anomalieën en ICT-gerelateerde incidenten, met name cyberaanvallen. (10.3)
- de uitbestedingsrelaties ICT-capaciteiten in reserve houden met middelen, capaciteiten en functies die geschikt zijn om te voorzien in de zakelijke behoeften. (12.4)
- de uitbestedingsrelaties over capaciteiten en personele middelen beschikken om informatie te verzamelen over kwetsbaarheden en cyberdreigingen, ICT-gerelateerde incidenten, met name cyberaanvallen, en om de waarschijnlijke gevolgen ervan voor hun digitale operationele weerbaarheid te analyseren. (13.1)
- de uitbestedingsrelaties ICT-gerelateerde post-incidentevaluaties verrichten na verstoringen van hun kernactiviteiten ten gevolge van een ernstig ICT-gerelateerd incident, daarbij de oorzaken van de verstoring analyseren en de verbeteringen identificeren die moeten worden aangebracht in de ICT-activiteiten of in het kader van het ICT-bedrijfscontinuïteitsbeleid. In deze evaluaties dient te worden bepaald of de vastgestelde procedures zijn gevolgd en of de genomen maatregelen doeltreffend zijn geweest, onder meer met betrekking tot:
 - de snelheid waarmee is gereageerd op veiligheidswaarschuwingen en de effecten en de ernst van ICT-gerelateerde incidenten zijn vastgesteld;
 - de kwaliteit en de snelheid bij het verrichten van een forensische analyse, indien deze passend wordt geacht;
 - de doeltreffendheid van incidentescalatie binnen de uitbestedingsrelatie;
 - de doeltreffendheid van interne en externe communicatie.
 (13.2)

Daarnaast ontvangt het fonds rapportages van de uitbestedingsrelaties en evalueert deze over het beleid, de maatregelen en de effectiviteit daarvan hierboven genoemd bij de DORA-artikelen:

- 9.4b en 9.4c
- 10.1, 10.2 en 10.4
- 11.1 tot en met 11.6
- 12.2, 12.3 en 12.7
- 13.3 en 13.4

**Bijlage bij het
Informatiebeveiligingsbeleid:
Het End-user computingbeleid
Bpf Beton**

Versie: december 2021

Inhoud

1.	End-user computingbeleid.....	3
1.1	Wat is end-user computing?	3
1.2	Noodzaak EUC-beleid.....	3
1.3	Doel van het EUC-beleid	3
1.4	Uitgangspunten bij gebruik van EUC.....	4
1.5	Beheersing van EUC.....	5
1.6	Eisen aan het ontwerp en ontwikkeling van de EUC-oplossing	6
2.	Vaststelling EUC-beleid.....	6

1. End-user computingbeleid

In dit document is het end user computingbeleid van Bpf Beton vastgelegd. Dit document betreft een aanvulling op en moet gezien worden als bijlage bij het Informatiebeveiligingsbeleid. In dit beleidsdocument is het IT-beleid verankerd.

1.1 Wat is end-user computing?

Pensioenfondsen en haar uitbestedingsrelaties werken regelmatig met rapportages, analyses en/of oplossingen die zijn ontwikkeld door middel van eigen applicaties en of oplossingen in Microsoft Office. Dit kan variëren van eenvoudige Word- of PowerPoint-sjablonen, tot zeer complexe Excel-analyses of complexe Access-databases. Dit noemen we ook wel End-user computing.

End-user computing (hierna: "EUC") verwijst naar systemen waarin niet-programmeurs werktoepassingen kunnen maken. EUC is een groep benaderingen van informatica die gericht is op een betere integratie van eindgebruikers in de computeromgeving.

1.2 Noodzaak EUC-beleid

EUC-toepassingen worden voor verschillende doeleinden ingezet. Denk bijvoorbeeld aan de adviserend actuaris of de pensioenadministrateur die vaak financiële beslissingen op automatische berekeningen en analyses in spreadsheets baseren. Het gebruik van EUC-toepassingen heeft zich ontwikkeld van eenvoudige spreadsheets tot geavanceerde en ingewikkelde actuariële analyses.

Het grote voordeel van EUC is dat gebruik en het ontwikkelen van oplossingen snel en goedkoop is. Het nadeel van EUC-toepassingen is dat deze vaak lastig te onderhouden zijn en ontwikkeld zijn zonder na te denken over het aantoonbaar borgen van de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de data. Dit omdat ze vaak buiten scope van IT-beheersingsprocessen vallen en daarmee ook niet formeel in beheer worden genomen door de IT-organisatie.

Verder zijn zaken zoals de continuïteit en documentatie niet geborgd. Dit sluit niet aan bij de beheersingseisen zoals deze in het IT-beleid gesteld staan.

Dit resulteert in een groot risico voor de organisatie en de gebruikers van deze tools, die vaak afhankelijk zijn van de goede werking van deze EUC-toepassingen bij het maken van de juiste, op feiten gebaseerde operationele of beslissingen. Om deze redenen is het noodzakelijk om een EUC-beleid op te stellen.

1.3 Doel van het EUC-beleid

Het EUC-beleid is onderdeel van het IT-beleid van Bpf Beton en moet op integrale wijze worden gezien. Met het IT-beleid wil het bestuur de belanghebbenden, uitbestedingspartijen en overige partijen van het fonds inzicht geven in het gevoerde IT-beleid en de wijze van beheersing van de IT-risico's. In het IT-beleid worden tevens specifieke eisen gesteld aan de datakwaliteit middels een BIV-classificatie. Een BIV-classificatie of indeling die binnen de informatiebeveiliging wordt gehanteerd, waarbij de beschikbaarheid, de integriteit en de vertrouwelijkheid van informatie en systemen wordt aangegeven. Het IT-beleid heeft als één van de belangrijkste doelen om datakwaliteit te borgen. Dat uit zich in het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van data.

Het EUC-beleid heeft als doel: het bestuur, de belanghebbenden, uitbestedingspartijen en overige partijen van het fonds inzicht te geven in het gevoerde beleid en de wijze van beheersing van de IT-

risico's bij het gebruik van end user computing.

Met dit beleid wil het bestuur de belanghebbenden, medewerkers, uitbestedingspartijen en overige partijen van het fonds inzicht geven in het gevoerde informatiebeveiligingsbeleid en de wijze van beheersing van de risico's ten aanzien van EUC. Dit beleid is ingegeven door:

1. De eis van een beheerste en integere bedrijfsvoering, volgend uit artikel 143 van de Pensioenwet en artikel 18 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen. Dit houdt onder meer in dat het fonds moet beschikken over procedures, maatregelen en systemen om de integriteit, voortdurende beschikbaarheid en beveiliging van geautomatiseerde gegevens te waarborgen. Hierbij is de integrale samenhang met andere beleidsgebieden en risico's van essentieel belang;
2. De noodzaak van het compliant zijn van de wijze van verwerking van persoonsgegevens met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), waarin is geregeld dat er sprake moet zijn van een set aan passende technische- en organisatorische maatregelen om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking;
3. De visie van het bestuur dat de mate van digitalisering en de snelheid waarmee dit plaatsvindt enerzijds positieve effecten kan hebben (bijvoorbeeld in de vorm van te realiseren kostenbesparingen en geautomatiseerde controlefuncties) maar anderzijds ook tot bedreigingen kan leiden (bijvoorbeeld cybercrime, datalekken en onbeheersbaarheid van de volledige IT-infrastructuur).

Zowel de eigen IT-omgeving als iedere uitbestedingspartij dient te voldoen aan IT-beheersingsnormeringen.

1.4 Uitgangspunten bij gebruik van EUC

In termen van risico's van de datakwaliteit betekent end-user computing een hoger risico op fouten. EUC geeft risico's door de beperkingen en zwakke punten door wanneer het gaat om loggen van mutaties, het verwerken van grote hoeveelheden data, versie beheer, het ontbreken van een beheerst ontwikkel- en testproces en het kunnen inrichten van een beheerst autorisatiemanagement. Daarom zijn de volgende uitgangspunten belangrijk:

1. Als uitgangspunt geldt dat het gebruik van EUC in beginsel moet worden beperkt tot die processen waarbij een hoge mate van flexibiliteit wenselijk of noodzakelijk is, zoals het analyseren en aansluiten van gegevens;
2. Indien er redelijke alternatieven bestaan voor het gebruik van EUC, dan zullen deze moeten worden overwogen met het oog op een verbetering van de beheersing van de datakwaliteit. Hierbij doelen wij op het beheersen van de juistheid, tijdigheid en volledigheid van de data alsook de bescherming van privacy en het voorkomen van ongeautoriseerd gebruik van data.

1.5 Beheersing van EUC

Voor zover EUC onvermijdelijk is moet voorafgaand aan de ontwikkeling en het gebruik in de pensioenuitvoering nadere eisen worden gesteld in het geval dat EUC kritisch is voor het pensioenuitvoeringsproces. Dit wordt hieronder nader uiteengezet.

Het bestuur hanteert ten aanzien van de beheersing een gelaagde aanpak:

1. Hierbij wordt bewust onderscheid gemaakt tussen fondskritische en niet-fondskritische uitbestedingspartijen, waarbij het bestuur zich baseert op de uitkomsten van de IT-risicoanalyse. Bij de vaststelling van dit beleid per gelden de volgende uitbestedingspartijen als fondskritisch:

- i. Pensioenadministratie BPF Beton (Centric)
- ii. Fiduciair / vermogensbeheer (BMO)
- iii. Actuariële werkzaamheden (Centric en WTW)

De volgende processen zijn als ondersteunend geclassificeerd:

- iv. Bestuursondersteuning (Centric)
- v. Jaarverslaggeving (Centric)
- vi. Jaarwerkcontrole (BDO, WTW en Centric)

2. Per fondskritische uitbestedingspartij brengt het bestuur in samenwerking met de desbetreffende uitbestedingspartij in kaart of en voor welke processen van EUC gebruik wordt gemaakt.
3. Op basis van de van de uitbestedingspartijen ontvangen reacties beoordeelt het bestuur welke EUC-gekoppelde processen als risicovol (volgens de “hoog / midden / laag-methodiek”) moeten worden beschouwd. Essentiële criteria hierbij zijn:
 - a. De datakwaliteit. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld fouten in de pensioenuitvoering ontstaan of foutieve bestuurlijke besluiten worden genomen;
 - b. Het toegankelijk zijn van informatie voor ongeautoriseerden;
 - c. Kan op een inbreuk op de privacy van betrokkenen;
 - d. Kan een onjuist beeld geven van beleggingsdata of andere financiële data op basis waarvan foutief beleid wordt geformuleerd, foutieve adviezen worden gegeven en/of foutieve bestuurlijke besluiten worden genomen.
4. Van de processen met een risicoclassificatie “hoog” of “midden” wordt de uitbestedingspartij gevraagd een Risk Self Assessment (RSA) en – indien van toepassing – een Privacy Impact Assessment (PIA) – aan te leveren (of indien deze nog niet beschikbaar is, als nog uit te voeren). Dit is overeenkomstig van toepassing op EUC-processen die voor het eerst worden geïmplementeerd en gebruikt.

Belangrijk aandachtspunt:

Indien EUC kritisch is en/of langere tijd ingezet gaat worden, dan wenst het bestuur hierover schriftelijk geïnformeerd en gerapporteerd te worden. Niet alleen voorafgaand aan het inzetten hiervan maar ook tijdens het gebruik hiervan. Verder ontvangen zij graag de resultaten van de uitgevoerde RSA en PIA.

1.6 Eisen aan het ontwerp en ontwikkeling van de EUC-oplossing

Het ontwikkelen van een kritische EUC moet beheerst plaatsvinden volgens een gedefinieerd changemanagementproces. Het bestuur beoordeelt hierbij of de uitbestedingspartij de volgende uitgangspunten in acht heeft genomen en stelt op basis van de uitkomsten vast of hieraan is voldaan. Het bestuur behoudt zich in alle gevallen de mogelijkheid voor om in voorkomende gevallen een of meerdere uitgangspunten buiten beschouwing te laten.

- In het ontwerp van de kritische EUC-toepassingen worden invoer, bewerking en uitvoer zoveel mogelijk gescheiden;
- Formules, bewerkingen en uitvoervelden worden zoveel mogelijk beveiligd tegen ongeautoriseerd muteren;
- De EUC is alleen toegankelijk voor geautoriseerden;
- Iedere EUC is voorzien van een eigenaar;
- De EUC-toepassing wordt getest en bevat indien noodzakelijk controletotalen en verbandscontroles wat een indicator is voor de datakwaliteit;
- De EUC beschikt over een gebruikersinstructie en andere noodzakelijke beheersdocumentatie;
- De EUC wordt opgenomen in het configuratiemanagementproces en andere IT-beheersingsprocessen;
- De EUC wordt middels en heldere instructie en/of opleiding geïmplementeerd.
- Het ontwerp en de ontwikkeling van de EUC voldoen aan de eisen zoals gesteld in het changemanagementproces;
- Na het ontwikkelen van de EUC wordt deze getest. De proces- en/of toeleigenaar keurt de ingebruikname goed indien aan de test-, kwaliteits- en beheersingsnormen is voldaan;
- Om de datakwaliteit te borgen is het essentieel om EUC net als professionele IT-infrastructuur te beheersen. Iedere EUC dient daarom en verantwoordelijke te hebben en geïmplementeerd te zijn in het configuratiemanagementproces en andere beheersingsprocessen zoals autorisatiemanagement, changemanagement en incidentmanagement;
- Er is aantoonbaar versiebeheer aanwezig;
- Oude versies van EUC blijven beschikbaar in lijn met de gestelde bewaartermijnen zoals opgenomen in het archiefbeleid van het fonds;
- Er is een register aanwezig als onderdeel van het configuratiemanagement waaruit blijkt welke kritische EUC in gebruik zijn.

Belangrijk aandachtspunt:

Indien het niet mogelijk is om de EUC in beheer te nemen wenst het bestuur hierover geïnformeerd te worden. Daarbij ontvangt zij tevens een toelichting hoe de datakwaliteit geborgd blijft.

Er dient een register van EUC aanwezig te zijn waarin alle kritische EUC geregistreerd worden met versie en eigenaar welke in gebruik zijn. Dit overzicht moet ten allen tijden opvraagbaar kunnen zijn.

2. Vaststelling EUC-beleid

Dit aanvullende EUC-beleid is vastgesteld door het bestuur op 17 december 2021 en treedt in werking met onmiddellijke ingang.

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Betonproductenindustrie

Beleid Datakwaliteit

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Betonproductenindustrie

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Kader datakwaliteit.....	4
3. Scope.....	4
4. Doelstelling	4
5. Definities van de begrippen.....	5
6. De governance rondom datakwaliteit	5
7. Risicobereidheid.....	7
8. Data-identificatie & Risicobeoordeling.....	8
9. Data Controls.....	10
9.1 Afspraken met de uitvoerder(s).....	10
9.2 Preventieve maatregelen, gericht op de kwaliteitsdimensies van datakwaliteit.....	10
9.3. Maatregelen gericht op de geschiktheid van de data	10
9.4. Analyse Voorziening Pensioenverplichtingen (VPV).....	10
9.5. Bewaking datakwaliteit achteraf.....	10
9.6. Data-incidenten.....	11
9.7. IT-omgeving	11
9.8. IT-maatregelen.....	11
9.9 Privacy	11
9.10 End User Computing (EUC)-oplossingen.....	11
9.11 Transities	11
9.12 Legacysystemen	11
10. Data Monitoring.....	12
10.1. Performance-monitoring	12
10.2. Beoordeling van de VPV	12
10.3. Beoordeling en monitoring door het bestuur.....	12
11. Bron	12
12. Evaluatie en herziening van dit beleid.....	12

1. Inleiding

Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Betonproductenindustrie (hierna: Bpf Beton) heeft als doel de (gewezen) werknemers uit de bedrijfstak en hun nagelaten betrekkingen (hierna gezamenlijk: deelnemers) te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden. Dit doel wordt nagestreefd door de toekenning van ouderdoms-, partner- en wezenpensioenen. De opbouw van deze pensioenen wordt gefinancierd door middel van door de werkgevers en werknemers opgebrachte premies en de rendementen daarop.

Zowel de jaarlijkse pensioenopbouw als de premies worden bepaald door kenmerken van de werknemer (zoals het pensioengevend salaris en het parttimepercentage). Voor de juistheid van de pensioenopbouw zijn de kwaliteit van data als deze en daarop gebaseerde correcte berekeningen essentieel. Deelnemers zowel als werkgevers moeten erop kunnen rekenen dat hier zorgvuldig mee wordt omgegaan. Het bestuur van Bpf Beton erkent daarom het grote belang van een zo hoog mogelijk niveau van de datakwaliteit en heeft daarom beleid ontwikkeld om dit te bewerkstelligen en te beheersen.

Een goed datakwaliteitsbeheer is tevens een wettelijk vereiste. Artikel 143 van de Pensioenwet vraagt pensioenfondsen om een beheerste en integere bedrijfsvoering. Beheersing van risico's ten aanzien van datakwaliteit is daarvan een essentieel onderdeel. Een pensioenfonds dient zijn risicobereidheid voor de datakwaliteit vast te stellen, te monitoren of de datakwaliteit binnen de gestelde grenzen blijft en actie te ondernemen indien dit niet (meer) het geval is.

Ook in de Wet toekomst pensioenen (Wtp) – ingegaan op 1 juli 2023 – en de onderliggende regelgeving wordt de nadruk gelegd op een goed datakwaliteitsbeleid. Het bestuur van Bpf Beton onderschrijft het grote belang hiervan bij de transitie naar een nieuwe pensioenregeling op basis van deze wet. De opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten worden op het moment van invaren middels een interne collectieve waardeoverdracht omgezet in opgebouwde kapitalen per deelnemer onder de Wtp. Dit vormt de solide basis voor de periode ná invaren, waarbij de datakwaliteit onverminderd van belang blijft.

Het datakwaliteitsbeleid van Bpf Beton wordt uiteengezet in dit beleidsdocument. Dit document is vastgesteld per <datum> en geactualiseerd per <datum>. Het betreft een levend document om te bewerkstelligen dat het datakwaliteitsbeleid actueel wordt gehouden. Tenminste 1x per 3 jaar wordt het beleid door de Pensioen- en Communicatiecommissie van het fonds (de PCC) besproken en zo nodig worden de wijzigingen aan het bestuur voorgelegd.

Voor het opstellen is gebruik gemaakt van:

- Pensioenwet artikelen 143 en 150i
- Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling artikel 46
- Besluit financieel toezicht pensioenfondsen artikel 18
- Good practice Robuuste pensioenadministratie van DNB (6 januari 2022)
- Good practice borging van datakwaliteit door pensioenfondsen van DNB
- Bijlage Vragen datakwaliteitsbeheersingsraamwerk van de Pensioenfederatie.

Bpf Beton heeft ook een correctie- en herzieningenbeleid. Dat beleid is bepalend om fouten of hiaten in de data en de mogelijke gevolgen daarvan te herstellen.

Samenvattend wil het bestuur zorgdragen voor een goede kwaliteit van de data: zowel voor de reguliere bedrijfsvoering als voor het invaren in de nieuwe pensioenregeling.

2. Kader datakwaliteit

De Pensioenfederatie heeft op 11 oktober 2022 het Kader datakwaliteit gepubliceerd. In bijlage A2 Vragen datakwaliteitsbeheersingsraamwerk van dit Kader worden de onderwerpen van het datakwaliteitsbeleid benoemd. Hieronder staat per onderwerp de locatie van behandeling in dit document.

:

- a) Definitie datakwaliteit: hoofdstuk 5
- b) Governance datakwaliteit: hoofdstuk 6
- c) Taken & Verantwoordelijkheden: hoofdstuk 6
- d) Identificatie van KDE's: hoofdstuk 5
- e) Risicobereidheid (kwalitatief of kwantitatief): hoofdstuk 7 en 8
- f) Gebruik en eisen aan externe databronnen: hoofdstuk 3, 4 en 9
- g) Correctie-/herzieningenbeleid & communicatie aan deelnemers inzake correcties: in een apart document.

3. Scope

De data in de pensioenadministratie betreffen in eerste instantie de gegevens die de hoogte van de pensioenen en premies en de juiste toekenning (bijvoorbeeld aan wie, per en tot wanneer) bepalen. Deze data worden aangeleverd door de werkgevers, maar ook door onder andere UWV, de BRP, andere pensioenuitvoerders en de deelnemer zelf of zijn nabestaanden.

Deze extern aangeleverde gegevens zijn de brongegevens, de primaire data. De berekende pensioenaanspraken en -rechten zijn afgeleid van deze brongegevens. Zowel de brongegevens als de afgeleide data zijn onderdeel van de scope van de datakwaliteit. Zowel de primaire als de afgeleide data zijn reproduceerbaar en blijven beschikbaar.

Voor berekende pensioendata op totaalniveau zoals technische voorzieningen en andere data binnen het fonds, bijvoorbeeld vanuit het vermogensbeheer, gelden ook de eisen van juistheid, volledigheid en geschiktheid. Deze data vallen echter buiten de scope van dit datakwaliteitsbeleid. De reden is dat reeds via andere manieren is voorzien in de beheersing van de correcte data, zoals door middel van actuariële- en accountantscontroles.

Bpf Beton heeft de uitvoering van de pensioenadministratie uitbesteed aan Appel Pensioenuitvoering B.V. (hierna: Appel). Bpf Beton maakt afspraken met Appel over datakwaliteit. Deze afspraken gelden ook voor onderuitbestedingen. Het bestuur blijft eindverantwoordelijke en ziet er daarom op toe voldoende waarborgen van Appel te krijgen, toezicht te houden en eventueel maatregelen te nemen indien Appel niet aan de eisen voldoet. Appel heeft een eigen datakwaliteitsbeleid. Het bestuur heeft vastgesteld dat het huidige datakwaliteitsbeleid van Appel (1 december 2023) voldoet aan de eisen uit het nu voorliggende datakwaliteitsbeleid van Bpf Beton.

4. Doelstelling

Dit datakwaliteitsbeleid is erop gericht dat de data om de pensioenaanspraken en -rechten te kunnen bepalen geschikt, volledig en accuraat zijn, zowel om in te kunnen varen als om de administratie na invaren adequaat te kunnen voeren.

Een juiste en volledige vaststelling van pensioenrechten en -aanspraken is een wettelijke verantwoordelijkheid en vereist een goede datakwaliteit. De brongegevens moeten geschikt zijn om de pensioenaanspraken en -rechten volgens het pensioenreglement daadwerkelijk te kunnen berekenen. Geen voor die berekening noodzakelijke gegevens mogen ontbreken en de brongegevens moeten juist zijn.

Datakwaliteit begint bij de kwaliteit van de data van externe bronnen, zoals werkgevers en het UWV. Het pensioenfonds kan de juistheid van deze data in beperkte mate controleren omdat het geen rechtstreekse toegang heeft tot de administratie van deze partijen. Controles die wel mogelijk zijn betreffen de consistentie en de waarschijnlijkheid van de waarden.

De berekende pensioenrechten en -aanspraken zijn afgeleide data. Ook hiervoor gelden de eisen van geschiktheid, volledigheid en accuraatheid. Geschikt betekent dat het juiste wordt berekend. Volledigheid en accuraatheid van de pensioendata betekent dat alle benodigde berekeningen zijn gemaakt en correct zijn uitgevoerd. De berekeningen moeten reproduceerbaar zijn aan de hand van de primaire data (de brongegevens). Zowel de primaire als de afgeleide data moeten beschikbaar blijven in de pensioenadministratie, enerzijds ter raadpleging, anderzijds om controles achteraf mogelijk te maken.

5. Definities van de begrippen

Een Kritiek Data Element (KDE) is een data-element dat in aansluiting op de relevante pensioenregeling een getal, waarde of type aangeeft, welke relevant is voor het kunnen aantonen dat een deelnemer krijgt waar hij recht op heeft. Een kritiek data-element kan getoetst worden op juistheid en volledigheid.

Op basis van bovenstaande definitie heeft het bestuur een lijst vastgesteld van KDE's.

De Maximaal Toegestane Afwijking (MTA) is gebaseerd op de risicobereidheid, dit is de hoeveelheid en het soort risico's dat een pensioenuitvoerder kan en bereid is te accepteren bij het nastreven van haar doelstelling om een juiste en volledige pensioenadministratie te voeren. De MTA wordt door de pensioenuitvoerder (Bpf Beton) bepaald door vast te stellen hoeveel verschil er maximaal mag zijn op de aanspraak per individuele deelnemer als gevolg van tekortkomingen in de pensioenadministratie.

Datakwaliteit is afhankelijk van het nauwkeurig monitoren van de volgende criteria:

- Juistheid : data wordt als juist (accuraat) beschouwd als fouten in KDE's niet leiden tot grotere fouten in de pensioenaanspraken of -rechten van een individuele deelnemers dan de MTA. Onjuistheden in KDE's ontstaan bij de invoer of bij latere verwerking.
- Volledigheid: data voor de pensioenaanspraken worden als volledig beschouwd als alle KDE's voor alle deelnemers in de regeling van het fonds voor de gehele periode van de wettelijke bewaartermijn(en) beschikbaar zijn. Bij de opslag of verwerking van de data mogen deze niet verloren gaan.
- Geschiktheid: data wordt als geschikt beschouwd als zij bruikbaar is voor het beoogde doel en relevant voor de beoogde analyses.

6. De governance rondom datakwaliteit

De governance rondom datakwaliteit is erop gericht dat het bestuur zijn verantwoordelijkheden efficiënt en effectief kan nakomen. In de inleiding van dit beleidsdocument is vermeld dat het datakwaliteitsbeleid zowel is gericht op de datakwaliteit voor de reguliere bedrijfsvoering als voor het invaren van de pensioenaanspraken en -rechten in de nieuwe pensioenregeling onder de Wtp.

De governance voor datakwaliteit ligt in het verlengde van de governance rondom de pensioenadministratie. Het invaren stelt echter extra eisen aan de sleutelfunctiehouders, die hieronder expliciet zijn opgenomen.

Het bestuur is eindverantwoordelijk

Het bestuur heeft de pensioenadministratie uitbesteed aan Appel. Het bestuur blijft eindverantwoordelijk en draagt deze verantwoordelijkheid door de verschillende onderdelen van het uitbestedingsproces goed te doorlopen. Voor de reguliere bedrijfsvoering is de Pensioen- en communicatiecommissie (PCC) hiervoor binnen het bestuur de verantwoordelijke commissie. De taken en verantwoordelijkheden van deze commissie zijn nader uitgewerkt in het huishoudelijk reglement. De PCC beoordeelt per kwartaal de SLA-rapportage van Appel, inclusief de feitelijk gemeten datakwaliteit op alle dimensies, KPI's, verschillen tussen de metingen en de normen, data-incidenten en de afhandeling daarvan. Tevens beoordeelt de PCC jaarlijks de ISAE 3402 en een ISAE 3000 rapportage van Appel. De PCC stelt tenslotte vast dat in het kader van het jaarwerk door de certificerend actuaire voldoende analyses worden uitgevoerd op de standen en het verloop van de technische voorziening. De PCC rapporteert periodiek maar in ieder geval jaarlijks aan het bestuur over de datakwaliteit en het beleid daaromtrent.

De werkgroep datakwaliteit richt zich op de extra werkzaamheden op het gebied van datakwaliteit in het kader van zowel het zogenaamde invaren als op de periode daarna en rapporteert hierover aan het bestuur. De werkgroep zal na de verklaring van geen bezwaar van DNB over het dossier datakwaliteit, bij het verzoek aan DNB voor de interne collectieve waardeoverdracht, weer opgeheven worden.

Rol van de sleutelfuncties

De sleutelfunctiehouders verrichten in het kader van het invaren extra werkzaamheden. In de kern wijkt deze rol niet af van hun reguliere wettelijke rol. Deze extra werkzaamheden staan apart beschreven in de paragraaf 'Transitie naar het nieuwe pensioenstelsel'.

De risicobeheerfunctie waakt dat risico's beheerst worden binnen de risicobereidheid. Voor datakwaliteit is een specifieke risicobereidheid vastgesteld, de MTA. Deze MTA is beschreven in hoofdstuk 5.

Voor de actuariële sleutelfunctie maken wij in dit document uit praktische overwegingen geen onderscheid tussen deze sleutelfunctie en de certificerend actuaire. Beide functies worden bij Bpf Beton door dezelfde uitbestedingspartij uitgeoefend. De actuariële sleutelfunctie beoordeelt de basisgegevens die worden gebruikt bij de berekening van technische voorzieningen en beoordeelt de volledigheid en kwaliteit ervan. De beoordeling wordt vastgelegd en opgenomen in het certificeringsrapport.

Het bestuur bespreekt jaarlijks de opdracht aan de actuariële functie over de periodieke controles op de KDE's, homogene risicogroepen, risicoanalyses, beheersingsmaatregelen en de werking daarvan.

De sleutelfunctie interne audit voorziet het bestuur periodiek van assurance over de beheersing van de datakwaliteit in de pensioenadministratie.

Externe controle

Tenslotte betreft de externe accountant in zijn oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening zijn bevindingen met betrekking tot de datakwaliteit en het beheersingsproces.

Correcties

Bpf Beton heeft een (separaat) door het bestuur vastgesteld correctie- en herzieningenbeleid. Als er fouten in de pensioenadministratie worden geconstateerd, dan is dat beleid leidend om de fout te herstellen.

Transitie naar het nieuwe pensioenstelsel

Voorafgaand aan het vaststellen van het implementatieplan, wordt aan een externe accountant of IT-auditor opdracht gegeven een onderzoek (bijvoorbeeld COS3000, COS4400N of Richtlijn 4400) uit te voeren waarmee het bestuur zich een oordeel kan vormen of het kader datakwaliteit juist is doorlopen. De onderzoeksresultaten, de opvolging van de bevindingen en de oordeelsvorming van het bestuur worden opgenomen in of meegestuurd met het implementatieplan. Aan een extern accountant wordt opdracht gegeven voor een onderzoek achteraf naar de juistheid en volledigheid van de transitie.

Hierbij wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de beschikbaarheid van de data, de kwaliteit van de voor de transitie in het bijzonder van belang zijnde data en de beheersing van de processen, de risico's en de kwaliteit tijdens de transitie.

Ook bij de beoordeling van de datakwaliteit direct voor, tijdens en direct na de transitie hebben de sleutelfunctiehouders een rol. Hoewel deze rol niet afwijkt van hun reguliere rol, zijn de werkzaamheden wel extra en specifiek voor de transitie:

De SFH Risicobeheer beoordeelt:

- het totaalbeeld van de transitierisico's;
- de vastgestelde kwalitatieve en kwantitatieve risicobereidheid en de MTA's;
- de gemaakte risicoanalyse inclusief de KDE's;
- de opvolging van de bevindingen uit de data-analyses;
- de rapportages van de externe accountant en/of IT-auditor; en

geeft ten behoeve van het bestuur een opinie af over de uit te voeren verbeteracties.

De SFH actuarieel beoordeelt de geïdentificeerde risicogroepen en de passendheid en volledigheid van de data-analyses, alsmede de rapportages van de externe accountant en/of IT-auditor, gebruik makend van zijn inzicht op basis van ervaringen in de mogelijke datakwaliteitsissues.

De SFH interne audit beoordeelt de beheersing van de transitierisico's, de uitvoering van de controles, de uitgevoerde analyses en de eventuele herstelacties om de kwaliteit van de data voor de transitie te verhogen en de effectiviteit van de maatregelen om de kwaliteit van de data tijdens de transitie op niveau te houden.

7. Risicobereidheid

Uitgangspunt voor het minimaal gewenste niveau van datakwaliteit is de risicohouding van Bpf Beton inzake niet-financiële risico's. Hoewel hier zeker ook financiële aspecten aan verbonden zijn, ziet Bpf Beton data in eerste instantie als een van de niet-financiële risico's. De risicohouding van Bpf Beton op niet-financiële risico's is "2- kritisch". Ten aanzien van datarisiko's stelt Bpf Beton hoge eisen aan de betrouwbaarheid, beschikbaarheid, toegang en aanpasbaarheid. Tegelijk wordt gerealiseerd dat een volledige beheersing van de risico's buitenproportioneel kostbaar is. Foutenvrije data wordt daarom nagestreefd maar niet tegen elke prijs.

Naast deze algemene fondsriskohouding zijn het deelnemersbelang, het werkgeversbelang, het fondsbelang en het reputatierisico aspecten waarop de risicobereidheid voor de datakwaliteit is

vormgegeven. Het reputatierisico kan hierbij een afgeleide van de risico's ten aanzien van de andere drie belangen zijn.

Het deelnemersbelang bestaat eruit dat de deelnemers ervan op aan moeten kunnen dat zij het juiste pensioen (zullen) ontvangen. Zoals hiervoor al beschreven is de eerste, voor Bpf Beton niet volledig beheersbare, stap dat de voor de pensioenberekening relevante gegevens die aan het pensioenfonds worden opgegeven correct zijn. De deelnemer heeft recht op de pensioenen zoals deze in het pensioenreglement zijn beschreven. Ervan uitgaande dat de opgegeven gegevens correct zijn, is het fonds verantwoordelijk voor de juiste bepaling van deze pensioenen.

Het geldelijke belang voor de deelnemer is dat het pensioen dat hij en zijn eventuele nabestaanden ontvangen niet te laag is. Tegelijk is er een algemeen belang dat het pensioen ook niet te hoog is, daar de andere deelnemers daar uiteindelijk de prijs voor betalen in de vorm van een lager toeslagpotentieel. Toch is dit geen reden om onderscheid te maken tussen te hoge of te lage aanspraken, vanuit de gedachte dat fouten onbedoeld zijn en daarom naar verwachting even vaak positief als negatief kunnen uitvallen.

Een vervolgvraag is hoeveel het pensioen van het juiste niveau mag afwijken voor het als onacceptabel wordt gezien. Pensioengerechtigden ontvangen naast het ouderdoms- of partnerpensioen meestal (vanaf 67 jaar) ook een uitkering uit hoofde van de AOW. De huidige gemiddelde uitkering is lager dan de AOW-uitkering: in combinatie met de AOW voor een gehuwde is de gemiddelde uitkering minder dan 20% van het totale inkomen. Een foute pensioenuitkering met een marge van 1% leidt dus tot een ongeveer 0,2% lager of hoger inkomen. Het fonds geeft zich hiervan rekenschap bij het bepalen van de risicobereidheid. Tegelijk verschilt een marge van bijvoorbeeld 1% bij een hoog en een laag pensioen als het wordt uitgedrukt in euro's. Het fonds is eerder bereid kleine nominale verschillen te accepteren, bijvoorbeeld als gevolg van (tussentijdse) berekeningsafroondingen.

Het werkgeversbelang is - naast in de zorgplicht die hij voor de werknemer voelt – gelegen in de juistheid van de pensioenpremie. Het is van belang voor de werkgever dat hij niet meer betaalt voor de pensioenregeling dan waartoe hij en de werknemer verplicht zijn. Andersom dient hij ook niet te weinig te betalen: dit is het fondsbelang. Zowel het fonds als de werkgever hebben dus belang bij goede controlemechanismen, waarbij de werkgever zijn eigen controle kan uitvoeren.

Het reputatierisico van verkeerde data heeft twee dimensies: bij wie wordt wiens reputatie geschaad. Fouten kunnen de reputatie van het fonds schaden, maar ook van de pensioenregeling zelf. In het uiterste geval kan het draagvlak voor de verplichtstelling hierdoor in gevaar komen. De reputatie kan geschaad worden bij de deelnemers, de werkgevers maar ook bij de toezichthouders of de algemene publieke opinie. Hoe groter de fout in het nadeel van de deelnemer of werkgever, des te groter de reputatieschade kan zijn. Hetzelfde geldt naarmate meer deelnemers of werkgevers betroffen zijn.

Samengevat vindt Bpf Beton het van belang dat de data zo min mogelijk fouten bevatten, voor zover dit kan tegen redelijke kosten. Eventueel resterende fouten moeten binnen hierna te beschrijven marges blijven. Voorts dienen fouten in een vroegtijdig stadium opgespoord te worden om deze spoedig te kunnen herstellen, ter voorkoming van meer en vervolgfouten.

8. Data-identificatie & Risicobeoordeling

De kwaliteit van data laat zich beschrijven in de volgende dimensies:

- Tijdigheid: is de data tijdig aanwezig?

- Volledigheid: ontbreken data?
- Accuraatheid: zijn de data correct?
- Consistentie: komen de data overeen indien op verschillende plaatsen gebruikt?
- Validiteit: is de data juist ingevoerd (juist formaat)?
- Uniekheid: worden data onnodig meervoudig opgevraagd of opgeslagen? Is er zekerheid over de uniciteit van de deelnemers?

Toetsing op de data vindt plaats op deze dimensies. Hiervoor zijn key controls vastgesteld door Bpf Beton, die - worden uitgevoerd door Appel, aangevuld door analyses en controles in het kader van het jaarwerk. De key controls worden uitgevoerd op de geïdentificeerde Kritische Data Elementen (KDE's) en worden afgezet tegen de Maximale Toegestane Afwijking (MTA). Het bestuur heeft geoordeeld dat met deze key controls de datakwaliteit per KDE binnen de MTA op aansprakenniveau blijft. Voor het geheel leidt dit tot een aantoonbare datakwaliteit binnen de door het bestuur vastgestelde MTA. Als de risico's per KDE aldus beheerst worden, dan wordt het totale risico voor het voeren van de pensioenadministratie, de toekenning van de juiste pensioenen en het in rekening brengen van de juiste premies ook beheerst. Op basis van de risicoanalyse op KDE-niveau en de risicobereidheid zijn beheersingsmaatregelen getroffen. Het bestuur beoordeelt of de beheersingsmaatregelen en de key controls de risico's voldoende afdekken. Het bestuur betreft hierin waar nodig is de adviezen en oordelen van de sleutelfunctiehouders. Op basis hiervan stelt het bestuur de beheersingsmaatregelen vast. De bevindingen die voortkomen uit de analyses op de KDE's en het al dan niet overschrijden van de gestelde MTA's, kunnen leiden tot een correctie-actie op de data, dan wel tot aanpassing van de voorziening voor operationeel risico.

Het bestuur heeft de MTA op aansprakenniveau vastgesteld op 1% van de pensioenaanspraak per jaar, met een minimum van € 24. Dit is een vertaling van enerzijds een lage tolerantie van fouten voor de deelnemers binnen Bpf Beton, die erop mogen vertrouwen dat de voor hen opgebouwde rechten goed worden berekend, en anderzijds de erkenning dat het volledig uitsluiten van fouten onmogelijk is. In het vorige hoofdstuk is de kwalitatieve risicobereidheid uitgewerkt, waarop deze grens is gebaseerd. Afwijkingen kleiner dan € 2 per maand (€ 24 per jaar) worden op de totale pensioeninkomsten (inclusief AOW) als niet-substantieel gekwalificeerd, ongeacht welk percentage dit is van de pensioenaanspraak. Bij afwijkingen groter dan € 24 per jaar, maar kleiner dan 1% van de aanspraak, is de afwijking in procenten van de totale pensioeninkomsten bij het gemiddelde pensioen minder dan 0,2%. Hoewel het fonds deze afwijkingen bij voorkeur ook voorkomt, is hierbij de relevantie ten opzichte van de totale pensioeninkomsten zo gering dat voorkoming geen hoge kosten voor het fonds rechtvaardigen.

Er heeft overleg plaatsgevonden met de pensioenuitvoeringsorganisatie over deze grens. De administrateur stelt dat correcties van zelfs een zeer beperkt (laag) aanspraakniveau verwerkt zullen worden, ook als dat onder de MTA-grens van het fonds ligt. Dat neemt echter niet weg dat het fonds zelf zijn MTA heeft bepaald en dat de eerder bepaalde MTA intact is gebleven in de wetenschap dat correcties van een lager niveau standaard worden verwerkt.

De risicoanalyse op KDE-niveau is erop gericht om risico's te identificeren waarbij het effect op aanspraken van individuele deelnemers de MTA overschrijdt. Waar dit het geval is worden extra beheersmaatregelen ingevoerd, zodanig dat de risico's op KDE-niveau zodanig beperkt worden dat het effect op aansprakenniveau binnen de MTA blijft.

De lage tolerantie voor fouten in de afgeleide data en de lange bewaarplicht voor de primaire en afgeleide data vereisen extra maatregelen, die onderdeel zijn van het datakwaliteitsbeleid.

9. Data Controls

9.1 Afspraken met de uitvoerder(s)

Bpf Beton heeft kennisgenomen van het datakwaliteitsbeleid van Appel (versie december 2023) en vastgesteld dat dit beleid op alle belangrijke punten voldoet aan de eisen van het fondsbeleid zoals beschreven in dit beleidsdocument.

Bpf Beton verlangt van Appel dat Appel voldoet aan het normenkader informatiebeveiliging van DNB, inclusief de onderdelen data-architectuur en change management. Bpf Beton ontvangt daartoe jaarlijks een ISAE-3000-rapport van Appel waaruit blijkt dat Appel voldoet aan dit normenkader. In het datakwaliteitsbeleid van Appel is een beschrijving van de data-architectuur en dataflows op hoofdlijnen opgenomen. Dit is een onderdeel van het informatiebeveiligingsbeleid van Appel. In het ISAE 3000-rapport over 2023 staat de key-beheersmaatregel 4 over de data-architectuur en dataflows beschreven op pagina 11-12.

De KDE's zijn bij Appel vastgelegd en daarbij gekoppeld aan processen. Deze koppeling is uitgevoerd voor groepen van KDE's. Voor elke KDE is een geldig waardenbereik vastgesteld met de normwaarden per dimensie. De rapportages over de KDE's geven inzicht in eventueel ontbrekende data en in data die buiten de normwaarden van de kwaliteitsdimensies vallen.

Het administratiepakket kent ingebouwde controles; op de processen zijn beheersmaatregelen getroffen voor extra controles. Hiermee worden de kwaliteitsdimensies van de KDE's vastgesteld, onder meer ten aanzien van de aansluiting met andere (primaire) data, uitval, validatie, plausibiliteit en consistentie tussen systemen. Voor deze controles en de processtappen heeft Appel een change managementproces inclusief test- en auditproces ingericht, die voldoet aan de ISAE-richtlijnen. In het ISAE 3402-rapport over 2023 staat de beheersmaatregel over change management beschreven op pagina 58.

9.2 Preventieve maatregelen, gericht op de kwaliteitsdimensies van datakwaliteit

Het bestuur ziet de volgende maatregelen gericht op de preventie: gestandaardiseerde aanleveringen (UPA), het 'one-source-principe' (zie hoofdstuk 11 'Bron'), reguliere input- en aansluitingscontroles, zoveel mogelijk STP (zie 6.10), bewaarplicht van alle primaire data en afgeleide data minimaal 7 jaar na beëindigen van de relatie met de deelnemer. Datakwaliteitscontrole(s) kunnen plaatsvinden alvorens data in het (bron)administratiesysteem worden ingelezen.

9.3. Maatregelen gericht op de geschiktheid van de data.

De eis dat de data adequaat zijn, houdt in dat het pensioenreglement goed wordt geïnterpreteerd. Dat kan worden bereikt doordat Appel de kennis van de pensioenregelingen en van de systemen borgt.

9.4. Analyse Voorziening Pensioenverplichtingen (VPV)

Op de datasets is een expert judgement toegepast door actuariële deskundigen en/of risicomanagement-experts, om een inschatting te maken of de data correct zijn.

Deze analyses worden ten minste jaarlijks uitgevoerd bij het jaarwerk. Vanwege de lage tolerantie worden in beginsel alle mutaties afdoende verklaard.

9.5. Bewaking datakwaliteit achteraf

Vanwege de lage risicotolerantie worden er naast preventieve controles ook controles achteraf uitgevoerd. De controles achteraf worden aangevuld met cijferanalyses en worden beoordeeld aan de hand van de KDE's. Het bestuur stelt Deze controles en analyses kunnen een onderdeel zijn van

ISAE3402- of COS3000- rapporten. Na afronding van het project datakwaliteit wordt beoordeeld of dit nodig is om de gewenste datakwaliteit te behouden. Het pensioenfonds ontvangt op basis van gemaakte afspraken voldoende, tijdige en relevante verantwoordingsinformatie van de uitbestedingspartner over de controles achteraf en de aanvullende analyses op de datakwaliteit.

9.6. Data-incidenten

Appel verstrekt ieder kwartaal een rapportage betreffende data-incidenten. Alle relevante informatie over issues, incidenten, problemen op het gebied van datakwaliteit en de uitkomsten van onderzoeken naar oorzaken hiervan is vastgelegd.

Fouten in de primaire of afgeleide data worden vastgelegd en gesignaleerd met het doel om oorzaken te analyseren en hierop adequate maatregelen te treffen. Hierbij is het van belang of de fout incidenteel of structureel is, wat de omvang van de getroffen deelpopulatie is, wat de (financiële) impact van de fout is en of de fout aanleiding is tot aanvullende controles en analyses of aanpassing van de toegestane bandbreedtes.

9.7. IT-omgeving

Datakwaliteit is ingebed in een beheerste IT-omgeving. Dat wil onder andere zeggen dat voldaan wordt aan het toetsingskader informatiebeveiliging van DNB. Het bestuur stelt ten minste eenmaal per drie jaar vast dat het betreffende self-assessment wordt uitgevoerd en dat de acties die daaruit volgen effectief worden opgevolgd. Dit gebeurt aan de hand van de ISAE3000 rapportage van Appel. Bpf Beton heeft een IT-beleid en een informatiebeveiligingsbeleid.

9.8. IT-maatregelen

Het IT-beleid ondersteunt het datakwaliteitsbeleid en wordt daarom in samenhang met het datakwaliteitsbeleid bekeken. Voor nader inzicht en tevens inzicht in de beheersmaatregelen wordt verwezen naar het beleidsdocument Informatiebeveiliging.

9.9 Privacy

Het privacybeleid is onverkort van toepassing op de data van dit datakwaliteitsbeleid omdat het gaat om privacygevoelige gegevens en vanwege de wettelijke plicht om de data (niet te) lang te bewaren. Het privacybeleid is onderdeel van het datakwaliteitsbeleid, inclusief de maatregelen van het bestuur om periodiek onderzoeken te laten uitvoeren over de werking van de maatregelen uit dat beleid.

9.10 End User Computing (EUC)-oplossingen

- EUC-oplossingen worden zoveel mogelijk voorkomen;
- Alle EUC-oplossingen zijn centraal geregistreerd;
- Bij niet te vermijden EUC-oplossingen zijn er voldoende (extra) maatregelen getroffen om de juistheid en volledigheid van de data adequaat te beheersen;
- Het bestuur heeft bij het beleidsdocument Informatiebeveiliging een bijlage over EUC opgenomen

9.11 Transities

Het bestuur borgt dat de primaire data beschikbaar blijft na een migratie naar een ander systeem of een transitie naar een andere PUO. Hierover zijn afspraken vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst.

9.12 Legacysystemen

- Legacysystemen worden door DNB gedefinieerd als systemen die niet meer efficiënt of effectief onderhouden kunnen worden.

- In geval van legacysystemen, borgt het bestuur dat deze ondersteund worden door leveranciers met als doel voldoende aanpasbaarheid.
- Indien het onderhoud een einddatum kent, zorgt het bestuur tijdig voor adequate oplossingen.
- Het bestuur borgt dat bij toekomstige migraties of transitie de data uit het legacysysteem behouden blijft.

10. Data Monitoring

10.1. Performance-monitoring

De performance van de IT-systemen en de kanalen die gebruikt worden voor het verzamelen, opslaan, verzenden en verwerken van data worden actief gemonitord.

10.2. Beoordeling van de VPV

De mutaties en het niveau van de VPV worden door het actuarieel van de uitvoerder, de adviserend actuaire, de certificerende actuaire en de sleutelfunctie actuaireel, op maand-, kwartaal- en/of jaarbasis geanalyseerd. Niet verklaarde mutaties in de VPV zijn in beginsel niet acceptabel.

10.3. Beoordeling en monitoring door het bestuur

Het bestuur beoordeelt de datakwaliteitsrapportages. Het bestuur neemt corrigerende maatregelen wanneer er materiële issues zijn. Daarnaast monitort de PCC de opvolging en laat deze onafhankelijk toetsen of het beleid wordt uitgevoerd en nageleefd.

11. Bron

Bpf Beton hanteert het 'one source' principe. Alle (pensioen)berekeningen vinden plaats in het bronsysteem, ofwel het administratieplatform. Thans is dat AxyLife.

Vanuit het bronsysteem worden pensioengegevens geleverd aan het Nationaal Pensioen Register en worden pensioengegevens overgezet naar het jaarlijkse uniforme pensioenoverzicht.

Serviceberekeningen vinden plaats op grond van de pensioengegevens vanuit het bronsysteem en ook de pensioenplanner maakt gebruik van dit bronsysteem.

12. Evaluatie en herziening van dit beleid

Dit beleidsstuk wordt vastgesteld in de bestuursvergadering van november 2024, en wordt uiterlijk na 3 jaar geëvalueerd en geactualiseerd.

Beleidsdocument

Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Versie december 2023

Inhoud

Inleiding.....	3
Totaaloverzicht.....	3
Beleid.....	3
Visie en beleggingsovertuigingen.....	3
Doelstelling.....	4
Deelnemersonderzoek.....	5
Risico identificatie	5
Implementatie	6
Engagement.....	7
Stembeleid.....	8
Uitsluitingsbeleid.....	8
ESG-integratie.....	9
IMVB Convenant.....	10
Monitoring en communicatie.....	10
Bijlage	11
Betrokkenheidsbeleid Bpf Beton.....	11

Inleiding

De Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Betonproductenindustrie (Bpf Beton) vindt het belangrijk om maatschappelijk verantwoord met het pensioengeld van haar deelnemers om te gaan. Daarom kent ons fonds een beleid met heldere afspraken over hoe we maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). Het MVB beleid van Bpf Beton is gericht op het identificeren en terugdringen van duurzaamheidsrisico's, maar ook op het signaleren van kansen.

Totaaloverzicht

Het MVB beleggingsproces van Bpf Beton bestaat uit de volgende vier onderdelen die tezamen voor een volledig maatschappelijk beleggingsproces moeten zorgen. De verschillende onderdelen worden achtereenvolgens beschreven.

Schematisch kan het MVB Beleggingsproces van Bpf Beton als volgt worden weergegeven:

Beleid

Onder beleid verstaan wij de basis van waaruit Bpf Beton haar maatschappelijk verantwoord beleggen vormgeeft. Dit is de motivatie en de argumentatie achter het implementeren van een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid. Dit vanuit de visie van het pensioenfonds, de investment belief op gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen en wensen van de deelnemers. Dit onderdeel zal continu evolueren door mogelijke verandering van wensen vanuit de stakeholders, maar ook vereisten vanuit wet- en regelgeving

Visie en beleggingsovertuigingen

Bpf Beton streeft naar een maatschappelijk verantwoorde invulling van de beleggingsactiviteiten. Met zijn beleggingen wil Bpf Beton een bijdrage leveren aan een leefbare wereld nu en in de toekomst. Daarbij heeft het bestuur de visie dat duurzame ontwikkeling, vermindering van belasting van het milieu en geleidelijke vermindering van afhankelijkheid van fossiele energie noodzakelijk is voor een goed rendement op lange termijn en dat bedrijven die zich inzetten voor een goed milieu, sociale rechtvaardigheid en duurzame maatschappelijke ontwikkeling, op lange termijn beter renderen. Bij de invulling van het beleggingsbeleid is het doel van Bpf Beton om te zorgen voor een solide en betaalbaar pensioen, leidend. Daarom:

- Verwacht Bpf Beton dat zijn uitvoerder materiële sociale-, milieu- en governance risico's meeweegt in beleggingsbeslissingen;
- Zal Bpf Beton zijn invloed aanwenden om te zorgen dat zijn uitvoerder mogelijke negatieve gevolgen van de beleggingen op maatschappij en milieu voorkomt, mitigeert en/of herstelt;
- Kiest Bpf Beton bij de implementatie voor focus op activiteiten waarmee het de grootste invloed kan behalen, gegeven de invulling van de beleggingsportefeuille. Bpf Beton ziet engagement in dit licht als het belangrijkste instrument voor een verantwoorde invulling van de beleggingsactiviteiten;
- Streeft het fonds minimaal een broeikasgasreductie van de portefeuille na in lijn met doelstelling van de sector zoals vastgelegd in het betonakkoord¹;
- Evalueert Bpf Beton jaarlijks de invulling van verantwoord beleggen.

Doelstelling en thema's

De algemene uitgangspunten van ons beleggingsbeleid gelden ook voor ons MVB beleid. Het MVB beleid van Bpf Beton is gebaseerd op onze bestuurlijke visie en beleggingsovertuigingen, relevante wet- en regelgeving, (inter)nationale standaarden en richtlijnen, maatschappelijke verwachtingen en onderzoek onder onze deelnemers. De vereisten vanuit het Shareholders Rights Directive II (SRDII) en specifiek de daaruit voortvloeiende artikelen 5:87c en 5:87d van de Wet Financieel Toezicht zijn hierbij in ogenschouw genomen.

In het MVB beleid van Bpf Beton is vastgelegd aan welke criteria onze beleggingen moeten voldoen. Deze criteria zijn vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota. Ons MVB beleid sluit aan bij de belangrijkste internationale afspraken die zijn vastgelegd door de Verenigde Naties² en Bpf Beton onderschrijft de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen³ en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights⁴. Daarbij gebruiken wij het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers⁵ als leidraad.

Langetermijn waardecreatie is voor Bpf Beton een leidend principe. De verplichtingen van het pensioenfonds naar haar deelnemers zijn gebaseerd op de lange termijn en vanuit deze gedachte is ook de beleggingsportefeuille samengesteld. De maatschappelijk verantwoorde wijze van beleggen is hier een onlosmakelijk onderdeel van en tevens gestoeld op langtermijn waardecreatie. De inbedding hiervan vindt plaats van strategisch niveau tot de uiteindelijke invulling van het beleggingsbeleid. De beschrijving van de integratie van MVB binnen het volledige beleggingsbeslissingsproces is tevens opgenomen op de website van Bpf Beton onder [Sustainable Finance Disclosure Regulation \(SFDR\)](#).

Thema klimaatverandering en arbeidsomstandigheden

Klimaatverandering is een belangrijk aandachtsgebied voor Bpf Beton. De gevolgen van klimaatverandering zijn nu reeds waar te nemen en zullen volgens de klimaatwetenschap alleen maar toenemen. Daarnaast heeft het bestuur van Bpf Beton als doel een goed pensioeninkomen te realiseren dat genoten kan worden in een prettige leefbare wereld.

In 2015 is het Akkoord van Parijs opgesteld, waarin landen zich hebben gecommitteerd de opwarming van de aarde onder de 2 graden Celsius te houden met als ambitie dit te beperken tot 1,5

¹ Minimaal 30% in 2030 (met een ambitie van 49% in 2030 conform het Akkoord van Parijs) en netto nul uitstoot in 2050. Minimaal 30% in 2030 (met een ambitie van 49% in 2030 conform het Akkoord van Parijs) en netto nul uitstoot in 2050.

² <https://www.unpri.org/pri/an-introduction-to-responsible-investment/what-are-the-principles-for-responsible-investment>

³ <http://www.oesorichtlijnen.nl/documenten/publicatie/2014/12/8/oeso-richtlijnen-nederlandse-vertaling>

⁴ http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

⁵ <http://mneguidelines.oecd.org/RBC-for-Institutional-Investors.pdf>

graden. Om dit te realiseren is het nodig dat de netto broeikasgasuitstoot in 2050 nihil is. Bpf Beton heeft daarom de volgende concrete doelstelling voor de beleggingsportefeuille gedefinieerd:

1. Netto nul ('net-zero') gefinancierde CO₂e-emissies⁶ per uiterlijk 2050;
2. Een reductie van minimaal 30% (en met de ambitie van 49%) van gefinancierde CO₂e-emissies per uiterlijk 2030 (zoals verwoord en in lijn met het betonakkoord), ten opzichte van de CO₂e-emissies van de strategische benchmark van 2019.

De twee bovenstaande doelstellingen zullen in 2024 per beleggingscategorie geïmplementeerd worden. Hierbij geldt dat wanneer het beoogde net-zero beleid niet (volledig) te implementeren valt voor een bepaalde beleggingscategorie, dit niet leidt tot een (compenserende) verzwaring van de net-zero doelstelling van de andere beleggingscategorieën

Daarnaast zijn arbeidsomstandigheden een belangrijk thema voor Bpf Beton. Het fonds hecht er veel waarde aan dat de arbeidsomstandigheden van de ondernemingen waarin wordt belegd voldoen aan internationale standaarden en het fonds oefent haar invloed uit om de bedrijven te bewegen zich hieraan te conformeren.

Op dit moment wordt deze prioriteit verder uitgewerkt waarbij mogelijk concrete doelstellingen worden opgenomen.

Bij de totstandkoming van de thema's is gekeken naar relevantie, urgentie en materialiteit voor de portefeuille alsmede de maatschappij. De uitkomsten uit de ESG risico analyse zijn hierbij tevens als input gebruikt. Binnen de ESG risico rapportage wordt specifiek ingegaan op schending van de hierboven genoemde richtlijnen.

Deelnemersonderzoek

Bpf Beton voert periodiek een Onderzoek Maatschappelijk Verantwoord Beleggen uit onder deelnemers en gepensioneerden. De uitkomst van het onderzoek gebruiken wij als input voor beleidsontwikkeling en het bepalen van accenten in de uitvoering.

Risico identificatie

Het niet of onvoldoende naleven van ESG criteria door bedrijven brengt duurzaamheidsrisico's met zich mee.

Het risicomanagement en ESG-due diligence van Bpf Beton richt zich op het identificeren en terugdringen van

1. duurzaamheidsrisico's die materieel kunnen zijn voor risico en rendement van de beleggingen en van
2. risico's dat ondernemingen waarin wordt belegd een (potentiële) negatieve impact hebben op samenleving, milieu en duurzame ontwikkeling.

We onderschrijven de ESG-due diligence stappen conform het OESO-richtsnoer. De due diligence wordt uitgevoerd door de fiduciair manager. Onderdeel van de due diligence is monitoring op de ondernemingen, en rapportage over de uitkomsten en implementatie.

Ook houdt Bpf Beton oog voor reputatierisico's. Een beleggingsbeleid dat door externen als niet verantwoord wordt ervaren kan in negatieve publiciteit resulteren.

⁶ De effecten van verschillende soorten broeikasgassen worden voor de vergelijkbaarheid omgerekend naar die van het meest voorkomende broeikasgas, CO₂, uitgedrukt in CO₂e (CO₂-equivalenten met een op 100 jaar genormaliseerd opwarmingseffect). In dit document gebruiken wij verder de term CO₂e.

Binnen de aandelenportefeuille alsmede bij het bedrijfsobligatiemandaat dat Bpf Beton aan haar fiduciair manager heeft verleend worden bestuurlijke, milieu en sociale risico's (ESG-risico's) meegewogen. Deze ESG risico's maken onderdeel uit van de Eigen Risico Beoordeling (ERB) door Bpf Beton.

Bpf Beton neemt duurzaamheidsrisico's mee in het gehele beleggingsbeslissingsproces. Dat heeft het pensioenfonds als volgt gedaan:

- Op het hoogste niveau zal middels een ALM-studie gekeken worden naar MVB risico's op de portefeuille.
- Bij het opstellen van het meerjarig strategische beleggingsbeleid spelen MVB overwegingen in elke stap van het proces een duidelijke rol.
 - Voordat het pensioenfonds gaat beleggen in een nieuwe beleggingscategorie stelt het pensioenfonds een investment casus op waarbij MVB een van de criteria is op basis waarvan besloten wordt om al dan niet in de betreffende categorie te beleggen. Bij het MVB-perspectief komen onder meer de ESG beleggingsmogelijkheden en de beschikbaarheid van ESG-data aan bod.
- In geval van een positief oordeel door het pensioenfonds om in een beleggingscategorie te beleggen, volgt het opstellen van een kaderstelling voor deze beleggingscategorie. Hierin staan ook voor MVB-criteria, voorkeuren en randvoorwaarden opgeschreven waaraan een belegging dient te voldoen.
- Bij het beoordelen van de door het pensioenfonds ingeschakelde vermogensbeheerder worden de prestaties op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen nadrukkelijk meegewogen.
- Er wordt jaarlijks een uitgebreide ESG risicoanalyse van de beleggingsportefeuille opgesteld waarmee integraal inzicht in de ESG risico's van het pensioenfonds wordt verkregen. De analyse is gebaseerd op gegevens uit de ESG-database van MSCI en het eigen onderzoek van de fiduciair BMO.

Implementatie

Onder implementatie wordt verstaan het uitvoeren van verschillende strategieën die de geanalyseerde risico's kunnen verminderen, danwel de kansen op positieve invloed kunnen vergroten. Bij de implementatie van de verschillende mogelijkheden voor MVB kan onder andere gedacht worden aan de volgende zaken:

- Engagement
- Stemmen
- Uitsluitingen
- ESG-integratie

Omdat Bpf Beton een minderheidsbelang heeft in de beleggingsfondsen is de kans dat het MVB-beleid van Bpf Beton van grote invloed is op de beleidskeuzes van het beleggingsfonds klein. Bij een eventuele wijziging van manager/fonds wordt evenwel extra aandacht besteed om een fonds te selecteren dat zo goed mogelijk aansluit bij het MVB-beleid van Bpf Beton.

Engagement

De essentie van engagement is dat duurzame ontwikkeling en beheersing van duurzaamheidsrisico's op de agenda wordt gezet bij ondernemingen waarin wordt belegd. In opdracht van Bpf Beton gaat onze fiduciair beheerder het gesprek aan met bedrijven waarin Bpf Beton belegt om hen te overtuigen van het belang van MVB; niet eenmalig, maar telkens opnieuw. Dit geschiedt middels Responsible engagement overlay (Reo).

Het engagementprogramma speelt een belangrijke rol in ons streven naar waardecreatie op de lange termijn. Het is bovendien een belangrijk instrument waarmee ESG-due diligence wordt vormgegeven: identificatie, beoordeling en mitigatie van duurzaamheidsrisico's van de portefeuille op maatschappij en milieu en van duurzaamheidsrisico's die mogelijk een materiële impact hebben op de portefeuille.

Identificatie en beoordeling van materiële daadwerkelijke en potentiële negatieve impacts is het startpunt van het engagementprogramma waarmee BMO GAM namens Bpf Beton invulling geeft aan het mitigatieproces. Mitigatie vindt plaats binnen de drie werkstromen van het engagementprogramma: engagement met prioriteitsbedrijven, reactief engagement op controverses en thematisch engagement:

Engagement met prioriteitsbedrijven richt zich op potentiële negatieve invloed en strategische en ESG-risico's (Environment, Social en Governance). Jaarlijks worden ondernemingen geselecteerd die als risicovol worden beoordeeld en die belangrijk zijn in de portefeuille. Hierbij hanteert BMO GAM een systematische methode van kwantitatieve analyse op basis van ESG-data en scores, gecombineerd met een kwalitatieve beoordeling.

Startpunt is een beoordeling van ESG-prestaties en -risicoclassificatie van ondernemingen in portefeuille aan de hand van ESG-ratings: absolute scores, relatieve scores (ten opzichte van de sector) en veranderingen in de tijd. De uitkomst hiervan is inzicht in prestaties van ondernemingen op belangrijke duurzaamheidsthema's zoals CO₂-uitstoot, arbeidsomstandigheden en corruptie. Daarnaast richt de analyse zich op kernpunten van corporate governance, zoals onafhankelijkheid van bestuur en belangen van minderheidsaandeelhouders.

Vervolgens worden de prestaties en strategie van ondernemingen die als belangrijk en risicovol worden geclassificeerd, kwalitatief beoordeeld aan de hand van onderzoek naar bedrijfsgeschiedenis, strategie, financiële prestaties en doelen, gecombineerd met een nadere analyse van ESG-risicobeheersing en ESG-prestaties en –ambities, onder andere op basis van engagementervaring uit het verleden. Ook wordt daarbij beoordeeld of engagement succesvol kan zijn en de juiste mitigatiestrategie is. Voor de analyses wordt gebruik gemaakt van gegevens en inzichten van BMO, MSCI ESG en ISS.

Thematisch engagementprogramma

Naast potentiële negatieve effecten en ESG-risico's op bedrijfsniveau, worden ieder jaar ESG-thema's, trends en risico's geïdentificeerd door BMO GAM die van invloed zijn op groepen ondernemingen, bijvoorbeeld binnen sectoren of regio's, mede op basis van input van Bpf Beton. Deze thema's worden uitgewerkt in projecten die doorgaans twee tot drie jaar lopen.

Het reactief engagementprogramma richt zich op het mitigeren van daadwerkelijke negatieve impacts van ondernemingen op maatschappij en milieu. Ieder kwartaal worden schendingen van de OESO Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de Global Compact van de Verenigde Naties door ondernemingen in portefeuille beoordeeld door BMO GAM, mede op basis van

onderzoek door derden. Daarbij wordt geprioriteerd naar ernst van de schending (wat wordt bepaald door heftigheid, schaal en onomkeerbaarheid van de impact) en de reactie van de onderneming erop.

Engagement met geselecteerde ondernemingen richt zich op het beëindigen van de schending, aanpak van de negatieve effecten door herstel en/of verhaal en het voorkomen van schade in de toekomst.

In 2018 heeft Bpf Beton de zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties⁷ (de Sustainable Development Goals of SDG's) geïntegreerd in haar engagementproces. Deze doelen dienen een positieve verandering te bewerkstelligen als het gaat om armoede, ongelijkheid en klimaatverandering in 2030.

Voor beleggers, ondernemingen en overheden vormen de SDG's een gezamenlijk begrippenkader. Bpf Beton heeft twee prioriteiten voor haar engagement programma benoemd: klimaatverandering en arbeidsomstandigheden. Hier wordt in de Reo rapportage per kwartaal verslag over uitgebracht. Aan de hand van deze SDG's kan Bpf Beton inzichtelijk maken welke bijdrage haar engagement-inspanning levert aan de realisatie van een duurzame wereld in 2030.

Meer informatie over deze verantwoord beleggen aanpak is [hier](#) te vinden.

Stembeleid

Bpf Beton maakt gebruik van haar stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen binnen de wereldwijde aandelenportefeuilles. De uitvoering hiervan geschiedt binnen de aandelenfondsen van Northern Trust. Dit beleid is [hier](#) te vinden.

Uitsluitingsbeleid

Binnen de aandelenportefeuille krijgt het uitsluitingsbeleid van Bpf Beton concreet gestalte met de keuze van de aandelenfondsen van Northern Trust. Deze fondsen streven ernaar een index te volgen die bestaat uit ondernemingen uit ontwikkelde c.q. opkomende markten met uitsluitingen van beleggingen in entiteiten die zijn betrokken bij thermische kolen, controversiële wapens, tabak of bij schendingen van de VN Global Compact principes⁸.

Daarnaast gelden in het bedrijfsobligatiemandaat uitsluitingen voor landmijnen en clusterbommen, tabak en EU-sancties. In lijn met wet- en regelgeving, sluit Bpf Beton ondernemingen uit die rechtstreeks betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van clustermunitie danwel meer dan 50% eigenaar zijn van een bedrijf dat clustermunitie produceert. Ook vermijdt Bpf Beton beleggingen in staatsobligaties van landen waarvoor sanctiemaatregelen gelden. Deze lijsten worden periodiek gepubliceerd door De Nederlandsche Bank. Bpf Beton verlangt van haar uitbestedings-relaties dat zij de beleggingen toetsen aan deze lijsten.

Bpf Beton belegt zowel voor de aandelen- als de bedrijfsobligatiemandaten in fondsen. Hierop is in lijn met het investeringsverbod op clustermunitie de uitzonderingsdrempel van 5% van kracht.⁹

⁷ <https://www.sdg nederland.nl/sdgs/>

⁸ <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

⁹ Het verbod geldt niet voor transacties in door derden beheerde beleggingsinstellingen, als de beleggingen van deze instellingen voor minder dan 5% bestaan uit individuele ondernemingen die onder het verbod vallen.

ESG-integratie

Bpf Beton past de VN criteria voor milieu, maatschappij en goed ondernemingsbestuur (ESG-criteria: Environmental, Social & Governance) toe in haar beleggingsbeleid. Bpf Beton verwacht van (externe) vermogensbeheerders dat zij de ESG-criteria op een juiste wijze in hun beleggingsbeslissingen meenemen. Daarnaast wordt van (externe) vermogensbeheerders verwacht dat zij het MVB beleid van Bpf Beton op transparante wijze naleven. Bij de selectie en evaluatie van (externe) beheerders worden duurzaamheidcriteria meegewogen.

Overzicht implementatie per beleggingscategorie

IMPLEMENTATIE BINNEN BELEGGINGSCATEGORIEËN	
Aandelen ontwikkelde markten	
•	Engagement (Bpf Beton specifieke overlay)
•	Uitsluitingen (beleggingsfondsbeleid)
○	UN Global Compact schendingen
○	Tabak
○	Controversiële wapens
○	Thermische kolen
○	Onconventionele olie en gas (nieuw per nov 2021)
○	Commercieel beheerde gevangenen (nieuw per nov 2021)
•	Voting (beleggingsfondsbeleid)
Aandelen opkomende markten	
•	Engagement (Bpf Beton specifieke overlay)
•	Uitsluitingen (beleggingsfondsbeleid)
○	UN Global Compact schendingen
○	Tabak
○	Controversiële wapens
○	Thermische kolen
○	Onconventionele olie en gas (nieuw per nov 2021)
○	Commercieel beheerde gevangenen (nieuw per nov 2021)
○	Governance screen
•	Voting (beleggingsfondsbeleid)
Bedrijfsobligaties	
•	Engagement (Bpf Beton specifieke overlay)
•	Uitsluitingen (beleggingsfondsbeleid)
○	ESG score Screen
○	UN Global Compact schendingen
○	Tabak
○	Controversiële wapens
○	Thermische kolen
High Yield	
•	Engagement (Bpf Beton specifieke overlay)
•	Uitsluitingen (beleggingsfondsbeleid)
○	Tabak
○	Controversiële wapens
○	Toepassen sanctiewetgeving

Emerging Market debt
○ Geen specifiek beleid
○ Toepassen sanctiewetgeving
Staatsobligaties
• Toepassen sanctiewetgeving
Vastgoed
• GRESB ¹⁰
Hypotheeken
• Specifiek MVB-beleid beheerder
LDI ¹¹
• Engagement met tegenpartijen van de derivatencontracten
Catastrofe obligaties
• Geen specifiek beleid

IMVB Convenant

Bpf Beton steunt het Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB Convenant) voor de pensioensector¹². Hiermee verankert Bpf Beton de richtlijnen van de OESO voor multinationale ondernemingen in haar MVB beleid. Wij verwachten van onze fiduciaire manager, vermogensbeheerders en van ondernemingen waarin wij beleggen dat zij conform deze internationale standaarden handelen en dit publiekelijk kenbaar maken. Wanneer ondernemingen in onze beleggingsportefeuille (potentieel) negatieve impact veroorzaken gebruiken wij onze invloed om deze impact te voorkomen en/of te mitigeren en herstel en/of verhaal mogelijk te maken. Dit doen wij onder andere via engagement.

Meer dan zeventig Nederlandse pensioenfondsen hebben zich bij het convenant aangesloten. In het kader van dit convenant gaan zij samenwerken met maatschappelijke organisaties (ngo's), vakbonden en de overheid om duurzaam beleggen te stimuleren, met speciale aandacht voor mensenrechten, arbeidsomstandigheden en milieu.

Monitoring en communicatie

Het MVB beleid wordt periodiek gemonitord en geëvalueerd, zowel kwalitatief als kwantitatief. Bpf Beton verwacht van haar dienstverleners dat zij regelmatig verslag uitbrengt van de uitkomsten van de due diligence in de vorm van een ESG risicorapportage en daarnaast verwacht Bpf Beton informatie over de uitvoering van de onderdelen van het MVB beleid. Bpf Beton ontvangt van haar dienstverlener tenminste op jaarbasis inzicht in de uitkomsten van de ESG risico analyse en ontvangt daarnaast op kwartaalbasis inzicht in de engagement en stemactiviteiten.

¹⁰ Global Real Estate Sustainability Benchmark

¹¹ LDI staat voor Liability Driven Investments en betekent het op de (rente)gevoeligheid van de verplichtingen van het pensioenfonds afgestemd beleggen.

¹² <https://www.imvoconvenanten.nl/nl/pensioenfondsen/convenant>

Richting haar deelnemers rapporteert Bpf Beton jaarlijks op de website en/of in het jaarverslag over engagement activiteiten en -resultaten en verzorgt een terugkoppeling over de uitoefening van het stemrecht in het betreffende verslagjaar. Ook over de effectiviteit van het stembeleid wordt verslag uitgebracht, met bijzondere aandacht voor mede namens Bpf Beton uitgebrachte tegenstemmen. De kwartaalrapportages van de dienstverleners worden waar mogelijk ook op de website van Bpf Beton beschikbaar gesteld voor de deelnemers. Naast monitoring en communicatie worden de rapportages gebruikt om het beleid en de uitvoering van het beleid te evalueren. Waar nodig kan dit leiden tot bijsturen en het verder herijken van de maatschappelijk verantwoord beleggen strategie. In 2020 heeft Bpf Beton een zogenaamde nul-meeting uitgevoerd om haar beleid af te zetten tegen wet- en regelgeving en de ontwikkeling in de markt en zodoende input te hebben voor haar toekomstige beleid. Deze evaluatie zal periodiek worden herhaald.

Vooruitblik

Bpf Beton heeft de ambitie om op korte termijn onderzoek te doen naar eventueel aan te scherpen beleid op het gebied van klimaatverandering. Onderdeel van de analyse kan de haalbaarheid zijn van een net-zero portefeuille. Ook kijkt Bpf Beton of het nodig is om een separaat landenbeleid te formuleren naar aanleiding van de ontwikkelingen in Rusland en Oekraïne. Verder zal Bpf Beton de ontwikkelingen op gebied van wet- en regelgeving volgen en waar nodig het beleid aanpassen.

Bijlage

Betrokkenheidsbeleid Bpf Beton

Verklaring inzake Betrokkenheidsbeleid

Maatschappelijk verantwoord beleggen is een belangrijk onderdeel van het beleggingsbeleid van Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (hierna Bpf Beton). Het fonds is open over de wijze waarop daar invulling aan wordt gegeven. De herziene richtlijn aandeelhoudersrechten (SRD II), die op 1 december 2019 is geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving, vraagt ons transparant te zijn over de invulling en uitvoering van ons betrokkenheidsbeleid en over kernelementen van onze beleggingsstrategie en contracten met onze vermogensbeheerders. In dit documenten geven wij invulling aan die vraag.

Uitvoering van betrokkenheidsbeleid

Bpf Beton heeft een passieve benadering voor beleggen in beursgenoteerde aandelenfondsen. Het beleid voor verantwoord beleggen is van toepassing op onze beleggingen in beursgenoteerde aandelen. Een belangrijk onderdeel van de uitvoering van ons beleid voor verantwoord beleggen is toezicht houden en invloed uitoefenen op de ondernemingen waarin we beleggen. We gaan met bedrijven in gesprek over de strategie, de financiële en niet-financiële prestaties, de governance en de maatschappelijke en ecologische impact. Ook stemmen we op aandeelhoudersvergaderingen. Waar mogelijk werken we samen met andere betrokken aandeelhouders.

Voor een nadere uitleg verwijzen wij naar het engagementbeleid van onze fiduciair manager/onze engagementdienstverlener, die het betrokkenheidsbeleid voor ons uitvoert en specifiek voor Nederland is aangesloten bij Eumedion. Eumedion behartigt de belangen van de bij haar aangesloten institutionele beleggers op het gebied van corporate governance en duurzaamheid. Daarnaast wordt het stembeleid beschreven zoals uitgevoerd door onze aandelenmanager (Northern Trust). De fiduciair manager heeft maatregelen getroffen om belangenverstrengeling te voorkomen. Deze zijn vastgelegd in het conflict of interest policy. Op kwartaalbasis rapporteren wij over de gevoerde dialoog en de uitgebrachte stemmen op onze website.

Beleggingsstrategie

Het lange termijn strategische beleggingsprofiel van Bpf Beton is met behulp van een asset-liability management (ALM) studie tot stand gebracht. Hierdoor wordt onze beleggingsstrategie in lijn gebracht met het profiel en looptijd van onze verplichtingen. De instrumenten die we hiervoor gebruiken zijn de matchingportefeuille, die als doel heeft om de waardeontwikkeling van de verplichtingen te volgen en het renterisico van de verplichtingen gedeeltelijk af te dekken; en de returnportefeuille die als doel heeft de verplichtingen te kunnen betalen en daarnaast indexatiepotentieel te creëren. De juiste verdeling tussen deze portefeuilles zorgen voor de gewenste verhouding tussen rendement en risico.

Overeenkomst met vermogensbeheerders

In de uitbesteding van het vermogensbeheer middels een lange termijn strategisch beleggingsbeleid en de daaruit voortvloeiende mandaatafspraken wordt onze lange termijnverplichting centraal gesteld bij de beleggingsbeslissingen en -strategie. De ondernemingen in portefeuille worden hierbij beoordeeld op zowel financiële als niet-financiële prestaties op de (middel)lange termijn. Dit beleid is tevens verwoord in de ABTN.

Het vermogensbeheerder wordt jaarlijks geëvalueerd, waarbij de kosten van het vermogensbeheer inclusief transactiekosten worden beoordeeld.

De looptijd van de overeenkomst met de Fiduciair beheerder is voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 3 maanden.